Al. Dumas

Regina Margot

roman

*

Editura Eminescu

ALEXANDRE DUMAS

Regina Margot

*

16

EDITURA EMINESCU
1970

Cuprins

I Latineasca Ducelui De Guise....4
II Iatacul reginei Navarei....20
III Un rege poet....34
IV Seara zilei de 24 august 1572....49
V Despre Luvru în special şi despre virtuţi în general....59
VI Datoria plătită....70
VII Noaptea de 24 august 1572....82
VIII Victimele....100
IX Ucigaşii....113
X Moarte, liturghie sau Bastilia....129
XI Măceşul din cimitirul Inocenţilor....145
XII Destăinuirile....157
XIII Există chei ce deschid uşi pentru care nu sînt făcute....167
XIV Cea de-a doua noapte a nunţii....180
XV Ce vrea femeia vrea şi Dumnezeu....190
XVI Hoitul unui duşman miroase întotdeauna frumos....207
XVII Confratele maestrului Ambroise Paré....221
XVIII Strigoii....230

XIX Locuinţa lui René, meşterul de parfumuri al reginei-mame.....241
XX Găinile negre.....255
XXI Locuinţa doamnei De Sauve.....264
XXII Sire, veţi fi rege!.....275
XXIII Un proaspăt convertit.....282
XXIV Strada Tizon şi strada Cloche-Percée.....297
XXV Mantaua vişinie.....311
XXVI Margareta.....323
XXVII Mîna Domnului.....331
XXVIII Scrisoare din Roma.....338
XXIX Plecarea.....346
XXX Maurevel.....353
XXXI Vînătoarea călare.....359

I
Latineasca Ducelui De Guise

LUNI, ÎN A OPTSPREZECEA ZI A lunii august 1572, Luvrul era în mare sărbătoare.

Ferestrele vechii reşedinţe regale, îndeobşte atît de întunecate, erau scăldate în lumină; pieţele şi străzile din jur, de obicei atît de pustii de cum bătea ceasul nouă, la Saint-Germain-l'Auxerrois, erau acum înţesate de norod, deşi se făcuse miezul nopţii.

Prin beznă, toată această mulţime ameninţătoare, zorită, gălăgioasă părea o mare mohorîtă, frămîntată, şi fiecare val al ei părea un talaz care mugeşte; această mare, ce inunda cheiul pe care se revărsa prin străzile Fossés-Saint-Germain şi l'Astruce, izbea cu fluxul ei poalele zidurilor Luvrului, iar cu refluxul pe ale palatului Bourbon, din faţă.

Dar cu toată sărbătoarea de la curte, şi poate tocmai din pricina ei, norodul acesta avea o înfăţişare ameninţătoare, căci nu bănuia că sărbătoarea la care lua parte numai cu privirea era doar prevestirea alteia, ce avea să aibă loc abia peste opt zile şi la care urma să fie poftit să se desfete din toată inima.

Curtea sărbătorea nunta Margaretei de Valois, fiica regelui Henric al II-lea şi sora regelui Carol al IX-lea, cu

Hemic de Bourbon, regele Navarei. Într-adevăr, chiar în acea dimineaţă, pe un podium înălţat în faţa catedralei Notre-Dame, cardinalul de Bourbon unise pe cei doi soţi cu ceremonialul folosit de obicei la nunţile fiicelor regilor Franţei.

Această căsătorie uimise pe toată lumea şi dăduse mult de gîndit celor ce vedeau mai departe; era greu de înţeles cum de se putuseră apropia două tabere atît de învrăjbite, cum erau pe atunci cea protestantă şi cea catolică. Lumea se întreba cum ar putea tînărul prinţ de Condé să ierte ducelui de Anjou, fratele regelui, uciderea tatălui său de către Montesquiou, la Jarnac. Se mai întreba cum i-ar putea ierta tînărui duce de Guise amiralului de Coligny moartea părintelui său ucis de Poltrot de Méré la Orléans.

Mai mult încă, Jeanne de Navara, curajoasa soţie a nevolnicului Antoine de Bourbon, ce-şi adusese fiul, tiende, la logodna regească care se pregătise – murise abia de două luni şi umblau zvonuri ciudate cu privire la această neaşteptată moarte. Unii şopteau, iar alţii spuneau în gura mare că ea aflase o taină grozavă, iar Caterina de Medicis, temîndu-se ca nu cumva s-o dea în vileag, a ucis-o dăruindu-i nişte mănuşi otrăvite, făcute de un oarecare René din Florenţa, mare meşter în treburi din astea. Zvonul se răspîndise şi căpăta cu atît mai mult temei, cu cît, după moartea acestei mari regine, fiul ei ceruse să fie chemaţi doi medici – între care şi vestitul Ambroise Paré, cărora li s-a îngăduit să deschidă şi să cerceteze trupul, nu însă şi creierul. Dar cum Jeanne de Navara fusese ucisă cu un parfum otrăvit, numai creierul, singura parte a trupului căreia nu le era îngăduit să-i facă autopsia, putea să dezvăluie crima. Şi spunem crimă pentru că nimeni nu se îndoia că de o crimă ar fi vorba.

Dar asta nu era totul: pentru această căsătorie, care nu numai că stalonicea pacea în regatul său, dar îi mai şi îmbia pe hughenoţii de frunte ai Franţei să vină la Paris,

regele Carol arătase o stăruinţa vecină cu încăpăţînarea. Cum cei doi logodnici erau unul catolic, iar celălalt reformat, trebuia să se ceară încuviinţarea înaltului pontif de la Sfintul Scaun, Grigore al XIII-lea. Încuviinţarea aceasta întîrzia, ceea ce o neliniştise foarte mult pe răposata regină a Navarei; într-una din zile, ea îi împărtăşise lui Carol al IX-lea temerile ei că încuviinţarea n-ar mai veni de loc, la care regele îi răspunsese:

— Fii pe pace, mătuşă dragă. Te cinstesc mai mult decît pe papă şi dragostea pentru sora mea e mai presus decît teama de el. Nu sînt hughenot, dar nici prost nu sînt şi dacă cinstitul papă face prea pe prostul, am s-o iau eu însumi pe Margot de mînă şi am să i-o dau de soţie fiului vostru chiar în biserica protestantă.

Vorbele acestea se răspîndiseră din Luvru în tot oraşul şi în timp ce pe hughenoţi îi bucurase foarte mult, pe catolici îi pusese pe gînduri şi se întrebau în şoaptă dacă regele îi vindea cu adevărat, sau poate juca vreo farsă care într-o bună zi va avea un deznodămînt neaşteptat.

Purtarea lui Carol al IX-lea părea inexplicabilă mai ales faţă de amiralul de Coligny, care de vreo cinci-şase ani se războia cu regele pe viaţă şi pe moarte: după ce pusese preţ pe capul lui o-sută cincizeci de mii de scuzi aur, nu mai vorbea acum de el decît ca de un părinte, spunînd sus şi tare pe viitor conducerea războiului nu i-o va mai încredinţa decît lui; şi asta o spunea aşa de des, încît chiar Caterina de Medicas, care pînă atunci îl condusese pe tinărul principe în toate acţiunile, capriciile, pînă şi în toate dorinţele lui, părea că începe să se îngrijoreze de-a binelea, şi nu fără pricină, căci într-o clipă de sinceritate, vorbindu-i amiralului despre războiul din Flandra, Carol al IX-lea îi spusese:

— Mai e ceva, dragul meu părinte, la care trebuie să fim cu ochii în patru: reginei-mamă, care, după cum ştiţi, vrea să-şi vîre nasul în toate, să nu-i ajungă nimic la urechi despre planurile noastre. Să păstrăm deci taina, ca

să nu afle nimic, pentru că, aşa pusă pe harţă cum o cunosc, ne-ar strica toate socotelile.

Dar oricît de înţelept şi de încercat era Coligny, n-a fost în stare să păstreze taina unei atît do mari încrederi ce i se arătase, şi cu toate că atunci cînd venise la Paris avea multe bănuieli, iar la plecarea de la Châtilion o ţărancă i se aruncase La picioare, strigîndu-i: „Vai, domnule, bunul nostru stăpîn, nu vă duceţi la Paris, căci dacă vă duceţi, veţi muri şi dumneavoastră, şi toţi cei care vă însoţesc´´, toate bănuielile i se risipiseră, una cîte una, din cuget, atît lui cît şi lui Téligny, ginerele său; acestuia regele îi arătase mare prietenie, spunîndu-i frate, întocmai cum amiralului îi spusese părinte şi tutuindu-l, aşa cum obişnuia să facă cu prietenii lui cei mai buni.

Hughenotilor, în afară doar de vreo cîţiva prăpăstioşi sau neîncrezători, le venise aşadar inima la loc: toată lumea ştia că regina Navarei murise în urma unei aprinderi de plămîni, iar nesfîrşitele săli ale Luvrului erau înţesate acum de toţi aceşti bravi protestanţi care vedeau în căsătoria tinerei lor căpetenii, Henric, prevestirea unor vremuri mai bune, la care nici nu visaseră. Amiralul Coligny, La Rochefoucault, fiul principelui Condé, Téligny, în sfîrşit toate căpeteniile acestei tabere jubilau, văzînd că atotputernici la Luvru şi primiţi cu osanale la Paris erau tocmai acei pe care, cu trei luni în urmă, regele Carol şi regina Caterina voiseră să-i cocoaţe în spînzurători mai înalte decît ale ucigaşilor de rînd. Mai lipsea doar mareşalul de Montmorency, pe care zadarnic l-ai fi căutat printrei toţi fraţii săi, căci nici o făgăduială nu-l putuse ispiti, nici o prefăcătorie nu-l putuse înşela şi se ţinea deoparte, în castelul său din l´Isle-Adam, spunînd că stă retras pentru că mai suferă încă din pricina morţii tatălui său, conetabilul Anne de Montmorency, ucis de Robert Stuart cu un glonţ de pistol în bătălia de la Saint-Denis. Dar cum această întîmplare se petrecuse cu* mai bine de trei ani în urmă şi cum în acele vremuri simţirea peste măsură nu

prea era virtute la modă, despre acest doliu prelungit credea fiecare cam ce voia.

De altfel, tot ce se întîmpla arăta că mareşalul de Montmorency greşea: regele, regina, ducele de Anjou şi ducele d´Alençon îşi îndeplineau de minime îndatoririle faţă de oaspeţi la regeasca sărbătoare.

Ducele de Anjou primea chiar felicitări din partea hughenoţilor, pe deplin meritate de altfel, pentru cele două bătălii de la Jarnac şi Montcontour, pe care le cîştigase cînd nu avea încă 18 ani, arătîndu-se astfel mai precoce decît Cezar şi Alexandru, cu care era asemuit, deşi, bineînţeles, învingătorii de la Issos şi Pharsala erau puşi mai prejos decît el: ducele d'Alençon îşi plimba peste toate acestea privirea lui galeşă şi făţarnică; regina Caterina radia de bucurie şi, întrecîndu-se în drăgălăşenii, nu ştia cum să-l mai fericească pe principele Henric de Condé pentru căsătoria lui cu Maria de Clèves, care avusese loc de curînd; în sfîrşit, chiar domnii de Guise le zîmbeau duşmanilor înverşunaţi ai casei lor, iar ducele de Mayenne şedea la taifas cu domnul de Tavannes şi cu amiralul, vorbind despre războiul care acum, mai mult ca oricînd, trebuia să fie pornit împotriva lui Filip al II-lea.

Printre aceste grupuri se plimba în sus şi în jos, cu capul uşor înclinat şi atent la tot ce se, vorbea, un tînăr de 19 ani, cu privirea ageră, cu părul negru şi tăiat foarte scurt, cu sprîncene stufoase, cu nasul încovoiat ca un cioc de uliu, cu un zîmbet batjocoritor şi căruia abia îi mijiseră barba şi mustaţa. Tînărui acesta, ce nu se făcuse cunoscut pînă la bătălia de la Arnay-le-Duc, în care, plin de bărbăţie, nu-şi cruţase viaţa şi primea acum felicitări peste felicitări, era ucenicul îndrăgit al lui Cqligny şi eroul zilei: cu trei luni în urmă, adică pe vremea cînd maică-sa trăia încă, i se spunea principele de Béarn; acum i se spunea regele Navarei, în aşteptarea acelei zile cînd avea să i se spună Henric al IV-lea.

Din cînd în cînd, un nor întunecat îi trecea repede peste

frunte; îşi amintea atunci de bună seamă că nu trecuseră decît două luni de cînd maică-sa murise, şi dintre toţi, el se îndoia cel mai puţin că fusese otrăvită. Dar norul acesta era trecător şi se topea ca o umbră unduitoare, căci cei care îi vorbeau îl felicitau şi stăteau acum lîngă el erau chiar cei care o uciseseră pe inimoasa Jeanne d'Albret.

La cîţiva paşi de regele Navarei, aproape tot atît de îngrijorat şi dus pe gînduri pe cît de bine dispus şi de comunicativ se arăta acesta, se afla tînărul duce de Guise, oare stătea de vorbă cu Téligny. Mai norocos decît bearnezul, faima sa, la vîrsta de 22 de ani, o egalase aproape pe cea a părintelui său, marele François de Guise. Era un senior chipeş, înalt, cu căutătură mîndră şi trufaşă, şi înzestrat cu acea măreţie firească ce te făcea să spui, cînd îl vedeai trecînd, că pe lîngă el toţi ceilalţi principi păreau oameni de rînd.

Şi cu toate că era atît de tînăr, catolicii îl priveau ca pe conducătorul lor, întocmai cum hughenoţii îl socoteau pe tînărul Henric de Navara, al cărui portret l-am schiţat mai sus, drept căpetenia lor. La început purtase titlul de principe de Joinville şi botezul focului îl primise la asediul Orléans-ului. sub comanda tatălui său care murise în braţele lui, spunîndu-i că îl ucisese amiralul Coligny. Atunci tînărul duce, întocmai ca Hanibal, a jurat solemn să se răzbune pe amiral şi pe familia lui pentru moartea părintelui său şi să-i urmărească fără răgaz şi fără îndurare pe cei de o credinţă cu Coligny, legîndu-se în faţa lui Dumnezeu să fie îngerul lui răzbunător pe pămînt, pînă în ziua în care ultimul eretic va fi fost nimicit.

Aşadar, mare era uimirea să-l vezi pe acest principe – de obicei atît de credincios cuvîntului dat – că le întinde mîna celor cărora le jurase duşmănie veşnică şi că se arată atît de binevoitor cu ginerele omului pe care făcuse legămînt, în faţa părintelui său ce se sfîrşea, să-l ucidă.

Dar cum am mai spus, seara aceasta era plină de sur-

prize. De bună seamă, dacă cel care ar fi avut fericitul prilej să ia parte la această sărbătoare ar fi putut citi viitorul, lucru ce din fericire nu le e dat oamenilor, şi ar fi putut privi în cugete, ceea ce, din nefericire, numai lui Dumnezeu îi e dat, ar fi avut parte să vadă cel mai neobişnuit spectacol pe care îl poate oferi istoria tristei comedii umane.

Dar acest spectator, care nu se afla pe culoarele Luvrului, privea stăruitor din stradă cu ochi aprinşi şi murmura cu glas ameninţător; acest spectator era norodul. Cu instinctul lui, pe care ura i-l ascuţise fără seamăn, urmărea de departe umbrele duşmanilor săi de moarte şi îşi tălmăcea cele văzute atît cît o putea face curiosul ce iscodeşte ferestrele unei săli de bal zăvorite. Muzica îl îmbată şi-l struneşte pe dănţuitor, în vreme ce curiosul nu vede decît mişcarea şi îşi rîde de paiaţa aceasta ce se frămîntă fără rost, căci el, curiosul, nu aude muzica.

Muzica ce-i îmbăta pe hughenoţi era glasul trufiei lor.

Scînteierile ce scăpărau în ochii parizienilor în puterea acestei nopţi erau fulgerele mîniei lor în care se putea citi viitorul.

Înăuntru, însă, domnea mai departe veselia, ba chiar un murmur, mai suav şi mai încîntător ca niciodată, se strecura în acea clipă prin tot Luvrul: tînăra logodnică, după ce-şi schimbase veşmintele de gală – mantia cu trenă şi vălul cel lung – se înapoiase în sala de bal, însoţită de frumoasa ducesă de Nevers, prietena ei cea mai bună, şi era condusă de fratele ei, Carol al IX-lea, care o prezenta oaspeţilor de seamă.

Logodnica era Margareta de Valois, fiica lui Hemic al II-lea, perla coroanei franceze, căreia regele Carol al]X-lea îi spunea întotdeauna cu duioşie „sora mea Margot´´.

Desigur, nicicînd vreo primire – oricît de măgulitoare – nu fusese mai pe deplin meritată decît cea care i se făcea acum noii regine a Navarei. Margareta abia împlinise douăzeci de ani, dar chiar la această vîrstă o cîntau

poeţii, unii asemuind-o cu Aurora, iar alţii cm Venus din Cythera. Într-adevăr, frumuseţea ei nu avea pereche la această curte în care Caterina de Medicis strînsese pe cele mai frumoase femei ce le aflase, ci de care voia să se slujească drept momeală. Avea părul negru, faţa de o albeaţă strălucitoare, ochii pătimaşi, umbriţi de gene lungi, buze rumene şi delicate, gîtul graţios, mijlocul plinuţ şi mlădios, piciorul ca de copil, ascuns în pantof de mătase, Franţa, căreia îi aparţinea, era mîndră să vadă că pe pămîntul ei îmbobocea aşa minunăţie de floare, iar străinii care treceau prin ţară se întorceau orbiţi de frumuseţea ei, dacă apucaseră s-o vadă, uluiţi de cîte ştia, dacă avuseseră prilejul să stea de vorbă cu ea. Margareta nu era numai cea mai frumoasă, dar şi cea mai instruită femeie din vremea ei şi se pomeneau vorbele unui învăţat italian, care îi fusese prezentat şi care, după ce discutase cu ca un ceas în italiană, spaniolă, latină şi greacă, spusese la plecare, plin de însufleţire: „Să vezi curtea şi să n-o vezi pe Margareta de.Valois, e ca şi cum n-ai fi văzut nici Franţa şi nici curtea”.

Şi nu lipseau nici stăruinţele plictisitoare pe lîngă regele Carol al IX-lea şi pe lîngă regina Navarei, căci se ştie cît de meşteri la adică erau hughenoţii. Tot felul de aluzii la trecut, tot felul de pretenţii de viitor erau strecurate cu dibăcie regelui, în mijlocul acestor convorbiri: dar la toate aceste aluzii el răspundea cu buzele lui livide în obraji o roşeaţă aprinsă.

— Dîndu-i-o lui Henric de Navara pe sora mea Margot, îmi dăruiesc inima tuturor protestanţilor din regat.

Cuvintele acestea pe unii îi linişteau, iar pe alţii îi făceau să zîmbească, căci aveau, într-adevăr, două sensuri: unul părintesc, cu care Carol al IX-lea nu avea să-şi încarce cugetul, celălalt jignitor atît pentru mireasă, cît şi pentru soţ, şi chiar pentru el însuşi, căci amintea de unele bîrfeli şuşotite prin care gurile rele de la curte aflaseră mijlocul să prihănească vălul Margaretei de Valois.

În acest timp, domnul de Guise se întreţinea, după cum am mai spus, cu Téligny; dar nu era pînă într-atît de adîncit în această conversaţie, încît să nu-şi întoarcă din cînd în cînd capul şi să arunce o privire către grupul doamnelor în mijlocul cărora strălucea regina Navarei. Ori de cîte ori privirea principesei o întâlnea pe cea a tînărului duce un nor părea să întunece fruntea ei fermecătoare – în fbrul căreia stelele de diamant alcătuiau un nimb scăpărător – şi dincolo de neliniştea şi frămîntarea ei se întrezărea umbra unui gînd.

Principesa Claude, sora mai vîrstnică a Margaretei, ce se măritase de cîţiva ani cu ducele de Lorena, observase această tulburare şi de aceea se îndrepta spre ea s-o întrebe care era pricina, cînd lumea, care se dădea în lături dinaintea reginei-mame ce se apropia la braţul tînărului principe de Condé, o împinse înapoi, departe de sora ei. Se produse atunci o agitaţie generală, de care ducele de Guise se folosi ca să se apropie de doamna de Nevers, cumnata lui, şi deci şi de Margareta. Doamna de Lorena, care nu o scăpa din ochi pe tînăra regină, văzu atunci că în locul norului ce-i adumbrise fruntea, îi apăruse acum în obraji o roşeaţă aprinsă.

Între timp, ducele continua să se apropie şi cînd ajunse la doi paşi de Margareta, aceasta, care mai mult îi simţea prezenţa decît îl vedea, se întoarse către el străduindu-se din răsputeri să pară calmă şi nepăsătoare. Ducele o salută cu respect şi, plecîndu-se în faţa ei, şopti:

Ipse attuli.

Adică:

„L-am adus”, sau „adus în persoană”.

Margareta îi răspunse printr-o reverenţă tînărului duce şi, ridicîndu-se, îi zise:

— Noctu pro more.

Adică:

„La noapte, ca de obicei”.

Aceste dulci cuvinte, ce se pierdeau în uriaşul guler

gofrat şi scrobit al principesei ca în gura unei pîlnii, n-au fost auzite decît de cel căruia îi erau adresate; dar aşa scurt cum fusese dialogul, el cuprindea fără îndoială tot ceea ce aveau să-şi spună cei doi tineri, căci după acest schimb de formule – una de două, cealaltă de trei cuvinte – se despărţiră, Margareta cu uri aer mai visător, ducele mai luminat la faţă ca înainte. Această neînsemnată întîmplare se petrecuse fără ca omul cel mai interesat de acest dialog să-i fi dat vreo atenţie cît de mică, căci regele Navarei n-avea ochi decît pentru o singură persoană, care era însoţită de o suită aproape la fel de numeroasă ea aceea a Margaretei de Valois; persoana aceasta era frumoasa doamnă de Sauve.

Charlotte de Beaune-Semblancay, nepoata nefericitului Semblancay şi soţia lui Simon de Fizes, baron de Sauve, era una din doamnele cele mai apropiate ale Caterinci de Medicis şi una dintre cele mai de temut din suita acestei regine, care le dădea duşmanilor ei băutura vrăjită a dragostei, atunci cînd nu cuteza să le dea otravă florentină; mică, blondă, cînd fremătînd de vioiciune, cînd tînjind visătoare, gata în orice clipă fie pentru dragoste, fie pentru intrigă – cele două treburi de căpetenie cu care de cincizeci de ani se îndeletnicea curtea celor trei regi ce-şi urmaseră la tron – femeie în toată puterea cuvîntului şi cu farmecul deplin al spiţei femeieşti începînd cu ochii ei albaştri, visători, sau scăpărînd de patimi, şi terminînd cu picioruşele neastîmpărate şi strînse în condurii de catifea, doamna de Sauve pusese stăpînire de-a binelea pe regele Navarei, încă de cîteva luni, pe atunci la primii lui paşi şi în dragoste şi în politică; şi asta pînă într-atît, încît Margareta de Navara, minunată şi regească frumuseţe, nu mai trezise în adîncul inimii soţului ei nici măcar admiraţie. Dar, lucru ciudat şi care uimea pe toată lumea, chiar cînd era vorba de acest suflet plin de ascunzişuri şi taine, Caterina de Medicis, urmărindu-şi mai departe planurile ei de a-şi căsători fiica cu regele

Navarei, nu contenea să sprijine, aproape făţiş, legătura acestuia cu doamna de Sauve. Cu tot ajutorul acesta puternic şi în ciuda obiceiurilor uşuratice ale vremii, frumoasa Charlotte se împotrivise pînă atunci. Şi toată împotrivirea ei nemaipomenită, de necrezut şi ne-maiauzită, stîmise în sufletul bearnezului – mai mult decît frumuseţea şi duhul celei ce o arăta – o patimă care, neputîndu-se împlini, se închise în sine, măcinîndu-i sufletul, sfiiciunea, trufia, chiar şi acea nepăsare, pe jumătate izvorî ia din concepţiile lui, pe jumătate din lene, ce-i alcătuia caracterul.

Doamna de Sauve îşi făcuse apariţia doar de cîteva clipe în sala de bal, căci fie că-i era necaz, fie că o durea, la început hotărîse sa nu asiste la triumful rivalei sale şi pretextînd că nu se simte bine, îl trimisese singur la Luvru pe soţul ei, care de cinci ani era ministru. Văzîndu-l însă pe baronul de Sauve singur, Caterina de Medicis ţinu să ştie ce anume o făcuse pe multiubita ei Charlotte să nu vină şi afiînd că era vorba doar de o uşoară indispoziţie, ii scrise cîteva cuvinte prin care o chema, iar tînăra doamnă se grăbi să-i dea ascultare. Deşi îl întristase la început lipsa ei, Hemic răsuflă totuşi mai uşurat cînd îl văzu pe domnul de Sauve că intră singur; dar în clipa cînd, nemaiaşteptîndu-se s-o vadă, se pregătea cu un oftat să se apropie de gingaşa făptura pe care era nevoit, dacă nu s-o iubească, cel puţin s-o privească ca pe o soţie, o zări la capătul galeriei pe doamna de Sauve, care-şi făcea apariţia. Rămase atunci locului, cu ochii aţintiţi asupra acelei Circe ce-l înlănţuia în mrejele ei, şi în loc să-şi continue mersul către soţia lui, se îndreptă către doamna de Sauve cu un aer şovăielnic, ce trăda mai degrabă uimirea decît teama.

La rîndul lor, curtenii, cunosdnd firea aprinsă a regelui Navarei şi văzîndu-l că se apropie de frumoasa Charlotte, nu îndrăzniră să le stea în cale; se dădură în lături cu toată delicateţea, în aşa fel încît chiar în clipa în care

Margareta de Valois şi domnul de Guise schimbau cele cîteva cuvinte latineşti de care am pomenit, Henric, ajuns lîngă doamna de Sauve, vorbea cu ea în franţuzeşte, ca toată lumea să înţeleagă, deşi vorba îi era presărată cu un accent gascon, o conversaţie cu mult mai puţin misterioasă.

— Ah, draga mea – îi spuse el – iată-te venind ciliar în clipa în care am aflat că ai fi bolnavă şi pierdusem speranţa să te mai pot vedea.

— Maiestatea voastră – îi răspunse doamna de Sauve – ar vrea să mă facă să cred că a suferit mult pierzîndu-şi această speranţă?

— La dracu! Cred şi eu! exclamă bearnezul – oare nu ştii că-mi eşti lumina zilei şi steaua nopţii? Mă aflam, crede-mă, în bezna cea mai neagră, cînd deodată ai apărut, răspîndind lumină pretutindeni.

— Atunci, monseniore, v-am jucat o festa.

— Ce vrei să spui, draga mea? o întrebă Henric.

— Vreau să spun că atunci cînd eşti stăpînul celei mai frumoase femei din Franţa, singurul lucru pe care trebuie să-l doreşti este să piară lumina ca să faca loc întunericului, căci doar în întuneric ne aşteaptă fericirea.

— Această fericire, răutăcioaso, ştii prea bine că e în mîinile unei singure fiinţe, care îşi rîde şi îşi bate joc de sarmanul Hernic.

— Vai – făcu baroana – dimpotrivă, aş fi crezut că tocmai dînsa este o jucărie în mîinile regelui Navarei, care îşi bate joc de ea!

Henric se înspăimîntă de această pornire duşmănoasă. Totuşi, îşi zise că, de bună seamă, doamnei de Sauve îi era ciudă, şi că ciuda ascunde, fără îndoială, dragostea.

— Crede-mă, scumpă Charlotte – îi spuse el – mă mustri pe nedrept, şi nu pot pricepe cum o gură atît de frumoasă poate fi şi atît de crudă. Crezi cumva că eu vreau să mă căsătoresc? Eh, nu, fir-ar să fie! Nu eu!

— Poate eu atunci – îi răspunse baroana tăios, dacă

tăios poate să pară vreodată glasul femeii ce ne iubeşte şi ne mustră că n-o iubim.

— Ochii tăi frumoşi, baroană, n-au văzut mai departe? Nu, nu... Nu Henric de Navara este cel care se uneşte cu Margareta de Valois.

— Atunci cine?

— Ei, la dracu! Religia reformată se uneşte cu papa. Asta-i tot!

— Ba nicidecum, monseniore, şi nu mă las eu înşelată de vorbele voastre de duh; maiestatea voastră o iubeşte pe principesa Margareta şi, Doamne fereşte, nu vă fac un reproş! E destul de frumoasă ca să poată fi iubită.

Henric rămase o clipă pe gînduri şi, pe cînd cugeta, un zîmbet blind îi apăru în colţul gurii..

— Baroană – spuse el – Îmi pare că eşti pusă pe ceartă şi totuşi n-ai de ce; dar ce-ai făcut dumneata ca să mă împiedici să mă căsătoresc cu Margareta? Nimic; dimpotrivă, totdeauna mi-ai spulberat speranţa.

— Şi bine-am făcut, monseniore! îi răspunse doamna de Sauve.

— Cum adică?

— Chiar aşa, pentru că astăzi te căsătoreşti cu alta.

— Vai, dar mă căsătoresc cu ea fiindcă nu mă iubeşti!

— Sire, dacă v-aş fi iubit, n-aş mai fi avut de trăit acum decît un ceas!

— Un ceas! Ce vrei să spui, şi de ce moarte ai fi murit?

— De gelozie... căci peste un ceas regina Navarei va parunci doamnelor ei de onoare s-o lase singură, iar maiestatea voastră, curtenilor.

— La asta te gîndeşti, într-adevăr, draga mea?

— N-am spus asta. Spun numai că, dacă v-aş fi iubit, gîndul ăsta m-ar fi chinuit cumplit.

— Ei bine! izbucni Henric în culmea fericirii la auzul acestei mărturisiri, de altfel prima de acest fel. Şi dacă regele Navarei nu le porunceşte curtenilor să-l lase singur astă-seară?

— Sire – îi răspunse doamna de Sauve, privindu-l pe rege cu un aer de uimire ce de astă dată nu era prefăcut – îmi spuneţi lucruri cu neputinţă de înfăptuit şi mai cu seamă de crezut.

— Ce trebuie să fac ca să le crezi?

— Ar trebui să-mi daţi o dovadă, şi asta nu puteţi.

— Ba da, baroană, ba da! Pe sfîntul Hemic! Dimpotrivă, am să-ţi fac dovada – îi strigă regele, sorbind-o din ochi, pătimaş, pe tînăra doamnă.

— Vai, maiestate!... murmură frumoasa Charlotte, plecîndu-şi ochii. Nu înţeleg... Nu, nu! Nu puteţi renunţa la fericirea ce vă aşteaptă.

— Iubita mea – adăugă regele – sînt patru Henric în sala aceasta: Henric al Franţei, Henric de Condé. Henric de Guise, dar numai unul e Henric de Navara!

— Şi?

— Şi... dacă acest Henric de Navara va fi alături de dumneata toată noaptea asta...

— Toată noaptea?

— Da! Ai fi sigură atunci că nu-i lîngă alta?

— Ah, sire, vreţi să faceţi într-adevăr asta... – exclama la rîndu-i doamna de Sauve.

— Pe cinstea mea de gentilom, am s-o fac!

Doamna de Sauve ridică ochii ei mari şi umezi, plini de făgăduinţa desfătării şi îi zîmbi Regelui, al cărui suflet se umplu de o bucurie ameţitoare.

— Ei – adăugă Henric – acum ce mai ai de zis?

— Ah, dacă-i aşa – răspunse Charlotte – dacă-i aşa, am să spun că sînt într-adevăr iubită de maiestatea voastră!

— Fir-ar să fie, poţi s-o şi spui, pentru că ăsta-i adevărul, baroană!

— Dar cum să facem? murmură doamna de Sauve.

— Oh! Pentru numele lui Dumnezeu, baroană, n-ai pe lîngă dumneata vreo cameristă, vreo doamnă de companie, vreo fată de care să fii sigură?

— Ba da, o am pe Dariole, care îmi este atît de credin-

cioasă, că s-ar lăsa tăiată în bucăţi pentru mine, o adevărată comoară!

— Ei, drăcia dracului! Baroană, spune-i fetei aceleia că atunci cînd voi ajunge rege al Franţei, aşa cum îmi prevestesc cititorii în stele, n-o să-i pară rău.

Charlotte zîmbi, căci încă de pe atunci era cunoscută faima de gascon a bearnezului, în ce priveşte cuvîntul dat.

— Ei bine – spuse ea – ce poate face Dariole pentru maiestatea voastră?

— Nimica toată pentru ea, daipentru mine totul.

— Aşadar?

— Încăperile voastre sînt deasupra apartamentelor mele?

— Da.

— Să mă aştepte după uşă. Am să bat încet de trei ori să-mi deschidă şi ai să ai dovada făgăduită.

Timp de cîteva clipe, doamna de Sauve rămase tăcuta; apoi, ca şi cum s-ar fi uitat în jur, ca nu cumva să fie auzită, îşi aţinti o clipă privirile asupra grupului în care se afla regina-mamă; dar oricît de repede zbură această clipă, Caterinci şi doamnei sale de încredere le fu de ajuns să schimbe o privire.

— Vai! exclamă doamna de Sauve cu un glas de sirenă, care ar fi topit şi ceara din urechile lui Ulise. Şi dacă o fac pe maiestatea voastră să rămînă de minciuna?

— Încearcă, draga mea, încearcă...

— Ah, Dumnezeule, ce greu îmi e să mă stăpânesc!

— Lasă-te biruită: niciodată femeile nu-s mai puternice decît după ce au fost înfrînte.

— Sire, ţin să păstrez făgăduiala pe care i-aţi făcut-o Dariolei pentru ziua cînd veţi fi regele Franţei.

Henric scoase o exclamaţie de bucurie.

În aceeaşi clipă, regina Navarei îi răspundea ducelui de Guise:

— Noctu pro more: la noapte, ca de obicei.

Henric plecă de lîngă doamna de Sauve la fel de fericit ca şi ducele de Guise de lîngă Margareta de Valois.

La un ceas de la această dublă scenă, pe care tocmai am povestit-o, regele Carol şi regina-mamă se retrăgeau în încăperile lor; aproape în acelaşi timp, sălile începură să se golească de oaspeţi, iar coloanele de marmură ale galeriilor să-şi arate soclurile. Amiralul şi prinţul de Condé fură urmaţi de patru sute de gentilomi hughenoţi prin mijlocul mulţimii ce murmura la trecerea lor. Apoi Henric de Guise cu nobilii lui loreni şi cu catolicii ieşiră la rîndul lor, în strigătele de bucurie şi uralele mulţimii.

Cît despre Margareta de Valois, Henric de Navara şi doamna de Sauve, se ştie că ei locuiau chiar în palatul Luvru.

II
Iatacul reginei Navarei

DUCELE DE GUISE O ÎNSOŢI PE cumnata sa, ducesa de Nevers, pînă la palatul său de pe strada Chaume, în faţa străzii Brac şi, după ce o lăsă în grija suitei ei, trecu în apartamentul său ca să se schimbe, să-şi ia o mantie de noapte şi să se înarmeze cu unul din pumnalele acelea scurte şi ascuţite, cărora li se spunea „onoarea gentilomului” şi care se purtau fără să mai fie nevoie de sabie; dar, cînd să-l ia de pe masă, zări un bileţel vîrît între lamă şi teacă.

Îl deschise şi citi următoarele:

„Nădăjduiesc că domnul de Guise nu se va întoarce noaptea în Lucru şi, dacă o va face, va avea grijă să-şi pună o cămaşă de zale şi să aibă la el o sabie bună”.

— Ah! Ah! exclamă ducele, întorcîndu-se spre valetul lui. Ia te uită, jupîn Robin, ce înştiinţare ciudată! Acum fii te rog bun şi spune-mi cine a intrat în lipsa mea aici.

— O singură persoană, monseniore.

— Cine?

— Domnul Du Gast.

— Aha! Da, da, mi s-a părut mie că-i recunosc scrisul. Eşti sigur că Du Gast a fost, l-ai văzut?

— Mai mult chiar, monseniore, i-am şi vorbit.

— Bine, atunci am să-i urmez sfatul. Adu-mi jacheta şi

sabia.

Obişnuit cu ducele care îşi schimba mereu costumul, îi aduse şi una, şi alta. Ducele îşi îmbrăcă jacheta croită din-tr-o za atît de suplă, încît ţesătura ei nu părea mai groasa decît a catifelei; îşi vîrî apoi jacheta în pantaloni, îşi puse pieptarul cenuşiu şi argintiu – culorile lui preferate – cizmele cele lungi, ce-i ajungeau pînă la jumătatea coap-selor, pe cap o tocă de catifea neagră, fără pene ori nestemate, se înfăşură într-o mantie de culoare închisă, îşi prinse pumnalul la cingătoare, încredinţînd sabia unui paj – singurul însoţitor pe care şi-l luă – şi se îndreptă spre Luvru.

Cînd trecu pragul palatului său, straja de la Saint-Germain-l´Auxerrois tocmai vestea ceasul unu din noapte.

Dar oricît de tîrziu şi oricît de nesigure erau străzile pe vremea aceea, cutezătorului principe nu i se întîmplă nimic. Ajunse teafăr în faţa bătrînului Luvru, ce apăru uriaş dinainte-i; luminile se stinseseră toate pe rînd şi acum, la ceasul acesta, se înălţa înfricoşător de mut şi în-văluit în beznă.

Prin faţa palatului regal trecea un şanţ adînc, spre care dădeau mai toate ferestrele încăperilor principilor ce erau găzduiţi aici Apartamentele Margaretei se aflau la primul cat.

Dar primul cat, la care s-ar fi putut ajunge lesne de n-ar fi fost şanţul, avea din pricina acestei piedici, peste 30 de picioare înălţime, iar îndrăgostiţii sau tîlharii nu puteau să se apropie de el; ceea ce nu-l împiedică însă pe domnul duce de Guise să coboare fără şovăială în şanţ.

În aceeaşi clipă se auzi deschizîndu-se o fereastră de la parter. Fereastra era zăbrelită; dar se văzu apărînd o mînă care desprinse una din gratii – ce fusese scoasă din loc mai dinainte – şi dădu drumul prin această deschizătură unei frînghii de mătase.

— Gillonne, dumneata eşti? Întrebă în şoaptă ducele.

— Da, monseniore – îi răspunse şi mai în şoaptă un glas de femeie.

— Şi Margareta?

— Vă aşteaptă.

— Bine.

Ducele îi făcu apoi un semn pajului, care, desfăcîndu-şi mantia, scoase o mică scară de frînghie. Principele o legă la un capăt de funia de mătase. Gillonne trase apoi scara şi o prinse bine; după ce îşi puse sabia la cingătoare, ducele începu să se caţăre şi ajunse sus cu bine. În urma lui, drugul de fier fu pus la loc, fereastra închisă, iar pajul, văzîndu-şi stăpînul ajuns cu bine în Lu vru – pînă sub ferestrele căruia îl însoţise pînă acum de vreo douăzeci de ori – se duse să se culce, înfăşurat în mantie, pe iarba şanţului de la poalele zidului.

Noaptea era întunecoasă şi stropi rari de ploaie, călduţi şi grei, cădeau din norii ca de pucioasă, încărcaţi cu electricitate.

Ducele de Guise îşi urmă călăuza, care nu era alta decît însăşi fiica lui Jacques de Matignon, mareşal al Franţei; era prietena cea mai apropiată a Margaretei, care nu-i ascundea nimic şi se spune că în devotamentul ei, cu neputinţă de corupt, ea păstra taine, unele atît de îngrozitoare, încît o sileau să nu le dea în vileag nici pe celelalte.

Nici o lumină nu mai zăbovea prin odăile de jos sau pe culoare: în răstimpuri, doar vreun fulger palid arunca în încăperile întunecate o lumină albăstruie ce pierea pe dată.

Dus mai departe de călăuza sa, care îl ţinea de mînă, ducele ajunse în cele din urmă la o scară în spirală, tăiată în zid, şi care, printr-o intrare tainică şi nevăzută, ducea în anticamera apartamentelor Margaretei.

Anticamera, ca şi celelalte încăperi de jos, erau cufundate într-o beznă de nepătruns.

Odată ajunşi aici, Gillonne se opri.

— Aţi adus ceea ce voia regina? Întrebă ea în şoaptă.

— Da – îi răspunse ducele de Guise – dar n-am să i-l dau decît măiestăţii sale.

— Atunci veniţi şi nu mai pierdeţi nici o clipă – se auzi în întuneric un glas care îl făcu pe duce să tresară, căci recunoscuse glasul Margaretei.

În acelaşi timp, o perdea de catifea violetă, împodobită cu crini de aur, se ridică, şi ducele zări în umbră chiar pe regină care, nerăbdătoare, îi ieşise în întâmpinare.

— Iată-mă, doamnă – făcu atunci ducele.

Şi zicînd acestea, trecu repede după perdeaua care se lăsă în urma lui.

Margareta de Valois îi veni acum rîndul să fie călăuza principelui prin aceste încăperi – pe care el le cunoştea bine, de altfel – în timp ce Gillonne, rămasă lîngă uşă, îşi duse degetul la buze ca s-o liniştească pe augusta ei stăpînă.

Şi ca şi cum ar fi înţeles neliniştea plină de gelozie a ducelui, Margareta îl îndrumă spre dormitorul ei; acolo se opri.

— Şi-acum, duce – îi spuse ea – eşti mulţumit?

— Mulţumit, doamnă? întrebă el. Şi, mă rog, pentru ce?

— Pentru această dovadă pe care ţi-o dau – continuă Margareta, cu o umbră de ciudă în glas – pentru această dovadă limpede că sînt a unui om căruia în seara căsătoriei, a nunţii noastre chiar, îi pasă atît de puţin de mine, că nici măcar n-a venit să-mi mulţumească de cinstea pe care i-am făcut-o, nu pentru că l-am ales, ci pentru că l-am primit ca soţ.

— O, doamnă – exclamă ducele cu tristeţe – nu vă îngrijoraţi, o să vină, mai ales dacă doriţi aceasta!

— Dumneata vorbeşti astfel, Henric? izbucni Margareta. Tocmai dumneata, care ştii mai bine ca oricine că lucrurile stau cu totul altfel! Dac-aş fi dorit acest lucru, aşa cum bănuieşti dumneata te-aş fi chemat oare să vii la Luvru?

— Mai garcia, m-ai chemat să vin ia Luvru pentru că vrei să ştergi orice urmă care trăieşte nu numai în sufletul meu, ci şi în această casetă de argint pe care ţi-o înapoiez.

— Vrei să-ţi spun ceva, Henric? urmă Margareta, fixîndu-l cu privirea pe duce. Vorbeşti ca un copilandru, nu ca un principe. Să tăgăduiesc că te-am iubit! Să vreau eu oare să moară o flacără care, poate, se va stinge, dar a cărei amintire nu va pieri niciodată! Să vreau eu asta atunci cînd dragostea celor de rangul meu revarsă lumina şi adesea mistuie veacul în care trăiesc! Nu, nu, domnule duce! Poţi păstra mai departe scrisorile Margaretei dumitale şi caseta pe care ţi-a dăruit-o. Dintre toate scrisorile din casetă, Margareta nu-ţi cere decît una, şi pe aceasta doar pentru că este deopotrivă de primejdioasă pentru dumneata şi pentru ea.

— Ale dumitale sînt toate – îi răspunse ducele. Alege, aşadar, pe cca pe care doreşti s-o distingi.

Margareta scotoci plină de nerăbdare caseta deschisă, apucînd rînd pe rind, cu mîna-i înfrigurată, vreo duzină de scrisori peste care îşi aruncă doar privirea, uitîndu-se la adrese ca şi cum aceasta i-ar fi fost de ajuns ca să-i amintească cuprinsul lor, clar după ce răscoli toată caseta, îşi ridică ochii spre duce şi, albă ca varul, îi spuse:

— Domnule, aceea pe care o caut nu e aici. Nu cumva ai pierdut-o? Căci s-o fi dat dumneata...

— Ce scrisoare cauţi, doamnă?

— Aceea în care îţi spuneam să te căsătoreşti numai decît.

— Pentru a justifica necredinţa dumitale?

Margareta ridică din umeri.

— Nu, pentru a-ţi salva viaţa. E vorba de scrisoarea în care îţi spuneam că regele, aflînd despre dragostea noastră şi despre străduinţa mea de a zădărnici căsătoria dumitale cu infanta Portugaliei, l-a chemat pe fratele său vitreg, domnul d'Angoulème, şi arătîndu-i două spade, i-a

spus: „Cu asta ai să-l ucizi astă-noapte pe Henric de Guise, de nu, te ucid eu pe tine mîine cu cealaltă”. Spune-mi, unde e scrisoarea aceea?

— Iat-o – îi răspunse ducele de Guise, scoţînd-o din sîn.

Margareta aproape că i-o smulse din mînă, o deschise plină de nerăbdare şi după ce se convinse că era chiar aceea pe care o ceruse, scoase un chiot de bucurie şi o apropie de luminare; flacăra cuprinse pe dată hîrtia, care se mistui într-o clipă. Apoi Margareta, ca şi cînd s-ar fi temut ca nu cumva cutezătoarea înştiinţare să fie căutată pînă şi în cenuşă, o strivi cu piciorul.

În tot acest timp cît ţinu înfrigurata căutare, ducele de Guise nu-şi luă ochii de la iubita lui.

— Margareta – începu él iarăşi – eşti mulţumită?

— Da, pentru că acum, după ce te-ai căsătorit cu principesa de Porcian, fratele meu va ierta dragostea ce-mi porţi; dar nu mi-ar fi trecut cu vederea dezvăluirea unei taine ca acea pe care eu, din slăbiciunea pentru dumneata, n-am avut tăria să ţi-o ascund.

— E adevărat – spuse ducele de Guise – pe atunci mă iubeai.

— Şi te mai iubesc încă, Henric, la fel, ba mai mult ca oricînd

— Dumneata?

— Da, eu; pentru că azi mai mult ca orieînd am nevoie de un prieten sincer şi credincios. Ca regină, n-am parte de tron, iar ca soţie, de soţ!

Tînărul principe dădu trist din cap.

— Dar ţi-o spun, ţi-o repet, soţul meu nu numai că nu mă iubeşte, dar mă urăşte, mă dispreţuieşte; şi apoi chiar prezenţa dumitale în camera în care ar fi trebuit să fie el este, cred eu, o dovadă a acestei uri şi a acestui dispreţ.

— Doamnă, nu e încă prea tîrziu; regelui Navarei i-a trebuit timp să se despartă de curtenii săi şi dacă n-a venit încă, n-o să mai zăbovească mult.

— Iar eu îţi spun – izbucni Margareta cu o ciudă tot mai

mare – îţi spun că n-are să vină.

— Doamnă – strigă Gillonne, deschizînd uşa şi ridicînd perdeaua – doamnă, regele Navarei iese din apartamentul său!

— Ah, ştiam eu că are să vină! exclamă ducele de Guise.

— Henric – începu Margareta să-i vorbească cu glasul întretăiat şi prinzîndu-l de mine pe duce – îţi vei da seama acum dacă ştiu să-mi ţin cuvîntul ori nu, dacă se poate avea încredere în făgăduiala ce-am făcut-o. Henric, treci în cămăruţa aceea.

— Doamnă, îngăduie-mi să plec dacă mai e vreme, căci, îţi spun, la primul semn de dragoste ce ţi-l va arăta, voi ieşi din această încăpere şi atunci... va fi vai de el!

— Nu eşti în toate minţile Intră, intră, îţi spun, îmi iau eu toată răspunderea!

Şi zicînd acestea, îl împinse pe duce în cămăruţă. Era şi timpul. Nici nu se închise bine uşa în urma principelui, că regele Navarei, însoţit de doi paji cu opt luminări de ceară galbenă înfipte în două sfeşnice, apăru zîmbind în pragul camerei.

Margareta îşi ascunse tulburarea făcînd o reverenţă adîncă.

— Nu v-aţi culcat încă, doamnă? o întrebă bearnezul, cu aerul lui vesel şi deschis. Nu cumva mă aşteptaţi?

— Nu, domnule – îi răspunse Margareta. Pentru că nu mai departe decît ieri mi-aţi spus că ştiţi prea bine că nu e vorba decît de o alianţă politică şi nu de o căsătorie şi deci n-o să vă purtaţi ca un soţ.

— Prea bine, doamnă, dar asta nu înseamnă că nu putem sta puţin de vorbă. Gillonne, închide uşa şi lasă-ne singuri.

Margareta, care şedea, se ridică şi întinse mîna vrînd parcă să le poruncească pajilor să rămînă.

— Să chem doamnele din suită? întrebă regele. Sînt gata s-o fac dacă asta vreţi, cu toate că, vă mărturisesc,

pentru ceea ce am să vă spun, ar fi bine să rămînem singur.

Şi regele Navarei se îndreptă spre cămăruţă.

— Nu! strigă Margareta, repezinclu-se dinainte-i. Nu, nu e nevoie, sînt gata să vă ascult.

Bearnezul ştia acum-ceea ce voia să afle: aruncă o privire grăbită şi cercetătoare spre cămăruţă, ca şi cum ar fi ţinut să pătrundă dincolo de perdeaua ce o acoperea, în cele mai întunecate tainiţe ale ei. Apoi, întoreîndu-şi privirile spre frumoasa lui mireasă, palidă de spaimă, îi spuse cu un glas foarte calm:

— Atunci, doamnă, să stăm puţin de vorbă.

— Cum doreşte maiestatea voastră – îi răspunse tînăra femeie, care păru că se prăbuşeşte în scaunul pe care soţul ei o invită să se aşeze.

Bearnezul se aşează lîngă ea.

— Doamnă – începu el – orice-ar spune unii, căsătoria noastră este, cred eu, izbutită. Sînt al dumneavoastră şi sînteţi a mea.

— Dar... – făcu Margareta înspăimîntată.

— Trebuie, aşadar – continuă regele Navarei, fără să fi părut că observă şovăiala Margaretei – să ne purtăm unul cu altul ca nişte buni aliaţi, de vreme ce azi ne-am jurat credinţă în faţa lui Dumnezeu. Nu sînteţi de aceeaşi părere?

— Fără îndoială, domnule.

— Doamnă, ştiu ce spirit pătrunzător aveţi, ştiu de asemenea cîte primejdii mă pîndesc aici, la curte; sînt tînăr şi deşi n-am făcut rău nimănui vreodată, am mulţi duşmani. În care tabără trebuie oare s-o socotesc, doamnă, pe aceea ce-mi poartă numele şi mi-a jurat credinţă în faţa altarului?

— O, domnule, nu cumva credeţi...

— Nu cred nimic, doamnă: sper şi vreau să fiu sigur că speranţa mea e întemeiată. De bună seamă, căsătoria noastră e doar un pretext, sau o capcană.

Margareta tresări, căci poate acelaşi gînd îi trecuse şi ci prin minte.

— Aşadar, care din două? urmă Henric de Navara. Regele mă urăşte, ducele de Anjou mă urăşte, ducele d'Alençon mă urăşte, iar Caterina de Medicis prea a urît-o pe mama ca să nu mă urască şi pe mine.

— Vai, domnule, ce mi-e dat să aud!

— Adevărul, doamnă – urmă regele – şi aş vrea ca nu cumva să se creadă că m-am lăsat înşelat în privinţa asasinării domnului de Mouy, sau a otrăvirii mamei mele. Aş vrea, zic, să nu fie aici cineva care să mă poată auzi.

— Vai, domnule – exclamă repede Margareta, cu aerul cel mai calm şi mai senin cu putinţă – ştiţi doar că nu sintem decît noi doi aici!

— Asta mă şi face să-mi descarc sufletul, să cutez să va spun că nu mă las înşelat nici de vorbele dulci pe care mi le adresează curtea Franţei şi nici de cele cu care mă întîmpină casa de Lorena.

— Sire! Sire! strigă Margareta.

— Ei, da, ce s-a întîmplat, draga mea? o întrebă Henric zîmbind la rîndu-i.

— Domnule, astfel de vorbe pot fi foarte primejdioase.

— Nu, cînd sîntem între patru ochi nu pot fi – ii răspunse regele. Şi cum vă spuneam...

Se vedea bine că Margareta era pradă unor nespuse chinuri şi că ar fi vrut să oprească fiecare cuvînt pe buzele bearnezului; dar Henric continuă să-i vorbească cu aerul lui de nepăsare:

— Vă spuneam, aşadar, că sînt ameninţat din toate părţile, de rege, de ducele d'Alençon, de ducele de Anjou, ameninţat de regina-mamă, de ducele de Guise, de ducele de Mayenne, de cardinalul de Lorena, în sfîrşit, de toată lumea. Aşa ceva, doamnă, se simte, o ştiţi prea bine. Ei bine! Împotriva tuturor acestor ameninţări, care nu vor întîrzia să se transforme în atacuri, mă pot apăra doar cu ajutorul dumneavoastră, căci sînteţi iubită de toţi

cei ce mă urăsc pe mine.

— Cine, eu?! se arătă mirată Margareta.

— Da, dumneavoastră – îi răspunse calm Henric de Navara – da, regele Carol vă iubeşte, ducele d'Alençon – apăsă el pe aceste cuvinte – vă iubeşte, regina Caterina vă iubeşte şi ea şi, în sfîrşit, vă iubeşte şi ducele de Guise.

— Dar bine, ce e de mirare că vă iubeşte toată lumea? Cei pe care i-am pomenit vă sînt fraţi sau rude şi să-ţi iubeşti rudele sau fraţii înseamnă să trăieşti întru Domnul.

— Şi la urma urmei, domnule – îi vorbi Margareta, care simţea că se înăbuşă – unde vreţi să ajungeţi?

— Vreau să ajung la ceea ce v-am spus, adică să fiţi dacă nu prietenă, atunci aliata mea. În felul acesta aş putea înfrunta orice; pe cîtă vreme dacă, dimpotrivă, îmi veţi fi vrăjmaşă, sînt pierdut!

— Vai, vrăjmaşa dumneavoastră?! Niciodată, domnule! exclamă Margareta.

— Dar nici prietena mea?...

— Poate...

— Dar aliata

— Sigur!

Şi Margareta se întoarse spre rege, întinzîndu-i mina.

Henric o luă, i-o sărută galant, ţinmdu-i-o, mai mult din dorinţa de a simţi cît de sinceră e Margareta decît din duioşie, şi îi spuse:

— Doamnă, vă cred şi primesc alianţa dumneavoastră. Cum spuneam, am fost căsătoriţi fără să ne fi cunoscut, fără să ne fi iubit; am fost căsătoriţi fără să fim întrebaţi tocmai noi, cei ce urma să fim duşi în faţa altarului. Aşadar, obligaţii de soţ şi soţie nu avem. Precum vedeţi, v-am ghicit dorinţa şi în astă-seară vă confirm ceea ce v-am spus ieri. Noi însă legăm alianţă în mod liber, fără ca cineva să ne silească, ne facem tovarăşi, ca două suflete cinstite care îşi datorează sprijinul unul altuia şi statornicesc astfel o alianţă. La fel aţi înţeles şi dumneavoastră, nu-i aşa?

— Da, domnule – îi răspunse Margareta, încercînd să-şi tragă mîna.

— Ei bine – continuă bearnezul, cu privirile aţintite asupra uşii cămăruţei – cum cea dintîi dovadă a unei alianţe sincere este încrederea neţărmurită, am să vă povestesc acum, doamnă, pînă în cele mai tainice amănunte, planul pe care l-am pus la cale ca să pot răpune aceste duşmănii.

— Domnule... – murmură Margareta întorcînd şi ea ochii, fără voie, spre cămăruţă, în vreme ce bearnezul, văzînd că-i izbuteşte şiretlicul, îşi rîdea în barbă.

— Iată deci ce am de gînd să fac – continuă el fără să pa:ă că observase tulburarea tinerei femei – am să...

— Domnule – izbucni Margareta, ridicîndu-se brusc şi apucîndu-l pe rege de braţ – lăsaţi-mă să respir puţin; emoţia... căldura... mă înăbuş!

Margareta se făcuse galbenă ca ceara şi tremura toată, gata-gata să se prăbuşească pe covor.

Henric se duse de-a dreptul spre una din ferestrele mai depărtate, pe care o deschise. Fereastra dădea spre rîu...

Margareta se duse după el.

— Tăceţi, sire, tăceţi, ca nu cumva să vi se întîmple ceva! îi spuse ea în şoaptă.

— Vai, doamnă – exclamă bearnezul cu obişnuitul lui zîmbet – dar nu mi-aţi spus că sîntem singuri?

— Aşa-i, domnule, dar n-aţi auzit că se poate asculta totul cu ajutorul unei ţevi vîrîte în plafon sau în perete?

— Bine, doamnă, bine – îi răspunse bearnezul cu glas scăzut. Ce-i drept, de iubit nu mă iubiţi, dar sînteţi o femeie cinstită.

— Ce vreţi să spuneţi, domnule?

— Vreau să spun că dacă aţi fi fost în stare să mă trădaţi, m-aţi fi lăsat să continui, pentru că tot mă trădam singur. Dumneavoastră m-aţi oprit însă. Acum ştiu că cineva se află ascuns aici, că sînteţi o soţie necredincioasă, dar o aliată credincioasă. Şi în clipa de faţă – a-

dăugă bearnezul cu un zîmbet – de credinţă am mai multă nevoie în politică decît în dragoste...

— Sire... – murmură Margareta, uluită.

— Bine, bine, despre toate acestea vom vorbi mai tirziu, cînd ne vom cunoaşte mai bine – îi răspunse Henric.

Apoi, ridicînd glasul:

— Ei bine, doamnă, acum respiraţi mai uşurată?

— Da, sire – îi răspunse în şoaptă Margareta.

— În cazul acesta – îi mai spuse bearnezul – nu vreau să vă mai stingheresc. Era de datoria mea să vă prezint omagiile mele şi să vă dau un semn de prietenie; primiţile, aşa cum vi le ofer, din toată inima. Aşadar, noapte bună.

Margareta îl învălui pe soţul ei într-o privire plină de recunoştinţă şi, la rîndu-i, îi întinse mîna.

— Ne-am înţeles – zise ea.

— O alianţă politică sinceră şi leală? o întrebă Henric.

— Sinceră şi leală – îi răspunse regina.

După aceea, bearnezul se îndreptă spre uşă şi, uitîndu-se ţintă la Margareta, o făcu să-l urmeze ca vrăjită. Apoi, cînd perdeaua căzu între ei şi dormitor, Henric îi spuse degrabă şi pe şoptite:

— Mulţumesc, Margareta, mulţumesc. Eşti o adevărată fiică a Franţei. Plec împăcat. Dacă nu mi-e hărăzită dragostea, am îi schimb prietenia dumitale. Mă bizui pe Margareta tot aşa cum se poate ea bizui pe mine. Rămîi cu bine, doamnă!

Şi Henric îi sărută mîna soţiei sale, strîngînd-o uşor. Apoi se îndreptă cu pas sprinten spre apartamentele sale, şoptindu-şi sieşi, pe coridor:

„Cine naiba să fi fost la ea? Regele, ducele de Anjou, ducele d'Aleançon, ori ducele de Guise? Să fie oare vreun frate, vreun iubit, ori şi unul şi altul? La drept vorbind, nu prea îmi convine întîlnirea asta cu baroana; dar de vreme ce i-am făgăduit şi cum Dariole mă aşteaptă... nu-i nimic; mă tem că nu prea e în avantajul ei că am trecut prin

dormitorul soţiei mele în drum spre ea, căci, fir-ar să fie! Margot asta, cum îi spune cumnatul meu Carol al IX-lea, e o fiinţă minunată”.

Şi cu un pas în care se simţea o uşoară şovăială, Henric de Navara sui scara ce ducea spre apartamentul doamnei de Sauve.

Margareta îl urmări cu privirea pînă ce-l pierdu din ochi, şi apoi intră din nou în camera ei. Găsindu-l pe duce în uşa cămăruţei, simţi aproape o remuşcare.

La rîndul său, ducele avea un aer grav, şi fruntea lui încruntată trăda un zbucium lăuntric.

— Azi Margareta e neutră – i se adresă el. Peste opt zile ne va fi potrivnică.

— Vai, ai tras cu urechea? făcu ea.

— Ce-ai fi vrut să fac în cămăruţa aceea?

— Şi găseşti că m-am purtat altfel de cum trebuia să se poarte regina Navarei?

— Nu, dar altfel de cum trebuia să se poarte iubita ducelui de Guise.

— Domnule – răspunse regina – pot să nu-mi iubesc soţul, dar nimeni nu are dreptul să-mi ceară să-l trădez. Spune-mi, cu mîna pe suflet, dumneata ai trăda vreo taină a principesei de Porcian, soţia dumitale?

— Lasă, doamnă, lasă – făcu ducele dînd din cap. Pricep, îmi dau seama că nu mă mai iubeşti ca pe vremea cînd îmi destăinuiai ce urzeli punea la cale regele împotriva mea şi alor mei.

— Regele era cel puternic, iar voi cei slabi. Acum Henric este cel slab, şi voi cei puternici. Vezi bine că joc mereu acelaşi rol.

— Doar că treci dintr-o tabără în alta.

— Domnule, acesta este un drept pe care mi l-am cîştigat salvîndu-ţi viaţa.

— Bine, doamnă, şi cum atunci cînd se despart îndrăgostiţii îşi înapoiază darurile ce şi-au făcut, vă voi salva şi eu viaţa dacă se va ivi prilejul. În felul acesta vom fi chit.

Şi spunînd acestea, ducele făcu o plecăciune şi ieşi, fără ca Margareta să fi schiţat vreun gest ca să-l oprească, în anticameră o găsi pe Gillonne, care-l însoţi pînă la fereastra de la parter, iar în şanţ pe pajul său cu care se întoarse acasă.

În acest timp, Margareta se duse visătoare la fereastră,

— Ce noapte a nunţii! murmură ea. Soţul fuge de mine, iar iubitul mă părăseşte!

În clipa aceea, un student ce trecea de partea cealaltă a şanţului, venind dinspre Tour du Bois şi îndreptîndu-se spre moara Monnaie, cînta cu mîna-n şold:

De ce, hai spune, draga mea,
Cînd părul să ţi-l muşc aş vrea,
Să-ţi muşc şi gura ta frumoasă,
Să-ţi mîngîi sînul e-o privire,
Te-arăţi atît de sperioasă
De parc-ai fi la mănăstire?
Şi ochii tăi tu cui i-ai dat,
Şi sînul tău cel minunat,
Şi fruntea-ţi, buzele surori?
Pe Pluton vrei a-l săruta,
Ori lîngă Caron vrei să mori
Cînd el te-o duce-n barca sa?
Şi după ultimu-ţi copac
Din tine nu va fi rămas
Decît o gură vineţie;
Iar cînd eu, mori, te-oi mai vedea,
N-oi spujie umbrelor, să ştie
Că tu ai fost iubita mea!
Aşa că, mîndro, cît trăieşti,
Într-una să mă tot iubeşti,
Nu-mi mai feri guriţa ta,
Fiindcă-n ziua de-i muri,
Tu, ce mi-ai frînt inima mea.
Zău, crede-mă, te vei căi.

Margareta asculta acest cintec zîmbind melancolica: apoi, cînd glasul studentului se stinse în depărtare, închise fereastra şi o chemă pe Gillnmie să-i pregătească patul.

III
Un rege poet

ÎN CE-A DE-A DOUA ZI, CA ŞI în următoarele, serbările, dansul şi întrecerile de arme se ţinură lanţ.

O împăcare asemănătoare urma să se petreacă şi între cele două tabere. Se schimbau cuvinte curtenitoare şi se trăiau clipe de duioşie, care puteau să-l ameţească pînă şi pe cel mai înverşunat hughenot. Părintele Cotton fusese văzut la masă, chefuitul cu baronul Courtaumer, iar ducele de Guise plimbîndu-se în susul Senei, cu barca, împreună cu principele de Conde, în cea mai desăvîrşită armonie.

Regele Carol părea să fi uitat de obişnuita lui melancolie şi era nedespărţit de cumnatul lui. În sfirşit, regina mamă era atît de bine dispusă şi atît de preocupată de broderii, bijuterii şi podoabe de. tot felul, că nici nu mai apuca să doarmă.

Hughenoţii, moleşiţi întrucîtva de aceasta Capua[1], au

1 Aluzie la cucerirea oraşului de către Hanibal în anul 215, care şi-a instalat aci tabăra de iarnă. Oraşul oferind condiţii minunate de trai, armata lui Hanibal a fost acuzată că „a adormit în deliciile de la Capua”. Locuţiunea aceasta a trecut în limbă cu înţelesul de: „A

început să-şi îmbrace din nou jachetele de mătase, să-şi arboreze emblemele şi să bată drumurile pe sub unele balcoane de parcă ar fi fost catolici. De pretutindeni se simţea o înclinare în favoarea religiei reformate, de parcă întreaga în curte urma să devină protestantă. Pînă şi amiralul, om cu atîta experienţă, se lăsase luat de viitoare ca şi ceilalţi şi mintea i se înfierbîntase pînă într-atît, încît într-o seară uitase timp de două ceasuri să-şi molfăie scobitoarea, îndeletnicire în voia căreia se lăsa de obicei cam după ora două după-amiază, cînd îşi termina prînzul, şi pînă la opt seara, cînd se aşeza să cineze.

În seara în care amiralul îşi îngăduise, lucru de necrezut, să dea uitării tabieturile sale, regele Carol al IX-lea îl poftise la o gustare între prieteni pe Henric de Navara şi pe ducele de Guise. Cînd aceasta se termină, trecu împreună cu ei în camera lui, unde tocmai le explica mecanismul iscusit al unei capcane pentru lupi, inventată de el; apoi, întrerupîndu-se brusc, întrebă:

— Domnul amiral nu vine astă-seară? L-a văzut cineva azi? Ştie cineva ceva despre el?

— Eu – îi răspunse regele Navarei – şi dacă maiestatea voastră este îngrijorată de sănătatea lui, aş putea-o linişti spunîndu-i că l-am văzut azi-dimineaţă la şase şi astă-seară la şapte.

— A!!! exclamă regele, ale cărui priviri, pentru o clipă distrate, se opriră acum cu o curiozitate iscoditoare asupra cumnatului său. Te-ai trezit cam devreme, Henric, pentru un tînăr însurăţel.

— Da, sire, – răspunse regele Béarnului. Voiam să aflu de la amiral, care le ştie pe toate, dacă gentilomii pe care îi aştept sînt pe drum.

— Alţi gentilomi! Aveai opt sute în ziua nunţii şi de atunci sosesc neîncetat alţii. Nu cumva vreţi să ne cotropiţi? făcu Carol al IX-lea rîzînd.

Ducele de Guise încruntă din sprîncene.

---

pierde un timp preţios cu plăcerile”.

— Sire – spuse bearnezul – se vorbeşte de o campanie în Flandra şi de aceea îi string în juru-mi pe toţi cei din ţara mea sau pe vecinii pe care-i socot de trebuinţă maiestăţii voastre.

Ducele, aducîndu-şi aminte de planul de care bearnezul îi vorbise Margaretei în ziua nunţii, deveni mai atent.

— Bine, bine – îi răspunse regele cu un zîmbet hain. Cu cît vin mai mulţi, va fi cu atît mai bine; să vină, Henric, să vină, dar cine sînt aceşti gentilomi? Nădăjduiesc că nişte viteji!

— Sire, nu ştiu dacă gentilomii mei vor preţui vreodată cît ai maiestăţii voastre, ai domnului duce de Anjou, sau ai domnilor ele Guise, dar îi cunosc şi ştiu că vor face tot ce le va sta în putere.

— Sînt mulţi?

— Încă zece sau doisprezece.

— Cum îi cheamă?

— Sire, numele lor îmi scapă şi, afară de unul din eî, despre care Téligny mi-a spus că ar fi un adevărat gentilom şi pe care îl cheamă de La Mole, nu v-aş putea spune...

— De La Mole! Nu cumva e un Lerac de La Mole? întrebă regele, care se pricepea foarte bine în tainele genealogiei. Un provensal?

— Aşa-i, sire. După ciun vedeţi, îmi adun oameni pînă şi din Provenţa.

— Iar eu – răspunse ducele de Guise cu un zîmbet batjocoritor – am mers şi mai departe decît maiestatea sa regele Navarei, pentru că am ajuns pînă la Piemont tot căutîndu-mi credincioşi devotaţi bisericii catolice.

— Catolici ori hughenoţi – îl întrerupse regele – puţin îmi pasă. Viteji să fie!

Şi ca să rostească vorbele acestea, anume că hughenot ori catolic erau totuna, regele îşi luă un aer atît de nepăsător, încît îl uimi chiar şi pe ducele de Guise.

— Maiestatea voastră le poartă de grijă flamanzilor

noştri! se minună amiralul căruia, de cîteva zile, regele ii îngăduise să intre la el fără să mai fie anunţat şi tocmai prinsese ultimele cuvinte ale regelui.

— Ah, iată-l şi pe părintele meu, pe amiral! exclamă Carol al IX-lea, desfăcîndu-şi braţele. Vorbeşti de război, de nobili, de viteji, şi uite-l aici: unde te întorci, de el dai. Ca un magnet care atrage fierul. Cumnatul meu, regele Navarei, şi vărul meu, ducele de Guise, aşteaptă întăriri pentru armata dumneavoastră. Despre asta vorbeam.

— Şi întăririle sosesc – spuse amiralul.

— Aţi aflat ceva, domnule? se interesă bearnezul.

— Da, fiul meu, şi în primul rînd, de domnul de La Mole. Ieri era la Orléans, şi mîine sau poimîine va fi la Paris.

— Ei, drăcia dracului! Care va să zică domnul amiral se ocupă şi cu spiritismul, de vreme ce ştie ce se petrece la treizeci sau patruzeci de leghe depărtare! Eu unul aş fi mulţumit să pot şti atît de bine ca dumneata ce s-a întîmplat şi ce-o să se întîmple la porţile Orléans-ului.

Coligny se prefăcu că nu ia în seamă înţepătura usturătoare a ducelui de Guise care, fără doar şi poate, avea o umbră de bănuială că amiralul pusese la cale crima, şi de aceea făcea aluzie la moartea tatălui sau, François de Guise, ucis de către Poltrot de Méré în faţa Oriéans-ului.

— Domnule – răspunse el rece şi demn – mă ocup cu spiritismul ori de cîte ori vreau să aflu cu precizie cum or să-mi meargă treburile, ale mele şi ale regelui. Acum o oră mi-au sosit veşti de la Orléans şi, venind cu poşta, au putut străbate treizeci şi două de leghe într-o singură zi. Domnul de La Mole, care vine călare, nu face decît zece pe zi, şi o să fie aici abia în 24 Iată cheia vrăjitoriei!

— Bravo, tată! Bine i-ai răspuns! exclamă Carol al IX-lea. Dovedeşte-le acestor tineri că nu numai vîrsta, ci şi înţelepciunea ţi-au albit barba şi parul; aşadar, să-i lăsăm să vorbească de întîlnirile şi aventurile lor amoroase, iar noi să ne ocupăm de războaiele noastre. Nu există regi buni fără sfetnici buni! Domnilor, plecaţi! Am de vorbit cu

amiralul.

Cei doi tineri ieşiră, mai întîi regele Navarei, apoi ducele de Guise; dar după ce trecură pragul cei doi se despărţiră, făcîndu-şi cîte o plecăciune plină de răceală.

Coligny îi urmări cu privirea, cuprins de o oarecare îngrijorare, căci nu-şi închipuia cum s-ar fi putut apropia cele două porniri de ură fără să izbucnească ceva. Carol al IX-lea, înţelegînd ce se petrecea în cugetul lui, se apropie de el şi, sprijinindu-şi braţul de cel al amiralului, ii spuse:

— Fii pe pace! Rostul meu e şă veghez ca fiecare să fie supus şi cuviincios. Din ziua în care mama mea nu mai e regină, eu sînt rege. Şi ea nu mai e regină de cînd Coligny îmi este. părinte.

— Oh, sire – exclamă amiralul – regina Catcrina...

— Ştie doar să învrăjbească! Pacea cu ea nu e cu putinţă. Catolicii ăştia italieni parc-ar fi turbaţi. Sînt puşi doar pe distrugere. Pe cînd eu, dimpotrivă, nu numai că vreau să fie pace, dar mai vreau ca puterea mea să fie în mîinile Bisericii. Ceilalţi sînt putrezi pînă-n măduva oaselor şi mă scot din fire cu aventurile lor amoroase şi cu dezmăţul lor. Uite, să vorbim pe şleau – continuă Carol al IX-lea, deschizîndu-şi şi mai mult sufletul. N-am încredere în nici unul din cei ce mă înconjoară, în afară de noii mei prieteni! Ambiţia familiei Tavannes îmi dă de bănuit. Lui Vieilleville nu-i e gîndul decît la vinuri bune şi ar fi în stare să-şi vîndă regele pentru o balercă de vin de Cipru. Lui Montmorency nu-i e capul decît la vînătoare şi îşi trece vremea cu pinii şi cu şoimii lui. Contele de Retz e spaniol, iar de Guise sînt din Lorena. Doamne, iartă-mă, dar parcă în toată Franţa asta nici n-ar mai fi francezi adevăraţi în afară de mine, de cumnatul meu regele Navarei şi de tine 1 Dar eu sînt legat de tron şi nu pot comanda oşti. Tot ce-mi pot îngădui e să vînez în voie la Saint-Germain şi la' Rambouillet. Cumnatul meu e prea tînăr şi n-arc prea multa experienţă. De altfel, pare-mi-se,

e leit taică-său, Antoine, căruia femeile i-au mîncat capul. Numai tu, părintele meu, eşti şi viteaz ca Iuliu Cezar, şi înţelept ca Platou. Aşa că, zău dacă ştiu ce e mai bine să fac: să te ţin aici ca sfetnic, sau să te trimit acolo ca general. Dacă îmi eşti sfetnic, cine să comande? Şi dacă comanzi, cine să-mi fie sfetnic?

— Sire – făcu Coligny – întîi victoria şi, dună biruinţă, sfatul.

— Asta ţi-e părerea! Bine! Fie! Aşa vom face. Luni ai să pleci în Flandra, iar eu la Amboise.

— Maiestatea voastră pleacă din Paris?

— Da, sînt obosit de atîta agitaţie şi de atîtea petreceri. Eu nu sînt un om de acţiune, mie îmi place mai mult să visez. Nu sînt făcut să fiu rege: eu m-am născut să fiu poet. Ai să formezi un fel de consiliu care să guverneQe cît timp ai să fii în război. Şi dacă mama n-o să facă parte din acest consiliu, totul o să meargă bine. Eu i-am şi dat de veste lui Ronsard să vină după mine, şi acolo, împreună, departe de toate frămîntările, departe de lume, departe de cei răi, la umbra copacilor bătrîni, pe malul rîului, în murmurul pîraielor, vom vorbi despice cele sfinte. Ascultă, te rog, aceste versuri prin care îl poftesc să vină la mine} le-am făcut azi-dimineaţă.

Coligny zîmbi. Carol al IX-lea îşi trecu mîna peste fruntea-i palidă şi lucioasă ca fildeşul şi, parcă în ritmul unui cîntee, începu să rostească aceste versuri:

Ronsard, prea bine ştiu, de nu mă vei vedea, Al rigăi tale glas curînd îl vei uita. Dar ţine bine minte, mă rog domniei-tale, Că n-am să las vreodată a stihurilor cale; Drept care-am vrut la tine s-ajungă acest răvaş. Să-ţi bucure-a ta minte şi gîndu-ţi nărăvaş. Mai lasă grija casei, şi tot gospodaritul, Că-i dusă vremea; lasă, Ronsard, grădinăritul; Urmează-ţi domnul, care la pieptul lui te ţine Pentru a tale stihuri, şi brave şi blajine, Şi dacă, cine ştie, nu-mi vii tu la Amboise, Să afli că se iscă, cu sigur, un necaz.

— Bravo! Sire, bravo! răspunse Coligny. Eu mă pricep mai bine într-ale războiului decît în ale poeziei, dar îmi pare că versurile astea sînt la fel de luminoase ca şi cele ale lui Ronsard. Dorat[2] şi chiar Michel de L'Hospital, cancelar al Franţei!

— Vai, părinte al meu! exclamă Carol al IX-lea. De-ar fi adevărat ce spui, căci, vezi tu, numele de poet mi-e mai scump ca orice şi cum îi spuneam acum câteva zile magistrului meu de poetică:

Stihuri de ştii a face – pe-oricine ar supăra —
E la un preţ mai mare decît a guverna;
Noi amîndoi, vai, sire, purtăm cîte-o coroană.
Ca rege am primit-o, tu ca poet o dai,
Căci duhul tău zvîcneşte de o cerească-ardoare,
Pe cînd eu strălucesc doar prin a mea grandoare
Şi cînd spre zei mă-ntorc şi-ncerc să trag foloase,
Ronsard e favoritul, iar eu culeg ponoase.
Ah! lira ta, poete, subjugă-n vers şi rime
Al lumii spirit; mie, materia-mi rămîne.
Ea-ţi scrie un nume-n aur, şi-un tron ţi-e făurit
Unde tiranul crîncen nicicînd n-a năzuit.

— Sire – îi spuse Coligny – ştiam eu de multă vreme că maiestatea voastră e un favorit al muzelor, dar nu ştiam că ele vă sînt sfetnicul cel mai de preţ.

— După tine, părinte al meu, după tine, şi tocmai pentru că nu vreau să mă stric cu ele, doresc ca tu să ţii frînele. Aşadar, ascultă: trebuie să răspund acum unui nou madrigal pe care marele şi scumpul meu poet mi l-a trimis... deci, deocamdată nu-ţi pot pune la dispoziţie toate documentele necesare, ca să iei cunoştinţă de marea neînţelegere ce există între mine şi Filip al II-lea. Pe deasupra, mai e şi un plan strategic pe care l-au elaborat

2 Jean Dorat (1508-1588), poet francez aparţinînd Pleiadei, maestrul lui Ronsard, a scris poezii şi în limba latină.

miniştrii mei. Am să le caut pe toate şi am să ţi le dau mîine dimineaţă.

— La ce oră, sire?

— La zece; şi dacă, din întîmplare, tocmai voi compune vreo poezie, dacă voi sta cumva în cabinetul meu... ei bine, tu să intri totuşi şi să iei documentele pe care ai să le găseşti pe masa aceasta, închise în mapa roşie; e o culoare care îţi sare în ochi, nu te poţi înşela; eu unul vreau să-i scriu lui Ronsard.

— Rămîneţi cu bine, sire.

— Mergi sănătos.

— Mîna voastră, sire.

— Ce aud? Mîna? Vino în braţele mele, la pieptul meu, aici e locul tău! Hai, vino, bătrîne ostaş, vino!

Şi Carol al IX-lea, trăgîndu-l la pieptul său pe Coligny, care tocmai se înclina în faţa lui, îi sărută părul nins..

Amiralul ieşi, ştergîndu-şi o lacrimă.

Carol al IX-lea îl urmări cu privirea pînă dispăru şi îi ascultă paşii cît timp îi putu auzi; pe urmă, cînd nu mai văzu şi nu mai auzi nimic, îşi lăsă ca de obicei capul lui palid pe umăr şi intră agale în sala armelor.

Sala aceasta era locul preferat al regelui; aci lua lecţii de scrimă cu Pompée şi de poezie cu Ronsard. Şi tot aci îşi adunase o colecţie bogată de arme de atac şi apărare, dintre cele mai frumoase din cîte se găseau. Aşa că toţi pereţii erau împodobiţi cu securi, scuturi, suliţe, halebarde, pistoale şi muschete; şi chiar în acea zi, un armûrier îi adusese o minunată arliebuză, pe ţeava căreia erau încrustate aceste patru versuri făcute de el însuşi i

Ca să apăr o lege, Sînt credincioasă şi frumoasă; Ca să-l apar pe rege, Sînt cruda şi frumoasă.

Aşadar, după cum am mai spus, Carol al IX-lea intră în această sală. După ce închise uşa principală prin care venise, ridică o perdea în dosul căreia se afla intrarea unei camere. Aci, îngenuncheată pe un scăunaş de rugăciune, o femele se ruga.

Cum totul se petrecuse în tăcere, iar paşii regelui, al căror zgomot fusese înghiţit de covor, nu se auziseră mai mult decît cei ai unei fantome, femeia ce stătea îngenuncliată, neauzind nimic, nici nu întoarse capul, ci se rugă mai departe. Dus pe gînduri, Carol al IX-lea rămase o clipa în picioare, uitîndu-se la ea.

Era o femeie tînără încă, a cărei frumuseţe robustă era pusă în valoare de veşmintele ţărăneşti din regiunea Caux, pe care le purta. Pe cap avea o bonetă din acelea înalte, foarte la modă la curtea Franţei, pe vremea domniei Isabelei de Bavaria, iar pieptarul ei roşu era brodat în întregime cu aur, asemenea pieptarelor ţărănoilor de azi din Nettuno şi Sora. Încăperea, pe care o locuia de aproape douăzeci de ani, era vecină cu dormitorul regelui şi vădea un ciudat amestec de eleganţă rafinată şi de rustic. Căsuţa de ţară înrîurise stilul palatului aproape în aceeaşi măsură în care acesta îl înrîurise pe al căsuţei. Şi aşa se stabilise un echilibru între simplitatea ţărăncii şi eleganţa unei doamne din lumea mare. Într-adevăr, scăunaşul pe care stătea îngenuncheată era din lemn de stejar sculptat cu măiestrie şi acoperit cu o catifea de care atîrnau franjuri de aur; iar biblia – căci femeia era protestantă – biblia din care îşi citea rugăciunile era un ceaslov vechi şi zdrenţuit, cum găseşti doar în casele cele mai Sărmane.

Şi totul în această încăpere era asemenea scăunelului de rugăciuni şi bibliei.

— Ei, Madelon! spuse regele.

Femeia îngenuncheată îşi înălţă capul, zîmbind la auzul acestui glas cunoscut; apoi se ridică.

— Ah, tu erai, fiul meu! făcu ea.

Da, doică; vino încoace!

Carol al IX-lea lăsă perdeaua să cadă şi se aşeză pe braţul unui fotoliu. Doica se apropie de el.

— Cei vrei de la mine, Chariot? îl întrebă ea.

— Vino lîngă mine şi răspunde-mi în şoaptă.

Doica se apropie cu acea căldură care nu-şi are izvorul decît în duioşia maternă a femeii faţă de copilul pe care l-a alăptat, dar căreia, în cazul de faţă, pamfletele vremii îi atribuiau o cauză mai puţin nevinovată.

— Sînt aici, spune!

— A venit omul pe care l-am chemat?

— Da. De o jumătate de ceas.

Carol se ridică, se apropie de fereastră, se uita să vadă dacă nu pîndea nimeni, se apropie de uşă, puse urechea ca să se asigure că nimeni nu ascultă, suflă praful de pe panoplia cu trofee, îşi mîngîie ogarul lui mare, care se ţinea după el pas cu pas şi se oprea ori de cîte ori se oprea stăpînul, ca s-o pornească apoi o dată cu el; se apropie după aceea de dădacă, spunîndu-i:

— Bine, doică, să vină!

Femeia ieşi prin aceeaşi uşă prin care intrase regele, iar acesta se sprijini de o masă pe care se aflau tot felul de arme.

Abia se sprijinise de masă că perdeaua se ridică iarăşi şi cel aşteptat intră.

Era un om de aproape patruzeci de ani, cu ochii cenuşii şi nesinceri, cu nasul adus ca un cioc de cucuvae şi a cărui faţă era lăţită de umerii obrazului, foarte ieşiţi. Chipul acestuia încercă să exprime respect, dar de pe buzele vinete de spaimă izbuti să-şi smulgă doar un zîmbet ipocrit.

Carol duse încetişor mîna la spate şi apucă un pistol de o construcţie foarte nouă, care lua foc cînd piatra se atingea de o rotiţă de oţel – şi nu ca la celelalte, cu ajutorul fitilului, şi cu privirea lui ştearsă se uită la noul personaj pe care l-am introdus în scenă. Pe cînd îl cerceta din ochii, Carol fluiera cu mult meşteşug şi muzicalitate unul din cântecele lui favorite, de vînătoare.

După cîteva clipe, în care timp chipul străinului se descompunea văzînd cu ochii, regele îi vorbi:

— Dumneata eşti deci François de Louviers-Maurevel?

— Da, sire.

— Şeful artificier?

— Da, sire.

— Am vrut să te cunosc.

Maurevel făcu o plecăciune.

— Precum ştii – urmă Carol apăsînd pe cuvinte – îmi iubesc toţi supuşii deopotrivă.

— Ştiu – bîigui Maurevel – ştiu că maiestatea voastră este părintele poporului.

— Şi că, hughenoţi sau catolici, toţi sînt copiii mei.

Maurevel amuţi; dar tremurul ce-i zguduia trupul nu scăpă privirii pătrunzătoare a regelui, deşi cel căruia îi vorbea era pe jumătate în întuneric.

— Dumitale, care te-ai războit atît de crîncen cu hughenoţii, văd că nu-ţi prea place.

Maurevel căzu în genunchi.

— Sire – bîigui el – vă rog să credeţi...

— Cred – continuă Carol al IX-lea, aţintindu-şi tot mai mult asupra lui Maurevel privirea lui care, din sticloasă cum fusese la început, aproape că scăpăra acum – cred că la Montcontour ţi-a venit pofta să-l ucizi pe domnul amiral care a ieşit adineauri de la mine; cred că lovitura ţi-a dat greş şi cînd ai văzut asta, ai trecut în armata ducelui de Anjou, fratele nostru; în sfîrşit, cred că ai trecut din nou, după aceea, de partea principilor şi că ai intrat în compania domnului de Mouy de Saint-Phale...

— Vai, sire!

— Viteaz gentilomul acela din Picardia, nu-i aşa?

— Sire, sire – strigă Maurevel – nu mă năpăstuiţi!

— Vrednic ostaş era – urmă Carol al IX-lea şi pe cînd vorbea, o grimasă de cruzime, aproape sălbatică, i se întipărea tot mai mult pe chip – vrednic ostaş cel care te-a primit ca pe un fiu, ţi-a dat adăpost, te-a îmbrăcat, ţi-a dat de mîncare!

Maure vel oftă deznădăjduit.

— Pare-mi-se, îi spuneai „tată” – urmă regele cu cru-

zime – şi între dumneata şi fiul lui, tînărul de Mouy, se legase o caldă prietenie, nu-i aşa?

Maurevel, tot în genunchi, se încovoia din ce în ce mai mult sub povara vorbelor lui Carol al IX-lea, care se ţinea drept, nepăsător, ca o statuie la care doar buzele aveau viaţă.

— Ia stai puţin – începu regele din nou – n-aveai oare de primit zece mii de scuzi de la domnul de Guise dacă l-ai fi ucis pe amiral?

Copleşit de spaimă, ucigaşul se izbea cu fruntea de pardoseală.

— Iar pe bunul tău părinte, domnul de Mouy, îmi amintesc că l-ai însoţit într-o zi, cînd a pornit-o în recunoaştere spre Chevreux. La un moment dat, a scăpat biciul din mînă şi a descălecat ca să-l ridice. Erai numai tu cu el; atunci ai smuls un pistol din co-bur şi, pe cînd se apleca, l-ai izbit în şale; pe urmă, cînd ai văzut că e mort, pentru că l-ai ucis dintr-o singură lovitură, ai luat-o la fugă pe calul dăruit de el. Asta-i povestea, nu-i aşa?

Maurevel rămase încremenit în faţa acestei învinuiri care era adevărată pînă în cele mai mici amănunte, iar Carol al IX-lea începu din nou să fluiere, la fel de meşteşugii; şi de muzical, acelaşi cîntec de vînătoare.

— Şi ştii tu oare, meşter ucigaş – reluă el după o clipă – ştii tu că tare aş avea chef să te trimit la spînzurătoare?

— Vai, maiestate! se tîngui Maurevel.

— Nu mai departe decît ieri tînărul de Mouy mi-a cerut aceasta; şi zău dacă am ştiut ce să-i răspund, pentru că ce-mi cerea era îndreptăţit

Maurevel îşi împreună mîinile.

— Şi era cu atît mai îndreptăţit cu cît, aşa cum îţi spuneam, eu sînt părintele poporului meu şi precum ţi-am mai pomenit, acum cînd m-am împăcat cu hughenoţii, ei sînt în aceeaşi măsură copiii mei ca şi catolicii.

— Sire – grăi Maurevel deznădăjduit – viaţa mea e v mîinile voastre, faceţi ce vreţi cu ea.

— Asta aşa e şi de aceea nu dau un ban pe ea.

— Dar, sire – întrebă ucigaşul – nu există oare nici un mijloc să-mi răscumpăr crima?

— Nu. Nu există. Dar dacă aş fi în locul tău, ceea ce nu e cazul, slavă Domnului...!

— Şi dac-aţi fi în locul meu, sire? îngăimă Maurevel, cu ochii ţintă la buzele lui Carol.

— Cred că m-aş descurca – îi răspunse regele.

Maurevel se ridică într-un genunchi şi într-o mînă, aţintindu-şi asupra lui Carol al IX-lea privirile, ca să se asigure că nu-şi bate joc de el.

— Bineînţeles că mi-e foarte drag tînărul de Mouy – urmă regele – dar la fel de drag îmi e şi vărul meu, ducele de Guise; şi dacă el mi-ar cere viaţa unui om, iar celălalt moartea lui, te rog să mă crezi că aş fi în mare încurcătură. Cu toate astea, ca un bun politician şi un adevărat credincios, ar trebui să-i dau ascultare vărului meu de Guise, pentru că oricît de viteaz ostaş ar fi de Mouy, de mult prea neînsemnat faţă de un principe de Lorena.

Pe cînd regele rostea aceste cuvinte, Maurevel se ridică încet-încet, ca un om care îşi revine la viaţă.

— Aşa că pentru tine, în situaţia în care te afli, lucrul de căpetenie e să-i cîştigi bunăvoinţa vărului meu; ah. da, uite ce-mi spunea el ieri:

Maurevel făcu un pas înainte.

— ”Sire, închipuiţi-vă că în fiecare dimineaţă, pe la zece, duşmanul meu de moarte trece pe strada Saint-Germain-L’Auxerrois, venind dinspre Luvru. Îl văd mereu de la o fereastră cu zăbrele, de la parter. E fereastra încă-perii în care locuieşte fostul meu preceptor, canonicul Pierre Piles. Şi cum vă spun, îmi văd duşmanul trecînd în fiecare zi şi de fiecare dată mă rog diavolului să-l înghită pămîntul”. Eh, ia spune, jupîn Maurevel – continuă Carol – dacă ai fi diavolul, sau dacă i-ai ţine locul măcar o clipă, nu crezi că i-ar face plăcere vărului meu de Guise?

Maurevel îşi regăsi zîmbetul lui drăcesc şi buzele-i vinete încă de spaimă rostiră aceste cuvinte:

Sire, n-am cum să fac să-l înghită pămîntul!

— Dar cu viteazul de Mouy îmi pare că ai ştiut. Şi să nu-mi spui că asta e din pricină ai avut pistol... Dar, ia ascultă, îl mai ai?

— Sire, dacă-mi daţi voie – spuse tîlharul aproape stăpîn pe el – trag mai bine cu archebuza decît cu pistolul.

— Ce spui – făcu Carol al IX-lea – cu pistolul sau cu archebuza e totuna şi sînt sigur că vărul meu n-o să facă greutăţi în privinţa asta.

— Numai că – răspunse Maurevel – mi-ar trebui o armă de mare precizie, căci s-ar putea să fie nevoie să trag de la depărtare.

— Am aici în cameră zece archebuze cu care pot să nimeresc un scud de aur la cincizeci de paşi. Vrei să faci o încercare?

— Oh, sire, cu cea mai mare plăcere! strigă Maurevel, îndreptîndu-se spre archebuza proptită într-un colţ, pe care Carol al IX-lea o primise chiar în acea zi.

— Nu, nu cu aia – spuse regele – nu cu aceea! O ţin pentru mine. Peste cîteva zile am să plec la o mare vînătoare şi sper să-mi fie de folos. Dar poţi să alegi pe oricare alta.

Maurevel desprinse o archebuză de pe panoplie.

— Şi acum, sire. cine e duşmanul? întrebă ucigaşul.

— De unde vrei să ştiu eu? făcu Carol al IX-lea, zdrobindu-l pe nemernic cu privirea lui dispreţuitoare.

— Am să-l întreb atunci pe domnul de Guise – îngăimă Maurevel.

Regele ridică din umeri.

— Nu-l întreba nimic – spuse el. Domnul de Guise n-o să-ţi răspundă. Crezi că-ţi răspunde cineva la o astfel de întrebare? Cine vrea să nu nimerească cu gîtul în laţ trebuie să ghicească.

— Dar, vorba e, după ce să-l recunosc?

— Ţi-am mai spus că în fiecare dimineaţă, la ora zece, trece prin faţa ferestrei canonicului.

— Mulţi trec prin faţa acestei ferestre. Maiestatea voastră să-mi dea măcar un semnalment oarecare.

— A! Foarte simplu! Mîine, de pildă, o să aibă la subsuoară o mapă de marochin roşu.

— De ajuns, sire!

— Mai ai calul pe care ţi l-a dat domnul de Mouy şi care alerga atît de bine?

— Am un pursînge care aleargă ca vîntul.

— A! Nu mi-e grijă de tine. Numai că ar fi bine să ştii că mănăstirea are şi o ieşire dosnică.

— Mulţumesc, sire, şi rugaţi-vă Domnului pentru mine!

— Eh, mii de draci! Mai bine te-ai ruga tu diavolului, că numai el te mai poate feri de ştreang.

— Rămîneţi cu bine, sire.

— Cu bine. Ah, ia stai puţin, domnule Maurevel, să ştii un lucru, că dacă aud vorbindu-se de tine pînă mîine înainte de ora zece, sau dacă nu aud nimic după, există un beci la Luvru!

Şi zicînd acestea, Carol al IX-lea începu iarăşi să fluiere, mai frumos ca oricînd, cîntecul lui preferat.

IV
Seara zilei de 24 august 1572

CITITORUL NOSTRU N-A UITAT poate că în capitolul precedent a fost vorba de un gentilom, un anume La Mole, pe care Henric de Navara îl aştepta cu destulă nerăbdare. Şi aşa cum prevăzuse amiralul, tînărul gentilom intră în Paris pe poarta Saint-Marcel la 24 august 1572, spre seară. Uitîndu-se cu dispreţ la puzderia de hanuri ce se înşirau pe stînga şi pe dreapta drumului, cu pitoreştile lor firme, pătrunse cu calul lui înspumat pînă în inima oraşului. După ce străbătu piaţa Maubert, trecu Petit-Pont şi podul Notre-Dame, merse de-a lungul cheiului. Se opri în capul străzii Bresec, care azi se cheamă Arbre-Sec, şi căreia, spre uşurinţa cititorului, îi vom păstra actualul ei nume.

Fără îndoială că numele acesta îi plăcu, pentru că o şi porni înainte, şi cum în stînga lui zări o placă de tablă de toată frumuseţea, care se bălăbănea scîrţîind de vergeaua de care atîrna, sunîndu-şi în acelaşi timp clopoţeii, se opri din nou ca să citească aceste cuvinte: „Sub cerul liber”, scrise sub o pictură care înfăţişa o privelişte dintre cele mai încîntătoare pentru călătorul flămînd: o pasăre la frigare pe fondul unui cer negru, în timp ce un om îmbrăcat într-o mantie roşie întindea braţele spre acest astru fără seamăn, aducîndu-i, o dată cu prinosul lui de recunoştinţă, şi punga sa.

„Iată – îşi zise gentilomul – iată un han care făgăduieşte

mult, şi un hangiu care, pe legea mea, trebuie să fie tare isteţ. Ştiam eu de mult că strada asta, Arbre-Sec, se află prin cartierul Luvrului; şi dacă ce-i pictat pe firmă înăuntru e viu şi natural, o să mă simt ca în rai.”

Pe cînd oaspetele îşi spunea acestea în sinea lui, un alt călăreţ, care venea dinspre celălalt capăt al străzii, adică din strada Saint-Honoré, se opri şi el, plin de încîntare, în faţa firmei „Sub cerul liber”. Unul din cei doi, pe care îl cunoaştem cel puţin după nume, avea un cal alb, spaniol, şi purta o tunică neagră, împodobită cu mărgele negre. Pe deasupra avea o mantie de catifea violet-închis; cizmele îi erau din piele neagră şi umbla înarmat cu o sabie, al cărei miner de fier era fin cizelat, şi cu un pumnal de acelaşi fel. Şi dacă trecem acum de la veşminte la înfăţişare, vom spune că era un bărbat cam de 24-25 de ani, cu pielea arsă de soare, cu ochi albaştri, o mustaţă subţire şi dinţi strălucitori ce păreau că-i luminează tot chipul atunci cînd gura-ţi de o frumuseţe fără seamăn şi de o rară nobleţe încolţea un zîmbet duios şi nostalgic.

Cît despre celălalt călător, acesta era cu totul opus celui dintîi. De sub pălăria sa cu borurile întoarse ieşea un păr des şi creţ, mai mult roşcat decît blond: şi de sub podoaba aceasta de păr scăpărau ca nişte săgeţi, de-ai fi zis că sînt mai degrabă negri, nişte ochi cenuşii.

În rest, faţa îi era trandafirie, buzele subţiri, cu o mustaţă bătînd în roşcat şi nişte dinţi minunaţi. Într-un cuvînt, cu pielea-i albă, cu talia lui înaltă şi spătos cum era, omul părea un chipeş cavaler, în înţelesul obişnuit al acestui cuvînt. De un ceas de cînd îşi tot plimba privirile pe la ferestre, chipurile căutînd o firmă, femeile îşi întindeau gîtul după el, iar bărbaţii, care ar fi avut poate chef să rîdă cu poftă văzîndu-i mantia ce nu-l ajungea, pantalonii strimţi şi cizmele demodate, îşi curmau rîsul pornit cu un „Să te ocrotească Dumnezeu!”, spus cu toată drăgălăşenia, de îndată ce-i vedeau chipul care, într-o clipită, îşi schimba de zeci de ori expresia, dar n-o arăta

niciodată pe cea de provincial stingherit

Intră mai întîi în vorbă cu celălalt gentilom care, după cum ani spus, cerceta cu privirea hanul „A la Belle-Etoile”.

— Ei, drăcia dracului! exclamă el cu acel accent îngrozitor, de muntean, după care îl recunoşti dintr-o sută pe piemontez, de la primul cuvînt – nu cumva sîntem pe aproape de Luvru? Oricum, eu cred că avem acelaşi gust. Mare cinste pentru mine!

— Domnule – răspunse celălalt, cu un accent provensal, cu nimic mai prejos de cel piemontez – şi eu cred că hanul ăsta e pe aproape de Luvru. Numai că nu-s aşa de sigur că voi fi de părerea dumneavoastră. Stau în cumpănă.

— Încă nu v-aţi hotărît, domnule? Totuşi, casa asta este îmbietoare. Şi apoi, poate că m-am lăsat atras de persoana dumneavoastră. Spuneţi drept, nu-i frumoasă pictura asta?

— O, fără îndoială! Dar tocmai asta mă face să mă îndoiesc că aşa-i şi-n realitate. Mi s-a spus mie că Parisu-i plin de şarlatani şi că te trag pe sfoară cu orice, chiar şi cu o firmă.

— La dracu, domnule! Nu mă sinchisesc eu de şmecheriile lor, dar dacă hangiul ăsta nu-mi dă o pasăre tot ca asta de friptă, îl pun pe el la frigare şi nu-l las pînă nu se rumeneşte cum trebuie. Să intrăm, domnule – spuse piemontezul.

— Eh, m-aţi convins! îi răspunse provensalul rîzînd. După dumneavoastră, domnule!

— Vai, domnule, pe legea mea, asta n-o pot primi, căci nu-s decît umilul dumneavoastră servitor, contele Annibal de Coconnas.

— Iar eu, domnule, nu sînt decît contele Joseph-Hyacinthe-Boniface de Lerac de La Mole, care vă stă cu totul la dispoziţie.

— Atunci, domnule, să ne luăm de braţ şi să intrăm.

După această invitaţie împăciuitoare, cei doi tineri descălecară aruncînd dîriogii cailor unui rîndaş, se luară de braţ şi, potrivindu-şi spadele, o porniră spre uşa hanului unde în prag stătea hangiul. Dar contrar obiceiului pe care-l au aceşti oameni, cinstitul jupîn nu păru că-i ia în seamă, cufundat cum era în discuţie cu un vlăjgan uscăţiv şi gălbejit, înfăşurat într-o,mantie de culoarea iascăi, de parc-ar fi fost o bufniţă înfoiată. Cei doi gentilomi ajunseseră atît de aproape de hangiu şi de omul cu mantia de culoarea iascăi, încît Coconnas, intrigat de lipsa de atenţie cu care erau trataţi el şi tovarăşul lui, îl trase de mînecă pe hangiu. Acesta tresări ca trezit din somn şi curmă discuţia cu vlăjganul cel uscăţiv, spunîndu-i: „Cu bine. Întoarce-te degrabă, şi nu uita să-mi spui la ce oră”.

— Ei, burtă-verde – făcu Coconnas – nu vezi că te aşteptăm?

— Vai, iertaţi-mă, domnilor – răspunse hangiul – nici nu vă văzusem!

— Ei drăcia dracului! Trebuia să ne vezi! Şi acum, că ne-ai văzut, în loc să spui doar „domnule”, ai să ne spui, te rog, „domnule conte”.

La Mole se ţinea mai la o parte, lăsîndu-l să vorbească pe Coconnas, care părea că ţine să se ocupe el de hangiu.

Totuşi, după cum stătea de încruntat, îţi puteai da bine seama că, la nevoie, i-ar fi sărit pe dată în ajutor.

— Da, domnule conte, spuneţi-mi ce doriţi? îl întrebă hangiul, pe tonul cel mai molcom din lume.

— Bine... aşa mai merge, ce zici? făcu Coconnas întorcîndu-se către La Mole, care încuviinţă dînd din cap. Domnul conte şi cu mine, care am fost atraşi de firma ta, am vrea să mîncăm şi să ne odihnim aici.

— Domnilor – le spuse hangiul – nu ştiu cum să fac, dar n-am decît o odaie şi mă tem că s-ar putea să nu vă placă.

— Drept să spun, cu atît mai bine – zise La Mole – o? să mergem în altă parte.!

— Ah, nu, nu! protestă Coconnas. Eu rămîn. Calul meu e istovit. Pentru că nu doriţi odaia, am s-o iau eu.

— Ei, atunci se schimbă lucrurile – spuse hangiul, cu aceeaşi nepăsare obraznică. Singur nu vă pot găzdui.

— Ei, drăcia dracului! se răsti Coconnas. Pe legea mea! N-am văzut animal mai caraghios! Adineauri, doi eram prea mulţi, şi acum unul e prea puţin! Şi zi aşa, mişelule, nu vrei să ne primeşti?

— Domnilor, zău aşa, pentru că îmi vorbiţi astfel, am să v-o spun şi eu pe şleau!

— Hai, spune, dar mai repede!

— Ei bine, m-aş lipsi de cinstea de a vă găzdui.

— Şi de ce? întrebă Coconnas, învineţindu-se de mînie.

— Pentru că n-aveţi valet şi în felul ăsta îmi rămîn două camere de servitori goale. Şi dacă vă dau dumneavoastră odaia stăpînilor, nu prea văd cum le-aş închiria pe-ale slugilor.

— Domnule de La Mole – spuse Coconnas întorcîndu-se – n-aveţi impresia că o să-l facem harcea-parcea pe flăcăul ăsta?

— Nimic mai uşor! ii răspunse La Mole, pregătindu-se şi el ca şi tovarăşul lui să-l snopească în bătaie cu cravaşa pe hangiu.

Dar cu toată demonstraţia celor doi, care nici pe departe nu te pulpa face să te simţi prea bine – căci gentilomii noştri păreau foarte porniţi – hangiul nu se pierdu cu firea, ci, trăgîndu-se un pas înapoi, ca să fie mai la el acasă, le spuse în zeflemea:

— Se vede că domnii vin din provincie! Aici, la Paris, s-au dus vremurile cînd îl făceai bucăţi pe hangiu dacă nu voia să-ţi închirieze o odaie. Acum sînt făcuţi bucăţi seniorii cei mari şi nu burghezii, şi dacă mai răcniţi, îmi strig vecinii şi o să fiţi dumneavoastră snopiţi în bătaie, ceea ce nu prea le şade frumos unor gentilomi.

— Ăsta îşi bate joc de noi! strigă Coconnas, ieşindu-şi din fire. Ei, drăcia dracului!

— Gregoire, archebuza! îi spuse calm hangiul slugii sale, ca şi cînd i-ar fi poruncit „un scaun la domnu'!”

— Trippe del papa! strigă Coconnas, trăgîndu-şi spada. Dar înfierbîntaţi-vă odată, domnule de La Mole!

— Nu, dacă nu te superi, nu, pentru că în timp ce noi ne înfierbîntăm, se răceşte mîncarea...

— Cum adică? Credeţi că...? strigă Coconnas.

— Cred că domnul „Sub cerul liber” are dreptate: doar că nu ştie să se poarte cu călătorii, mai ales cînd i se întîmplă să fie gentilomi. În loc să ne fi spus eu grosolănie: domnilor, nu vreau să vă primesc, mai bine ne-ar fi spus politicos: poftiţi, domnilor, şi să-şi treacă pe nota de plată camera stăpînilor atît, camera servitorilor atît, pentru că dacă, pînă una-alta, nu avem servitori, oricum o să angajăm unii.

Şi zicînd acestea, La Mole îl dădu încetişor la o parte pe hangiu, care tocmai întindea mîna după archebuză, îi făcu loc lui Coconnas şi intră după el în han.

— Ce-are a face – zise Coconnas – îmi vine tare greu să-mi vîr sabia în teacă pînă nu mă conving că înţeapă la fel de bine ca şi frigările ăstuia.

— Răbdare, scumpe prietene – spuse La Mole – răbdare! Toate hanurile sînt înţesate de gentilomi veniţi la Paris pentru nunta regească şi pentru războiul cu Flandra care bate la uşă. Nu cred că găsim loc în altă parte, şi pe urmă aşa sînt primiţi la Paris străinii.

— Drăcia dracului! Cîtă răbdare aveţi! bombăni Coconnas, răsucindu-şi furios mustaţa-i roşie şi fulgerîndu-l pe hangiu cu privirea. Dar să-şi vîre minţile în cap, pungaşul, că dacă mîncarea e proastă, patul e tare, vinul nu-i de trei ani în sticlă şi servitorul nu-i sfîrleză...

— Eh, eh, domnule gentilom! făcu hangiul, trăgîndu-şi cuţitul pe o piatră. Potoliţi-vă, potoliţi-vă, aici sînteţi ca-n sînul lui Avram.

Apoi, cu glas scăzut şi dînd din cap, adăugă:

— Asta trebuie să fie hughenot; trădătorii ăştia şi-au luat nasul la purtare de cînd cu căsătoria bearnezului lor cu principesa Margot!

Şi apoi, cu un zîmbet care le-ar fi vîrît oaspeţilor frica în oase dacă l-ar fi văzut, adăugă:

— Eh, eh! Asta ar fi bună! Să mă fi trezit cu nişte hughenoţi aici... şi să...

— Ei! Da' nu ne aduci odată de mîncare? întrebă ţifnos Coconnas, curmîndu-i hangiului şirul gîndurilor.

— Cum doriţi, domnule – îi răspunse acesta, muiat de gîndul care-l fulgerase prin minte.

— Ei bine, dorim, şi încă repede – zise Coconnas.

Pe urmă, întorcîndu-se spre La Mole:

— Ei, domnule conte, pînă se pregăteşte odaia, spuneţi-mi, găsiţi că Parisul e un oraş vesel?

— Nu, zău că nu! îi răspunse La Mole. Pînă acum am impresia că n-am întîlnit decît mutre înspăimîntate şi potrivnice. Poate că şi cei din Paris se tem de furtună. Nu vedeţi ce întunecat e cerul şi cît de apăsător e aerul?

— Căutaţi Luvrul, conte, nu-i aşa?

— Ca şi dumneavoastră, domnule de Coconnas.

— Ei bine, dacă voiţi, îl vom căuta împreună.

— Ei – făcu La Mole – nu-i oare cam tîrziu să mai ieşim?

— Tîrziu-netîrziu, trebuie să ies. Ordinele mele sînt precise: să ajung cît mai repede la Paris şi să-l caut imediat pe ducele de Guise.

La auzul acestui nume, hangiul se dădu mai aproape, ciulind urechea.

— Îmi pare că tîlharul ăsta ascultă – spuse Coconnas, care, ca orice piemontez, nu uita uşor şi nu putea să-i ierte hangiului felul nu prea politicos de a-şi primi călătorii.

— Da, domnilor, ascult – le răspunse acesta ducînd mîna la bonetă – ascult, dar ca să vă pot fi de folos. Am auzit pomenindu-se de numele marelui duce de Guise şi

am dat fuga. Cu ce vă pot servi, domnilor?

— Ha-ha, ăsta pare să fie un cuvînt magic, pentru că din obraznic te-ai făcut deodată supus! La naiba, jupîne, jupîne... Cum îţi spune?

— Jupîn La Hurière – îi răspunse hangiul cu o plecăciune.

— Ei bine, jupîne La Hurière, crezi tu că braţul meu nu-i tot atît de zdravăn ca al domnului duce de Guise, care văd că are darul să te facă să fii atît de cuviincios?

— Da' de unde, domnule conte, numai că e mai scurt – îi zise La Hurière. Şi apoi – adăugă el – marele Henric e Dumnezeul nostru, al parizienilor.

— Care Henric? întrebă La Mole.

— După cîte ştiu, nu-i decît unul! făcu hangiul.

— Iartă-mă, amice, dar mai există unul despre care te poftesc să nu scoţi o vorbă rea: e Henric de Navara, ca să nu mai pomenesc de Henric de Condé, care îşi are meritele lui.

— De ăştia n-am auzit – răspunse hangiul.

— În schimb eu îi cunosc – îi zise La Mole. Şi cum sînt trimis la regele Henric de Navara, te poftesc să au spui ceva rău despre el în faţa mea.

Fără să-i răspundă domnului de La Mole, hangiul sa mulţumi să-şi atingă uşor boneta cu vîrful degetelor şi, continuînd să-i facă ochi dulci lui Coconnas, adăugă:

— Aşadar, domnul îl va întîlni pe marele duce de Guise? Domnul este deci un fericit gentilom; şi, de bună seamă, vine pentru...

— Pentru ce? întrebă Coconnas.

— Pentru serbare – răspunse hangiul cu un zîmbet ciudat.

— Sau mai bine zis pentru serbări, căci Parisul, după cum am auzit, geme de atîtea serbări. Nu se mai vorbeşte decît de baluri, banchete şi bîlciuri. Nu-i aşa că e vesel la Paris?

— Da, domnule, dar pînă acum nu cine ştie ce – spuse

hangiul.

— Ei, trag nădejde că o să fie vesel.

— Nunta maiestăţii sale regelui Navarei atrage totuşi multă lume aici – ţinu să precizeze La Mole.

— Da, mulţi hughenoţi – i-o trînti scurt hangiul. Apoi, dîndu-şi seama: Mă iertaţi, vă rog – făcu el – poate că domnii sînt şi ei...

— Cine, eu? izbucni Coconnas. Haida-de! Sînt ia fel de catolic ca şi sfîntul nostru părinte, papa.

Hangiul se întoarse apoi către La Mole, parcă întrebător. Dar fie că La Mole nu-i pricepu căutătura, fie că nu găsi cu cale să-i răspundă altfel decît printr-o întrebare, îi zise:

— Dacă pe maiestatea sa regele Navarei nu-l cunoşti, jupîne La Hurière, îl cunoşti poate pe domnul amiral? Am auzit că domnul amiral are trecere la curte; şi pentru că i-am fost recomandat, aş dori, dacă asta nu-ţi strepezeşte dinţii, să-mi spui unde locuieşte.

— Locuia în strada Béthisy, aici imediat la dreapta – răspunse hangiul cu o bucurie pe care nu şi-o putu stăpîni.

— Cum adică, locuia? întrebă La Mole. S-a mutat cumva?

— Da, poate în lumea ailaltă.

— Cum adică? strigară deodată cei doi domni. Amiralul, pe lumea cealaltă?

— Cum vine asta, domnule de Coconnas? le vorbi iarăşi hangiul, cu un zîmbet răutăcios. Sînteţi de-ai lui de Guise şi nu ştiaţi asta?

— Care asta?

— Că alaltăieri, pe cînd trecea prin piaţa Saint-Germain-L'Auxerrois, prin faţa locuinţei canonicului Pierre Piles, l-a lovit un foc de archebuză.

— Şi a fost ucis? strigă La Mole.

— Nu. S-a ales cu braţul sfărîmat şi cu două degete lipsă. Nădăjduim însă că plumbii erau otrăviţi.

— Cum, ticălosule, nădăjduim?! izbucni La Mole.

— Adică, vreau să spun, aşa credem – făcu hangiul. Să nu ne supărăm pentru o vorbă. M-a luat gura pe dinainte.

Şi, întorcîndu-se pe călcîie, jupîn La Hurière îşi ţuguie buzele, făcîndu-i în acelaşi timp cu ochiul lui Coconnas.

— Aşa-i, aşa-i – încuviinţă acesta radios.

— Aşa-i! murmură La Mole, copleşit de durere.

— E aşa cum am avut cinstea să vă spun, domnilor – adăugă hangiul.

— Atunci – zise La Mole – mă duc de îndată la Luvru. Oare am să-l găsesc pe regele Henric?

— S-ar putea, de vreme ce locuieşte acolo.

— Merg şi eu la Luvru – zise Coconnas. Oare am să-l găsesc acolo pe ducele de Guise?

— Se poate. Tocmai l-am văzut trecînd, însoţit de vreo douăsute de gentilomi.

— Atunci, să mergem, domnule de Coconnas – spuse La Mole.

— După dumneavoastră, domnule – îi răspunse Coconnas.

— Şi cu masa cum rămîne, domnilor? îi întrebă jupîn La Hurière.

— Ei – făcu La Mole – poate că am să iau masa la regele Navarei.

— Şi eu cu ducele de Guise – adăugă Coconnas.

— Iar eu – spuse hangiul, după ce-i petrecu cu privirea pe cei doi gentilomi, care o apucaseră spre Luvru – eu am să-mi lustruiesc coiful, am să pun fitil nou la archebuză şi am să-mi ascut halebarda. Cine ştie ce se mai poate întîmpla!

V
Despre Luvru în special şi despre virtuţi în general

ÎNDRUMAŢI DE PRIMUL OM IEŞIT în cale, cei doi gentilomi o apucară pe strada Averon, apoi pe strada Saint-Germain-L'Auxerrois şi se pomeniră curînd în faţa Luvrului, ale cărui turnuri începeau să se topească în primele umbre ale serii.

— Ce-i cu dumneavoastră? îl întrebă Coconnas pe La Mole care, în faţa priveliştii palatului, se oprise şi se uita cu multă cucernicie la podurile mobile, la ferestrele acelea înguste şi la turnuleţele ţuguiate ce i se iviseră dinaintea ochilor.

— Zău dacă ştiu... – făcu La Mole – îmi bate inima. Nu-s eu chiar aşa de sfios... dar nu ştiu de ce palatul ăsta îmi pare întunecat şi... aş zice... Înfricoşător.

— Eu – făcu Coconnas – nu ştiu ce-i cu mine, dar mă simt mai vesel ca niciodată. Poate că ţinuta mea cam lasă de dorit – urmă el, plimbîndu-şi privirea peste veşmintele cu care călătorise. Da' nu-i nimic! Tot a cavaler arăt! Şi pe urmă, ordinu-i ordin şi trebuie să mă grăbesc. Aşa că voi fi binevenit pentru că l-am executat la timp.

Şi cei doi tineri îşi urmară drumul, fiecare fiind frămîntat de gîndurile pe care le mărturisise mai înainte.

La Luvru, garda fusese întărită: toate posturile erau dublate. Aşa că cei doi călători se pomeniră de la început cu o încurcătură. Dar Coconnas, care băgase de seamă că la Paris numele ducelui de Guise deschidea orice uşă, se

apropie de o santinelă şi, invocînd acest nume atotputernic, întrebă dacă n-ar putea să intre în palat.

Numele acesta păru să aibă asupra soldatului efectul obişnuit îi ceru totuşi lui Coconnas parola.

Coconnas n-o ştia şi se văzu nevoit s-o mărturisească.

— Atunci, valea, domnule gentilom! spuse soldatul.

În clipa aceea, însă, un om care stătea de vorbă cu comandantul gărzii, şi care-l auzise pe Coconnas că cere să fie lăsat în Luvru, îşi curmă discuţia şi, apropiindu-se de el, îi zise:

— Ce foiţi tumneavoastră cu tomnul ti Gouise?

— Eu vreau vorbeşte lui – răspunse Coconnas, zîmbind.

— Imbozibil! Dugele ezde la rege.

— Dar am o scrisoare către dînsul!

— Ah! Afeţi eine scrisoare?

— Da, şi vin de foarte departe.

— Ah! Feniţi de forte departe?

— Din Piemont.

— Pine, pine! Altceva. Şi cum cheama...?

— Contele Annibal de Coconnas.

— Pun, pun! Taţi scrisoare, tomn Annipal, taţi...

„Uite, zău, un gentilom adevărat! îşi zise La Mole.

Cum să dau şi eu de unul care să mă ducă la regele Navarei?”

— Taţi odat scrisoare – urmă gentilomul german întinzînd mina către Coconnas, care se codea.

— Ei, drăcie! strigă italianul din el. Nu ştiu dacă pot.,. Nu am cinstea să vă cunosc, domnule.

— Pesme, numeşte! Zînt de la dugele de Gouise.

— Pesme – îngînă Coconnas – nu cunosc numele ăsta..,

— E domnul de Besme, domnule gentilom – zise santinela. Pronunţă greşit, asta e! Daţi-i scrisoarea, hai, pe răspunderea mea!

— Ah, domnul de Besme! exclamă Coconnas. Sigur că vă cunosc... cum să nu! Cu cea mai mare plăcere! Poftiţi scrisoarea! Iertaţi-mă că m-am codit. Dar, ca să fii

credincios, trebuie să te îndoieşti!

— Pine, pine – spuse de Besme – nu nevoie sguse.

— Domnule – îndrăzni La Mole apropiindu-se şi el – pentru că sînteţi atît de binevoitor, n-aţi vrea, zău aşa, să luaţi şi scrisoarea mea?

— Cum cheamă?

— Contele Lerac de La Mole.

— Condeie Lerag de La Mole?

— Da.

— Nu gunosc.

— Nu-i de mirare că n-am avut cinstea sa mă cunoască domnia-voastră; sînt străin şi, ca şi contele de Coconas, am venit astă-seară de departe.

— Si te unte icniţi?

— Din Proventa.

— Cu eine scrisoare?

— Da, cu o scrisoare.

— Pentru tomn de Gouise?

— Nu, pentru maiestatea sa regele Navarei.

— Eu nu zint la rege de Navar, tomnule – răspunse Besme cu o neaşteptată răceală. Şi nu pot iei scrisoare.

Şi Besme, întorcîndu-i spatele lui La Mole, intră în palat, făcîndu-i semn lui Coconnas să-l urmeze.

La Mole rămase singur.

Dar, în aceeaşi clipă, prin poarta alăturată celei prin care intraseră Besme şi Coconnas, ieşi un grup de vreo sută de călăreţi.

— Aha! făcu santinela către camaradul lui. Asta-i de Mouy cu hughenoţii lui; nu-şi mai încap în piele. Pesemne că regele le-a făgăduit capul celui care a tras în amiral; cum tot el l-a ucis şi pe tatăl lui de Mouy, fiul culcă doi iepuri dintr-o lovitură.

— Iartă-mă – se adresă La Mole soldatului – ai spus cumva că ofiţerul acesta este domnul de Mouy?

— Da, domnule.

— Şi că cel ce-l însoţesc sînt...

— Nişte păgîni... Sigur că am spus.

— Mulţumesc – zise La Mole, părînd că nici nu îs în seamă vorba dispreţuitoare a santinelei. Atîta voiam să ştiu.

Şi îndreptîndu-se degrabă spre cel din fruntea călăreţilor:

— Domnule – i se adresă el – am aflat că sînteţi domnul de Mouy.

— Da, domnule – îi răspunse ofiţerul, politicos.

— Numele dumneavoastră, atît de cunoscut printre cei de o credinţă cu noi, m-a făcut să îndrăznesc să mă apropii de domnia-voastră, ca să vă rog ceva.

— Ce anume, domnule?... Dar mai întîi, cu cine am onoarea?

— Cu contele Learc de La Mole.

Cei doi tineri se salutară.

— Vă ascult, domnule – spuse de Mouy.

— Domnule, vin de la Aix şi am o scrisoare din partea domnului d'Auriac, guvernatorul Provenţei. Scrisoarea e pentru regele Navarei şi conţine ştiri preţioase, care nu suferă întîrziere. Cum i-aş putea înmîna această scrisoare? Cum aş putea să intru în Luvru?

— Nimic nu-i mai uşor, domnule! răspunse de Mouy. Mă tem să regele e încă prea ocupat acum ca să vă poată primi. Dar n-are nici o importanţă. Dacă vreţi să mă urmaţi, am să vă conduc în apartamentele lui. Restul vă priveşte.

— Vă mulţumesc de mii de ori.

— Veniţi, domnule – îi spuse de Mouy.

Apoi descălecă, aruncă dîrlogii valetului său, se îndreptă spre ferestruia de la intrare, dădu parola, îl introduse pe La Mole în palat şi, deschizînd uşa apartamentelor regelui, zise:

— Intraţi, domnule, şi mai departe întrebaţi.

Îl salută apoi pe La Mole şi plecă. Rămas singur, acesta privi în jurul său.

Anticamera era goală, iar una din uşi deschisă.

Făcu cîţiva paşi şi dădu într-un coridor.

Bătu la o uşă şi întrebă, dar nu-i răspunse nimeni.

În această aripă a Luvrului domnea o tăcere de mormînt.

„Cine-mi tot vorbea îşi zise în sinea lui – de eticheta atît de severă de la Luvru? Pe aici se umblă ca prin piaţă!”

Mai chemă o dată, dar cu acelaşi rezultat.

„Hai, dă-i drumul înainte! îşi zise. Pînă la urmă tot am să dau de cineva!”

Şi o porni prin culoarul care devenea tot mai întunecos.

Deodată, uşa din faţa celei prin care intrase el se deschise şi apărură doi paji cu sfeşnice în mînă, luminînd calea unei femei de statură impunătoare, cu o înfăţişare maiestuoasă, şi mai ales de o rară frumuseţe.

La Mole se trezi deodată în plină lumină şi rămase locului.

Femeia se opri şi ea.

— Ce căutaţi, domnule? îl întrebă ea pe tînăr, cu un glas care acestuia îi sună în urechi ca o muzică încîntătoare.

— Oh, doamnă – răspunse La Mole plecînd ochii – iertaţi-mă, vă rog! M-am despărţit de domnul de Mouy, care a avut bunăvoinţa să mă conducă pînă aici şi îl căutam pe regele Navarei.

— Maiestatea sa nu este aici, domnule; cred că e la cumnatul său. Dar n-aţi putea să-i spuneţi reginei...

— Da, fără îndoială, doamnă – răspunse La Mole – dacă cineva ar binevoi să mă conducă la ea.

— Dar sînteţi în faţa ei, domnule.

— Ce aud! exclamă La Mole.

— Sînt regina Navarei – îi spuse Margareta.

Uimit şi speriat, La Mole tresări. Regina zîmbi.

— Spuneţi-mi repede ce aveţi de spus, domnule, căci sînt aşteptată la regina-mamă.

— Oh, doamnă, dacă sînteţi atît de grăbită, îngăduiţi-mi

atunci să mă retrag, pentru că mi-ar fi cu neputinţă să vorbesc în clipa aceasta. Nu sînt în stare să-mi adun gîndurile; apariţia dumneavoastră mi-a luat ochii. Nici nu mai gîndesc, sînt în extaz.

Regina se apropie, plină de graţie şi frumuseţe, de tînărul care, fără să-şi dea seama, se purtase ca un curtezan rafinat.

— Veniţi-vă în fire, domnule! Am să aştept şi am să fiu aşteptată.

— Oh, iertaţi-mă, doamnă, dacă n-am salutat-o pe maiestatea voastră cu tot respectul ce i se cuvine din partea unuia dintre cei mai supuşi servitori ai săi, dar...

— ...dar – urmă Margareta – m-aţi luat drept una dintre doamnele din suita mea.

— Nu, doamnă, ci drept umbra frumoasei Diana de Poitiers. Mi s-a spus că e iarăşi la Luvru.

— Ei bine, domnule, n-am nici o grijă pentru dumneavoastră. O să vă croiţi drum la curte. Spuneaţi că aveţi o scrisoare pentru rege? Nici nu era nevoie, dar n-are importanţă. Daţi-mi-o! Am să i-o înmînez eu... Dar repede, vă rog!

La Mole îşi desfăcu într-o clipă eghiletele de la tunică şi scoase de la piept o scrisoare într-un plic de mătase.

Margareta luă scrisoarea şi cercetă scrisul.

— Nu cumva sînteţi domnul de La Mole? întrebă ea.

— Ba da, doamnă. Dumnezeule! Am cinstea ca numele să-mi fie cunoscut de maiestatea voastră!

— I-am auzit pe soţul meu, regele, şi pe fratele meu, ducele d'Alençon, pomenindu-l. Ştiu că sînteţi aşteptat.

Margareta vîrî la sînul ei, sub pieptarul plin de broderii şi de diamante, scrisoarea pe care tînărul o scosese de sub tunică, şi care mai păstra căldura trupului său. La Mole sorbea din ochi fiecare mişcare a Margaretei.

— Şi acum, domnule – îi spuse ea – coborîţi în galeria de jos şi aşteptaţi pînă va veni cineva din partea regelui Navarei sau a ducelui d'Alençon. Un paj de-al meu vă va

conduce.

Şi zicînd acestea, Margareta îşi urmă drumul.

La Mole se lipi de perete. Dar locul era atît de strimt şi rochia de mătase a reginei Navarei atît de largă, încît atinse în treacăt haina tînărului, lăsînd în urmă o dîră stăruitoare de parfum.

La Mole fu pătruns de un fior şi, clătinîndu-se pe picioare, se sprijini de zid.

Margareta dispăru ca o nălucă.

— Veniţi, domniile? îl întrebă pajul, care urma să-l conducă la galeria de jos.

— Da, da – făcu La Mole ameţit, căci văzînd că pajul îi arăta tocmai direcţia în care o apucase Margareta, nădăjduia că, dacă se va grăbi, o s-o mai poată zări.

Şi, într-adevăr, cînd ajunse în capul scării, o văzu la etajul de jos; şi fie din întîmplare, fie că zgomotul paşilor lui ajunsese pînă la ea, Margareta ridică ochii şi astfel o mai putu vedea o dată.

Dumnezeule! exclamă el mergînd în urma pajului*

Nu-i muritoare, e o zeiţă!

— Veniţi, domnule? întrebă pajul.

Iată-mă! făcu La Mole. Vin! Iartă-mă, te rog!

Pajul o luă înaintea lui, coborî un etaj, deschise o aşa, apoi alta şi, oprindu-se în prag, îi zise:

— Aici trebuie să aşteptaţi.

La Mole intră în galerie. Uşa se închise în urma lui. Galeria era goală; doar un gentilom se plimba în sus şi în jos, părînd că aşteaptă pe cineva.

Seara începea să cearnă umbre uriaşe din înălţimea bolţilor şi cu toate ca cei doi oameni erau numai la douăzeci de paşi unul de altui, nu-şi puteau desluşi chipul. La Mole se apropie.

— Doamne Dumnezeule! murmură el cînd ajunse la numai cîţiva paşi de celălalt. Domnul conte de Coconnas!

Auzind zgomotul de paşi, piemontezul se şi întorsese şi acum se uita la el la fel de uimit.

— Ei, drăcie – strigă el – domnul conte de La Mole l Dracu să mă ia dacă nu-i el! Vai, dar ce m-a apucat t înjur în casa regelui; numai că regele înjură mai al naibii ca mine, ba chiar şi în biserică. Şi-n Luvru ne întîlnim

— Cum se vede. Domnul de Besme v-a introdus?

— Da. Simpatic neamţul ăsta, domnul de Besme... Şi domnia-voastră? Pe dumneavoastră cine v-a introdus?

— Domnul de Mouy... Vă spuneam eu că nici hughenoţii nu-s prea rău văzuţi la curte. L-aţi întîlnit pe domnul de Guise?

— Nu, încă nu... Dar dumneavoastră aţi obţinut audienţa la regele Navarei?

— Nu, dar nu cred să mai întîrzie. Am fost adus aici mi s-a spus să aştept.

— Trebuie să fie vorba de vreun banchet şi să vedeţi că o să mai şi stăm unul lîngă altul la masă. Curios, nu? De vreo două ceasuri soarta ne pune unul lîngă altul... Dar ce-i cu domnia-voastră? Păreţi dus pe gînduri...

— Eu? făcu La Mole tresărind, căci într-adevăr îl mai stăpînea încă apariţia ce i se arătase. Eu? Nu, dar locul acesta îmi trezeşte o seamă de gînduri.

— Filozofice, nu-i aşa? Ca şi mie. Chiar în clipa în care intraţi, mi-au venit în minte toate sfaturile pe care mi le-a dat preceptorul meu. Domnule conte, cunoaşteţi pe Plutarc?

— Asta-i bună! exclamă La Mole zîmbind. Este unul din autorii mei preferaţi.

— Ei bine – urmă Coconnas cu seriozitate – acest om ilustru nu cred că exagerează atunci cînd asemuieşte darurile naturii cu nişte flori minunate dar trecătoare, în timp ce virtutea o consideră o plantă binefăcătoare, cu un parfum nepieritor şi care vindecă fără greş rănile.

— Cunoaşteţi elina, domnule de Coconnas? îl întrebă La Mole, privindu-l ţintă.

— Nu, dar preceptorul meu o cunoaşte şi m-a povăţuit ca atunci cînd voi ajunge la curte să fac teorii despre

virtute. Asta, îmi spunea el, face impresie bună. Aşa că în chestia asta sînt tobă de carte. Vă asigur. Apropo, vă e foame?

— Nu.

— Mi se pare totuşi că vă cam lăsa gura apă după pasărea la frigare de la „Sub cerul liber*; eu unul mor de foame.

— Ei bine, domnule de Coconnas, iată un prilej minunat să aplicaţi teoriile dumneavoastră despre virtute şi să vă dovediţi admiraţia pentru Plutarc, căci acest mare scriitor spune undeva: „E bine să-ţi deprinzi sufletul cu durerea şi pîntecele cu foamea” (*preopon esti tén, en psuchén oduné ton de gastéra semo askein*).

— Ia uite! Care va să zică, cunoaşteţi elina? exclamă Coconnas încremenit.

— Sigur că da – răspunse La Mole – m-a învăţat preceptorul meu.

— Ei, drăcie, domnule conte! Atunci v-a zîmbit norocul. Veţi face versuri împreună cu regele Carol al IX-lea şi veţi vorbi greceşte cu regina Margareta.

— Fără să mai socotim – adăugă La Mole rîzînd – că voi putea să vorbesc şi în gasconă cu regele Navarei.

În clipa aceea uşa galeriei care dădea la rege se deschise; se auziră paşi şi o umbră se desprinse din întuneric. Umbra prinse trup, iar trupul acesta era al domnului de Besme.

Se uită la amîndoi, cînd la unul, cînd la celălalt, privindu-i pe sub sprîncene ca să-şi recunoască omul, şi-i făcu semn lui Coconnas să-l urmeze.

Coconnas îi făcu un semn cu mîna lui La Mole, salutîndu-l.

De Besme îl concluse pe Coconnas la celălalt capăt al galeriei şi deschise o uşă de unde începea o scară. Odată ajunşi aci, de Besme se opri şi privind jur împrejur, apoi în sus şi în jos, zise:

— Tomnule de Gogonnas, unte tormiţi?

— La hanul „Sub cerul liber”, din strada l’Arbre-Sec.

— Pun, pun, eşti la toi başi... Merge iude la han vostru şi în acest nopte...

Se uită iarăşi în jur.

— Ei bine? în noaptea aceasta? întrebă Coconnas.

— Ei pine, în acest nopte întoarce aci gu o gruce alpă la biebt. Parol este Gouise. Sst! Gura închis!

— Dar la ce oră trebuie să vin?

— Chind ausiţi glopod.

— Ce glopod? întrebă Coconnas.

— Ta, clopod! Pum, pum...

— Ah, clopotul?

— Ta, asta spus eu!

— Bine, voi fi! răspunse Coconnas.

Şi, salutîndu-l pe de Besme, se depărtă întrebîndu-se:

„Ce dracu' o fi vrînd să spună? Şi de ce să sune clopotul? Dar n-are nici o importanţă, eu rămîn la părerea mea: domnul de Besme este un tedesco de treabă. Ce-ar fi să-l aştept pe contele de La Mole?... Ah, ba nu! S-ar putea să ia masa cu regele Navarei”.

Şi Coconnas se îndreptă spre strada l’Arbre-Sec, unde firma „Sub cerul liber” îl atrăgea ca un magnet.

Între timp, o uşă a galeriei care dădea spre încăperile regelui Navarei se deschise şi un paj se apropie de domnul de La Mole.

— Dumneavoastră sînteţi contele de La Mole? îl întrebă el.

— Da, eu sînt.

— Unde locuiţi?

— În strada l'Arbre-Sec, la hanul „Sub cerul liber”.

— Bine! E la doi paşi de Luvru. Ascultaţi-mă... Maiestatea sa vă trimite vorbă că nu vă poate primi acum; s-ar putea să vă cheme la noapte. Oricum, dacă pînă mîine dimineaţă nu v-a dat de veste, veniţi la Luvru.

— Dar dacă santinela nu mă lasă să intru?

— Ah, da, aşa-i... Parola este Navara. Rostiţi acest

cuvânt şi toate uşile vi se vor deschide.

— Mulţumesc!

— Aşteptaţi, domnule; am ordin să vă conduc înapoi pînă la poartă, ca nu cumva să vă rătăciţi prin Luvru.

„Dar Coconnas? se întrebă La Mole, cînd ajunse dincolo de poartă. Aha, să ştii că a rămas la masă eu ducele de Guise.

Dar cînd păşi pragul jupînului La Hurière, primul peste care dădu cu ochii gentilomul nostru fu Coconnas, care stătea la masă, cu o omletă cu slănină, cît toate zilele, dinainte.

— Eh! strigă Coconnas, rîzînd în hohote. Pare-mi-se că aţi mîncat cu regele Navarei, aşa cum am mîncat şi eu cu ducele de Guise!

— Zău că ai dreptate!

— Dar foame... vi s-a făcut?

— Aş zice că da.

— Cu toate teoriile lui Plutarc?

— Domnule conte – spuse La Mole rîzînd – tot Plutarc mai zice undeva: „Cel care are trebuie să împartă cu cel ce nu are”. N-aţi vrea oare, pentru numele lui Plutarc, să împărţiţi omleta cu mine, şi pe urmă să vorbim despre virtute mîncînd?

— Da’ de unde – răspunse Coconnas – despre virtute e bine să vorbeşti cînd eşti în Luvru, unde ţi-e teamă să nu fi auzit şi unde rămîi cu burta goală. Luaţi loc şi să mîncăm!

— Fie! Văd că soarta ne leagă! Rămîneţi aici peste noapte?

— Habar n-am.

— Nici eu.

— Dar ştiu eu unde o să-mi petrec noaptea.

— Unde?

— Acolo unde o să t-o petreceţi şi dumneavoastră. jvru se poate altfel!

Şi pufniră în rîs amîndoi, cinstind cum puteau mai bine

omleta lui jupîn La Hurière.

VI
Datoria plătită

ŞI DACĂ CITITORUL VREA SĂ AFLE de ce domnul de La Mole n-a fost primit de regele Navarei, de ce domnul de Coconnas nu l-a putut vedea pe domnul de Guise şi, în sfîrşit, de ce şi unul şi altul, în loc să ia masa la Luvru, o masă cu fazan, potîrnichi şi căprioară, mîncau acum la hanul „Sub cerul liber” o omletă cu slănină, să aibă bunăvoinţa să se întoarcă* împreună cu noi, în vechiul palat regal, şi să meargă pe urmele reginei Margareta de Navara, pe care La Mole a pierdut-o din ochi atunci cînd a intrat în galeria cea mare.

Pe cînd Margareta cobora pe scara galeriei, ducele Henric de Guise, pe care nu-l mai văzuse din noaptea nunţii, se afla în cabinetul regelui. La capătul acestei scări era o ieşire, iar cabinetul în care se afla domnul de Guise avea o uşă. Şi atît uşa cît şi ieşirea dădeau într-un culoar, care ducea în apartamentele reginei-mame, Caterina de Medicis.

Catarina de Medicis şedea singură la o masă, cu coatele sprijinite pe o carte de rugăciuni deschisă şi cu capul rezemat în mina ei încă nespus de frumoasă, datorită cosmeticelor florentinului René, adus la palat de regină ca meşter în parfumuri şi otrăvuri.

Văduva lui Henric al II-lea purta doliul pe care nu-l mai părăsise de cînd îşi pierduse soţul. Avea acum cam 52-53 de ani şi cum era plină la trap, păstra încă urmele frumuseţii şi prospeţimii de odinioară. Atît încăperea cît Şi

vesmintele ei erau acelea ale unei văduve. Totul de culoare închisă: stofe, tapete, mobile. Doar pe un soi de baldachin al unui fotoliu regal, unde în clipa aceasta dormea căţeluşa favorită, primită în dar de la ginerele ei, Henric de Navara, şi căreia i se dăduse numele mitologic de Phebe, fusese pictat un curcubeu în culori naturale, înconjurat ele acea deviză grecească pe care i-o închinase Francisc I: „*Phos phere i é de kai aithbence*” poate fi tradusă astfel: „Vesteşte lumină şi seninătate”.

Deodată, chiar în clipa în care regina-mamă părea mai cufundată în acele gînduri ce făceau să-i înflorească pe buzele vopsite cu carmin un zîmbet leneş şi şovăielnic, un om deschise uşa şi, dînd perdeaua la o parte, îşi arătă chipul palid zicînd:

— Merge prost.

Caterina ridică capul şi îl recunoscu pe ducele de Guise.

— Cum adică, merge prost? făcu ea. Ce vrei să spui, Henric?

— Vreau să spun că pe rege l-au îmbrobodit ca niciodată blestemaţii lui de hughenoţi şi că dacă o să aşteptăm să ne dea el voie să trecem la înfăptuirea marilor noastre planuri, o să aşteptăm mult şi bine, şi poate pînă-n vecii vecilor.

— Dar ce s-a întîmplat? îl întrebă Caterina cu aceeaşi expresie calmă de totdeauna şi căreia, totuşi, se pricepea de minune să-i dea, după împrejurare, nuanţele cele mai felurite.

— S-a întîmplat că adineauri am întrebat-o pe maiestatea sa, poate pentru a douăzecea oară, dacă o să mai îndurăm mult obrăzniciile pe care ceilalţi şi le îngăduie de cînd cu rănirea amiralului lor.

— Şi fiul meu ce ţi-a răspuns? îl întrebă Caterina.

— Mi-a răspuns: „Domnule duce, aţi putea fi bănuit de popor pentru asasinatul pus la cale împotriva părintelui meu de-al doilea, domnul amiral; apăraţi-vă cum poftiţi. Eu, unul, am să ştiu să mă apăr singur dacă voi fi

insultat...” Şi zicînd acestea, mi-a întors spatele ca să se ducă şi să dea de mîncare la cîini.

— Şi n-ai încercat să-l reţii?

— Ba da. Dar mi-a răspuns cu acel glas pe care i-l cunoaşteţi şi dumneavoastră, şi mi-a aruncat privirea aceea pe care numai el o are: „Domnule duce, cîinilor mei le e foame, şi nu-s oameni ca să-i las să aştepte...” Aşa că am venit să vă spun...

— Şi bine ai procedat – spuse regina-mamă.

— Dar ce-i de făcut?

— O ultimă încercare.

— Şi cine s-o facă?

— Eu. Regele e singur?

— Nu. E cu domnul de Tavannes.

— Aşteaptă-mă aici. Sau? mai bine, urmează-mă la distanţă.

Caterina se ridică pe dată şi se duse în camera unde, ghemuiţi pe covoare turceşti şi perne de catifea, şedeau ogarii favoriţi ai regelui. Cocoţaţi pe nişte stinghii în vîrful unor prăjini, stăteau vreo doi-trei şoimi de rasă şi o coţofană cu care Carol al IX-lea se distra vînînd păsărelele în grădina Luvrului şi a Tuileriilor, a căror construcţie începuse atunci.

Pe cînd se îndrepta spre apartamentele regelui, regina-mamă îşi luă un aer îngrijorat şi se potrivi în aşa fel, încît să arate cît mai palidă. Pe obraz i se prelingea o ultimă, ba mai curînd o primă lacrimă. Se apropie fără zgomot de Carol al IX-lea, care le dădea cîinilor bucăţi dintr-o prăjitură tăiată în porţii egale.

— Fiule! zise încet Caterina, cu un tremur în glas, prefăcîndu-se atît de bine, încît regele tresări.

— Ce s-a întîmplat, doamnă? făcu regele, întorcîndu-se brusc.

— Fiule – începu Caterina – vreau să te rog să mă laşi să mă retrag într-unui din castelele tale, oricare din ele. Nu cer decît atît: să fie departe de Paris.

— Şi de ce, doamnă? o întrebă Carol al IX-lea, fixînd-o cu privirea lui sticloasă, atît de pătrunzătoare uneori.

— Pentru că nu trece o zi să nu fiu jignită de ceilalţi, pentru că am aflat chiar azi că ai fost ameninţat de protestanţi aici, în Luvru, la tine, şi pentru că nu vreau să mai fiu de faţă la astfel de spectacole.

— Dar bine, mamă – spuse Carol al IX-lea, cu o expresie plină de convingere – au vrut să li-l ucidă pe amiral. Un ucigaş nemernic le-a ucis bieţilor oameni pe viteazul lor de Mouy. Dar, mamă, pentru numele lui Dumnezeu, totuşi trebuie să existe o dreptate în regatul ăsta!

— Oh, fii pe pace, fiule – spuse Caterina – de dreptate n-or să ducă ei lipsă, pentru că, dacă n-ai să le-o faci tu, or să şi-o facă ei singuri, în felul lor; azi împotriva domnului de Guise, mîine împotriva mea, mai tîrziu împotriva ta...

— Oh, doamnă – făcu Carol al IX-lea, în glasul căruia apăreau acum primele semne ale îndoielii – crezi?

— Eh, fiule! reluă Caterina, dînd frîu liber gîndurilor ei pătimaşe. Parcă tu nu ştii că nu mai e vorba de moartea domnului François de Guise sau a domnului amiral, de protestanţi ori catolici, ci pur şi simplu de înlocuirea fiului lui Henric al II-lea cu cel al lui Antoine de Bourbon?

— Eh, eh, mamă, iar ai început să exagerezi ca de obicei! făcu regele.

— Atunci, tu ce crezi?

— Aşteaptă, mamă, aşteaptă! Toată înţelepciunea omenească e cuprinsă în acest singur cu vînt. Cel mai mare, cel mai puternic şi cel mai iscusit e cel ce ştie să aştepte!

— Atunci n-ai decît să aştepţi; eu, una, nu mai aştept!

Zicînd acestea, Caterina făcu o plecăciune şi se îndreptă spre uşă, ca să se ducă în apartamentele ei. Carol al IX-lea o opri:

— Ei, şi ce-i de făcut, mamă? o întrebă el. Căci, în primul rînd, sînt un om drept şi vreau ca toată lumea să

fie mulţumită de mine.

Caterina se apropie iarăşi.

— Apropiaţi-vă, domnule conte – îi spuse ea lui Tavannes care mîngîia coţofana regelui – apropiaţi-vă şi spuneţi-i regelui care e părerea dumneavoastră.

— Maiestatea voastră îmi îngăduie? întrebă contele.

— Spune, Tavannes, spune!

— Ce face oare maiestatea voastră la vînătoare, cînd vede mistreţul năpustindu-se asupră-i?

— Ei, drăcia dracului, domnule, mă opresc în loc hotărît şi aştept – spuse Carol al IX-lea – iar pe urmă, îi spintec beregata cu lancea!

— Şi asta numai ca să nu-ţi poată face vreun rău – adăugă Caterina.

— Şi ca să mă distrez – spuse regele cu un oftat care îi trăda curajul vecin cu sălbăticia. Dar niciodată nu m-aş distra ucigîndu-mi supuşii, căci, la urma urmei, şi hughenoţii îmi sînt supuşi ca şi catolicii.

— Atunci, sire – îi zise Caterina – supuşi tăi hughenoţii or să facă întocmai ca mistreţul căruia nu i-ai înfipt lancea în gît. Or să-ţi sfîrtece tronul.

— Ei! Sînteţi sigură, doamnă? făcu regele cu un aer care arăta că nu pune mare preţ pe profeţiile mamei sale.

— Dar nu l-ai văzut azi pe de Mouy cu ai lui?

— Cum să nu, abia m-am despărţit de el, dar nu mi-a cerut nimic care să nu se cuvină. Mi-a cerut moartea ucigaşului tatălui său şi a asasinului domnului amiral i Noi nu l-am pedepsit oare pe domnul de Montgommery pentru moartea tatălui meu şi a soţului tău, cu toate că această moarte n-a fost decît un accident?

— Bine, sire – făcu Caterina înţepată – să nu mai vorbim! Maiestatea voastră e în paza Domnului, care i-a dat tărie, minte şi încredere; eu însă, o biată femeie de pe care Dumnezeu şi-a luat mîna din pricina păcatelor pe care le-a săvîrşit, eu mă tem şi mă dau bătută.

Spunînd acestea, Caterina salută din nou şi ieşi din

încăpere, făcîndu-i semn ducelui de Guise, care tocmai intrase, să rămînă şi să mai facă o ultimă încercare.

Carol al IX-lea o urmări cu privirea pe maică-sa, dar de astă dată n-o mai opri; începu apoi să-şi mîngîie iarăşi cîinii, fluierînd un cîntec vînătoresc.

Deodată se întrerupse.

— Mama mea e făcută să fie regină: nu şovăie niciodată; hai să ucidem cu sînge rece vreo cîteva duzini de hughenoţi, pentru că au venit să ne ceară dreptate! Dar, la urma urmei nu e dreptul lor?

— Hm, câteva duzini! murmură ducele de Guise.

— Ah, aici erai, domnule! zise regele, prefăcîndu-se că atunci îl vede pentru prima oară. Da, cîteva duzini; o frumoasă ciopîrţeală! Ah! Dacă cineva mi-ar spune i „Sire, vă veţi descotorosi dintr-o dată de toţi duşmanii şi mîine nu va mai fi unul care să vă învinuiască de moartea celorlalţi”, ei, atunci aş mai zice!

— Ei bine, sire!

— Tavannes – îl întrerupse regele – ai s-o oboseşti pe Margot, pune-o la locul ei, pe stinghie. Nu-i un motiv pentru că o cheamă la fel ca pe sora mea, regina Navarei, s-o mîngîie toată lumea.

Tavannes puse coţofana pe stinghia ei şi începu să se joace cu urechea unui ogar.

— Dar, sire – reluă ducele de Guise – dacă i s-ar spune maiestăţii voastre; „Sire, mîine maiestatea voastră va fi scăpată de toţi duşmanii ei!”

— Şi ce sfînt ar face minunea asta?

— Sire, azi sîntem în 24 august, şi cel care ar face minunea e sfîntul Bartolomeu.

— Ce mai sfînt, care s-a lăsat jupuit de viu!

— Cu atît mai bine! Cu cît a suferit mai mult, cu atît îşi urăşte mai tare călăii.

— Şi tu, vărul meu – zise regele – tu ai să fii acela care cu frumoasa ta săbiuţă cu miner de aur ai să ucizi pînă mîine zece mii de hughenoţi! Ha-ha-ha! Zău, domnule de

Guise, mă faci să rîd!

Şi regele izbucni în rîs, dar un rîs atît de fals, încît, repetat de ecoul încăperii, răsună lugubru.

— Sire, un cuvînt, doar un cuvînt – urlă ducele, cutremurîndu-se fără voie la auzul acestui rîs ce nu avea nimic omenesc. Un semn, şi totul e gata! Am garda elveţiană, am o mie o sută de gentilomi, cavaleria uşoară şi pe burghezi; pe de altă parte, maiestatea voastră îşi are garda, prietenii şi nobilimea catolică. Sîntem douăzeci contra unul.

— Ei bine, vere! Dacă te simţi atît de puternic, la ce dracu vii să-mi mai împuiezi urechile? Dă-i drumul şi singur!...

Şi regele se întoarse din nou la clinii lui.

Atunci perdeaua se dădu într-o parte şi apăru Caterina.

— E în ordine – îi spuse ea ducelui. Stăruie, şi se va da bătut.

Perdeaua căzu la loc, fără ca regele Carol al IX-lea s-o fi văzut sau, cel puţin, să fi părut e-o vede.

— Dar – adăugă ducele de Guise – trebuie să ştiu dacă, făcînd cum cred eu că-i mai bine, îi voi fi pe plac maiestăţii voastre.

— Într-adevăr, Henric, mă încolţeşti? Numai că eu, să mă ia toţi dracii, am să-ţi ţin piept. Nu sînt eu regele?

— Nu, sire, încă nu; dar, dacă vreţi, mîine veţi fi!

— Aşa! urmă Carol al IX-lea. Deci să moară şi regele Navarei, şi principele de Condé... În Luvrul meu. Ah!

Adăugă după aceea, cu un glas abia auzit:

— Afară, n-am nimic împotrivă.

— Sire – exclamă ducele – astă-seară ies cu toţii din palat, ca să chefuiască cu ducele d'Alençon, fratele vostru.

— Tavannes – zise regele cu o nerăbdare bine jucată. Nu vezi că-mi sîcîi cîinele! Vin-aici, Acteon, vin-aici!

Şi Carol al IX-lea ieşi fără să mai asculte ce i se spune, apoi intră la el, lăsîndu-i pe Tavannes şi pe de Guise la fel

de nedumeriţi ca şi mai înainte.

Între timp, se petrecea cu totul altceva în încăperile Caterinei. După ce-l sfătuise pe ducele de Guise să nu se dea bătut, ea se întorsese în apartamentele ei, unde o aşteptau doamnele din suită care, de obicei, erau de faţă cînd se culca.

Pe cît de posomorită fusese la plecare, pe atît de zîmbitoare era acum. Rînd pe rînd îşi expedie cu aerul cel mai binevoitor doamnele şi curtenii; lîngă ea nu mai rămase decît Margareta, care, aşezată pe un cufăr lîngă fereastra deschisă, privea cerul, cufundată în gînduri.

Rămînînd singură cu fiica ei, regina-mamă încercă în două sau trei rînduri să-i vorbească, dar de fiecare dată un gînd negru îi înăbuşă vorba în gît. Într-un timp, perdeaua se ridică şi apăru Henric de Navara.

Căţeluşa, care dormea pe tron, sări şi dădu fuga la el.

— Aici era, fiul meu! făcu Caterina tresărind. Iei masa în Luvru?

— Nu, doamnă – răspunse Henric. În seara asta o să hoinărim prin oraş, cu domnii d'Alençon şi de Condé. Era cît pe ce să cred că am să-i găsesc aici, făcîndu-vă complimente.

Caterina zîmbi.

— Duceţi-vă, duceţi-vă... Bărbaţii sînt foarte fericiţi cînd pot să hoinărească puţin... Nu-i aşa, fata mea?

— Da, da – răspunse Margareta – libertatea e un lucru atît de frumos, de minunat!

— Adică vreţi să spuneţi că eu o pun în lanţuri pe a voastră? o întrebă Henric, făcîndu-i o plecăciune soţiei lui.

— Nu, domnule, nu pe mine mă plîng, ci situaţia femeii în general.

— Te duci cumva să-l vezi pe domnul amiral, fiule? îl întrebă Caterina.

— Da, poate.

— Du-te. În felul ăsta ai să dai un frumos exemplu, iar mîine ai să-mi aduci veşti despre el.

— Doamnă, pentru că îmi îngăduiţi, mă duc.

— Eu – făcu Caterina – nu îngădui nimic... Dar cine-i acolo? Să plece, să plece! Nu mai primesc pe nimeni!

Henric făcu un pas spre uşă ca să îndeplinească porunca dată de Caterina; dar, în aceeaşi clipă, perdeaua se ridică şi capul blond al doamnei de Sauve îşi făcu apariţia.

— Doamnă – zise ea – a venit meşterul René, pe care l-a chemat maiestatea voastră.

Caterina aruncă o privire iute ca fulgerul spre Henric de Navara.

Tînărul principe roşi uşor, dar pe dată se îngălbeni îngrozitor. Se pomenise de fapt numele ucigaşului mamei lui. Îşi dădu seama că pe faţă i se putea citi tulburarea lăuntrică şi se duse să se sprijine de pervazul ferestrei.

Căţeluşa scoase un schelălăit.

În aceeaşi clipă, intrară două persoane, dintre care una fusese anunţată, iar cealaltă nu avea nevoie să fie.

Prima persoană era René, meşterul de parfumuri, care se apropie de Caterina cu toată politeţea slugarnică a servitorilor florentini; aducea o cutie pe care o deschise şi ale cărei despărţituri erau pline cu pudră de tot felul şi flacoane.

Cea de-a doua era doamna de Lorena, sora mai mare a Margaretei. Intrase printr-o uşiţă mascată ce dădea în cabinetul regelui. Era albă ca varul la faţă şi tremura toată. Nădăjduind că nu va fi băgată în seamă de Caterina, care împreună cu doamna de Sauve cerceta conţinutul cutiei adusă de René, doamna de Lorena merse să se aşeze aproape de Margareta, lîngă care regele Navarei stătea în picioare, ţinîndu-şi mîna la frunte, de parc-ar fi încercat să-şi vină în fire după o ameţeală.

Caterina se întoarse chiar atunci.

— Fata mea – îi spuse ea Margaretei – te poţi retrage. Iar tu, fiul meu – urmă ea – poţi să te duci în oraş să te distrezi.

Doamna de Lorena o apucă de mînă pe Margareta.

— Soră dragă, domnul duce de Guise, care vrea să te salveze, pentru că şi tu l-ai salvat pe el, îţi trimite vorbă să nu ieşi de aici, să nu mergi în apartamentele tale – îi şopti ea pe nerăsuflate.

— Ei, ce tot spui tu acolo, Claude? e întrebă Caterina, întorcîndu-se.

— Nimic, mamă.

— I-ai şoptit ceva Margaretei!

— N-am făcut decît să-i urez noapte bună şi să-i spun toate cele bune din partea ducesei de Ne vers.

— Dar unde e frumoasa ducesă?

— E cu ducele de Guise, cumnatul ei.

Caterina se uită la cele două femei cu ochi bănuitori, încruntîndu-şi sprîncenele.

— Claude, vino încoace! făcu regina-mamă. Claude se supuse. Ce i-ai spus, guralivă ce eşti? bombăni ea, strîngînd-o de încheietura mîinii, pînă o făcu să ţipe.

— Doamnă – îi spuse soţiei sale Henric, căruia, deşi nu auzise ce se vorbise, nu-i scăpase nimic din această pantomimă a reginei, a Margaretei şi a surorii ei Claude. Doamnă, îmi faceţi cinstea să-mi întindeţi mina ca să v-o sărut?

Margareta îi întinse o mînă tremurîndă.

— Ce v-a spus? o întrebă Henric în şoaptă, pe cînd se apleca să-i sărute mîna.

— Să nu plec de-aici. Dar nu plecaţi nici dumnea-voastră, pentru numele lui Dumnezeu!

A fost doar cît o scăpărare a fulgerului, dar în lumina aceasta de o clipită, Henric îşi dădu seama de un întreg complot.

— Şi nu-i totul – adăugă Margareta – iată o scrisoare pe care a adus-o un gentilom din Proventa.

— Domnul de La Mole?

— Da.

— Vă mulţumesc – zise Henric, luînd scrisoarea şi vîrînd-o în tunică.

Şi trecînd prin faţa soţiei sale, năucită cu totul, se duse şi puse mîna pe umărul florentinului.

— Eh, meştere René – făcu el – cum îţi merge negustoria?

— Destul de bine, monseniore, destul de bine – îi răspunse aducătorul de otrăvuri cu zîmbetul lui perfid.

— Nu mă îndoiesc – făcu Henric – de vreme ce eşti furnizorul tuturor capetelor încoronate din Franţa şi din străinătate.

— Afară de cel al regelui Navarei – răspunse cu obrăznicie florentinul.

— Ei, drăcia dracului! Ştii că ai dreptate, meştere René! Şi trebuie să-ţi spun că pe patul de moarte, mama mea, sărmana, care tot de la dumneata cumpăra şi ea, mi te-a recomandat, meştere René. Treci mîine sau poimîine pe la mine, prin apartamentele mele, şi adu-mi cele mai bune parfumuri pe care le ai.

— Nu prea-l văd bine – spuse Caterina zîmbind – căci se spune...

— Că am mirosul fin – urmă Henric rîzînd. Cine v-a spus asta, mamă? Margot?

— Nu, fiul meu – răspunse Caterina – doamna de Sauve.

Doamna ducesă de Lorena, care încerca din răsputeri să se stăpînească, izbucni în hohote de plîns. Henric nici măcar nu întoarse capul.

— Soră dragă – strigă Margareta, repezindu-se spre ea – ce-i cu tine?

— Nimic – spuse Caterina, postîndu-se între cele două tinere. Nimic, are o febră nervoasă pe care Mazilie i-a prescris să şi-o trateze cu aromate.

O strînse apoi de mînă cu şi mai multă putere pe fiica ei cea mare şi, întorcîndu-se către cea mică, îi zise:

— Ei, Margot, n-ai auzit că te-am poftit să te duci la tine în apartament? Nu-i de ajuns? Îţi poruncesc atunci!

— Iertaţi-mă, doamnă – răspunse Margareta, palidă şi

tremurînd – îi doresc maiestăţii voastre noapte bună!

— Nădăjduiesc că dorinţa ta va fi împlinită. Noapte bună, noapte bună!

Margareta plecă clătinîndu-se pe picioare şi încercînd în zadar să întîlnească privirea soţului ei, care nici măcar nu se întoarse spre ea.

Se lăsă o clipă de tăcere, în răstimpul căreia Caterina rămase cu ochii aţintiţi asupra ducesei de Lorena. Aceasta, la rîndu-i, se uita la maică-sa, cu mîinile împreunate şi fără să scoată un cuvînt.

Henric era cu spatele, dar urmărea scena într-o oglindă, făcîndu-se că-şi aranjează mustaţa cu o pomada pe care i-o dăduse René.

— Henric – îl întrebă Caterina – mai ieşi în oraş?

— Ah, da, aşa-i! făcu regele Navarei. Ah, pe legea mea, uitasem că mă aşteaptă ducele d'Alençon şi principele de Condé! Cred că de vină sînt parfumurile astea minunate care mă îmbată şi mă fac să uit de toate. La revedere, doamnă!

— La revedere! Ai să-mi spui mîine cum îi merge amiralului, nu-i aşa?

— Voi avea grijă. Ei, Phebe, ce e?

— Phebe! strigă nerăbdătoare regina-mamă.

— Chemaţi-o, doamnă – zise bearnezul – căci nu vrea să mă lase să plec.

Regina-mamă se ridică, luă căţeluşa de zgardă şi o ţinu, în timp ce Henric se îndepărtă atît de senin şi de zîmbitor, de parcă nici n-ar fi simţit în adîncul inimii că îl paşte o primejdie de moarte.

În urma lui, căţeluşa lăsată în voie de Caterina de Medicis se repezi să-l ajungă; dar uşa era închisă şi nu putu decît să-şi vîre botul ei lung pe sub perdea şi să scoată un urlet jalnic şi prelung.

— Acum, Charlotte – îi spuse Caterina doamnei de Sauve – du-te şi caută-i pe domnul de Guise şi pe Tavannes care sînt în capela mea, adu-i aici ca să-i ţină de urît

ducesei de Lorena, care iarăşi nu prea e în apele ei.

VII
Noaptea de 24 august 1572

DUPĂ CE LA MOLE ŞI COCONNAS îşi terminară sărăcăcioasa lor cină – căci la „Sub cerul liber” păsările doar pe firmă erau fripte – Coconnas îşi răsuci scaunul pe unul din cele patru picioare, se întinse şi, sprijinindu-se cu cotul de masă, sorbi un ultim pahar de vin şi întrebă:

— Vă duceţi la culcare chiar acum, domnule de La Mole?

— Zău, tare aş avea chef, domnule, pentru că s-ar putea să fiu trezit peste noapte!

— Şi eu – făcu Coconnas – dar cred că în situaţia asta, în loc să ne culcăm şi să-i lăsăm pe cei care vor trimite după noi să ne aştepte, am face mai bine să cerem nişte cărţi de joc. Aşa or să ne găsească gata.

— Aş primi cu plăcere, domnule; dar n-am destui bani ca să pot juca; am cu totul, în cufărul meu, vreo sută de scuzi de aur. Şi, pe deasupra, asta-i toată bogăţia mea. Depinde de mine să fac avere din ei.

— O sută de scuzi de aur! exclamă Coconnas. Şi vă mai plîngeţi! Drăcia dracului! Dar, domnule, eu nu am decît şase!

— Haida-de! făcu La Mole. V-am văzut scoţînd din buzunar o pungă care părea plină, ba chiar îndesată bine.

— Ah! zise Coconnas. Asta e ca să achit o veche datorie; trebuie s-o plătesc unui vechi prieten al tatălui meu,

hughenot. Într-adevăr, am aici o sută de piese – urmă Coconnas, plesnindu-se cu palma peste buzunar – dar sînt ale lui jupîn Mercadou. Averea mea personală, după cum v-am mai spus, e doar de şase scuzi.

— Şi-atunci, cum $ă jucăm?

— Tocmai de aceea vreau să joc. De altfel, mi-a venit o idee.

— Ce idee?

— Am îndoi am venit la Paris cu acelaşi scop, nu-i aşa?

— Da.

— Şi amîndoi avem cîte un protector puternic!

— Da.

— Şi nu-i aşa că vă bizuiţi pe ei, cum mă bizui şi eu pe-al meu?

— Da.

— Ei bine! M-am gîndit să jucăm mai întîi pe bani, pe urmă să jucăm pe primele favoruri ce le vom dobîndi fie la curte, fie din partea iubitei.

— Foarte ingenios – făcu La Mole zîmbind. Numai că eu nu sînt un jucător atît de pasionat încît să-mi risc toată viaţa pe o carte sau pe un zar, căci de primul favor de care ne vom bucura va atîrna, poate, toată viaţa noastră.

— Atunci să lăsăm la o parte primul favor al curţii şi să jucăm pe-al iubitei.

— Nu văd decît un neajuns – spuse La Mole.

— Care?

— Că n-am iubită.

— Nici eu. Dar cred că n-o să treacă prea multă vreme şi o să am. Slavă Domnului! Nu sîntem noi făcuţi să nu avem parte de femei!

— Chiar aşa cum spuneţi, domnule de Coconnas, cred că n-o să duceţi lipsă de femei; dar cum în dragoste eu mă încred mai puţin în steaua mea, mă tem că mizînd împotriva dumneavoastră, ar însemna să vă înşel. Aşa că, hai să jucăm pînă la suma celor şase scuzi şi dacă, din nenorocire, o să-i pierdeţi şi o să vreţi totuşi să mai jucaţi,

ei bine, sînteţi un gentilom şi cuvîntul dumneavoastră e pentru mine aur.

— S-a făcut! strigă Coconnas. Aşa vorbă mai zic şi eu! Aveţi dreptate, domnule, cuvîntul unui gentilom este aur, mai cu seamă cînd acest gentilom are trecere la curte. Aşa că vă rog să mă credeţi că nu risc prea mult dacă joc primul favor de care mă voi bucura.

— Da, fără îndoială, dumneavoastră îl puteţi pierde, numai că eu nu-l pot cîştiga; căci, fiind de partea regelui Navarei, nu pot primi nimic de la domnul duce de Guise.

— Ah, păgînul! murmură hangiul lustruindu-şi da zor coiful său vechi. Te-am mirosit eu bine!

Şi se întrerupse, ca să se închine.

— Ah, da, sigur! făcu Coconnas, amestecînd cărţile pe care tocmai i le adusese băiatul. Aşadar, sînteţi...

— Ce?

— Din ceilalţi.

— Eu?

— Da, dumneavoastră.

— Ei bine, să zicem că aş fi! spuse La Mole cu un zîmbet. Aveţi ceva împotriva noastră?

— Oh, nu! Slavă Domnului, nimic! Mi-e totuna. Urăsc din suflet religia hughenotă, dar nu şi pe hughenoţi. Şi, la urma urmei, aşa e moda.

— Da – răspunse La Mole, rîzînd – dovadă împuşcarea domnului amiral: jucăm şi pe o împuşcătură.

— Cum vreţi – zise Coconnas – pe orice, numai să jucăm.

— Atunci, hai – spuse La Mole, făcînd cărţile.

— Da, jucaţi, jucaţi cu încredere, căci de-ar fi să pierd o sută de scuzi de aur ca ai dumneavoastră, mîine tot o să am de unde să-i plătesc.

— Aşadar, norocul va veni peste noapte?

— Nu, am să mă duc eu după el.

— Unde? Spuneţi-mi şi mie! Merg cu dumneavoastră.

— La Luvru.

— Vă întoarceţi la Luvru în noaptea asta?

— Da, în noaptea asta am o audienţă personală la marele duce de Guise.

Din clipa în care Coconnas spuse ea se duce să-şi caute norocul la Luvru, La Hurière pusese coiful deoparte, întrerupîndu-şi lustruitul, şi venise în spatele lui La Mole, în aşa fel încît numai Coconnas să-l poată vedea. Din acest loc îi făcu semne pe care piemontezul, cufundat cum era în joc şi conversaţie, nu le vedea.

— Ei bine! Asta-i extraordinar! făcu La Mole. Aveţi dreptate cînd spuneţi că ne-am născut în aceeaşi zodie. Şi eu am întîlnire la Luvru în astă-noapte; dar nu cu domnul duce de Guise, ci cu regele Navarei.

— Aveţi şi o parolă?

— Da.

— Un semn de recunoaştere?

— Nu.

— Ei bine, eu am unul. Parola mea este...

Auzind aceste cuvinte, La Hurière făcu un gest atît de expresiv, chiar în clipa în care indiscretul gentilom îşi ridica privirile, încît Goconnas rămase încremenit mai mult din pricina acestui gest decît al cărţii care-l făcuse să piardă trei scuzi. Văzînd uimirea ce se zugrăvea pe faţa partenerului său, La Mole se întoarse; dar nu văzu altceva decît pe hangiu, care stătea cu braţele încrucişate şi avînd pe cap coiful pe care cu o clipă mai înainte îl lustruise.

— Ce s-a întîmplat? îl întrebă La Mole pe Coconnas.

Coconnas se uită cînd la hangiu, cînd la tovarăşul lui, fără să răspundă, căci nu pricepea nimic din gesturile repetate pe care le făcea jupîn La Hurière. Hangiul îşi dădu seama că trebuie să-i vină în ajutor:

— Să vedeţi – se grăbi el să spună – îmi place foarte mult să joc cărţi şi cum tocmai mă apropiasem să văd cu ce carte aţi cîştigat, domnul m-o fi văzut cu coiful pe cap, gata de război. Pesemne că asta l-o fi mirat foarte mult

din partea mea, biet burghez.

— Ce-i drept, arăţi grozav! exclamă La Mole. izbucnind în rîs.

— Ei, domnule! îi întoarse vorba la Hurière, cu o bunăvoinţă prefăcută şi ridică din umeri, cu un adînc sentiment al inferiorităţii sale. Nu sîntem viteji, noi ăştia, şi n-avem o ţinută prea aleasă. Numai gentilomilor viteji ca dumneavoastră le stă bine să-şi lustruiască coifurile aurite şi spadele lor fine. Cît despre noi, e de ajuns dacă facem cum se cuvine de gardă...

— Ah! făcu La Mole, amestecînd cărţile la rîndul lui. Dumneata faci de gardă?

— Ei, Doamne, sigur că da, domnule conte: sînt sergent într-o companie a miliţiei burgheze!

Şi spunînd acestea, în timp ce La Mole împărţea cărţile, La Hurière se retrase ducînd degetul la buze şi făcîndu-i astfel semn să tacă lui Coconnas, care era mai uluit ca oricînd.

Această precauţie îl făcu, fără îndoială, să piardă la fel de repede ca şi prima oară.

— Ei bine – zise La Mole – asta face tocmai cei şase scuzi pe care îi ai! Vrei revanşa pe averea dumitale viitoare?

— Cu plăcere – răspunse Coconnas – cu plăcere!

— Dar înainte să continuăm jocul, aş vrea să ştiu, nu mi-aţi spus că aveţi întîlnire cu domnul de Guise?

Coconnas întoarse capul spre bucătărie şi văzu ochii holbaţi ai lui La Hurière, care îl preveni din nou.

— Da – îi răspunse el – dar nu e încă ora. Dar să vorbim puţin şi despre dumneavoastră, domnule de La Mole.

— Mai bine să vorbim despre joc, dragă domnule de Coconnas, căci, dacă nu mă înşel, sînt pe cale să vă mai iau şase scuzi.

— Ei, drăcia dracului! Aveţi dreptate... Mi se spunea mie mereu că hughenoţii au noroc la joc. Tare îmi vine să mă fac şi eu hughenot, lua-m-ar dracu!

Ochii lui La Hurière scînteiară ca doi cărbuni; dar Coconnas, cufundat cu totul în joc, nu băgă de seamă.

— Făceţi-vă, conte, făceţi-vă – spuse La Mole – şi cu toate că e cam ciudat felul cum v-aţi simţit chemarea, veţi fi bine primit printre noi.

Coconnas se scărpină după ureche.

— Dacă as şti că aici e cheia norocului, vă spun drept că... la urma urmei, nu prea mă omor eu cu liturghia şi cum nici regele nu se prăpădeşte...

— Şi apoi... e o religie atît de frumoasă – spuse La Mole – atît de simplă, atît de pură!

— Şi pe urmă... e la modă – zise Coconnas – şi apoi... poartă noroc la joc, pentru că, dracu să mă ia! Văd că aşii sînt doar pentru dumneavoastră. Şi cu toate astea, de cînd ne-am aşternut la joc, v-am urmărit cu atenţie şi am văzut că jucaţi cinstit, nu trişaţi... Pesemne că religia...

— îmi mai datoraţi şase scuzi – spuse calm La Mole.

— A, cum mă mai duceţi în ispită! făcu Coconnas. Dacă în noaptea asta^ domnul de Guise o să mă supere...

— Ei bine?...

— Ei bine, mîine am să vă cer să mă prezentaţi regelui Navarei, şi vă rog să mă credeţi că dacă mă fac hughenot, am să fiu mai hughenot decît Luther, decît Calvin şi decît toţi reformaţii din lume!

— Sst! făcu La Mole. Vă puneţi rău cu hangiul nostru!

— Da, aşa-i! făcu Coconnas, aruncînd o privire spre bucătărie. Da' de unde! Nu ne ascultă! E prea ocupat în acest moment!

— Dar ce face? întrebă La Mole, care, din locul în care se afla, nu-l putea zări.

— Vorbeşte cu... Ei, drăcia dracului! Chiar el e l

— Cine?

— Pasărea aia de noapte, cu care stătea de vorbă cînd am venit noi. Omul cu tunică-galbenă şi mantie de culoarea iascăi. Drăcia dracului! Cu cît foc vorbeşte! Ei, jupîn La Hurière, ia spune, nu cumva faci politică?

De astă dată însă, răspunsul jupînului La Hurière fu atît de energic şi de poruncitor, încît, cu toată patima pe care o avea pentru cartonaşele pictate, Coconnas se ridică de pe scaun şi se apropie de el.1

— Dar ce s-a întîmplat? întrebă La Mole.

— Vreţi vin, domnule? întrebă La Huère, apucîndu-l repede de mînă pe Coconnas. Îndată, îndată! Grégoire, vin la domnii!

Şi îi şopti apoi la ureche:

— Tăcere, tăcere! Dacă ţineţi la viaţă, făceţi-l pe tovarăşul dumneavoastră să plece!

La Hurière era atît de palid, iar omul galben atît de înfiorător la vedere, încît Coconnas simţi că îl trece un fior şi, întorcîndu-se spre La Mole, zise:

— Scumpe domnule de La Mole, vă rog să mă iertaţi. Am pierdut cincizeci de scuzi cît ai zice peşte. În seara asta n-am noroc şi mi-e frică să nu intru rău la apă.

— Foarte bine, domnule, foarte bine! îi răspunse La Mole. Cum doriţi. De altfel, nu-mi displace să mă întind o clipă pe patul meu. Jupîn la Hurière!...

— Domnule conte?

— Dacă mă caută cineva din partea regelui Navarei, trezeşte-mă! Mă culc îmbrăcat, aşa că am să fiu gata repede.

— Ca şi mine – zise Coconnas. Şi pentru ca alteţa sa să nu aştepte nici măcar o clipă, am să-mi pregătesc şi semnul. Jupîne La Hurière, dă-mi o foarfecă şi hîrtie albă.

— Grégoire! strigă la Hurière – hîrtie albă pentru scrisori şi foarfecă pentru plic.

„Aha, aha! Nu încape îndoială – îşi spuse piemontezul – aici se întîmplă ceva neobişnuit!”

— Noapte bună, domnule de Coconnas! zise la Mole. Şi dumneata, hangiule, fii bun, te rog, şi arată-mi unde-i camera mea. Noroc, prietene!

Şi La Mole se făcu nevăzut pe scara în spirală, urmat de La Hurière. Omul misterios îl apucă la rîndu-i pe Coconnas

de braţ şi, trăgîndu-l spre el, îi vorbi cu aprindere:

— Domnule, de o sută de ori aţi fost gata-gata să trădaţi un secret de care atîrnă soarta regatului. Dar a voit bunul Dumnezeu să vi se închidă gura la timp. Încă un cuvînt, şi v-aş fi doborît cu un foc de archebuză! Acum, cînd din fericire sîntem singuri, ascultaţi-mă!

— Dar cine eşti dumneata, de-mi vorbeşti pe tonul ăsta poruncitor? îl întrebă Coconnas.

— Aţi auzit cumva de domnul de Maurevel?

— Ucigaşul amiralului?

— Şi al căpitanului de Mouy.

— Da, fără îndoială.

— Ei bine, eu sînt domnul de Maurevel!

— Oh! Oh! făcu Coconnas.

— Ei bine, şi acum ascultaţi-mă!

— Ei, drăcie! Bineînţeles că vă ascult!

— Sst! făcu domnul de Maurevel. ducînd un deget la buze.

Coconnas ciuli urechile.

În aceeaşi clipă, se auzi zgomotul uşii pe care hangiul o închidea, apoi uşa de pe coridor, pe urmă cum se puneau zăvoarele, şi după aceea nişte paşi zoriţi ce se apropiau de cei doi bărbaţi care stăteau de vorbă.

Hangiul îi pofti să ia loc, dînd un scaun lui Coconnas, altul lui Maurevel, şi luîndu-şi unul pentru sine. După aceea, spuse:

— Am încuiat peste tot, domnule de Maurevel. Puteţi vorbi.

La Saint-Germain-L'Auxerrois, bătea ora unsprezece. Maurevel numără una după alta bătăile de ciocan care vibrau în noapte răsunător şi sinistru şi cînd ultima se stinse în depărtări, începu:

— Domnule – spuse el, întorcîndu-se spre Coconnas, pus în gardă de măsurile de prevedere pe care le luaseră cei doi oameni – domnule, sînteţi bun catolic?

— Cred că da – răspunse Coconnas.

— Domnule – urmă Maurevel – sînteţi credincios regelui?

— Cu trup şi suflet. Ba chiar mă şi jigniţi punîndu-mi o astfel de întrebare.

— N-o să ne certăm noi pentru asta. Dar acum trebuie să ne urmaţi.

— Unde?

— Nu vă priveşte. Lăsaţi-mă să vă conduc. De asta atîrnă soarta, poate chiar viaţa dumneavoastră.

— Domnule, trebuie să vă spun că la miezul nopţii am treabă la Luvru.

— Chiar acolo şi mergem.

— Domnul de Guise mă aşteaptă.

— Şi pe noi.

— Dar eu am o parolă specială – continuă Coconnas, destul de nemulţumit că trebuie să împartă cinstea audienţei cu Maurevel şi cu jupînul La Hurière.

— Şi noi.

— Dar eu am şi un semn de recunoaştere.

Maurevel zîmbi şi scoase de sub tunică o mînă de cruci de stofă albă, îi dădu una lui La Hurière, una lui Coconnas şi una şi-o opri pentru el. La Hurière şi-o prinse pe a lui la coif, iar Maurevel la pălărie.

— Eh! făcu Coconnas uluit. Întîlnirea, parola, semnul de recunoaştere sînt, deci, pentru toată lumea?

— Da, domnule, adică pentru toţi bunii catolici.

— Atunci e vreo serbare la Luvru, vreun banchet regal? exclamă Coconnas. Şi vor să-i ţină deoparte pe cîinii ăştia de hughenoţi? Bun! Bine! Minunat! Destul s-au învîrtit pe-acolo!

— Da, e serbare la Luvru – îi spuse Maurevel – banchet regal, şi hughenoţii vor fi şi ei poftiţi... Ba mai mult, vor fi eroii serbării. Vor plăti banchetul şi, dacă vreţi să fiţi de-ai noştri, să începem prin a-l pofti pe eroul lor de frunte, Ghedeonul lor, cum îi spun.

— Domnul amiral? exclamă Coconnas.

— Da, pe copoiul ăla bătrîn, care mi-a scăpat ca un dobitoc ce sînt, cu toate că am tras în el chiar cu arche-buza regelui!

— D-aia, domnule gentilom, îmi lustruiam coiful, îmi ascuţeam sabia şi-mi trăgeam cuţitele pe piatră – spuse cu un glas ascuţit jupîn La Hurière, care se echipase de luptă.

La aceste cuvinte, Coconnas se înfioră şi se făcu alb ca varul, pentru că începea să priceapă.

— Cum, într-adevăr?! exclamă el. Sărbătoarea aceasta... adică... au...

— V-a trebuit cam mult ca să ghiciţi, domnule – îi spuse Maurevel – şi se vede limpede că nu vi s-a făcut lehamite, ca nouă, de obrăzniciile ereticilor ăstora.

— Şi luaţi asupra voastră – spuse el – să vă duceţi la amiral şi să...?

Maurevel zîmbi şi, trăgîndu-l pe Coconnas la fereastră, îi zise:

— Priviţi; vedeţi acolo în piaţa mică, la capătul străzii, în dosul bisericii, ceata aceea ce se orînduieşte tăcută în umbră?

— Da.

— Oamenii din ceata asta au, ca şi jupîn La Hurière, ca şi dumneavoastră şi ca şi mine, o cruce la pălărie.

— Ei bine?

— Ei bine, oamenii aceştia alcătuiesc o companie de elveţieni din micile cantoane, aflaţi sub comanda lui Tocquenot. Ştiţi doar că cei din micile cantoane sînt de partea regelui.

— Oh! Oh! făcu Coconnas.

— Acum priviţi ceata aceea de călăreţi ce trec pa chei; îl cunoaşteţi pe comandantul lor?

— Cum să-l cunosc! răspunse Coconnas, înfiorat. Abia în seara asta am sosit la Paris.

— Ei bine! Cu el aveţi întîlnire la miezul nopţii, la Luvru. O să vă aştepte acolo.

— Ducele de Guise?

— Chiar el. Cei ce-l însoţesc sînt Marcel, fostul staroste al negustorimii, şi Choron, actualul staroste. Aceştia doi se duc să ridice companiile de burghezi. Ah, uitaţi-l şi pe căpitanul gărzii, cel care vine pe stradă acum! Uitaţi-vă bine ce face!

— Bate la fiecare uşă. Dar ce e pe uşile la care bate?

— O cruce albă, tinere; o cruce ca asta pe care o avem la pălărie. Altădată, Dumnezeu avea grija să-i deosebească pe credincioşi. Dar azi ne-am civilizat şi îl scutim de grijă asta.

— Dar văd că la fiecare casă la care bate, uşa se deschide şi ies burghezi înarmaţi.

— O să bată şi la a noastră, ca la celelalte, şi o să ieşim şi noi.

— Eh – făcu Coconnas – toată omenirea asta a fost adunată să ucidă un bătrîn hughenot! La dracu'! Ce ruşine! Asta-i treabă de ucigaşi, nu de soldaţi!

— Tinere – spuse Maurevel – dacă bătrînii nu-ţi plac, n-ai decît să-ţi alegi tineri. Sînt pentru toate gusturile. Dacă dispreţuieşti pumnalul, te poţi folosi de spadă, pentru că hughenoţii nu-s oameni să se lase tăiaţi fără să se apere şi, după cum ştii, un hughenot, fie el bătrîn ori tînăr, are şapte vieţi.

— Atunci, asta înseamnă că-i vor ucide pe toţi? strigă Coconnas.

— Pe toţi.

— Din porunca regelui?

— Din porunca regelui şi a domnului de Guise.

— Şi cînd?

— Cînd veţi auzi clopotul de la Saint-Germain-L’Auxerrois.

— Oh, de aceea simpaticul acela de neamţ, care e în slujba domnului de Guise... cum îl cheamă?

— Domnul de Besme?

— Exact. De aceea îmi spunea domnul de Besme, că la

prima bătaie de clopot să vin în fuga mare.

— Aşadar, l-aţi văzut pe domnul de Besme?

— L-am văzut şi am şi vorbit cu el.

— Unde?

— La Luvru. El mi-a înlesnit intrarea, mi-a dat parola şi mi-a...

— Priviţi!

— Ei, drăcie! El e!

— Vreţi să-i vorbiţi?

— Zău că nu mi-ar displăcea!

Maurevel deschise încetişor fereastra. Într-adevăr, Besme trecea cu vreo douăzeci de oameni.

— Guise şi Lorena! rosti Maurevel.

Besme se întoarse şi, înţelegînd că lui i se adresase, se apropie.

— Aha! Tumneafoastră este, tomnu de Maurefel?

— Da, eu. Ce căutaţi pe-aici?

— Cautam han „Sub cerul liber” ca înştiinţam unul tomn Gogonnas.

— Sînt aici, domnule de Besme! spuse tînărul nostru.

— Ah, un, oh, pine!... Esteţi cata?

— Da. Ce am de făcut?

— Fa spune la tumneavoastră tomn de Maurefel. Trebuie fiţi pun gatolic.

— L-aţi auzit? întrebă Maurevel.

— Da – răspunse Coconnas. Dar domnia-voastră, domnule de Besme, unde vă duceţi?

— Eu?... Întrebă de Besme rîzînd.

— Da, dumneavoastră.

— Eu mercem spune cuvinţel la amiral.

— Spuneţi-i şi două, dacă e nevoie – zise Maurevel – şi dacă de data asta mai scapă de primul, după al doilea n-o să se mai ridice.

— Fiţi linijdit, tomn de Maurefel, fiţi linijdit şi înfăţaţi pine tiner acesta ce se fac.

— Da, da, n-aveţi nici o grijă. Cei din neamul Coconnas

sînt nişte copoi straşnici, şi ştii doar, cîine de rasă, vînătoare aleasă.

— Atio!

— Cu bine, cu bine!

— Şi tumneavoastră?

— Începeţi goana, că sosim şi noi la împărţeala vînatului.

De Besme se depărtă şi Maurevel închise fereastra.

— Ai înţeles, tinere? spuse Maurevel. Dacă ai cumva vreun duşman personal, chiar dacă nu e tocmai hughenot, pune-l pe listă şi-l curăţăm o dată cu ceilalţi.

Coconnas, mai năucit ca niciodată de tot ceea fe auzea şi vedea, se uita cînd la hangiu, care îşi dădea aere de viteaz, cînd la Maurevel, care scoase calm o hîrtie din buzunar.

— Iată lista mea – zise el – trei sute. Dacă în noaptea asta fiecare catolic adevărat ar face măcar a zecea parte din ce am să fac eu, mîine n-o să mai existe picior de eretic în regat.

— Sst! făcu La Hurière.

— Ce e? întrebară deodată Coconnas şi Maurevel.

De la Saint-Germain-L'Auxerrois se auzi prima bătaie de clopot.

— Semnalul! strigă Maurevel. Să se fi schimbat ora? Era vorba de miezul nopţii, după cîte mi s-a spus... Cu atît mai bine! Cînd e vorba de slava lui Dumnezeu şi a regelui, sînt mai bune orologiile care merg înainte decît cele care rămîn în urmă.

într-adevăr, se auzi bătaia lugubră a clopotului bisericii. După cîteva clipe, primul foc sparse tăcerea nopţii şi aproape în acelaşi timp mai multe torţe trecură ca un fulger pe strada l’Arbre-Sec.

Coconnas îşi trecu mîna pe fruntea-i îmbrobonită de sudoare.

— A început! strigă Maurevel. Să mergem!

— O clipă! O clipă! spuse hangiul. Înainte s-o pornim la

luptă, să ne asigurăm că-i în regulă la vatră, cum se spune în război. N-am poftă să-mi ucidă nevasta şi copiii în lipsa mea. Avem aici un hughenot.

— Domnul de La Mole? strigă Coconnas, tresărind.

— Da! Păgînul ăsta s-a vîrît în gura lupului.

— Cum? făcu Coconnas. Ai de gînd să-ţi ataci oaspeţii?

— Mai mult pentru el mi-am ascuţit spada.

— Oh! Oh! făcu piemontezul încruntîndu-se.

— Pînă acum n-am ucis decît iepuri de casă, raţe şi pui de găină – îi răspunse vrednicul hangiu – aşa că nu prea ştiu cum se omoară un om. Da' nu-i nimic. Am să încerc pe ăsta. Şi dacă n-o să fiu prea dibaci, barem n-o să fie nimeni care să rîdă de mine.

— Ei, drăcie! Îmi vine tare greu I se împotrivi Coconnas. Domnul de La Mole e tovarăşul meu, am mîncat împreună şi am jucat cărţi.

— Da, dar domnul de La Mole e un eretic – spuse Maurevel. Domnul de La Mole e osîndit. Şi dacă nu-l ucidem noi, or s-o facă alţii.

— Ca să nu mai punem la socoteală – adăugă hangiul – că v-a cîştigat şi cincizeci de scuzi.

— E adevărat – zise Coconnas – dar i-a cîştigat cinstit, de asta sînt sigur.

— Cinstit ori ba, tot trebuie să-i plătiţi; pe cită vreme, Bacă îl ucid, v-aţi achitat.

— Hai, hai, să ne grăbim, domnilor – strigă Maurevel – un foc de archebuză, o lovitură de spadă, una de ciocan, alta cu grătarul sobei, cu ce-ţi vine la îndemînă, numai să terminăm cu el mai repede, ca să ajungem la timp, cum i-am făgăduit domnului de Guise, la locuinţa amiralului.

Coconnas oftă.

— Vin îndată! strigă La Hurière. Aşteptaţi-mă!

— Drăcia dracului! exclamă Coconnas. O să-l chinuiască pe nenorocitul ăla şi o să-l şi jefuiască! Mă duc eu sus să-i dau lovitura de graţie, de-o fi nevoie, şi să-l împiedic să-i ia banii.

Şi împins de gîndul acesta bun, Coconnas o apucă pe scară după jupîn La Hurière, pe care îl ajunse din urmă; căci pe măsură ce urca, La Hurière încetinea pasul, pentru că stătea probabil să chibzuiască.

În clipa în care ajunse la uşă, cu Coconnas în urma lui, în stradă răsunară mai multe focuri de armă. Aproape în aceeaşi clipă îl auziră pe La Mole sărind din pat şi duşumeaua scîrţîind sub paşii lui.

— Drace! bombăni La Hurière cam îngrijorat. Cred că s-a trezit!

— Aşa mi se pare şi mie – răspunse Coconnas.

— Şi o să se apere, nu-i aşa?

— E în stare. Ia spune, jupîn La Hurière, n-ar fi caraghios să te omoare?

— Hm! Hm! făcu hangiul.

Ştiindu-se însă înarmat cu o archebuză bună, îi mai veni inima la loc şi cu o lovitură de picior dădu uşa de perete.

Atunci îl văzură pe La Mole, cu capul descoperit, dar îmbrăcat, cu spada în dinţi şi pistoalele în mînă, de veghe, retras în spatele patului.

— Oh! Oh l făcu Coconnas, umflîndu-şi nările ca o fiară care adulmecă sînge. Interesant, jupîne La Hurière, interesant, nu-i aşa? Ei, hai, înainte!

— Ah, se pare că vor să mă ucidă! strigă La Mele, cu ochi scăpărători. Tu, ticălosule?

Jupînul La Hurière nu răspunse la această ocară decît ţintind cu archebuza spre tînărul nostru. La Mole însă prinsese mişcarea şi cînd armă luă foc se lăsă în genunchi, iar glonţul îi trecu pe deasupra capului.

— Ajutor! strigă La Mole. Ajutor, domnule de Coconnas!

— Ajutor, domnule de Maurevel, ajutor! strigă La Hurière.

— Pe legea mea, domnule de La Mole! zise Coconnas. Tot ce pot face în povestea asta este să nu fiu împotriva dumneavoastră. Se pare că regele a dat poruncă să fie

ucişi toţi hughenoţii în noaptea asta. Salvaţi-vă cum puteţi!

— Ah, trădătorilor! Ucigaşilor! Aşa stau lucrurile! Ei bine, aşteptaţi puţin!

Şi La Mole, ţintind la rîndul său, apăsă pe cocoşul unuia din pistoale. La Hurière, care nu-l scăpa din ochi, avu timp să sară în lături; dar Coconnas, care nu se aştepta la acest răspuns, rămase pe loc şi plumbul îi atinse uşor la umăr.

— Ei, drăcia dracului! urlă el, scrîşnind din dinţi. Hai să ne măsurăm, dacă aşa vrei!

Şi trăgîndu-şi spada, se repezi către La Mole.

Dac-ar fi fost singur, fără îndoială că La Mole l-ar fi aşteptat, dar în spatele lui Coconnas era jupîn La Hurière, care-şi încărca iarăşi archebuza, ca să nu-l mai socotim şi pe Maurevel care, la strigătele hangiului, urca scara sărind cîte patru trepte deodată. Aşa că La Mole dădu buzna într-o cămăruţă şi zăvorî uşa în urma lui.

— Ah! exclamă Coconnas furios, izbind în uşă cu minerul spadei. Aşteaptă, aşteaptă! Pentru fiecare scud pe care mi l-ai luat astă-seară, am să-ţi fac o gaură în trup cu spada. Aşa, va să zică, eu vreau să te împiedic să suferi şi să nu-i las să te jefuiască, şi tu mă răsplăteşti cu un glonţ în umăr! îţi arăt eu ţie, mişelule!

Între timp, jupîn La Hurière se apropie şi, izbind cu patul archebuzei în uşă, o făcu să zboare în ţăndări.

Coconnas dădu buzna în cămăruţă, dar se izbi cu nasul de perete: înăuntru nu era nimeni, iar fereastra era deschisă.

— O fi sărit pe fereastră – spuse hangiul – şi cum sîntem la etajul patru, s-o fi curăţat.

— Sau poate că a trecut pe acoperişul vecin – spuse Coconnas, încălecînd pervazul ferestrei şi pregătindu-se s-o pornească în urmărirea lui, pe marginea aceea lunecoasă şi aplecată.

Dar Maurevel şi La Hurière se repeziră şi-l traseră

înapoi, în cameră, strigînd amîndoi deodată:

— Aţi înnebunit? Vă riscaţi viaţa!

— Aş! făcu Coconnas. Eu sînt de la munte şi-s deprins să alerg şi pe gheţari. Şi-apoi, cînd m-a jignit cineva, merg de gît cu el pînă la Dumnezeu sau pînă la dracu, pe orice drum ar lua-o! Lăsaţi-mă să fac cum ştiu.

— Ehe! făcu Maurevel. Dacă n-a murit, e departe acum. Haideţi cu noi şi, dacă ăsta v-a scăpat, o să aveţi alţi o mie în locul lui.

— Aveţi dreptate – făcu Coconnas. Moarte hughenoţilor! Trebuie să mă răzbun, şi cu cît mai curînd, cu atît mai bine!

Toţi trei coborîră val-vîrtej.

— La amiral! strigă Maurevel.

— La amiral! repetă La Hurière.

— La amiral, daca aşa vreţi! zise la rîndu-i Coconnas.

Şi toţi trei o porniră în goană, ieşind de la han, pe care îl lăsară în paza lui Grégoire şi a rîndaşilor, şi se îndepărtară spre palatul amiralului din strada Béthisy: o vîlvătaie puternică şi bubuiturile de archebuză îi călăuzeau într-acolo.

— Eh, cine-i acolo? strigă Coconnas. Un om fără tunică şi fără eşarfă!

— Unul care încearcă să scape – zise Maurevel.

— Pe el! Pe el! Cu archebuzele! strigă Coconnas.

— Pe legea mea, nici prin cap nu-mi trece! făcu Maurevel. Îmi ţin plumbii pentru vînat mai de soi.

— Pe el, La Hurière!

— Acuşi, acuşi! spuse hangiul, ţintind.

— Da, acuşi, acuşi, numai că pînă atunci o să scape!

Şi Coconnas se repezi în urmărirea nefericitului, pe care îl ajunse în curînd, căci omul era rănit. Dar în clipa în care, nevoind să-l lovească pe la spate, îi striga: „întoarce-te, întoarce-te odată!”, răsună un foc de archebuză, un plumb îi şuieră pe la ureche şi fugarul se rostogoli ca un iepure, lovit în plină goană de glonţul unui

vînător.

Un strigăt de triumf se auzi din spatele lui Coconnas. Piemontezul se întoarse şi-l văzu pe La Hurière fluturîndu-şi arma.

— Ah! strigă el. De data asta am făcut safteaua!

— Da, dar n-a lipsit mult să mă străpungă glonţul pe mine!

— Luaţi seama, domnule, luaţi seama! strigă La Hurière.

Coconnas făcu un salt înapoi. Rănitul se ridicase într-un genunchi şi, clocotind de răzbunare, era gata să-l înjunghie cu pumnalul pe Coconnas, drept în clipa în care hangiul îi dăduse de veste.

— Ah, viperă! strigă Coconnas.

Şi, năpustindu-se asupra rănitului, îi înfipse de trei ori spada în piept pînă la mîner.

— Şi acum – strigă Coconnas, lăsîndu-l pe hughenot în spasmele morţii – la amiral, la amiral!

— Ah, ah, domnule – zise Maurevel – aţi prins gust!

— Da, pe legea mea că da! făcu Coconnas. Nu ştiu dacă mă îmbată mirosul de pulbere ori mă asmute vederea sîngelui, dar pe toţi dracii, am prins gust de măcel! E, cum s-ar zice, o vînătoare de oameni. Pînă acum n-am hăituit decît urşi şi lupi, dar zău că vînătoarea de oameni îmi place mai mult!

Şi toţi trei o porniră din nou, în goană.

VIII
Victimele

DUPĂ CUM AM MAI SPUS, PALATUL amiralului se afla pe strada Béthisy. Era o clădire mare, care se ridica în fundul unei curţi, şi avea două aripi îndreptate spre stradă. La Intrare era un zid în care se deschidea poartă mare şi alte două portiţe cu grilaj.

Cînd cei trei guizişti ai noştri ajunseră în capătul străzii Béthisy, care e în prelungirea străzii Fossés-Saint-Germain-L'Auxerrois, văzură clădirea împresurată de garda elveţiană, de soldaţi şi burghezi înarmaţi; toţi ţineau în mîna dreaptă săbii, suliţe sau archebuze, iar unii, din ei aveau în mîna stîngă torţe care răspîndeau o lumină lugubră şi tremurătoare. Şi după cum se mişca mîna, lumina se împrăştia pe caldarîm, se căţăra pe ziduri ori învăluia în văpaie marea aceasta de oameni, făcînd să le scapere armele. Jur împrejurul palatului şi pe străzile Tirechappe, Etienne şi Bertin-Poirée masacrul era în toi. Se auzeau urlete prelungi, muschetele scăpărau şi, din cînd în cînd, cîte un nenorocit pe jumătate gol, palid şi plin de sînge, trecea sărind ca o căprioară urmărită prin cercul de lumină funebră în care părea că se frămîntă o lume de demoni.

Coconnas, Maurevel şi La Hurière, recunoscuţi de departe după crucile lor albe şi întîmpinaţi cu strigăte de bucurie, se pomeniră într-o clipă în mijlocul acestei mulţimi ce se îmbulzea gîfîind ca o haită. Dacă Maurevel n-ar

fi fost recunoscut, de bună seamă că nimeni nu le-ar fi făcut loc să treacă. Coconnas şi La Hurière se strecurară pe urma lui, şi aşa izbutiră să pătrundă toţi trei în curte.

În mijlocul curţii aceleia, ale cărei porţi fuseseră sfărîmate, un bărbat stătea drept, sprijinindu-se în spadă, privind ţintă spre un balcon aflat la vreo cincisprezece picioare deasupra capului, în faţa ferestrei principale a casei. Ucigaşii adunaţi în jurul lui, păstrau o distanţă respectuoasă. Omul bătea din picior plin de nerăbdare şi din cînd în cînd se întorcea să întrebe ceva pe cei aflaţi mai aproape de el.

— Încă nimic. Nimeni... Poate că i-a dat cineva da veste! Poate că a fugit! Dumneata ce zici, Du Gast?

— Cu neputinţă, monseniore!

— Şi de ce nu? Nu mi-ai spus chiar dumneata că o clipă înainte să ajungem noi, un om cu capul descoperit, cu spada în mînă şi gonind de parc-ar fi fost urmărit, a bătut la poartă, şi i s-a deschis?

— Da, monseniore; dar domnul de Besme a sosit aproape în acelaşi timp. Porţile-au fost sfărîmate şi casa împresurată. Omul a intrat, fără îndoială, dar cu siguranţă că n-a putut să iasă.

— Ei! făcu Coconnas, adresîndu-se lui La Hurière. Mi se pare mie, sau acesta e domnul de Guise?

— Chiar el, domnule. Da, e marele Henric de Guise, în carne şi oase şi fără îndoială că îl aşteaptă pe amiral să iasă din casă, ca să-i plătească moartea tatălui său. Fiecare la vremea lui şi, slavă Domnului, acum e rîndul nostru!

— Hei, Besme! Hei! strigă ducele cu glasul lui răsunător. N-ai terminat încă?

Şi izbind caldarîmul cu vîrful spadei, la fel de nerăbdătoare ca şi el, făcu să sară scîntei.

În aceeaşi clipă, în clădire se auziră strigăte, apoi împuşcături, pe urmă un tropot puternic de paşi şi zăngănit de arme, după care din nou se aşternu tăcerea.

Ducele făcu o mişcare, ca şi cum ar fi vrut să se năpustească înăuntru.

— Monseniore, monseniore! îi spuse Du Gast apropiindu-se şi oprindu-l. Rangul dumneavoastră vă cere să rămîneţi pe loc şi să aşteptaţi.

— Ai dreptate, Du Gast; mulţumesc, am să aştept Dar zău că mor de grijă şi nerăbdare! Vai, dacă-mi scapă!...

Deodată, zgomotul de paşi se apropie... geamurile de la primul etaj scăpărară de parc-ar fi izbucnit un incendiu. Fereastra la care ducele se uitase atît de stăruitor se deschise, sau mai degrabă zbură în ţăndări, şi un bărbat palid la faţă şi plin de sînge pe gîtul lui alb, se ivi în balcon.

— Besme – strigă ducele – în sfîrşit, tu eşti! Ei bine?

— Poftiţi, fedeţi! răspunse eu răceală neamţul, care se aplecă şi aproape în acelaşi timp se ridică, părînd că poantă o povară nemaipomenită.

— Dar ceilalţi – întrebă nerăbdător ducele – ceilalţi unde sînt?

— Geilalzi topoară pe geilalzi.

— Şi tu, tu, ce-ai făcut tu?

— Ei, feţi fetea, înaboi puţin!

Ducele se trase un pas îndărăt.

Se putu desluşi atunci lucrul acela pe care Besme îl trăgea după el cu atîta greutate.

Era cadavrul unui bătrîn.

Il ridică peste balcon, îl legănă o clipă în aer şi-l aruncă la picioarele stăpînului său.

Zgomotul înfundat al căderii, valurile de sînge care ţîşniră din trup şi împroşcară pînă departe caldarîmul, îl făcură pînă şi pe duce să se cutremure de groază. Dar simţămîntul acesta nu dură mult şi curiozitatea îi făcu pe toţi să se apropie cu cîţiva paşi; şi astfel licărirea unei torţe lumină tremurătoare victima.

Se putu desluşi o barbă albă. un chip venerabil şi două mîini înţepenite de moarte.

— Amiralul! strigară deodată douăzeci de glasuri, care amuţiră în acelaşi timp.

— Da, amiralul! El e – zise ducele, apropiindu-se de cadavru ca să-l privească cu o bucurie mută.

— Amiralul! Amiralul! adăugară cu jumătate de gură toţi martorii acestei scene înfiorătoare, strîngîndu-se unii în alţii şi apropiindu-se cu sfiiciune de maiestuosul bătrîn răpus.

— Ah! Iată-te, Gaspard! spuse ducele de Guise biruitor. Mi-ai ucis tatăl, eu îl răzbun!

Şi cuteză să pună talpa pe pieptul eroului protestant

Dar, aproape în acelaşi timp, ochii muribundului se deschiseră anevoie, mîna-i însîngerată şi strivită se încleştă pentru ultima oară şi amiralul, încremenit cum era, îi spuse nelegiuitului cu un glas ca din mormînt:

— Henric de Guise, într-o bună zi ai să simţi şi tu pe piept talpa unui ucigaş. Nu eu ţi-am ucis tatăl. Fii blestemat!

Ducele păli şi, tremurînd fără să vrea, simţi un fior de gheaţă prin trup; îşi trecu mina peste frunte de parc-ar fi vrut să alunge o vedenie înfricoşătoare; apoi, cînd o lăsă să cadă şi cuteză să se uite din nou la amiral, ochii acestuia se încinseseră, mîna îi încremenise din nou şi un şuvoi de sînge negru îi ţîşnise pe gură pătîndu-i barba albă, după ce apucase să rostească cumplitele cuvinte.

— Ducele ridică spada, cu o hotărîre deznădăjduită.

— Ei pine, tomnule – i se adresă Besme – eşti mulzumit?

— Da, da – îi răspunse Henric – căci tu ai răzbunat...

— Pe dugele Francise, nu-i aşa?

— Nu, credinţa – îi spuse Henric cu un glas înăbuşit. Şi acum – urmă el întorcîndu-se către gărzile elveţiene, soldaţii şi burghezii care se îmbulzeau în curte şi în stradă – acum la treabă; prieteni, la treabă!

— Ei, bună ziua, domnule de Besme – spuse Coconnas cu un fel de preţuire, apropiindu-se de neamţul care îşi

şterge calm spada pe balcon.

— Dumneata l-ai trimis pe lumea cealaltă l exclamă La Hurière, plin de admiraţie. Cum ai făcut-o, cinstite gentilom?

— Ah! Foarte zimblu, zimblu de dot! El auzit zgomot, el deschis, uşa şi noi fîrît zpada în gorp la el. Dar asta nu tot, eu crede Téligny rezista, eu aude cum striga, într-adevăr, în clipa aceea se auziră cîteva strigăte de deznădejde, care păreau să fie scoase de un glas de femeie; pîlpîiri roşcate luminară pentru o clipă una din cele două aripi ale galeriei. Se zăriră doi oameni care alergau urmăriţi de un şir lung de ucigaşi. Un foc de archebuză îl doborî pe unul din ei; celălalt găsi o fereastră deschisă şi, fără să mai măsoare înălţimea sau să-i mai pese de duşmanii ce-l aşteptau jos, sări în curte.

— Ucideţi-l! Ucideţi-l! strigară urmăritorii lui, văzînd că victima le scapă.

Omul se ridică apucîndu-şi spada care, în cădere, îi scăpase din mînă. Apoi o porni în goană, cu capul în piept, prin mulţime, răsturnă vreo doi-trei care-i stăteau în drum, pe un al patrulea îl străpunse cu spada şi, în timp ce o puzderie de pistoale se descărcau asupra lui, iar soldaţii înjurau furioşi că le scăpase, el trecu ca un fulger pe dinaintea lui Coconnas, care îl aştepta în poartă cu un pumnal în mînă.

— Atins! strigă piemontezul, străpungîndu-i braţul cu lama subţire şi ascuţită.

— Laşule! îi răspunse fugarul, biciuind obrazul duşmanului cu lama spadei, pentru că nu avea cum să-l atace din faţă.

— Oh, mii de draci! strigă Coconnas. Ăsta-i domnul de La Mole!

— Domnul de La Mole! repetară La Hurière şi Maurevel.

— El i-a dat de veste amiralului! strigară cîţiva soldaţi.

— Ucide! Ucide!... urlau toţi din toate părţile.

Coconnas, La Hurière şi zece soldaţi se năpustiră după

La Mole care, plin de sînge şi încordat la culme, adunîndu-şi ultimele puteri, o pornise la voia întîmplării pe străzi, condus numai de instinct. Din spate, paşii şi strigătele duşmanilor îl îmboldeau şi parcă îi dădeau aripi. Cînd şi cînd un plumb îi şuiera pe la ureche. Şi atunci, La Mole, care începuse să încetinească, o pornea iarăşi cu avînt. Nu mai respira, nu mai răsufla, ci horcăia înăbuşit, cu un geamăt răguşit. Sudoarea şi sîngele îi picurau din păr şi se amestecau şiroindu-i pe obraz.

Curînd, simţi că tunica îi e prea strimtă pentru bătăile inimii lui. O smulse şi o aruncă. Apoi spada deveni prea grea şi o azvîrli cît colo. Uneori i se părea că paşii se depărtau şi că era cît pe ce să scape din ghearele călăilor săi; dar, la strigătele acestora, alţi ucigaşi, ce se iveau în drum şi mai aproape, îşi părăseau îndeletnicirea lor sîngeroasă şi porneau în urmărirea lui. Deodată, zări în stînga fluviul ce curgea domol. Simţi, asemenea cerbului încolţit, o dorinţă nespusă să se arunce în el şi numai raţiunea îl putu opri. În dreapta se afla Luvrul, sumbru, încremenit, dar vuind de zgomote surde şi înfricoşătoare. Pe puntea suspendată era un du-te-vino de căşti şi platoşe care răsfrîngeau rece razele lunii. La Mole se gîndi la regele Navarei, cum se gîndise şi la Coligny; erau singurii lui protectori. Îşi adună toate puterile, îşi ridică privirea spre cer, făgăduind în sinea lui să se lepede de credinţa protestantă de va scăpa cu viaţă, şi făcînd un ocol, care îl mai depărta cu vreo treizeci de paşi de haita de urmăritori, se năpusti de-a dreptul spre Luvru. Se amestecă printre soldaţii de pe puncte, primind o nouă lovitura de pumnal care-i alunecă pe lîngă coaste, şi cu toate strigătele „ucide, ucide”, ce răsunau în urmă şi în jurul lui, cu toată împotrivirea santinelelor, zvîcni ca o săgeată în curte, făcu un salt pînă în vestibul, urcă scara pînă la etajul al doilea, unde zări o uşă pe care o recunoscu şi de care se sprijini bătînd în ea cu,mîinile şi cu picioarele.

— Cine-i? se auzi un glas de femeie.

— O, Doamne Dumnezeule! murmură La Mole. Vin... Îi aud... iată-i... Îi văd... eu sînt!... eu!...

— Care eu? întrebă glasul.

La Mole îşi aminti parola.

— Navara! Navara! strigă el;

Uşa se deschise pe dată. La Mole, fără să se mai uite cine e, fără să-i mai mulţumească Gillonnei, se năpusti într-un vestibul, străbătu un coridor, vreo două-trei încăperi, ajungînd în cele din urmă într-o cameră luminată de o lampă ce atîrna din tavan.

Sub nişte draperii de catifea cu crini de aur pe ele, întinsă pe un pat de stejar sculptat, şi sprijinindu-se într-un cot, se afla o femeie, pe jumătate dezbrăcată, care, de spaimă, holba ochii la el.

La Mole se repezi la ea.

— Doamnă! strigă el. Îmi ucid fraţii, îi măcelăresc! Vor să mă ucidă, să mă măcelărească şi pe mine! Sînteţi regina... salvaţi-mă!

Şi se aruncă la picioarele ei, lăsînd o dîră groasă de sînge pe covor.

Văzînd bărbatul acela alb ca varul, sfîrşit, îngenuncheat dinaintea ei, regina Navarei se ridică înspăimîntată, ascunzîndu-şi faţa în mîini, şi strigă după ajutor.

— Doamnă – spuse La Mole, făcînd o sforţare să se ridice – pentru numele lui Dumnezeu, nu strigaţi, căci dacă vă aude cineva, sînt pierdut! Ucigaşii mă urmăresc! Urcau scările după mine; ii aud... Iată-i! Iată-i!...

— Ajutor! strigă iarăşi regina Navarei, ieşită din minţi de spaimă. Ajutor!

— Ah, dumneavoastră m-aţi ucis! făcu La Mole deznădăjduit. Să mor ucis de un glas atît de frumos, ucis de o mînă atît de frumoasă! N-aş fi crezut asta niciodată!

În aceeaşi clipă uşa se dădu de perete şi o haită de oameni care gîfîiau furioşi, plini de sînge şi de pulbere pe faţă, cu archebuzele, halebardele şi spadele întinse, se năpustiră în cameră.

în fruntea lor era Coconnas, cu părul lui roşu zbîrlit, cu ochii de un albastru-deschis grozav de dilataţi, cu obrazul învineţit de lovitura de spadă a lui La Mole, care îi lăsase o urmă sîngerîndă. Aşa desfigurat cum era, piemontezul părea înfricoşător.

— Drăcia dracului! exclamă el. Uite-l! A, de astă dată nu ne mai scapă!

La Mole căută în juru-i o armă, dar nu găsi nici una. Îşi aruncă privirile spre regină şi văzu că pe chipul ei se întipărise o nesfîrşită milă. Înţelegînd atunci că numai ea îl mai putea salva, se repezi şi o cuprinse cu braţele.

Coconnas făcu trei paşi şi cu vîrful spadei sale lungi străpunse dintr-o dată umărul duşmanului său şi cîteva picături de sînge cald şi purpuriu se împrăştiară ca nişte broboane de rouă pe aşternutul alb şi parfumat al Margaretei.

Margareta văzu sîngele curgînd şiroaie, şi simţi trupul acesta, ce se agăţase de ea, scuturat de friguri. Se repezi în alcov trăgîndu-l după ea. Era şi timpul. La Mole, la capătul puterilor, nu mai era în stare nici să fugă, nici să se apere. Îşi lăsă fruntea palidă pe umărul tinerei femei şi degetele lui crispate se agăţară, sfîşiind cămaşa fină şi brodată care acoperea ca un văl trupul Margaretei.

— Ah, doamnă! şopti el cu glasul stins. Salvaţi-mă!

Atît mai putu spune. Privirea lui, peste care trecu un nor ce părea să fie umbra morţii, se întunecă; capul îngreuiat îi căzu pe spate, braţele se lăsară moi, se îndoi de şale şi alunecă pe duşumea, scăldat în propriul lui sînge, şi trăgînd-o pe regină după el. În clipa aceea, Coconnas, aţîţat de strigăte, îmbătat de mirosul de sînge, ajuns la capătul răbdării după atîta goană, întinse braţul spre alcovul regal. Încă o clipă şi spada lui ar fi străpuns inima lui La Mole, şi poate, în acelaşi timp, şi pe aceea a Margaretei. La vederea lamei şi poate mai mult în faţa acestei îndrăzneli sălbatice, fiica din neam de regi îşi îndreptă statura-i impunătoare şi scoase un asemenea strigăt de

spaimă, indignare şi mînie, încît piemontezul rămase încremenit, cuprins de un sentiment necunoscut lui pînă atunci.

E drept că dacă această scenă ar mai fi continuat, şi cu aceiaşi actori, acest simţămînt s-ar fi topit asemenea zăpezii în zori, în bătaia soarelui de aprilie.

Deodată însă, o uşă mascată se deschise şi un tînăr cam de şaisprezece-şaptesprezece ani, îmbrăcat în negru, palid şi ciufulit, se repezi în cameră.

— Aşteaptă, surioară, aşteaptă! strigă el. Am venit!

— Francise! Francise! Ajutor! strigă Margareta.

— Ducele d'Alençon! şopti La Hurière, lăsînd jos archebuza.

— Drăcia dracului! Un principe al Franţei! mormăi Coconnas, dîndu-se un pas înapoi.

Ducele d'Alençon aruncă o privire în jur. O văzu pe Margareta cu părul despletit, mai frumoasă ca oricînd, cum sta aşa, sprijinită de perete şi înconjurată de bărbaţi, cărora le ardea mînia în ochi, li se prelingea sudoarea pe frunte şi aveau spume la gură.

— Nemernicilor! strigă el.

— Scapă-mă, frăţioare! strigă Margareta sfîrşită. Vor să mă ucidă!

Pe chipul palici al ducelui păru că trece o văpaie. Deşi neînarmat, bizuindu-se de bună seamă pe numele ce-l purta, înaintă cu pumnii strînşi spre Coconnas şi spre însoţitorii lui, care se dădură înapoi înspăimîntaţi de fulgerele care-i ţîşneau din ochi.

— Vreţi să ucideţi pe un principe al Franţei?

Văzîndu-i că se dau mereu înapoi, adăugă:

— Ei, căpitan al gărzii, la mine! Să mi-i spînzure pe toţi tîlharii ăştia!

Mai înfricoşat de vederea acestui tînăr neînarmat decît în faţa unei companii de pedestraşi sau cavalerişti, Coconnas se pomeni de-a dreptul la uşă. La Hurière cobora treptele ca o căprioară. Soldaţii se ciocneau unul

de altul şi se îmbrînceau în vestibul ca să fugă mai degrabă, pentru că uşa era prea strimtă faţă de marea lor dorinţă de a ajunge cît mai repede afară.

În acest timp, Margareta aruncă instinctiv cuvertura ei de damasc peste tînărul care leşinase şi apoi se depărta de el.

Cînd ultimul ucigaş dispăru, ducele d'Alençon se întoarse.

— Surioară – strigă el, văzînd-o pe Margareta pătată toată de sînge – nu cumva eşti rănită?

Şi se repezi spre ea cu o îngrijorare care i-ar fi făcut cinste, dacă despre dragostea aceasta nu s-ar fi spus că era mai mare decît se cuvenea din partea unui frate.

— Nu – răspunse ea – nu cred, sau dacă sînt, doar uşor.

— Dar sîngele acesta – urmă ducele, cercetîndu-i tot trupul cu mîini tremurătoare – sîngele acesta de unde e?

— Nu ştiu – spuse tînăra femeie. Unul din ticăloşii aceia a pus mîna pe mine: poate că era rănit.

— A pus mîna pe sora mea! strigă ducele. Oh! Dacă mi l-ai fi arătat, dacă mi-ai fi spus cine e, l-aş fi găsit şi în gaură de şarpe!

— Sst! făcu Margareta.

— Şi de ce? întrebă Francisc.

— Pentru că dacă te-ar vedea cineva la ora asta în camera mea...

— Cum, un frate n-are dreptul să-şi vadă sora?

Regina îi aruncă ducelui d'Alençon o privire atît de fixă şi de ameninţătoare, încît tînărul se dădu înapoi.

— Da, da, Margareta – făcu el – ai dreptate. Mă întorc la mine. Dar nu poţi rămîne singură pe o noapte atît de îngrozitoare cum e asta. S-o chem pe Gillonne?

— Nu, nu, pe nimeni, du-te, Francisc! Ieşi tot pe unde ai intrat.

Tînărul principe se supuse; dar abia se făcuse nevăzut, că Margareta auzi un geamăt lîngă patul ei, se repezi spre uşa secretă, puse zăvorul, apoi se repezi la cealaltă uşă

pe care o încuie, chiar în clipa în care o ceată întreagă de arcaşi şi soldaţi, ce urmăreau alţi hughenoţi adăpostiţi în Luvru, treceau ca o furtună la capătul coridorului.

După ce se uită cu băgare de seamă în jur, ca să fie sigură că nu e nimeni, se duse iarăşi în alcov, ridică cuvertura de damasc care îl ascunsese pe La Mole privirilor ducelui d'Alençon, tîrî anevoie trupul inert al acestuia în cameră şi văzînd că nefericitul respira încă, îi luă capul în poală şi începu să-l stropească cu apă de faţă, ca să-l aducă în simţiri.

Abia atunci, după ce apa spălă stratul de praf, sînge şi pulbere de pe faţa rănitului, Margareta îl recunoscu pe chipeşul gentilom care, plin de viaţă şi de nădejde, venise cu trei-patru ceasuri mai înainte să-i ceară sprijinul pe lîngă regele Navarei, şi se despărţiseră, el uluit de frumuseţea ei, ea pradă visurilor.

Margareta scoase un ţipăt de spaimă, căci ceea ce simţea acum pentru rănit era mai mult decît milă – era interes. Într-adevăr, rănitul nu era un străin oarecare, ci aproape un cunoscut. Sub mîngîierea ei, chipul frumos al lui La Mole se dezvălui cu totul – palid încă şi supt de suferinţă; cu un fior de spaimă şi aproape tot atît de palidă ca şi el, Margareta îi puse palma pe inimă: bătea încă. Întinse apoi mîna după o sticluţă cu săruri ce se afla pe o masă lîngă ea şi i-o duse la nas.

La Mole deschise ochii.

— O, Dumnezeule! îngînă el. Unde sînt?

— Liniştiţi-vă! Sînteţi salvat! Sînteţi salvat! îi răspunse Margareta.

La Mole îşi întoarse cu greu privirea spre regină, o clipă, o sorbi din ochi, şi bîigui:

— O, ce frumoasă sînteţi!

Şi, ca orbit, închise pe dată pleoapele, suspinînd.

Margareta scoase un ţipăt uşor. Tînărul se făcuse şi mai palid, dacă aşa ceva mai era cu putinţă. O clipă i se păru că acesta fusese ultimul lui suspin.

— O, Doamne Dumnezeule! se rugă ea. Îndură-te de el!

În aceeaşi clipă, cineva bătu cu putere în uşa de la coridor.

Margareta se ridică în genunchi, ţinîndu-l pe La Mole de subsuori.

— Cine-i acolo? strigă ea.

— Eu sînt, doamnă, eu! se auzi un glas de femeie. Eu. ducesa de Nevers.

— Henriette! exclamă Margareta. Vai, să nu vă fie frică, domnule! E o prietenă de-a mea. Auziţi?

La Mole făcu o sforţare şi se ridică într-un genunchi.

— Încercaţi să nu cădeţi pînă deschid uşa – îi spuse regina.

La Mole se sprijini cu o mînă de duşumea şi izbuti să se ţină.

Margareta făcu un pas spre uşă; dar deodată se opri, tremurînd de spaimă.

— Ah, nu eşti singură? strigă ea, auzind zăngănit de arme.

— Nu, sînt însoţită de doisprezece soldaţi din gardă, pe care mi i-a lăsat cumnatul meu, domnul de Guise.

— Domnul de Guise! şopti La Mole. O! Ucigaşul! Ucigaşul!

— Tăcere – făcu Margareta – tăcere, nici o vorbă!

Şi aruncă o privire în jur, să vadă unde l-ar putea ascunde pe rănit.

— O spadă! Un pumnal! şopti La Mole.

— Ca să vă apăraţi? De prisos; n-auziţi? Ei sînt doi-sprezece, şi dumneavoastră singur.

— Nu, nu ca să mă apăr, dar ca să nu cad viu în mîinile lor!

— Nu, nu! spuse Margareta. Am să vă scap! Da, că-măruţa asta! Veniţi! Veniţi!

La Mole făcu încă o sforţare şi, sprijinit de Margareta, se tîrî pînă în cămăruţă. Margareta închise uşa în urma lui şi puse cheia în săculeţul ei. Apoi şopti prin panoul uşii:

— Nici un strigăt, nici un geamăt, nici un suspin, şi sînteţi salvat!

După aceea', aruncîndu-şi pe umeri o pelerină, se duse să-i deschidă prietenei sale, care i se aruncă în braţe.

— Ah – exclamă aceasta – nu vi s-a întîmplat nimic, doamnă, nu-i aşa?

— Nu, nimic – îi răspunse Margareta, strîngîndu-şi pelerina ca să nu se vadă petele de sînge de pe rochia de casă.

— Cu atît mai bine, clar, în orice caz, cum ducele de Guise mi-a dat doisprezece soldaţi ca să mă însoţească pînă la el acasă şi cum nu am nevoie de un asemenea cortegiu, sase din ei îi las maiestăţii voastre. Şase soldaţi de-ai ducelui de Guise fac în noaptea asta mai mult decît un regiment de gardă al regelui.

Margareta nu cuteză s-o refuze; îi postă pe cei şase soldaţi pe coridor, o sărută pe ducesă care, însoţită de ceilalţi şase, plecă spre locuinţa ducelui de Guise, unde stătea în timpul absenţei soţului ei.

IX
Ucigaşii

COCONNAS NU FUGISE, SE retrăsese doar. La Hurière nu fugise nici el, ci o luase la sănătoasa. Unul dăduse înapoi ca un tigru, celălalt ca un lup.

Aşa că La Hurière se şi găsea în piaţa Saint-Germain-l'Auxerrois, cînd Coconnas abia ieşea din Luvru.

La Hurière, trezindu-se singur cu archebuza în mijlocul trecătorilor ce alergau de colo-colo, a plumbilor ce şuierau şi a cadavrelor ce cădeau de la ferestre, unele întregi, altele ciopîrţite, începu să-i fie frică şi căută, prudent, să ajungă la hanul său; dar cînd să dea colţul străzii l'Arbre-Sec, venind din strada Averon, se pomeni cu o trupă de soldaţi elveţieni şi cavalerişti: era trupa de sub comanda lui Maurevel.

— Ei bine! îi strigă acela care îşi luase singur numele de „Ucigaş în solda regelui”. Gata, ai şi terminat? Te întorci acasă, jupîne, şi cu gentilomul piemontez ce dracu ai făcut? Sper că nu i s-a întîmplat nimic! Ar fi păcat, făcea treabă bună!

— Nu, cred că nimic – răspunse La Hurière – şi sper că o să dea de noi.

— Dumneata de unde vii?

— De la Luvru, unde, să vă spun drept, am fost primiţi destul de prost.

— Şi de cine, mă rog?

— De domnul duce d'Alençon. El nu ţine cu noi?

— Domnul duce d'Alençon nu ţine decît cu propriile lui interese. Propune-i să-i trateze pe cei doi fraţi ai lui mai mari drept liughenoţi şi ai să vezi că o face. Totul e ca lucrurile să se petreacă fără ca el să iasă compromis. Dar nu vrei să mergi cu oamenii ăştia de nădejde ai mei, jupîn La Hurière?

— Unde se duc?

— Of, Doamne, în strada Montorgueil! Stă acolo un pastor hughenot, pe care-l cunosc. Are nevastă şi şase copii. Ereticii ăştia sînt ai nabii de puioşi. O să fie de pomină!

— Dar dumneavoastră unde mergeţi?

— Ah, eu? Am o chestiune personală.

— Dar nu fără mine! se auzi un glas care-l făcu pe Maurevel să tresară. Dumneavoastră ştiţi unde-i vadul bun şi vreau să fiu şi eu acolo.

— A! Asta-i piemontezul! exclamă Maurevel.

— Domnul de Coconnas! adăugă La Hurière. Şi eu care credeam că sînteţi în urma mea!

— Pe dracu! Fugi prea repede ca să se poată ţine cineva după dumneata; şi pe urmă, am zăbovit puţin să-l arunc în apă pe un ticălos de copil care striga: „Jos papistaşii, trăiască amiralul!” Din păcate, cred că nemernicul ştia să înoate. Pe păgînii ăştia ticăloşi, dacă vrei să-i îneci, trebuie să-i azvîrli în apă ca pe pisoi, pînă nu fac ochi.

— Ei, şi ziceţi că veniţi de la Luvru? Aşadar, acolo s-a ascuns hughenotul dumneavoastră? întrebă Maurevel.

— Ah, Dumnezeule, da!

— Am tras cu pistolul în el chiar în clipa cînd îşi ridica spada acolo, în curtea amiralului. Nu ştiu cum s-a făcut că nu l-am nimerit.

— Eu însă – făcu Coconnas – eu l-am nimerit. I-am înfipt spada în spate şi lama era udă de sînge la un lat de palmă de vîrf. De altfel, l-am văzut căzînd în braţele Margaretei. Frumoasă femeie! Drăcia dracului! Cu toate

astea, zău că mi-ar plăcea să mă pot asigura că a murit de-a binelea! Vlăjganul ăsta părea grozav de răzbunător şi-ar putea să-mi poarte pică toată viaţa. Dar parcă ziceaţi ea mergeţi undeva?

— Ţineţi neapărat să veniţi cu mine?

— Drăcia dracului! Ţin să nu stau degeaba. N-am ucis pînă acum decît vreo trei-patru şi cînd stau degeaba, începe să mă doară umărul. S-o pornim! S-o pornim!

— Căpitane! îl strigă Maurevel pe comandant. Dă-mi trei oameni şi cu ceilalţi du-te, fă-i de petrecanie pastorului!

Trei soldaţi se desprinseseră din grup şi i se alăturară lui Maurevel. Cele două grupuri merseră totuşi împreună, pînă în dreptul străzii Tirechappe. Aici, călăreţii şi pedestraşii elveţieni o luară pe strada Tonnellerie, în timp ce Maurevel, Coconnas, La Hurière şi cei trei soldaţi o apucară pe strada Ferronnerie, apoi pe strada Trousse-Vache şi dădură în strada Sainte-Avoye.

— Dar unde dracu' ne duceţi? întrebă Coconnas, căruia începuse să i se urască de atîta drum.

— Vă duc într-o expediţie frumoasă şi utilă în acelaşi timp. Nici nu v-aş putea oferi ceva mai bun după amiral, Téligny şi după principii hughenoţi, aşa că aveţi răbdare. În strada Chaume vom găsi ceea ce căutăm şi într-o clipită sîntem acolo.

— Spuneţi-mi – întrebă Coconnas – nu cumva strada Chaume e pe lîngă Temple?

— Ba da, de ce?

— Ah! Pentru că acolo stă un vechi creditor al familiei noastre, un anume Lambert Mercandon. Tatăl meu mi-a cerut să-i plătesc o datorie. E vorba de o sută de monede pe care le am la mine în buzunar.

— Ei bine – făcu Maurevel – e un prilej cum nu se poate mai bun ca să i-o plăteşti.

— Cum adică?

— Azi e ziua socotelilor. Mercandon ăsta e hughenot?

— Aha – făcu Coconnas – înţeleg acum... cred că este!

— Ssst! Am ajuns!

— Ce e clădirea aceea mare cu o aripă spre stradă.

— Palatul de Guise.

— Într-adevăr – făcu Coconnas – nu se putea să nu vin pe aici, pentru că am sosit la Paris sub patronajul marelui Henric. Ei, drăcia dracului! Dar liniştit cartier mai e ăsta! îţi vine să crezi că te afli pe undeva, în provincie. Să mă ia dracu dacă nu dorm cu toţii!

Ce-i drept, pînă şi palatul lui de Guise părea la fel de liniştit, ca într-o zi obişnuită. Toate ferestrele erau închise, doar o singură lumină strălucea în spatele ferestrei principale a pavilionului, care îi atrăsese atenţia lui Coconnas de cum o apucase pe strada aceasta. Ceva mai încolo de palatul lui de Guise, adică la colţul străzii Petit Chantier cu strada Quatre-Fils, Maurevel se opri.

— Aici locuieşte omul pe care-l căutăm – spuse el.

— Cel pe care îl căutaţi – făcu La Hurière – adică...

— Pentru că sînteţi cu mine, să-l căutăm împreună.

— Cum, casa aceasta care pare cufundată într-un somn atît de adînc?...

— Exact! Dumneata. La Hurière, cu mutra asta a dumitale de om cumsecade, pe care ţi-a dat-o Dumnezeu din greşeală, ai să baţi la poartă. Archebuza trece-i-o domnului de Coconnas, pentru că de vreun ceas îl văd cum îi lasă gura apă după ea. Dacă ţi se răspunde, cere să vorbeşti cu seniorul de Mouy.

— Aha – făcu Coconnas – pricep, pare-mi-se că şi dumneavoastră aveţi un creditor în cartierul Temple!

— Exact – îi răspunse Maurevel. Vă veţi preface că sînteţi hughenoţi şi veţi urca la de Mouy, ca să-i daţi de veste despre tot ce se petrece. Cum ştiu că e viteaz, va coborî...

— Şi după ce-o să coboare? întrebă La Hurière.

— După ce-o să coboare, am să-l poftesc să încrucişeze sabia cu mine.

— Pe legea mea, curajos gentilom î exclamă Coconnas. La fel am să fac şi eu cu Lambert Mercandon. Şi dacă-i prea bătrîn, o să-mi încerc puterile cu unul din feciorii sau nepoţii lui.

Fără să scoată o vorbă, La Hurière se duse să bată la uşă; bătăile lui, care răsunau în bezna nopţii, făcură să se deschidă uşile palatului de Guise şi prin crăpăturile uşilor se arătară cîteva capete. În palat domnea liniştea, aşa ca într-o cetăţuie – căci era ticsit de soldaţi.

Capetele acestea se făcură numaidecît nevăzute, ghicind pesemne despre ce era vorba.

— Aşadar, aici locuieşte de Mouy al dumneavoastră? făcu Coconnas, arătînd spre clădirea în poarta căreia bătea hangiul mai departe.

— Aş! Aici stă amanta lui.

— Ei, drăcia dracului! Ce galant sînteţi cu el, să-i daţi prilejul să tragă spada sub ochii iubitei lui! Atunci noi o să fim martorii duelului. Mi-ar fi plăcut totuşi să mă bat chiar eu. Mă furnică prin umăr.

— Dar faţă? îl întrebă Maurevel, care adăugă: Şi ea e cam mototolită.

Coconnas scoase un soi de răget.

— Drăcia dracului! făcu el. Sper că şi-a dat suflarea, altfel m-aş întoarce la Luvru să-i dau lovitura de graţie.

La Hurière bătea într-una. Curînd, o fereastră de la primul etaj se deschise şi pe balcon se ivi un om îmbrăcat sumar, cu scufie de noapte pe cap şi neînarmat.

— Cine-i acolo? strigă el.

Maurevel le făcu un semn elveţienilor care se dădură după colţul unei clădiri, în timp ce Coconnas se lipi şi el de zid.

— A, dumneavoastră sînteţi, domnule de Mouy? întrebă hangiul cu glasul lui mieros.

— Da. eu. Ce este?

— El este! murmură Maurevel, fremătînd de bucurie.

— Vai, domnule – urmă La Hurière – pe ce lume trăiţi?

Nu ştiţi că îl măcelăresc pe domnul amiral şi pe toţi fraţii noştri întru credinţă? Săriţi-le în ajutor, repede, veniţi!

— Oh! strigă de Mouy. Bănuiam eu că s-a urzit ceva pentru noaptea asta. N-ar fi trebuit să-i las singuri pe bravii mei tovarăşi. Vin îndată, prietene, vin îndată, aşteaptă-mă!

Şi, fără să închidă fereastra, prin care răzbiră ţipetele speriate şi rugăminţile duioase ale unei femei, de Mouy îşi căută tunica, mantia şi armele.

— Coboară, coboară! murmură Maurevel, pălind de bucurie. Atenţie, voi, cei de colo! le şopti el la ureche elveţienilor.

Apucînd apoi archebuza din mîinile lui Coconnas şi suflînd asupra feştilei ca să se încredinţeze că e aprinsă, i se adresă hangiului, care se dăduse înapoi, spre grosul trupei:

— Ţine, La Hurière, ia-ţi archebuza!

— Ei, drăcia dracului! strigă Coconnas. Uite, şi luna iese dintr-un nor, ca să fie martoră la această minunată întîlnire. Ce n-aş da să fie aici şi Lambert Mercandon, ca să-i fie secund domnului de Mouy!

— Staţi puţin, staţi puţin! le spuse Maurevel. Domnul de Mouy face cît zece şi abia de-o să putem toţi şase să-l dăm gata! Hai, apropiaţi-vă – urmă Maurevel, făcîndu-le semn elveţienilor să se strecoare lîngă poartă – ca să-l loviţi cînd iese.

— Oho! făcu Coconnas, văzînd aceste pregătiri. S-ar spune că lucrurile n-au să se petreacă întocmai aşa cum mă aşteptam eu.

În aceeaşi clipă se auzi zgomotul drugului de fier de la uşă, pe care de Mouy îl trăgea. Elveţienii ieşiseră din ascunzătoare, ca să-şi ia locul lîngă poartă. Maurevel şi La Hurière se apropiau în vîrful picioarelor, în timp ce Coconnas, care mai păstra o urmă de noblеţe, rămase loculuі, cînd, deodată, tînăra femeie, la care nu se mai gîndea nimeni, apăru şi ea în balcon şi scoase un ţipăt

înfiorător văzîndu-i pe elveţieni, pe Maurevel şi pe La Hurière.

De Mouy, care tocmai crăpase uşa, se opri.

— Înapoi! înapoi! strigă tînăra femeie. Văd cum sclipesc spadele şi feştila aprinsă a unei archebuze! E o capcană!

— Aha! scrîşni tînărul printre dinţi. Ia să vedem despre ce e vorba.

Şi spunînd acestea, închise uşa la loc, puse iarăşi drugul, împinse zăvorul şi urcă înapoi.

De îndată ce Maurevel văzu că de Mouy nu are de gînd să iasă din casă, îşi schimbă ordinea de bătaie. Elveţienii ocupară poziţie pe celălalt trotuar al străzii şi La Hurière, cu archebuza în mînă, aştepta ca duşmanul să-şi facă din nou apariţia la fereastră. Aşteptarea nu-i fu prea lungă. De Mouy îşi făcu apariţia în urma a două pistoale de o lungime atît de respectabilă, încît La Hurière, care sta să ochească, se gîndi pe loc că plumbii hughenotului aveau de făcut tot atîta drum pînă la stradă, ca şi ai lui pînă la balcon. „De bună seamă – îşi zise – l-aş putea ucide pe acest gentilom, dar şi el pe mine, în acelaşi timp.”

Dar cum, la urma urmei, jupîn La Hurière, hangiu de felul lui, ajunsese soldat prin forţa împrejurărilor, gîndul acesta îl făcu să bată în retragere şi să-şi caute un adăpost după colţul străzii Braque. Locul era destul de departe pentru ca, mai ales pe întuneric, să-l poată ochi, cu oarecari sorţi de izbîndă, pe de Mouy.

De Mouy îşi roti privirea în jur şi începu să înainteze fandînd, ca şi cum şi-ar fi luat poziţia pentru duel. Văzînd însă că nu se întîmplă nimic, zise:

— Hei, domnule care mi-ai dat sfaturi, pare-mi-se că ţi-ai uitat archebuza la poarta mea. Hai, iată-mă! Vrei ceva de la mine?

— Elie – făcu Coconnas – viteaz, nu glumă!

— Ei bine – urmă de Mouy – prieteni ori duşmani, oricine aţi fi, nu vedeţi că aştept?

La Hurière nu scoase o vorbă. Nici Maurevel nu răs-

punse, iar cei trei elveţieni tăcură chitic.

Coconnas mai aşteptă o clipă, apoi văzînd că nimeni nu întreţine discuţia începută de La Hurière şi continuată de de Mouy, ieşi din locul în care se afla şi, înaintînd pînă în mijlocul străzii, îşi scoase pălăria.

— Domnule – zise el – n-am venit aici să săvîrşim o crimă, cum v-aţi putea poate închipui, ci pentru un duel... Sînt cu un duşman de-al dumneavoastră care ar vrea să lichideze în chip cavaleresc o veche neînţelegere. Ei, drăcia dracului! Dar ieşi odată, domnule de Maurevel, şi n-o mai lua la sănătoasa! Domnul primeşte lupta.

— Maurevel! exclamă de Mouy. Maurevel, ucigaşul tatălui meu! Maurevel, ucigaşul plătit de rege! Ah, pe toţi sfinţii, da! Primesc lupta!

Şi ţintindu-4 pe Maurevel, care tocmai voia să bată la poarta lui de Guise după întăriri, îi găuri pălăria cu un glonţ.

La auzul împuşcăturii şi al strigătelor lui Maurevel, soldaţii care o însoţiseră pe ducesa de Nevers ieşiră împreună cu vreo trei sau patru gentilomi, urmaţi de pajii lor, şi se îndreptară spre casa amantei tînărului de Mouy.

încă un foc de pistol, tras în mijlocul cetei, îl ucise pe soldatul care se afla chiar lîngă Maurevel şi după aceea, de Mouy, nemaiavînd arme – sau avînd cel mult arme ce nu-i puteau fi de nici un folos, căci pistoalele erau descărcate, iar duşmanii prea departe ca să-i ajungă cu spada – se trase la adăpost, în galeria din spatele balconului.

între timp, ici-colo, ferestrele vecine începeau să se deschidă şi după cum cei dinapoia lor erau mai paşnici sau mai războinici, se închideau la loc sau arătau în rama lor, ca o droaie de copii, muschete şi archebuze.

— Aici, aici, viteazul meu Mercandon! strigă de Mouy, făcîndu-i semn unui bărbat mai vîrstnic, care, de la o fereastră ce se deschise peste drum de palatul de Guise, căuta să desluşească ceva în această învălmăşeală.

— M-aţi chemat, domnule de Mouy? strigă bătrînul. Au ceva cu dumneavoastră?

— Cu mine, cu dumneata şi cu toţi protestanţii! Uite şi dovada!

Într-adevăr, în clipa aceea de Mouy zări archebuza lui La Hurière îndreptată spre el. Împuşcătura porni, dar tînărul avu timp să se lase în jos, şi glonţul făcu ţăndări un geam de deasupra capului său.

— Mercandon! strigă Coconnas, pe care încăierarea îl făcuse să freamăte de plăcere, uitînd că are de căutat un creditor. Chemarea lui de Mouy îi aminti însă. Mercandon! Strada Chaume! Asta trebuie să fie! Aci stă! Straşnic! Acum fiecare cu omul lui.

Şi pe cînd oamenii ducelui de Guise sfărîmau porţile casei în care se afla de Mouy, pe cînd Maurevel, cu o torţă în mînă, încerca să dea foc casei şi pe cînd porţile, odată sfărîmate, o luptă cumplită se încinse împotriva unui singur om care la fiecare lovitură de spadă dobora cîte un duşman, Coconnas căuta să spargă cu un bolovan uşa lui Mercandon. Acesta, fără să-i pese că luptă de unul singur, trăgea cu archebuza de la fereastră, cum se pricepea mai bine.

Atunci întreg cartierul acesta pustiu şi cufundat în beznă fu luminat ca ziua şi începu să mişune de oameni, de parc-ar fi fost un furnicar; şase sau opt gentilomi hughenoţi, ajutaţi de prieteni şi slugi, dezlănţuiseră un atac furibund din palatul de Montmorency şi, sprijiniţi de tirul de la ferestre, începuseră să-i respingă pe oamenii lui

Mourevel şi ai lui de Guise pe care, pînă la urmă, îi înghesuim în zidul palatului din care ieşiseră.

Coconnas, care nu izbutise încă să sfărîme uşa lui Mercandon, deşi încerca din toate puterile, fu luat de valul celor ce se retrăgeau. Proptindu-se cu spatele de zid şi apucînd spada, el începu nu numai să se apere, dar şi să atace, scoţînd strigăte atît de cumplite, încît domina

toată lupta. Izbi în dreapta şi în stînga, prieteni şi duşmani, pînă ce în jurul lui se făcu un gol mare. Pe măsură ce spada străpungea un piept, iar sîngele călduţ îi împroşca mîinile şi faţa, el, cu pupilele dilatate, cu nările umflate, cu dinţii încleştaţi, cîştiga teren, apropiindu-se din nou de clădirea asediată.

De Mouy, după o bătălie cumplită pe scară şi în vestibul, izbutise să iasă ca un adevărat erou din casa cuprinsă de flăcări. Cît ţinu încăierarea, el nu contenise să strige: „La mine, Maurevel! Maurevel! Unde eşti?", batjocorindu-l cum îi venea la gură. În cele din urmă ieşi în stradă, cu o mînă sprijinindu-şi amanta pe jumătate goală şi aproape leşinată şi ţinînd un pumnal între dinţi. Spada lui, care scînteia pe cînd o rotea deasupra capului, desena cercuri albe sau roşii, după cum luna îi poleia lama în argint sau vreo torţă făcea să lucească sîngele de pe ea.

Maurevel fugise. La Hurière, împins de de Mouy, ajunsese pînă lîngă Coconnas care, nerecunoscîndu-l, îl împingea cu vîrful spadei, în timp ce hangiul cerşea îndurare şi dintr-o parte, şi din alta. În clipa aceea Mercandon îl zări şi după eşarfa albă îl recunoscu că e unul dintre ucigaşi.

Împuşcătura porni. La Hurière scoase un ţipăt, ridică mîinile, scăpă archebuza şi, după ce încercă să ajungă la zid ca să se sprijine, căzu cu faţa la pămînt.

De Mouy se folosi de această împrejurare, se năpusti pe strada Paradis şi se făcu nevăzut.

Împotrivirea hughenoţilor fusese atît de înverşunată, încît oamenii lui de Guise, împinşi înapoi, intraseră şi ferecaseră uşile palatului, de teamă să nu fie împresuraţi şi prinşi înăuntru.

Coconnas, beat de sînge şi de tot acest freamăt, ajunsese, ca toţi cei din sud, la acest grad de excitare unde curajul se preface în nebunie, şi nu auzise, nu văzuse nimic. Băgă de seamă doar că urechile îi vuiau mai puţin,

că mîinile şi faţa începuseră să i se usuce şi, aplecînd vîrful spadei, nu mai văzu în preajmă-i decît un singur om care zăcea cu faţa înecată într-un pîrîiaş de sînge, iar de jur împrejur case cuprinse de flăcări.

Dar răgazul îi fu scurt, căci în clipa în care voi să se apropie de omul ce zăcea la pămînt, părîndu-i-se că e La Hurière, uşa casei, pe care zadarnic încercase să o sfărîme, cu o lovitură de bolovan, se deschise, iar bătrînul Mercandon, însoţit de fiul său şi de cei doi nepoţi, se năpusti asupra piemontezului, ce încerca tocmai să-şi vină în fire.

— Uite-l! Uite-l! strigară ei într-un singur glas.

Coconnas se afla în mijlocul străzii şi, de teamă să nu fie înconjurat de cei patru care-l atacau toţi odată, făcu un salt înapoi, sprinten ca una din acele căprioare pe care le urmărise de atîtea ori pe munte. Se trezi rezemat cu spatele de zidul palatului de Guise. Acum, pentru că nu mai putea fi luat prin surprindere, se puse din nou în gardă şi buna dispoziţie îi reveni.

— Ehe, moş Mercandon! făcu el. Nu mă mai recunoşti?

— Ah, ticălosule! strigă bătrînul hughenot. Dimpotrivă, te recunosc foarte bine; mă duşmăneşti pe mine, prietenul, tovarăşului tatălui tău?

— Şi creditorul lui, nu-i aşa?

— Da, creditorul lui, de vreme ce-o spui chiar tu.

— Ei bine – răspunse Coconnas – de aceea am şi venit. Să lichidăm socotelile.

— Pe el, legaţi-l! strigă bătrînul băieţilor care, la auzul glasului lui, se năpustiră spre zid.

— Staţi puţin! strigă rîzînd Coconnas. Ca să arestaţi oamenii, vă trebuie mandat de arestare şi aţi uitat să-l cereţi.

Şi zicînd aceste cuvinte, Coconnas încrucişă spada cu unul dintre tineri, ce se afla cel mai aproape de el, şi la prima degajare îi reteză mîna cu spada.

Nenorocitul dădu îndărăt, urlînd.

— Unul la rînd! făcu Coconnas.

În aceeaşi clipă, fereastra sub care se adăpostise Coconnas se deschise scîrţîind. Coconnas făcu un salt de teamă să nu fie atacat şi în partea aceea; dar în locul unui duşman, zări o femeie; şi în locul unei arme ucigaşe, căreia era gata să i se împotrivească, zări un buchet ce-i căzu la picioare.

— Ia te uită! O femeie!

O salută cu spada şi se duse să ridice buchetul.

— Ia seama, bravule catolic, ia seama! îi strigă ea.

Coconnas se ridică, dar nu destul de repede, încît pumnalul celuilalt nepot îi sfîşie mantia, zgîriindu-i umărul. Doamna scoase un strigăt ascuţit Cu un singur gest, Coconnas îi mulţumi liniştind-o, apoi se năpusti asupra nepotului care se feri în lături. La al doilea atac însă, piciorul îi alunecă în sînge. Coconnas se repezi la el cu o iuţeală de pisică sălbatică şi îi străpunse pieptul cu spada.

— Bine, bine, viteaz cavaler! îi strigă doamna. Bine, îţi trimit ajutoare!

— Nu merită să vă deranjaţi! făcu Coconnas. Mai bine uitaţi-vă la noi, dacă vă interesează, şi veţi vedea cum contele Annibal de Coconnas le vine de hac hughenoţilor.

în aceeaşi clipă, feciorul bătrînului Mercandon îşi descarcă aproape în plin pistolul şi Coconnas se lăsă într-un genunchi.

Doamna de la fereastră scoase un ţipăt, dar Coconnas se ridică din nou. Îngenunchease doar ca să se ferească 4e plumbul care găurise peretele la două picioare depărtare de frumoasa care îl privea.

De la fereastra locuinţei lui Mercandon se auzi pe dată un strigăt de furie şi o bătrînă, care îl recunoscuse pe Coconnas drept catolic, după crucea şi eşarfa lui albă, azvîrli în el cu un ghiveci de flori, care îl nimeri deasupra genunchiului.

— Aşa da – făcu Coconnas – una îmi aruncă flori, alta

ghivece! Dacă mai merge tot aşa, se vor dărîma şi casele! Mulţumesc, măicuţă, mulţumesc! strigă tînărul.

— Pleacă femeie, pleacă – zise bătrînul Mercandon – dar ai grijă de noi!

— Aşteptaţi, domnule de Coconnas, aşteptaţi – spuse tînăra doamnă – am să aduc oameni la fereastră să deschidă focul!

— Asta-i bună! exclamă Coconnas. Aici e un iad de femei; unele sînt cu mine, altele împotriva mea! Ei, drăcia dracului! la să isprăvim odată!

Lucrurile se schimbaseră, într-adevăr, şi era limpede că deznodămîntul nu mai era departe. Coconnas rănit, ce-i drept, dar cu toată vigoarea celor douăzeci şi patru de ani ai lui, deprins să mînuiască armele şi mai curînd întărîtat decît slăbit de cele trei sau patru zgîrieturi pe care le primise, avea înaintea lui doar pe Mercandon şi pe feciorul lui. Mercandon, un bătrîn de şaizeci-şaptezeci de ani, feciorul lui, un băieţandru de şaisprezece-optsprezece ani, palid, blond şi firav. Tînărul îşi azvîrlise pistolul descărcat şi deci de prisos, şi vîntura tremurînd o sabie, jumătate cît cea a piemontezului; tatăl, înarmat doar cu un pumnal şi cu o archebuză descărcată, striga după ajutor. La fereastră, o bătrînă – mama acestui băieţandru – ţinea în mînă o bucată de marmură şi se pregătea s-o arunce, în sfîrşit, aţîţat dintr-o parte, de ameninţări, din cealaltă de încurajări, mîndru de cele două victorii ale lui, ameţit de mirosul prafului de puşcă şi de sînge, cu chipul strălucitor în lumina flăcărilor unei case ce ardea, aprins la gîndul că luptă sub privirile unei femei a cărei frumuseţe i se păruse la fel de mare ca şi rangul, despre care n-avea nici o îndoială, Coconnas, ca ultimul dintre Horaţi, cu forţe îndoite, văzîndu-l pe tînăr că şovăie, se năpusti asupra lui. Încrucişă spada-i cumplită şi sîngeroasă cu săbiuţa duşmanului lui. Din două lovituri i-o aruncă cît colo. Mercandon încercă atunci să-l împingă înapoi pe Coconnas, pentru ca proiectilele azvîrlite de la

fereastră să-l nimerească mai sigur. Coconnas, dimpotrivă, ca să zădărnicească cele două atacuri – ale bătrînului Mercandon, care încerca să-l străpungă cu pumnalul, şi al mamei tînărului, ce ar fi vrut să-i zdrobească capul cu piatra pe care se pregătea s-o arunce – îşi luă în braţe duşmanul, folosindu-l drept scut, şi îl strînse cu forţa lui Hercule, să-l sugrume, nu alta.

— Ajutor! Ajutor! striga tînărul. Îmi sfarmă pieptul! Ajutor!

Glasul i se stinse într-un horcăit înfundat şi gîtuit.

Mercandon, renunţînd la ameninţări, începu să se roage:

— Iertare! Iertare, domnule de Coconnas! se tîngui el. Iertare, e singurul meu copil!

— Copilul meu! Copilul meu! strigă mama. Lumina bătrîneţelor noastre! Nu-l ucideţi, domnule, nu-l ucideţi!

— Ei, nu mai spune! făcu „Coconnas, izbucnind în rîs. Să nu-l ucid?! Dar el ce-a vrut să facă cu sabia şi cu pistolul?

— Domnule – continuă Mercandon, împreunîndu-şi mîinile – am la mine chitanţa semnată de tatăl dumneavoastră, v-o dau înapoi. Am şi zece mii de scuzi de aur, vi-i dau; am bijuteriile familiei noastre, vi le dau şi pe astea, numai nu-l ucideţi, nu-l ucideţi!

— Iar eu, dragostea mea – spuse cu jumătate de gură doamna din palatul de Guise. Şi v-o făgăduiesc Í

Coconnas se gîndi o clipă, apoi întrebă brusc:

— Eşti hughenot?

— Da – îngînă băieţandrul.

— Atunci trebuie să mori! răspunse Coconnas, încruntîndu-se şi apropiind de pieptul duşmanului pumnalul ascuţit şi tăios, cu care trebuia să-l izbăvească dintre cei vii.

— Să moară? urlă bătrînul. Sărmanul meu copil! Să moară?

Şi un strigăt de mamă răsună tot atît de jalnic şi de adînc, încît, pentru o clipă zdruncină hotărîrea sălbatică a

piemontezului.

— O, doamnă ducesă! strigă tatăl, întorcîndu-se către femeia din palatul de Guise. Puneţi o vorbă bună şi vă vom pomeni în toate rugile noastre de dimineaţă şi de seară!

— Să treacă atunci la catolicism – răspunse doamna din palatul de Guise.

— Sînt protestant – făcu băiatul.

— Atunci mori! zise Coconnas ridicînd pumnalul. Mori, dacă nu vrei viaţa pe care o gură atît de frumoasă ţi-o dăruieşte!

Mercandon şi soţia lui văzură tăişul înfiorător scînteind ca un fulger deasupra fiului lor.

— Fiul meu! Olivier al meu! urla mama. Leapădă-te... leapădă-te!

— Leapădă-te, scumpul meu copil! îi strigă Mercandon, rostogolindu-se la picioarele lui Coconnas. Nu ne lăsa singuri pe pămînt!

— Lepădaţi-vă toţi! strigă Coconnas. Trei suflete şi o viaţă pentru un Crez!

— Fie – făcu tînărul.

— Sîntem gata! strigară Mercandon şi nevasta lui.

— În genunchi, atunci! le zise Coconnas. Fiul tău să rostească cuvînt cu cuvînt rugăciunea pe care am s-o spun eu.

Tatăl se supuse cel dintîi.

— Sînt gata – zise băiatul.

Şi îngenunche şi el.

Coconnas începu atunci să-i rostească în latineşte, cuvînt cu cuvînt, Crezul, dar fie din întîmplare, fie din calcul, tînărul Olivier îngenunchease aproape de locul unde-i zburase sabia. De îndată ce simţi că îi e la îndemînă, fără a înceta să repete după Coconnas, întinse braţul s-o apuce. Coconnas prinse mişcarea, deşi se făcu că n-o vede. În clipa însă în care tînărul atingea cu vîrful degetelor sale încordate minerul săbiei, Coconnas se

repezi la el şi-l doborî la pământ.

— Trădătorule! făcu el.

Şi îi înfipse pumnalul în gît.

Tînărul scoase un ţipăt, se ridică, scuturat de spasme, într-un genunchi şi se prăbuşi fără suflare.

— Ah, călăule! urlă Mercandon. Ne omori ca să ne jefuieşti cei o sută de galbeni pe care ni-i datorezi!

— Pe legea mea că nu! răspunse Coconnas. Uite dovada...

Şi zicînd acestea, aruncă la picioarele bătrînului punga pe care tatăl său i-o dăduse la plecare ca să achite datoria.

— Şi uite dovada – urmă Coconnas – poftim banii!

— Şi ţie moarte! îi strigă mama de la fereastră.

— Ia seama, domnule de Coconnas, ia seama! îi spuse doamna din palatul de Guise.

Dar Coconnas nu apucă să întoarcă capul, ca să urmeze sfatul ce i se dădea sau sa se ferească de cea care îl ameninţa, că un bloc greu sfîşie aerul şuierînd. Căzu cu latul pe pălăria piemontezului, îi frînse spada în mînă şi-l culcă pe caldarîm, uluit, năucit, ameţit, fără să mai poată auzi nici strigătul de bucurie, nici pe cel de desperare ce ţîşniseră unul din dreapta, altul din stînga.

Mercandon se năpusti cu pumnalul în mînă spre Coconnas, care zăcea leşinat. Dar în aceeaşi clipă, uşa palatului de Guise se deschise, iar bătrînul, văzînd scăpăratul halebardelor şi spadelor, o luă la fugă, în timp ce femeia căreia îi spusese doamna ducesă, frumoasă, de o frumuseţe înfricoşătoare în lumina flăcărilor, sclipind de nestemate şi diamante, se aplecă pe jumătate peste fereastră, strigîndu-le noilor veniţi şi arătîndu-le spre Coconnas:

— Acolo! Acolo! În faţa mea, un gentilom cu o tunică roşie. Acela, da, da, acela...

X
Moarte, liturghie sau Bastilia

DUPĂ CUM AM SPUS, MARGARETA închisese din nou uşa şi se întorsese în camera ei. Dar pe cînd intra, tremurînd toată, o zări pe Gillonne, care, cu faţa spre uşa cămăruţei, se uita cu spaimă la urmele de sînge de pe pat, mobile şi covor.

— Vai, doamnă! exclamă ea, zărind-o pe regină. Vai, doamnă, a murit?

— Tăcere, Gillonne! făcu Margareta pe un ton care dovedea cîtă importanţă avea sfatul acesta.

Gillonne tău.

Margareta scoase atunci din punguliţă o cheie aurită, descuie uşa cămăruţei şi i-l arătă pe tînăr.

La Mole izbutise să se ridice şi să se apropie de fereastră. Dăduse peste un pumnal, unul din acelea cum obişnuiau să poarte femeile pe atunci şi, auzind uşa, pusese mina pe el.

— Nu vă temeţi, domnule! îi spuse Margareta. Căci jur pe sufletul meu că sînteţi în siguranţă!

La Mole se lăsă în genunchi.

— Oh, doamnă – izbucni el – sînteţi pentru mine mai mult decît o regină, o zeiţă!

— Nu vă mai frămîntaţi atîta, domnule – strigă Margareta – sîngeraţi încă! Vai, Gillonne, ia uite cît e de palid! la să văd unde sînteţi rănit?...

— Doamnă – răspunse La Mole, încercînd să-i arate

unde simţea mai puternică durerea care-i răscolea tot trupul – cred că prima lovitură de pumnal am primit-o în umăr, a doua în piept. Celelalte răni nici nu merită să le mai iau în seamă.

— O să vedem – făcu Margareta. Gillonne, adu-mi caseta cu balsamuri!

Gillonne se supuse şi se înapoie, ţinînd într-o mînă caseta, iar în cealaltă un ibric de argint aurit şi nişte albituri din pînză fină de Olanda.

— Gillonne – îi zise regina – ajută-mi să-l ridic, căci şi-a pierdut toată puterea cînd s-a ridicat singur.

— Dar. doamnă – încercă să spună La Mole – sînt încurcat, nu pot primi să...

— Domnule – făcu Margareta – doar n-o să ne împiedicaţi să vă îngrijim: ar fi o crimă să vă lăsăm să muriţi, cînd vă putem salva!

— Oh! izbucni La Mole. Mai bine să mor decît să vă văd pe dumneavoastră, regina, mînjindu-vă mîinile cu sîngele unui netrebnic ca mine... Oh, niciodată! Niciodată!

Şi se trase înapoi, plin de respect.

— Dar domnule – spuse zîmbind Gillonn – aţi şi pătat cu sîngele dumneavoastră tot patul şi toată camera maiestăţii sale!

Margareta îşi acoperi cu pelerina rochia ei de casă de batist, stropită peste tot cu pete mici, roşiatice. Gestul acesta plin de pudoare feminină îi aminti lui La Mole că o ţinuse în braţe şi o strînsese la piept pe această regină atît de frumoasă, atît de iubită, şi gîndul acesta îi îmbujoră pentru o clipă obrajii palizi.

— Doamnă – bîigui el – nu m-aţi putea lăsa în grija unui medic?

— A unui medic catolic, nu-i aşa? întrebă regina, cu o expresie pe care La Mole o înţelese, făcîndu-l să tresară. Nu ştiaţi – continuă regina cu un glas şi cu un zîmbet de o nespusă dulceaţă – nu ştiaţi că noi, principesele Franţei, am fost învăţate să ştim la ce sînt bune ierburile şi să

facem balsamuri din ele? Căci datoria noastră de femei şi de regine a fost dintotdeauna să alinăm suferinţele? Aşa că sîntem la fel de bune ca şi cei mai mari medici din lume. Cel puţin aşa spun cei ce ne laudă. N-aţi auzit de faima mea? Hai, Gillonne, la lucru!

La Mole ar fi vrut să se mai împotrivească; le spuse din nou că mai bine moare decît să lase pe regină să facă un asemenea lucru, pe care l-ar putea începe din milă şi să-l sfîrşească cu dezgust. Dar împotrivirea lui nu avu altă urmare decît să-i sleiască şi ultimele puteri. Se clătină, închise ochii, capul îi căzu pe spate şi leşină a doua oară.

Margareta apucă atunci pumnalul care căzuse din mîna gentilomului, tăie repede şiretul tunicii, în timp ce Gillonne descosea, sau mai curînd spinteca la rîndu-i cu un cuţit mînecile tunicii lui La Mole. Gillonne muie o rufă în apă curată, opri sîngele ce curgea din umărul şi din pieptul tînărului, în timp ce Margareta, cu un ac de aur rotunjit la vîrf, încerca rănile cu toată gingăşia şi îndemînarea de care ar fi fost în stare în asemenea împrejurare numai un om ca maestrul Ambroise Paré.

Rana de la umăr era adîncă, cea de la piept alunecase pe lîngă coaste, trecînd numai prin carne. Nici una nu pătrunsese înăuntrul acestei fortăreţe naturale care fereşte inima şi plămînii.

— Plagă dureroasă, dar nu mortală. *Acerrimum humeri vulnus, non autem lethale* – murmură frumoasa şi savanta doctoriţă. Dă-mi balsam şi pregăteşte pansamente, Gillonne.

Între timp, Gillonne, căreia regina îi dăduse aceste porunci, ştersese şi unsese cu miresme pieptul tînărului şi braţele parcă modelate după un desen antic, umerii lui cu graţie lăsaţi înapoi, precum şi gîtul umbrit de buclele bogate, ce păreau mai degrabă ale unei statui de marmură de Paros decît ale unui rănit de moarte.

— Bietul băiat! şopti Gillonne, mai atentă la pacient decît la ceea ce avea de făcut.

— Nu-i aşa că-i frumos? făcu Margareta, într-o pornire de sinceritate cu adevărat regească.

— Da, dar cred că mai bine l-am ridica şi l-am întinde pe patul de care zace rezemat, decît să-l lăsăm aşa, pe jos.

— Da – zise Margareta. Ai dreptate.

Şi cele două femei se aplecară şi, unindu-şi forţele, îl ridicară pe La Mole, întinzîndu-l pe o sofa mare, cu spătarul sculptat, ce se afla lîngă fereastră. După aceea deschiseră fereastra ca să-i vină aer.

Mişcat din loc, La Mole se trezi şi scoase un oftat. Deschizînd ochii, se simţi nespus de bine, lucru obişnuit pentru un rănit atunci cînd, trezindu-se la viaţă, e mîngîiat de o boare răcoroasă în loc să fie mistuit de flăcări, în timp ce nările îi sînt gîdilate de parfumul balsamului, în loc să fie înţepate de mirosul călduţ şi greţos al sîngelui.

îngăimă cîteva cuvinte fără şir şi Margareta îi răspunse cu un zîmbet, punîndu-i degetul pe buze.

În clipa aceea se auziră cîteva bătăi în uşă.

— Bate cineva la uşa secretă – făcu Margareta.

— Cine să fie, doamnă? întrebă Gillonne, speriată.

— Mă duc să văd – zise Margareta. Tu rămîi lîngă el şi nu-l părăsi nici o clipă.

Margareta se întoarse în cameră şi, închizînd uşa în urma ei, merse s-o deschidă pe cea care dădea la rege şi la regina-mamă.

— Doamna de Sauve! exclamă ea, dîndu-se brusc îndărăt, cu o expresie care dacă nu trăda spaima, trăda cel puţin ura, pînă într-atît e de adevărat că o femeie nu iartă niciodată altei femei că i-a luat un bărbat, chiar atunci cînd nu-l iubeşte. Doamna de Sauve!

— Da, maiestate! răspunse aceasta împreunîndu-şi mîinile.

— Dumneavoastră, aici, doamnă?! urmă Margareta, din ce în ce mai mirat, dar pe un ton mai poruncitor.

Charlotte căzu în genunchi.

— Doamnă – făcu ea – iertaţi-mă! Recunosc cît sînt de vinovată în faţa maiestăţii voastre, dar dacă aţi şti! Vina nu este numai a mea, şi un ordin special al reginei-mame...

— Ridicaţi-vă – spuse Margareta – şi pentru că nu-mi închipui că aţi venit ca să-mi cereţi iertare, spuneţi-mi despre ce e vorba!

— Doamnă – răspunse Charlotte, rămînînd mai departe în genunchi, cu o privire aproape rătăcită – am venit să vă întreb dacă nu e aici!

— Aici?! Cine să fie aici? Despre cine vorbiţi, doamnă? Căci, zău, nu pricep nimic!

— Despre rege!

— Despre rege?! îl urmăriţi pînă şi la mine? Totuşi, ştiţi destul de bine că nu vine pe-aici!

— Ah, doamnă! urmă baroana de Sauve, fără să răspundă la toate aceste atacuri şi fără măcar să pară că le ia în seamă. Ah, de-ar fi dat Domnul să fie aici!

— Şi de ce să fie?

— Eh, Doamne Dumnezeule, pentru că hughenoţii sînt exterminaţi, doamnă, şi regele Navarei e căpetenia lor!

— Vai! strigă Margareta, apucînd-o pe doamna de Sauve de mînă şi silind-o să se ridice. Vai, uitasem! De altfel, nu mi-aş fi închipuit că un rege ar fi expus la aceleaşi primejdii ca şi cei de rînd!

— Mai mult decît ei, doamnă, de o mie de ori mai mult! strigă Charlotte.

— La drept vorbind, doamna de Lorena mi-a dat de veste şi eu i-am spus să nu plece. Nu cumva a ieşit?

— Nu, e în Luvru. Dar e greu de găsit. Şi dacă nici aici nu e...

— Aici nu e!

— Vai! strigă doamna de Sauve, într-o izbucnire de durere. S-a sfîrşit cu el, pentru că regina-mamă i-a jurat moartea!

— Moartea?! Vai! exclamă Margareta. Mă îngroziţi! E cu putinţă?!

— Doamnă – făcu doamna de Sauve, cu acea energie pe care o dă numai pasiunea – vă repet că nu se ştie unde se află acum regele Navarei.

— Dar regina-mamă unde e?

— Regina-mamă m-a trimis după domnul de Guise şi domnul de Tavannes, care erau în paraclisul ei, şi pe urmă mi-a spus să plec. Atunci, maiestate, vă rog să mă iertaţi, m-am dus la mine în cameră şi, ca de obicei, l-am aşteptat.

— Pe soţul meu, nu-i aşa? întrebă Margareta.

— N-a venit, doamnă. Atunci l-am căutat peste tot i am întrebat pe toată lumea. Un singur soldat mi-a răspuns că i se pare că l-a zărit, însoţit de soldaţii lui, cu săbiile trase din teacă, şi aceasta cu puţin înainte să fi început măcelul. Şi măcelul a început de un ceas!

— Vă mulţumesc, doamnă – răspunse Margareta – şi chiar dacă simţământul ce v-a împins să veniţi aici ar putea fi o nouă jignire pentru mine, eu tot vă mulţumesc.

— Oh, atunci iertaţi-mă, doamnă – făcu ea – şi mă voi întoarce la mine mai întărită pentru că m-aţi iertat, căci nu îndrăznesc să calc pe urmele dumneavoastră nici chiar de la depărtare.

Margareta îi întinse mîna.

— Eu mă duc s-o caut pe regina Caterina – zise ea. Dumneavoastră duceţi-vă în cameră. Regele Navarei se află sub ocrotirea mea. Îi sînt aliată şi-mi voi ţine făgă-duiala.

— Dar dacă nu puteţi intra la regina-mamă?

— Atunci mă voi duce la fratele meu, Carol. Trebuie să-i vorbesc!

— Duceţi-vă, duceţi-vă, doamnă – adăugă Charlotte, făcîndu-i loc să treacă – şi Dumnezeu să călăuzească paşii maiestăţii voastre.

Margareta o porni pe culoar. Dar odată ajunsă la capăt,

ea se întoarse să vadă dacă doamna de Sauve venea şi ea.

într-adevăr, Charlotte o urma.

Regina Navarei o văzu urcînd scara spre apartamentul ei, apoi merse mai departe, spre camera reginei.

Totul luase o altă înfăţişare; în locul mulţimii aceleia de curteni agitaţi, care de obicei se înşiruiau pe două rînduri înaintea reginei, înclinîndu-se cu respect, Margareta nu întîlni aici decît gărzile cu halebarde înroşite şi cu veşmintele mînjite de sînge, gentilomi cu mantiile sfîşiate şi faţa neagră de praful de puşcă, sau curierii care intrau şi ieşeau; tot acest du-te-vino dădea impresia unui furnicar înspăimîntător şi uriaş, ce se revărsa prin coridoarele palatului.

Margareta îşi continuă totuşi drumul şi ajunse pînă la anticamera reginei-mame. Dar anticamera aceasta era păzită de două rînduri de soldaţi care nu lăsau să intre decît pe cei ce cunoşteau parola.

Margareta încercă zadarnic să pătrundă prin această barieră vie. Văzu de mai multe ori uşa deschizîndu-se şi închizîndu-se şi de fiecare dată, prin crăpătură, o zări pe Caterina, pe care acţiunea o întinerea. Era atît de activă, de parcă n-ar fi avut decît douăzeci de ani. Scria şi primea scrisori, le desfăcea, dădea ordine, adresa unora cîte un cuvînt, altora cîte un zîmbet, şi cei cărora le zîmbea cu mai multă prietenie erau tocmai cei mai plini de praf şi sînge.

Peste vacarmul din Luvru. care vuia de tot felul de zvonuri înspăimîntătoare, se auzeau tot mai des pocniturile de archebuze din stradă.

— N-am să pot ajunge la ea niciodată – îşi spuse Margareta, după trei încercări zadarnice pe lîngă halebardieri. Mai bine m-aş duce să-l caut pe fratele meu, decît să-mi pierd vremea pe aici.

În clipa aceea trecu domnul de Guise: tocmai îi vestise reginei moartea amiralului, şi acum se întorcea la locul

măcelului.

— Vai, Henric! exclamă Margareta. Unde e regele Navarei?

Ducele o privi cu un zîmbet uimit. Se înclină şi, fără să-i răspundă, ieşi însoţit de soldaţii lui.

Margareta alergă după un căpitan ce tocmai ieşea din Luvru şi care le dăduse ordin soldaţilor lui să-şi încarce archebuzele.

— Regele Navarei – întrebă ea – domnule, unde e regele Navarei?

— Nu ştiu, doamnă – răspunse acesta – eu nu fac parte din garda maiestăţii sale.

— Ah, dragul meu René! exclamă Margareta, recunoscîndu-l pe meşterul ele parfumuri al reginei. Dumneata erai... vii de la mama... ştii poate ce s-a întîmplat cu soţul meu?

— Maiestatea sa regele Navarei nu este prietenul meu, doamnă... N-ar fi trebuit să uitaţi aceasta. Se spune chiar – adăugă el cu o grimasă care aducea mai degrabă a rînjet decît a zîmbet – se spune chiar că îndrăzneşte să mă învinuiască că i-am otrăvit mama, în complicitate cu maiestatea sa regina Caterina.

— Nu! Nu! exclamă Margareta. Să nu crezi aşa ceva, bunul meu René!

— Oh, puţin îmi pasă, doamnă! răspunse meşterul. Nici regele Navarei şi nici ai lui nu mai sînt de temut în clipa de faţă.

Şi zicînd acestea, îi întoarse spatele Margaretei.

— Oh! Domnule de Tavannes i Domnule de Tavannes! ftrigă ea. Un cuvînt, doar un cuvînt, vă rog!

Tavannes, care tocmai trecea, se opri.

— Unde este Henric de Navara? îl întrebă Margareta.

— Pe legea mea – răspunse el cu glas tare – cred că cutreieră oraşul cu domnii d'Alençon şi Condé. Apoi, coborî glasul ca numai Margareta să-l audă: Frumoasă doamnă – îi spuse el – dacă vreţi să-l vedeţi pe cel în locul

căruia mi-aş da viaţa ca să fiu, băteţi la uşa sălii de arme a regelui.

— Oh, îţi mulţumesc, Tavannes! făcu Margareta, care din tot ceea ce îi spusese acesta nu reţinuse decît ceea ce o interesa. Îţi mulţumesc. Mă duc. Şi se îndreptă într-acolo, degrabă, murmurînd: Vai, după făgăduiala pe care i-am făcut-o, şi după felul cum s-a purtat cu mine cînd nerecunoscătorul acela de Henric s-a ascuns în cămăruţă, nu-l pot lăsa să piară.

Bătu la uşa apartamentelor regelui, dar înăuntru se aflau două companii de soldaţi.

— Nu se poate intra la rege – spuse ofiţerul, tăindu-i calea.

— Nici eu? întrebă Margareta.

— Ordinul e general.

— Eu, regina Navarei, eu, sora lui!

— Consemnul meu nu îngăduie nici o excepţie, doamnă; vă rog să mă iertaţi.

Şi ofiţerul închise uşa la loc.

— Vai, e pierdut! exclamă Margareta, văzînd aceste feţe înspăimîntătoare care, cînd nu clocoteau de ură, păreau în schimb neînduplecate. Da, da, înţeleg totul... s-au slujit de mine ca de o momeală... eu sînt capcana în care i-au prins şi i-au ucis pe hughenoţi... Ah! Am să intru, chiar de-ar fi să mor!

Şi Margareta începu să alerge ca ieşită din minţi prin coridoare şi galerii, cînd, trecînd prin faţa unei uşiţe, auzi dintr-o dată un cîntec lin şi atît de monoton, că părea aproape lugubru. Era un. psalm calvin pe care îl cînta un glas tremurat, în încăperea de alături.

— Doica regelui, fratele meu, buna Medelon... e aici! exclamă Margareta, lovindu-se peste frunte, străfulgerată de un gînd. E aîdL. Dumnezeule al creştinilor, ajută-mă!

Şi plină de nădejde, Margareta bătu încetişor la uşiţă.

Într-adevăr, după ce Margareta îi dăduse de veste, după ce stătuse de vorbă cu René şi după ce plecase de

la regina-mamă, cu toată împotrivirea căţeluşei Phebe, care, ca un geniu bun, voise să-l oprească, Henric de Navara întîlnîse cîţiva gentilomi catolici. Aceştia, sub cuvînt că vor să-i acorde toate onorările, îl conduseră înapoi în apartamentul lui. Aici îl aşteptau vreo douăzeci de hughenoţi veniţi la tînărul principe. Dar odată ajunşi la el, nu mai voiau să plece, atît de puternică era presimţirea acestei nopţi fatale. Era o presimţire ce plutea de cîteva ceasuri deasupra Luvrului. Şi zăboviseră aici, fără ca cineva să încerce să le tulbure şederea. Într-un tîrziu, cînd se auzi prima bătaie de clopot la Samt-Germain-l'Auxerrois, care răsuna în toate inimile ca un dangăt al morţii, Tavannes intră şi într-o tăcere mormîntală îl anunţă pe Henric că regele Carol al IX-lea vrea să-i vorbească.

Nu era chip să se împotrivească; de altfel, nimănui nu i-ar fi trecut prin cap aşa ceva. Plafoanele, galeriile şi coridoarele Luvrului se auzeau scîrţîind sub pasul soldaţilor adunaţi, în număr de aproape două mii, prin curţile şi apartamentele palatului. După ce şi-a luat rămas bun de la prietenii pe care n-avea să-i mai vadă, Henric îl urmă pe Tavannes, care îl conduse într-o mică galerie de lîngă apartamentele regelui. Aici îl lăsă singur, fără arme şi cu sufletul plin ele nelinişte.

Regele Navarei trăi astfel, clipă de clipă, două ceasuri ucigătoare. Asculta cu o spaimă tot mai mare toaca şi ecoul focurilor de archebuza,. privea printr-o ferăstruie, şi în lumina văpăilor şi a torţelor, îi vedea pe fugari şi pe ucigaşi; dar nu înţelegea nimic din strigătele ucigaşilor şi din ţipetele deznădăjduite ce-i ajungeau la urechi. În sfîrşit. din toate acestea nu putea să bănuiască îngrozitoarea dramă ce se petrecea, deşi pe Carol al IX-lea, pe regina-mamă şi pe ducele de Guise îi cunoştea atît de bine.

Henric era înzestrat nu cu curaj fizic, ci cu forţă morală; deşi îi era teamă de primejdie, el o înfrunta zîmbind, dar primejdia de pe cîmpul de luptă, sub cerul liber şi la

lumina zilei, primejdia înfruntată de faţă cu toţi şi însoţită de cîntecul strident al trompetelor, de glasul surd şi răsunător al tobelor... Dar aici era fără arme, singur, închis, părăsit în această penumbră, prin care n-ar fi putut zări nici măcar duşmanul ce s-ar fi strecurat pînă la el, precum nici tăişul ce-ar fi vrut să-l ucidă. Aceste două ceasuri au fost pentru Henric cele mai crude poate din toată viaţa lui. Cînd era vacarmul mai mare şi Henric începea să înţeleagă că de bună seamă era vorba de un măcel organizat, un căpitan veni după el şi-l conduse printr-un coridor la apartamentele regelui. Uşa se deschise şi apoi se închise la loc, în urma lor, ca prin farmec. Căpitanul îl introduse apoi pe Henric la Carol al IX-lea, în sala de arme.

Cînd intrară, regele şedea într-un fotoliu mare, cu mîinile sprijinite pe cele două braţe ale acestuia, şi cu capul căzut în piept. Auzind zgomotul făcut de cei doi, Carol ridică capul şi Henric îi văzu fruntea năpădită de broboane mari de sudoare.

— Bună seara, Henriot – îi zise tăios tînărul rege. La Chastre, lasă-ne singuri!

Căpitanul se supuse.

Se aşternu o clipă de tăcere apăsătoare.

În acest răstimp, Henric privi în jur cu nelinişte şi văzu că era singur cu regele.

Carol al IX-lea se ridică brusc.

— Drăcia dracului! exclamă el, dîndu-şi peste cap părul blond de pe frunte cu un gest iute şi ştergîndu-se de sudoare. Nu-i aşa că-ţi pare bine că eşti aici, cu mine. Henriot?

— Bineînţeles, sire – răspunse regele Navarei – am fost întotdeauna fericit să mă aflu lîngă maiestatea voastră.

— Mai fericit decît să fii dincolo? reluă Carol al IX-lea, urmărindu-şi mai degrabă gîndul ce-l preocupa decît răspunzîndu-i lui Henric pentru complimentul pe care i-l făcuse.

— Sire. nu pricep nimic – răspunse Henric.

— Priveşte, şi ai să pricepi.

Dintr-o mişcare, Carol al IX-lea se îndreptă sau mai degrabă făcu un salt la fereastră. Şi, trăgîndu-l după sine pe cumnatul lui, care era din ce în ce mai înspăimîntat, îi arătă umbrele înfricoşătoare ale ucigaşilor, care pe puntea unui vas îşi măcelăreau sau înecau, una după alta, victimele.

— Dar, pentru Dumnezeu – strigă Henric alb ca varul – ce se petrece oare în noaptea asta?

— În noaptea asta, domnule – îi răspunse Carol al IX-lea – voi fi descotorosit de toţi hughenoţii. Vezi acolo, deasupra palatului Bourbon, fumul şi flăcările acelea? Sînt fumul şi flăcările care mistuie casa amiralului. Vezi trupul acela pe care nişte buni catolici îl tîrăsc pe o saltea ruptă? E trupul ginerelui amiralului, cadavrul lui Téligny, prietenul tău.

— Vai, dar ce înseamnă asta? exclamă regele Navarei. căutînd zadarnic la cingătoare mînerul pumnalului şi tremurînd de ruşine şi de mînie, căci simţea că în acelaşi timp e şi batjocorit, şi ameninţat.

— Asta înseamnă – strigă mînios Carol al IX-lea fără vreo altă introducere şi galben la faţă ca ceara – asta înseamnă că nu mai vreau picior de hughenot pe lîngă mine. Ai înţeles. Henric? Sînt sau nu cu regele? Sînt sau nu eu stăpînul?

— Dar, maiestatea voastră...

— Maiestatea mea ucide şi măcelăreşte la ora asta tot ce nu este catolic, aşa că asta ii e voia. Eşti catolic? strigă Carol, a cărui mînie creştea necontenit, ca un flux înspăimântător.

— Sire – răspunse Henric – amintiţi-vă cuvintele voastre: „Ce mă interesează religia celui care mă slujeşte bine!”

— Ha-ha-ha! făcu Carol, izbucnind într-un rîs sinistru. Să-mi amintesc cuvintele mele, spui tu, Henric! Verba vo-

lant, cum obişnuieşte să spună sora mea Margot. Dar toţi ăştia... priveşte! adăugă el, arătînd cu degetul înspre oraş. Toţi ăştia nu m-au slujit întotdeauna cu credinţă? Nu erau ei viteji în luptă, sfetnici înţelepţi şi întotdeauna devotaţi? Toţi mi-au fost supuşi de folos, dar sînt hughenoţi, şi eu nu mai vreau decît catolici.

Henric rămase mut.

— Aşa că, înţelege odată, Henriot! strigă Carol al IX-lea.

— Am înţeles, sire.

— Ei bine...

— Ei bine, sire, nu văd de ce-ar face regele Navarei ce n-au făcut atîţia gentilomi sau oameni de rînd. Căci, la urma urmei, dacă toţi nefericiţii aceştia mor, este pentru că şi lor li s-a propus ceea ce îmi propune mie maiestatea voastră şi pentru că nu au primit, după cum nici eu nu primesc.

Carol îl apucă pe tînărul principe de braţ şi, ţintuindu-l cu o privire în care moleşeala se schimba puţin cîte puţin într-o bucurie sălbatică, spuse:

— Ah! Îţi închipui că m-am ostenit măcar să le ofer liturghia ălora care sînt ucişi acolo?

— Sire – făcu Henric, trăgîndu-şi braţul – maiestatea voastră nu va muri oare în credinţa străbună?

— Ei drăcie, sigur că da! Dar tu?

— Ei bine, sire, şi eu – răspunse Henric.

Carol scoase un urlet furios şi apucă tremurînd archebuza de pe masă. Henric, lipit de tapiţerie, cu fruntea bronită de sudoarea spaimei, dar calm în aparenţă, datorită stăpînirii lui de sine, nu scăpă nici una din mişcările dezlănţuitului monarh, rămînînd împietrit, cu acea privire stupefiată a păsării hipnotizate de şarpe.

Carol îşi încarcă archebuza şi, orbit de furie, izbi cu piciorul în pămînt.

— Primeşti liturghia? îi strigă el lui Henric, luîndu-i ochii cu strălucirea armei ucigaşe.

Henric rămase mut.

Carol al IX-lea trînti cea mai cumplită înjurătură ce a ieşit vreodată din gura unui om, de se cutremurară bolţile Luvrului şi, din galben cum era, se făcu alb ca varul.

— Moarte, liturghie sau Bastilia! răcni el, ţintind archebuza spre regele Navarei.

— Vai, sire – strigă Henric – vreţi să mă ucideţi pe mine, fratele vostru?!

Henric, înzestrat cu acea iscusinţă neasemuită, una din cele mai mari însuşiri ale minţii sale, ocolise răspunsul pe care i-l cerea Carol al IX-lea; pentru că, de bună seamă, dacă răspunsul ar fi fost negativ, Henric ar fi fost mort.

Şi aşa, după cum furiei ajunsă la culme îi urmează, pe dată, reacţia, Carol al IX-lea nu i-a mai repetat prinţului de Navara întrebarea şi, după o clipă de şovăială, în răstimpul căreia scoase un geamăt surd, se îndreptă spre fereastra deschisă şi ţinti într-un om ce alerga pe trotuarul celălalt.

— Trebuie totuşi să ucid pe cineva! strigă Carol al IX-lea, palid ca un cadavru şi cu ochii injectaţi de sînge.

Şi, descărcîndu-şi archebuza, doborî pe omul care alerga.

Henric scoase un geamăt.

Atunci, cuprins de un zel înspăimântător, Carol ai IX-lea începu să încarce şi să tragă într-una, scoţînd strigăte de bucurie ori de cîte ori nimerea.

„S-a isprăvit cu mine – îşi zise regele Navarei – cînd n-o să mai aibă în cine să tragă, o să mă ucidă pe mine!”

— Ei bine! se auzi deodată un glas în spatele celor doi principi. S-a terminat?

Era Caterina de Medicis, care tocmai intrase pe nesimţite, o dată cu ultima detunătură a archebuzei.

— Da’ de unde, mii de trăsnete! urlă Carol al IX-lea, aruncîndu-şi archebuza cît colo. Nu, nu vrea, încăpăţînatul...

Caterina nu scoase un cuvînt. Îşi întoarse încet privirea spre locul unde se afla Henric. Acesta stătea încremenit,

ca şi chipurile de pe tapiţeria de care se sprijinea. Îşi îndreptă apoi privirea iarăşi spre Carol, dar parc-ar fi vrut să spună: „Atunci de ce mai trăieşte?...”

— Trăieşte... trăieşte... – murmură Carol al IX-lea. care tălmăcea prea bine înţelesul acestei priviri şi care răspundea, după cum se vede, fără greş. Trăieşte, pentru că... mi-e rudă...

Caterina zîmbi.

Henric prinse acest zîmbet şi pricepu că lupta trebuie s-o dea mai ales cu Caterina.

— Doamnă – îi spuse el – de la dumneavoastră se trag toate, văd bine, şi nu de la cumnatul meu Carol; a dumneavoastră a fost ideea de a mă atrage într-o cursă; dumneavoastră aţi făcut din Margareta o momeală care să ne piardă pe toţi; dumneavoastră m-aţi despărţit de soţia mea, ca să nu trebuiască să mă vadă răpus sub ochii ei.

— Da, dar asta nu se va întîmpla niciodată! strigă un glas, gîfîitor şi înflăcărat, pe care Henric îl recunoscu numaidecît; Carol al IX-lea tresări de uimire auzindu-l, iar Caterina de furie.

— Margareta! făcu Henric.

— Margot! făcu Carol al IX-lea.

— Fiica mea! îngînă Caterina.

— Domnule – i se adresă Margareta lui Henric – ultimele dumneavoastră cuvinte erau o acuzaţie împotriva mea; şi a fost, deopotrivă, drept şi nedrept; a fost drept, pentru că n-am ştiut că mergeţi la pieire; eu, însă, domnule, aşa cum mă vedeţi, am scăpat printr-o întîmplare; poate pentru că mama mea a uitat de mine; dar de cum am auzit că sînteţi în primejdie, mi-am adus aminte de datoria mea. Şi datoria unei soţii este aceea de a împărtăşi soarta soţului ei. Dacă veţi fi exilat, domnule, vă voi urma în exil; dacă veţi fi întemniţat, cer să fiu şi eu închisă; dacă veţi fi ucis, am să mor şi eu.

Şi întinse lui Henric mîna pe care acesta o prinse, dacă

nu cu dragoste, cel puţin cu recunoştinţă.

— Ah, Margot, sărmană Margot! făcu Carol al IX-lea. Mai bine i-ai spune să treacă la catolicism!

— Sire – răspunse Margareta, cu acea demnitate aleasă atît de firească ei – sire. pentru dumneavoastră vă rog, nu-i cereţi unui principe al casei voastre să fie laş!

Caterina se uită cu tîlc la Carol al IX-lea.

— Frate! strigă Margareta, care pricepea la fel de bine ca şi Carol al IX-lea ce înţeles aveau aceste căutături înspăimîntătoare ale Caterinci. Frate, gîndeşte-te, tu mi l-ai dat de soţ!

Prins între privirea poruncitoare a Caterinei şi privirea rugătoare a Margaretei ca între două principii opuse, Carol al IX-lea rămase o clipă în cumpănă. În cel din urmă, spuse:

— La drept vorbind, doamna – făcu el, plecîndu-se la urechea Caterinei – Margot are dreptate: Henriot îmi este cumnat.

— Da – răspunse Caterina, apropiindu-se şi ea de urechea fiului ei – da... dar dacă n-ar fi?

XI
Măceşul din cimitirul Inocenţilor

Ajunsă în apartamentul ei, Margareta se străduí în zadar să ghicească ce anume îi şoptise Caterina de Medicis lui Carol al IX-lea, şi care putuse să pună capăt cumplitei judecăţi de care ţinea viaţa sau moartea unui om.

Dimineaţa, un timp îl îngriji pe La Mole, pe urmă încercă să dezlege taina pe care mintea ei n-o putea pătrunde.

Regele Navarei rămăsese prizonier în Luvru. Hughenoţii erau vînaţi mai mult ca oricînd. După o noapte de groază, urmase o zi de măceluri şi mai dezgustătoare. Clopotele nu mai sunau alarma, ci chemau la slujbă, iar glasul vesel al clopotelor, ce răsuna în mijlocul văpăilor şi măcelului, era poate mai trist acum, în bătaia soarelui, decît fusese în întuneric dangătul din noaptea trecută. Dar mai era ceva. Se întîmplase un lucru ciudat: un măceş care înflorise primăvara şi care, ca de obicei, îşi scuturase podoaba înmiresmată în iunie, înflorise din nou peste noapte. Catolicii, care vedeau în aceasta o minune şi făcînd-o cunoscută îl luau pe Dumnezeu drept complice al lor, porneau în procesiune, cu cruci şi prapuri în frunte, spre cimitirul Inocenţilor, unde înflorise măceşul. Această pretinsă consfinţire a măcelului avu darul să îndoiască setea ucigaşilor. Şi pe cînd oraşul continua să fie pretutindeni – pe orice stradă, la fiecare colţ, în fiecare piaţă – martorul

unor scene deznădăjduite, Luvrul se şi transformase într-o groapă comună a tuturor protestanţilor ce se aflau în el în clipa cînd s-a dat semnalul. Doar regele Navarei, principele de Condé şi La Mole rămăseseră în viaţă.

Liniştită în privinţa lui La Mole, ale cărui răni, aşa cum bănuise chiar în ajun, erau grele dar nu mortale. Margareta nu mai era chinuită decît de un singur gînd: să salveze viaţa soţului ei, aflată încă în primejdie. De bună seamă, primul simţămînt care pusese stăpînire pe inima ei fusese de milă sinceră faţă de omul căruia – aşa cum spusese însuşi bearnezul – îi jurase, dacă nu să-l iubească, să-i fie cel puţin aliată. Dar după acest simţămînt, altul mai puţin neprihănit îşi făcuse loc în inima ei. Margareta era ambiţioasă şi căsătorindu-se cu Henric de Bourbon credea că va ajunge aproape sigur regină. Navara era hărţuită pe de o parte de regii Franţei, pe de alta de cei ai Spaniei, care izbutiseră să cucerească, fîşie cu fîşie, jumătate din teritoriul ei. Dacă Henric de Bourbon îndreptăţea speranţele ce se puseseră în curajul său în puţinele împrejurări cînd trăsese sabia din teacă, Navara putea deveni un adevărat regat, avînd ca supuşi pe hughenoţii Franţei. Datorită spiritului ei ascuţit şi atît de luminat, Margareta prevăzuse şi calculase toate acestea. Dacă îl pierdea pe Henric, nu pierdea doar un soţ, ci şi un tron.

Stătea dusă pe gînduri, cînd, deodată, auzi bătăi în uşa de la coridorul secret. Tresări, pentru că numai trei persoane foloseau uşa aceea: regele, regina-mamă şi ducele d'Alençon. Crăpă uşa cămăruţei, le făcu semn lui Gillonne şi La Mole să tacă şi se duse să deschidă.

Era ducele d'Alençon.

Tînărul nostru se făcuse nevăzut încă din ajun.

O clipă, Margareta se gîndi să-i ceară să intervină pe lîngă rege în favoarea Navarei; dar un alt gînd, un gînd înfiorător, o opri. Căsătoria se făcuse împotriva voinţei acestuia. Francisc nu-b putea suferi pe Henric şi dacă se

arătase neutru faţă de burghez, fusese pentru că, după părerea lui, Henric şi Margareta rămăseseră străini unul faţă de altul. Aşadar, orice semn de interes din partea ei pentru Henric, în loc să înlăture, n-ar fi făcut altceva decît să-i apropie şi mai mult de piept cele trei pumnale care îl ameninţau.

Aşa încît, văzîndu-l pe tînărul prinţ, Margareta se înfioră mai mult chiar decît dacă în locul acestuia ar fi apărut regele sau regina-mamă. De altfel, după înfăţişarea lui, nu s-ar fi putut spune că în oraş şi în Luvru se petrecea ceva neobişnuit. Prinţul era, ca de obicei, elegant. Hainele şi rufăria lui răspîndeau acel parfum pe care Carol al IX-lea nu putea să-l sufere, dar pe care ducele de Anjou şi el îl foloseau din abundenţă.

Numai un ochi încercat ca al Margaretei ar fi putut băga de seamă că deşi era mai palid ca de obicei – iar degetele mîinilor sale, atît de frumoase şi atît de îngrijite, ca de femeie, îi tremurau uşor – prinţul păstra totuşi în adîncul inimii lui o bucurie tainică.

Intră ca de obicei. Se apropie de sora lui s-o sărute. Dar în loc să-i întindă obrajii, aşa cum ar fi făcut-o dac-ar fi fost regele Carol al IX-lea sau ducele de Anjou, Margareta se aplecă şi îi întinse fruntea.

Ducele d'Alençon scoase un suspin şi-şi lipi buzele palide de fruntea Margaretei.

Apoi, aşezîndu-se, începu să-i povestească surorii sale întîmplările sîngeroase de peste noapte; sfîrşitul lent şi înfiorător al amiralului, moartea fulgerătoare a lui Téliqny care, străpuns de un plumb, îşi dăduse duhul pe loc. Din cînd în cînd, se oprea, stăruia şi se complăcea să descrie amănuntele sîngeroase ale nopţii, dovedind acea patimă pentru sînge atît de caracteristică lui şi celor doi fraţi ai săi. Margareta îl lăsă să vorbească.

în sfîrşit, după ce isprăvi ce avea de spus, tăcu.

— Nu-i aşa, frate dragă, că n-ai venit doar ca să-mi istoriseşti toate astea? îl întrebă Margareta.

Ducele d'Alençon zîmbi.

— Mai ai să-mi spui ceva?

— Nu – răspunse ducele – aştept.

— Şi ce aştepţi?

— Nu mi-ai spus tu, scumpa mea Margareta – reîncepu ducele apropiindu-şi fotoliul de cel al surorii sale – nu mi-ai spus tu că te-ai căsătorit cu regele Navarei împotriva voinţei tale?

— Da, fără îndoială. Nu-l cunoşteam pe principele de Béarn atunci cînd mi-a fost propus ca soţ.

— Şi nu mi-ai spus tu că de cînd l-ai cunoscut, n-ai simţit nici un pic de dragoste pentru el?

— E adevărat, aşa ţi-am spus.

— Şi nu găseai tu că această căsătorie e nenorocirea ta?

— Dragul meu Francisc – zise Margareta – cînd o căsătorie nu-ţi aduce fericirea cea mare, aduce aproape întotdeauna durerea cea mare.

— Ei bine, scumpa mea Margareta, cum îţi spuneam, aştept.

— Dar ce aştepţi? Spune-mi!

— Să te văd veselă.

— Şi de ce m-aş bucura?

— De prilejul acesta neaşteptat de a fi iarăşi liberă.

— Liberă? urmă Margareta, care voia să-l facă pe prinţ să-şi dezvăluie toate gîndurile.

— Liberă, bineînţeles. Vei fi despărţită de regele Navarei.

— Despărţită? făcu Margareta, ţintuindu-l pe tînăr cu privirea.

Ducele d'Alençon încercă să-i înfrunte privirea, dar curînd trebui să se uite în altă parte, stînjenit.

— Despărţită! repetă Margareta. Eh, frate dragă, îmi pare tare bine că aduci vorba serios despre asta; şi cum vor face să ne despartă?

— Păi – murmură ducele – Henric e hughenot.

— Fără îndoială, dar nici nu şi-a ascuns religia. Asta se ştia cînd ne-au căsătorit.

— Da, surioară – făcu ducele, lăsînd să-i scape o licărire de bucurie – dar ce-a făcut Henric de cînd v-aţi căsătorit?

— Tu, Francisc, ştii mai bine ca oricine, pentru că aproape tot timpul a fost în tovărăşia ta, ba la vînătoare, ba la jocuri.

— Ziua, da – făcu ducele – ziua, dar noaptea?

Margareta tăcu şi de astă dată lăsă ea ochii în jos.

— Noaptea? urmă ducele d'Alençon. Noaptea?

— Ei bine? întrebă Margareta, dîndu-şi seama că trebuia să răspundă ceva.

— Ei bine, şi le-a petrecut la doamna de Sauve.

— De unde ştii? izbucni Margareta.

— Ştiu, pentru că aveam interes să ştiu – răspunse tînărul prinţ, pălind şi smucindu-şi dantela de la mîneci.

Margareta începea să înţeleagă ce anume îi şoptise Caterina lui Carol al IX-lea, dar se făcu că nu ştie nimic.

— De ce-mi spui asta, frate? îl întrebă ea eu prefăcută melancolie. Ca să-mi aminteşti că nimeni dintre cei de aici nu mă iubeşte şi nu ţine la mine? Nici chiar cei pe care natura mi i-a dat să mă ocrotească şi nici cel pe care Biserica mi l-a dat ca soţ?

— Eşti nedreaptă – se grăbi să-i spună ducele d'Alençon, apropiindu-şi mai mult fotoliul de cel al surorii lui. Eu te iubesc şi te ocrotesc.

— Frate dragă – făcu Margareta, privindu-l ţintă. Ai să-mi spui ceva din partea reginei-mamă?

— Eu? Te înşeli, surioară, îţi jur. Ce te face să crezi aşa ceva?

— Cred asta, pentru că sfărîmi prietenia ce te leagă de soţul meu şi pentru că trădezi cauza regelui Navarei!

— Cauza regelui Navarei?! făcu ducele d'Alençon uluit.

— Da, fără îndoială. Ascultă, Francisc, să vorbim deschis. De zeci de ori aţi ajuns la concluzia că nici unul din voi doi nu se poate înălţa sau rămîne în picioare fără spri-

jinul celuilalt. Această alianţă...

— ...a devenit cu neputinţă, surioară – o întrerupse ducele.

— Şi de ce?

— Pentru că regele are anumite planuri în privinţa soţului tău. Ah, iartă-mă, spun soţul tău, greşesc; voiam să spun Henric de Navara! Mama noastră a ghicit totul. M-am alăturat hughenoţilor, pentru că i-am crezut în graţia regelui. Dar iată că hughenoţii sînt măcelăriţi şi în opt zile n-o să rămînă nici cincizeci în tot regatul. I-am întins mîna regelui Navarei pentru că era... soţul tău. Dar iată că nu mai e. Eh, ce-ai de spus tu, care eşti nu numai cea mai frumoasă femeie din Franţa, dar şi mintea cea mai luminată din regat?

— Spun doar atît – răspunse Margareta – îl cunosc eu pe fratele nostru Carol. L-am văzut ieri într-unui din accesele lui de furie, care-i scurtează viaţa cu cîte zece ani; şi mai spun că, din nenorocire, crizele astea au început să se repete destul de des, ceea ce înseamnă că, după toate probabilităţile, fratele nostru Carol nu mai are mult de trăit. În sfîrşit, mai am de spus că regele Poloniei a murit şi se pune serios problema ca în locul lui să fie ales un principe al Franţei, şi mai vreau să spun, în sfîrşit, că în astfel de împrejurări nu-i tocmai nimerit să-ţi părăseşti aliaţii care, în clipe grele, îţi pot veni în ajutor, aducînd sprijinul unui popor şi al unui regat.

— Dar tu – strigă ducele – nu mă trădezi oare şi mai mult atunci cînd, în locul fratelui tău, preferi un străin?

— Ce vrei să spui, Francisc? Cum te trădez şi cu ce?

— L-ai rugat ieri pe rege să-i cruţe viaţa regelui Navarei?

— Ei şi? întrebă Margareta, cu o prefăcută candoare.

Ducele se ridică brusc, dădu ocol încăperii cu un aer rătăcit, apoi se întoarse şi îi luă mîna Margaretei.

Mîna ei era ţeapănă şi rece ca gheaţa.

— Rămîi cu bine, surioară – zise el – n-ai vrut să mă

înţelegi, tu ai să porţi vina tuturor nenorocirilor ce se vor abate asupra ta.

Margareta păli, dar rămase locului. Îl lăsă să plece fără să facă vreun gest de a-l reţine. Dar nu ieşi bine pe coridor că se şi întoarse din drum.

— Ascultă, Margareta – zise el – am uitat să-ţi spun ceva: mîine, la ceasul ăsta, regele Navarei va fi mort.

Margareta scoase un ţipăt; căci gîndul că ea era unealta unei crime îi pricinui o spaimă pe care nu şi-o putu stăpîni.

— Şi tu n-ai să împiedici moartea aceasta? îi spuse ea. N-ai să-i scapi viaţa celui mai bun şi mai credincios aliat al tău!

— Începînd de ieri, aliatul meu nu mai e regele Navarei.

— Dar cine atunci?

— Domnul duce de Guiso. Exterminîndu-i pe hughenoţi, el devine rege al catolicilor.

— Şi tocmai fiul lui Henric al II-lea îl recunoaşte drept rege pe un duce de Lorena!...

— Azi ai o zi proastă, Margareta, văd că nu pricepi nimic.

— Trebuie să mărturisesc că încerc zadarnic să-ţi citesc gîndurile.

— Surioară, eşti dintr-o casă la fel de bună ca şi doamna principesă de Porcian, iar de Guise nu e mai nemuritor decît regele Navarei. Ei bine, Margareta! Să luăm acum trei ipoteze, toate trei posibile; prima, că fratele mai mic al regelui ar fi ales rege al Poloniei; a doua, că mai iubi la fel de mult cum te iubesc şi eu; ei bine, eu sînt rege al Franţei, iar tu... iar tu... regină a catolicilor.

Margareta îşi ascunse capul în mîini, uluită de puterea de pătrundere a acestui adolescent pe care nimeni de la curte nu-l socotea o minte prea luminată.

— Dar – îl întrebă ea după o clipă de tăcere – nu cumva eşti gelos pe domnul duce de Guise, aşa cum eşti pe regele Navarei?

— Ce-a fost, a fost – răspunse ducele d'Alençon cu un glas surd. Şi dacă am avut pentru ce să fiu gelos pe ducele de Guise, ei bine, am fost.

— Un singur lucru ar putea împiedica planul acesta frumos să izbutească.

— Care?

— Nu-l mai iubesc pe ducele de Guise.

— Atunci pe cine iubeşti?

— Pe nimeni.

Ducele d'Alençon se uită la Margareta cu uimirea celui care, la rîndul lui, nu pricepe nici el nimic şi ieşi, scoţînd un suspin şi apăsîndu-şi fruntea, gata să-i plesnească de durere, cu mîna lui îngheţată.

Margareta rămase singură, pe gînduri. Începea să vadă clar şi precis, cum stăteau lucrurile; regele îşi dăduse îngăduinţa pentru noaptea sfîntului Bartolomeu, iar regina Caterina şi ducele de Guise o înfăptuiseră. Ducele de Guise şi ducele d'Alençon urmau să se alieze pentru a trage foloase cît mai mari. Moartea regelui Navarei trebuia să fie urmarea firească a acestei mari nenorociri. Odată regele Navarei mort, ei ar fi pus mîna pe regatul lui. Cît despre Margareta, ea ar fi rămas văduvă, fără tron, fără putere şi fără vreo altă perspectivă decît mănăstirea, unde n-ar fi avut parte nici de trista suferinţă de a-şi plînge un soţ, căci Henric nu-i fusese niciodată soţ.

Astfel stăteau lucrurile cînd regina Caterina trimise s-o întrebe dacă nu voia să ia şi ea parte, alături de toată curtea, la un pelerinaj la măceşul din cimitirul Inocenţilor.

În prima clipă Margareta se gîndi să refuze să se alăture acestui cortegiu. Dar gîndul că, mergînd, ar putea af:a ceva despre soarta regelui Navarei, o făcu să primească. Trimise vorbă că dacă voiau să-i pregătească şi ei un cal, le va întovărăşi cu plăcere pe maiestăţile lor.

După cinci minute, un paj veni să anunţe că tot cortegiul nu aşteaptă decît ca ea să coboare. Margareta îi făcu semn cu mîna Gillonnei să aibă grijă de rănit şi coborî.

Regele, regina-mamă, Tavannes şi fruntaşii catolicilor tocmai încălecaseră. Margareta aruncă repede o privire asupra grupului alcătuit din vreo douăzeci de persoane; regele Navarei nu era printre ei.

În schimb, era doamna de Sauve; ochii li se întîlniră şi Margareta înţelese că iubita soţului ei avea să-i spună ceva.

Porniră la drum, apucînd-o pe strada Saint-Honoré, prin strada de l'Astruce. Zărindu-i pe rege, pe regina Caterina şi pe fruntaşii catolicilor, norodul se îngrămădise în urma alaiului, ca un val care creşte şi strigă:

— Trăiască regele! Trăiască liturghia! Moarte hughenoţilor!

Strigătele erau însoţite de fluturarea unor săbii înroşite şi archebuze fumegînde, ce dovedau că fiecare luase parte la înspăimântătoarele întîmplări de peste noapte.

Ajungînd în dreptul străzii Prouvelles, se întîlniră cu o ceată care tîra după ea un trup decapitat. Era trupul amiralului. Oamenii aceştia îl duceau la Montfaucon ca să-l spînzure de picioare.

Intrară în cimitirul Inocenţilor, pe poarta ce dădea în strada Chaps, astăzi strada Déchargeurs. Clerul, înştiinţat de venirea regelui şi a reginei-mame, le aştepta pe maiestăţile lor ca să ţină o cuvîntare în cinstea lor.

În timp ce Caterina asculta cuvintele ce îi erau adresate, doamna de Sauve folosi prilejul spre a se apropia de regina Navarei, cerîndu-l îngăduinţa de a-i săruta mîna. Margareta i-o întinse şi doamna de Sauve îşi apropie buzele de mîna ei ca să i-o sărute şi să-i strecoare, totodată, în mînecă, un bileţel răsucit.

Oricît de iute şi nebăgată în seamă a fost retragerea doamnei de Sauve, Caterinei nu-i scăpă din vedere şi în clipa în care doamna sa de onoare săruta mîna reginei, se întoarse spre ea.

Cele două femei prinseră privirea aceea care pătrundea pînă la ele ca un fulger, dar rămaseră amîndouă

nepăsătoare. Apoi, doamna de Sauve se îndepărtă şi îşi reluă locul lîngă Caterina.

După ce răspunse cuvintelor ce-i fuseseră adresate, Caterina îi făcu reginei de Navara un semn cu degetul, zîmbind, să se apropie.

Margareta se supuse.

— Eh, fata mea! făcu regina-mamă în dialectul ei italian. Văd că eşti în bune relaţii cu doamna de Sauve!

Margareta zîmbi şi cu cea mai mare amărăciune pe care şi-o putu întipări pe chip răspunse:

— Da, mamă, şarpele a venit să-mi muşte mîna!

— Oh! făcu Caterina, zîmbind. Nu cumva eşti geloasă?

— Vă înşelaţi, doamnă – răspunse Margareta. Gelozia mea nu e mai mare decît dragostea soţului meu pentru mine. Mă pricep doar să deosebesc prietenii de duşmani. Iubesc pe cine mă iubeşte şi nu pot suferi pe cine mă urăşte. Altfel, doamnă, cum m-aş putea numi fiica dumneavoastră?

Caterina zîmbi, făcînd-o să înţeleagă că dacă avusese vreo bănuială, aceasta era spulberată acum.

De altfel, în acea clipă alţi pelerini atrăseseră atenţia augustei adunări. Ducele de Guise venea însoţit de un grup de gentilomi înfierbîntaţi încă de un măcel recent. Ei însoţeau o litieră bogat împodobită, care se opri în faţa regelui.

— Ducesa de Nevers! exclamă Carol al IX-lea. Ia te uită! Această frumoasă şi vrednică catolică a venit să primească lauda noastră! Ce-am auzit, verişoară, că i-ai vînat pe hughenoţi şi că pe unul l-ai ucis de la fereastră cu o piatră?

Ducesa de Nevers se făcu roşie ca focul.

— Sire – murmură ea îngenunchind în faţa regelui – dimpotrivă, am avut fericirea să adăpostesc un catolic rănit.

— Bine, bine, verişoară! Există două feluri de a mă sluji: nimicindu-i pe duşmanii mei sau ajutîndu-mi prie-

tenii. Fiecare face cum poate şi sînt sigur că dacă ai fi putut, ai fi făcut şi mai mult.

În tot acest timp, norodul, care vedea ce bună înţelegere domneşte între casa de Lorena şi Carol al IX-lea, striga cît îl ţinea gura:

— Trăiască regele! Trăiască ducele de Guise! Trăiască liturghia!

— Te întorci cu noi la Luvru, Henriette? o întrebă regina-mamă pe frumoasa doamnă.

Margareta îi făcu un semn cu cotul prietenei ei, care pricepu şi răspunse pe dată i

— Nu, doamnă, dar dacă maiestatea voastră îmi porunceşte, căci altfel am o treabă în oraş cu maiestatea sa regina Navarei.

— Şi ce aveţi de făcut? o întrebă Caterina.

— Vrem să vedem nişte cărţi greceşti foarte rare şi foarte ciudate, găsite la un bătrîn pastor protestant şi care au fost duse în turnul Saint-Jacques-la-Boucherie – îi răspunse Margareta.

— Mai, bine v-aţi duce să vedeţi cum sînt aruncaţi în Sena, de pe podul Meuniers, ultimii hughenoţi – spuse Carol al IX-lea. Acolo e locul bunilor francezi.

— Vom merge şi acolo, dacă aşa e voia maiestăţii voastre – răspunse ducesa de Nevers.

Caterina se uită cu neîncredere la cele două femei.

Margareta, mereu la pîndă, îi prinse privirea şi, după ce se uită grăbită în jur, se întoarse cu un aer neliniştit.

Prefăcută sau nu, această nelinişte nu-i scăpă de fel Caterinei.

— Ce cauţi?

— Caut... Nu mai văd... – făcu ea.

— Ce cauţi? Pe cine nu mai vezi?

— Pe doamna de Sauve... – răspunse Margareta. Nu cumva s-a întors la Lutru?

— Ţi-am spus eu că eşti geloasă! îi şopti la ureche Caterina fiicei sale. O, bestia! Hai, hai, Henriette! urmă

ea, ridicînd din umeri. Ia-o pe regina Navarei şi duceţi-vă.

Margareta se făcu că se mai uită o dată în jur, apoi, aplecîndu-se la urechea prietenei ei, îi spuse!

— Ia-mă mai repede de-aici! Am să-ţi spun lucruri de cea mai mare importanţă.

Ducesă făcu o plecăciune în faţa lui Carol al IX-lea şi a Caterinci, apoi, înclinîndu-se dinaintea reginei Navarei, îi zise:

— Maiestatea voastră binevoieşte să se urce în litiera mea?

— Cu plăcere. Numai că o să trebuiască să mă duci înapoi la Luvru.

— Litiera mea, ca şi oamenii mei şi eu – răspunse ducesa – sîntem la ordinele maiestăţii voastre.

Regina Margareta urcă în litieră şi la un semn al ei, urcă şi ducesa de Nevers, care luă respectuos loc în faţă.

Caterina şi gentilomii ei se întoarseră la Luvru, pe acelaşi drum pe care veniseră. Numai că, tot drumul, reginamamă fu văzută vorbindu-i fără încetare regelui la ureche şi arătîndu-i-o de mai multe ori pe doamna de Sauve.

Şi de fiecare dată regele rîdea, cu rîsul acela al lui – un rîs mai sinistru decît o ameninţare.

Cît despre Margareta, de îndată ce simţi că litiera s-a pus în mişcare şi că nu mai avea să se teamă de privirile iscoditoare ale Caterinei, scoase repede din mînecă bileţelul doamnei de Sauve şi citi:

„Am primit poruncă să-i trimit astă-seară regelui Navarei două chei: una de la camera în care este închis, cealaltă de la camera mea. După ce va intra la mine, trebuie să-l ţin pînă la şase dimineaţa.

Maiestatea voastră să chibzuiască, maiestatea voastră să hotărască, maiestatea voastră să nu ţină seama pentru nimic în lume de viata mea”.

Nu mai încape îndoială – murmură Margareta – şi această biată femeie e tot o unealtă de care vor să se slu-

jească ca să ne piardă pe toţi. Dar vom vedea noi dacă pe regina Margot, cum îmi spunea fratele meu Carol, e chiar aşa de uşor s-o trimiţi la călugărie.

— De la cine e scrisoarea asta? o întrebă ducesa de Nevers, arătînd spre bileţelul pe care Margareta îl mai citise o dată cu mare atenţie.

— Ah, ducesă! Am atîtea să-ţi spun! îi zise Margareta, rupînd biletul în mii de bucăţele.

XII
Destăinuirile

— ŞI MAI ÎNTÎI, ÎNCOTRO? ÎNTREBĂ Margareta. Cred că nu la podul Meuniers?... Mi-e de ajuns cîte măceluri din astea am văzut de ieri pînă azi, biata mea Henriette!

— Mi-am îngăduit s-o conduc pe maiestatea voastră...

— Mai întîi şi întîi, maiestatea mea te roagă să uiţi că e maiestate... Aşadar, mă conduceai la...

— La palatul de Guise, dacă nu cumva vreţi în altă parte.

— Nu, nu, Henriette! Să mergem la tine; ducele de Guise nu-i acolo, şi nici soţul tău, nu-i aşa?

— Oh, nu! exclamă ducesa cu o bucurie care făcu să-i strălucească ochii ei frumoşi, de culoarea smaraldului. Nu, nici cumnatul meu, nici soţul meu şi nici altcineva! Sînt liberă, liberă ca vîntut, ca pasărea, ca norul... Liberă, regina mea, înţelegeţi? Vă daţi seama cîtă fericire e în acest cuvînt: liberă?... Mă duc, mă întorc, merg unde vreau, poruncesc! Ah, sărmană regină! Tu nu eşti liberă! De aceea şi oftezi...

— Te duci, te întorci, mergi unde vrei, porunceşti! Oare asta-i tot? Libertatea ta nu-ţi slujeşte decît la asta? Eh, draga mea, pentru atîta lucru eşti prea fericită!

— Maiestatea voastră mi-a făgăduit că ne vom descărca sufletele.

— Iar maiestatea mea! Uite ce e, Henriette, să ştii că ne certăm. Ai uitat cum ne-a fost vorba?

— Nu, în faţa lumii, plecata voastră slugă, iar între patru ochi, zburdalnica ta confidentă. Nu-i aşa, doamnă? Nu-i aşa, Margareta? *

— Da, da! făcu regina zîmbind.

— între noi nu există nici duşmănii de familie, nici perfidii de dragoste. Totul e cinstit, deschis. În sfîrşit, alianţă ofensivă şi defensivă, cu scopul unic de a descoperi şi de a prinde din zbor, dacă o întîlnim, acea apariţie trecătoare căreia îi spunem fericire.

— Ducesă, aşa e! Şi ca să întărim din nou legămîntul, să ne sărutăm.

Şi cele două capete fermecătoare, unul palid şi învăluit în tristeţe, celălalt îmbujorat, blond şi zîmbitor, se apropiară cu graţie şi îşi împreunară buzele ca şi gîndurile.

— Ceva nou, deci? întrebă ducesa, aţintind asupra Margaretei o privire lacomă şi iscoditoare.

— Dar oare de două zile încoace nu-s toate noi?

— Oh, vorbesc de dragoste, nu de politică! Cînd vom ajunge la vîrsta doamnei Caterina, mama ta, atunci o să facem şi politică. Noi avem însă abia douăzeci de ani, frumoasa mea regină, aşa că să vorbim despre altele. Ia spune, nu cumva te-ai măritat în lege?

— Cu cine? întrebă Margareta rîzînd.

— Ah, mi-a venit inima la loc, zău aşa!

— Ei bine, Henriette, ţie ţi-a venit inima la loc, dar pe mine mă înspăimîntă treaba asta. Ducesă, e nevoie să fiu măritată!

— Cînd?

— Mîine.

— Ah, nu mai spune, sărmana mea prietenă! E într-adevăr nevoie?

— Neapărat!

— Ei, drăcia dracului, cum ar zice o cunoştinţă de-a

mea! Tristă poveste!

— Cunoşti tu pe cineva care obişnuieşte să spună „drăcia dracului”? o întrebă Margareta rîzînd.

— Da.

— Cine e?

— Mă întrebi pe mine, cînd de fapt e rîndul tău să vorbeşti. Termină şi încep şi eu.

— în două cuvinte, iată cum stau lucrurile: regele Navarei e îndrăgostit şi nici nu-i pasă de mine. Eu nu sînt îndrăgostită, dar nici mie nu-mi pasă de el. Totuşi, ar trebui să ne schimbăm amîndouă părerile, sau măcar pentru o zi să avem aerul că ni le-am schimbat.

— Ei bine, schimbă-ţi-le tu! Şi pot fi sigură că şi le va schimba şi el!

— Tocmai asta nu se poate! Pentru că niciodată n-am fost mai puţin dispusă ca acum să mi le schimb.

— Nădăjduiesc că numai în privinţa soţului tău?

— Henriette, ceva mă împiedică.

— Ce anume?

— Religia. Tu faci vreo deosebire între hughenoţi şi catolici?

— În politică?

— Da.

— Fără îndoială.

— Dar în dragoste?

— Scumpa mea prietenă, noi, femeile, sîntem atît de păgîne, că atunci cînd e vorba de secte, le îngăduim pe toate, iar cînd e vorba de zei, credem în mai mulţi.

— întruchipat în unul singur, nu-i aşa?

— Da – făcu ducesa, cu o sclipire păgînă în priviri. Da, în cel ce se numeşte Eros-Cupidon-Amor; da, cel ce poartă tolbă, e legat la ochi şi are aripi... Drăcia dracului! Trăiască cucernicia!

— Dar tu ai un fel foarte personal de a te închina: azvîrli cu pietre în capul hughenoţilor.

— Să facem cum e mai bine şi să lăsăm lumea să vor-

bească... Ah, Margareta, cele mai nobile gînduri şi cele mai frumoase fapte cum se mai schimbă cînd intri în gura gloatei!

— Gloată?... Dar parcă tocmai fratele meu, Carol al IX-lea, te lăuda!

— Margareta, fratele tău Carol e un vînător mare, care suflă toată ziulica din corn şi d-aia e atît de slab... De la el nu primesc nici măcar complimente. Şi de altfel i-am şi spus-o... N-ai auzit ce i-am răspuns?

— Nu. Vorbeai atît de încet!

— Cu atît mai bine. Atunci am şi mai multe să-ţi spun. Ei, hai, Margareta, termină-ţi spovedania.

— Ştii că... ştii că...

— Ce să ştiu?

— Ştii că – făcu regina zîmbind – dacă piatra de care. vorbea fratele meu Carol ar fi fost o piatră istorică, m-aş fi abţinut.

— Bun exclamă Henriette. Ai ales un hughenot. Ei bine, fii pe pace! Ca să ai conştiinţa împăcată, îţi făgăduiesc să-mi aleg şi eu unul cum se iveşte un prilej.

— Ah, se pare că de data asta ţi-ai luat un catolic?

— Ei, drăcia dracului! făcu ducesa.

— Bine, bine, pricep!

— Şi cum arată hughenotul nostru?

— Nu l-am ales. Între tînărul ăsta şi mine nu-i nimic, şi probabil să nici nu fie vreodată.

— Dar, în sfîrşit, cum arată? Asta nu-i un motiv să nu-mi spui. Ştii doar cît sînt de curioasă!

— Un biet tînăr, frumos ca Nissus al lui Benvenuto Cellini, şi care a căutat adăpost în apartamentul meu.

— Oh, oh!... Şi tu, care nici măcar nu-l poftiseşi!

— Bietul băiat! Nu mai rîde aşa, Henriette, pentru că chiar în clipa asta mai e încă între viaţă şi moarte.

— E bolnav cumva?

— E rănit grav.

— Bine, dar e foarte primejdios să ascunzi un hughenot

rănit!... Mai ales în vremurile astea; şi ce-ai de gînd să faci cu hughenotul tău rănit, cu care nu ai nimic şi nici nu ai să ai vreodată?

— L-am ascuns în cămăruţă; l-am ascuns şi vreau să-l scap.

— E frumos, e tînăr şi e rănit. Îl ascunzi în cămăruţa ta şi vrei să-l scapi; ei bine, mare netrebnic ar trebui să fie hughenotul ăsta dacă nu ţi-ar rămîne recunoscător pînă la moarte!

— Mă tem că îmi şi este... chiar mai mult decît aş dori-o.

— Şi te interesează... sărmanul tînăr?

— Doar... din omenie.

— Ah, omenia! Sărmană regină! Virtutea asta ne-a pierdut întotdeauna pe noi, femeile.

— Da, şi îţi dai seama că dintr-o clipă în alta regele, ducele d'Alençon, mama, ba chiar şi soţul meu... ar putea să intre la mine...

— Şi ai vrea să ţi-l ascund pe micul tău hughenot, cît va fi bolnav, cu condiţia să ţi-l înapoiez cînd se va face bine, nu-i aşa?

— îţi arde de glumă – făcu Margareta. Nu, îţi jur că nu mă gîndesc atît de departe. Te-aş ruga doar să încerci să-l ascunzi undeva pe bietul băiat; să încerci să-i ocroteşti viaţa pe care eu i-am salvat-o; ţi-aş fi atunci recunoscătoare din tot sufletul! în palatul de Guise eşti ca la tine acasă. N-ai nici cumnat, nici soţ care să te iscodească şi să te ţină din scurt şi mai ales, în spatele camerei tale, draga mea, unde din fericire n-are voie să calce nimeni, există un cabinet mare, cum am şi eu. Ei bine, dă-mi acest cabinet pentru hughenotul meu; cînd se va face bine, vei deschide colivia şi pasărea îşi va lua zborul.

— O singură piedică există, scumpa mea regină! Colivia e ocupată!

— Cum? Ai salvat şi tu pe cineva?

— Tocmai asta i-am răspuns fratelui tău!

— Ah, înţeleg; de aceea vorbeai atît de încet că nu te-am putut auzi!

— Ascultă, Margareta, e o poveste minunată, nu mai puţin frumoasă şi nici mai puţin poetică decît a ta. După ce ţi-am lăsat cei şase soldaţi din garda mea, m-am dus, cu ceilalţi şase, la palatul de Guise, şi tocmai priveam cum e jefuită şi arsă o casă despărţită de palatul fratelui meu doar de strada Quatre-Fils, cînd, deodată, aud nişte femei ţipînd şi bărbaţi care înjură. Ies pe balcon şi văd mai întîi o sabie ale cărei scînteieri păreau să lumineze numai ele întregul tablou. Mă uit plină de admiraţie la tăişul acela minios; ştii doar cît de mult îmi plac mie lucrurile frumoase!... Pe urmă, cum era şi firesc, încerc să desluşesc braţul care o mînuia şi trupul căruia îi aparţinea acest braţ. Printre lovituri şi ţipete, zăresc în sfîrşit omul şi ce văd... un erou, un Aiax Telamón; aud un glas, un glas ca un tunet. Mă aprind, inima începe să-mi zvîcnească, tresar la fiecare lovitură ce-l ameninţa. La fiecare lovitură de sabie pe care o dădea; vezi tu, regina mea, a fost un sfert de ceas atît de plin de emoţie, cum n-am mai cunoscut de cînd sînt, şi nici nu credeam că poate exista. Şi eu şedeam aşa acolo, gîfîind, cu sufletul la gură, mută, cînd deodată, eroul meu se face nevăzut.

— Cum asta?

— Dispare sub un bolovan pe care l-a aruncat în el o babă; atunci, ca şi Cirus, mi-am regăsit glasul şi am strigat: „Săriţi, ajutor!” Soldaţii noştri au venit, l-au ridicat şi, în sfîrşit, l-au dus în camera mea, pe care tu mi-o ceri pentru protejatul tău.

— Vai, dragă Henriette, înţeleg povestea ta. cu atît mai mult cu cît seamănă cu a mea!

— Cu o singură deosebire, regina mea, că eu nu trebuie să-l ajung pe domnul Annibal de Coconnas, ca să rămîn credincioasă regelui şi Bisericii!

— Annibal de Coconnas îl cheamă? întrebă Margareta, pufnind în rîs.

— Grozav nume, nu-i aşa? făcu Henriette. Ei bine, şi-l merită! Pe legea mea, e un viteaz! Şi cît singe a făcut el să curgă! Pune-ţi masca, regina mea, pentru că am ajuns la palat.

— Dar de ce să-mi pun masca?

— Pentru că vreau să ţi-l arăt pe viteazul meu.

— E frumos?

— Cînd se bătea, mi s-a părut nemaipomenit. Ce-i drept, era noapte, şi la lumina flăcărilor... Dar azi-dimineaţă, la lumina zilei, mi s-a părut mai puţin grozav. Cu toate astea, cred e-o să-ţi placă.

— Prin urmare, protejatul meu n-are ce căuta în palatul de Guise; îmi pare rău, pentru că e ultimul loc unde hughenoţii ar fi căutaţi.

— Nicidecum, chiar în seara asta am să-l aduc, am să-l culc pe unul în colţul din dreapta şi pe celălalt în colţul din stînga.

— Dar dacă îşi dau seama că unul e protestant şi celălalt catolic, au să se mănînce de vii!

— Oh, nu-i nici o primejdie! Domnul de Coconnas a primit o asemenea lovitură în faţă, că nici nu prea mai vede; iar hughenotul tău are o rană în piept că nici nu se poate mişca... Şi apoi, să ai grijă să-i spui să nu deschidă gura despre religie, şi totul va fi de minune.

— Bine, fie şi-aşa!

— Să intrăm; ne-am înţeles, deci.

— Mulţumesc – făcu Margareta, strîngîndu-i mîna prietenei ei.

— Aici, doamnă, sînteţi din nou maiestate – îi spuse ducesa de Nevers. Îngăduiţi-mi deci să vă fac onorurile casei, aşa cum se cuvine faţă de regina Navarei.

Şi ducesa coborî din litieră, se lăsă într-un genunchi ca să-i ajute Margaretei să coboare. După aceea, arătîndu-i cu mîna intrarea palatului, păzită de două santinele cu archebuză în mînă, o porni la cîţiva paşi în urma reginei, care trecu maiestuos înaintea ducesei. Aceasta îşi păstră

atitudinea supusă atîta timp cît putea fi văzută. Odată ajunsă în cameră, ducesa încuie uşa; apoi, chemîndu-şi camerista – o siciliană sprintenă ca focul – îi spuse în italieneşte.

— Mica, cum îi merge domnului conte?

— Din ce în ce mai bine – răspunse aceasta.

— Şi ce face?

— În clipa de faţă, doamnă, cred că mănîncă ceva.

— Bine făcu Margareta. Dacă are iar poftă de mîncare, e semn bun.

— Ah, da, uitasem că eşti eleva lui Ambroise Paré. Mica, poţi să pleci!

— De ce-i spui să plece?

— Ca să stea de pază.

Mica plecă.

— Acum – zise ducesa – vrei să ne ducem noi la el, sau să-l aducem aici?

— Nici una, nici alta. Aş vrea să-l văd fără să fiu văzută.

— Ce importanţă are, de vreme ce ai mască?

— M-ar putea recunoaşte după păr, după mîini, după vreo bijuterie.

— Vai, ce prevăzătoare s-a făcut frumoasa mea regină de cînd s-a măritat!

Margareta zîmbi.

— Ei bine, atunci nu există decît o cale – urmă ducesa.

— Care?

— Să ne uităm la el prin gaura cheii.

— Fie! Hai, du-mă acolo!

Ducesa o luă de mînă pe Margareta şi o conduse spre o uşă acoperită de o perdes. Se lăsă într-un genunchi şi se uită prin gaura cheii, de unde cheia lipsea.

— E chiar la masă şi stă cu faţa spre noi – zise ea. Vino!

Regina Margareta îi luă locul şi, la rîndu-i, puse ochiul la gaura cheii. Aşa cum îi spusese ducesa, Coconnas se înfrupta dintr-o masă bogată, fără ca rănile să-l împiedice cu ceva.

— Ah, Dumnezeule! exclamă Margareta, trăgîndu-se înapoi.

— Ei, ce e, ce s-a întîmplat? întrebă ducesa mirată.

— Cu neputinţă! Nu! Ba da! Oh, pot să jur; e chiar el!

— Care el?

— Sst! făcu Margareta, ridicîndu-se şi apucînd-o pe ducesă de mînă. Asta a vrut să-l ucidă pe hughenotul meu. Şi l-a urmărit pînă în odaie la mine, împungîndu-l cu spada, chiar şi atunci cînd era în braţele mele! Oh, Henriette, bine că nu m-a văzut!

— Ei bine, atunci l-ai văzut la treabă? Ce zici? Nu era frumos?

— Nu ştiu! răspunse Margareta. Nu-l vedeam decît pe cel urmărit.

— Şi cum îl cheamă pe. cel urmărit?

— N-ai să-i pomeneşti numele de faţă cu el?

— Nu, îţi făgăduiesc.

— Lerac de La Mole.

— Şi, spune-mi, cum îl găseşti acum?

— Pe domnul de La Mole?

— Nu. Pe domnul de Coconnas.

— Drept să-ţi spun... – făcu Margareta.

Şi regina se opri.

— Hai, hai – stărui ducesa – văd că nu-i poţi ierta rana pe care i-a făcut-o hughenotului tău.

— Dar mi se pare – zise Margareta rîzînd – că nici hughenotul nu i-a rămas dator şi că tăietura pe care i-a făcut-o sub ochi...

— Ei, atunci sînt chit şi îi putem împăca. Trimite-mi-l şi pe rănitul tău.

— Nu încă, mai tîrziu.

— Cînd?

— Cînd o să-l duci pe-al tău în altă cameră.

— în care cameră?

Margareta îi aruncă prietenei ei o privire şi aceasta i-o întoarse, după o clipă de tăcere, şi izbucni în rîs.

— Bine, fie! făcu ea. Prin urmare, mai aliate ca niciodată?

— Şi prietenie sinceră pe viaţă! adăugă regina.

— Iar parola, semnul de recunoaştere în caz de nevoie?

— Cele trei nume ale triplului tău zeu: Eros-Cupidon-Amor.

Şi cele două femei se despărţiră, după ce se mai îmbrăţişară o dată şi îşi strînseră mîna pentru a douăzecea oară.

XIII
Există chei ce deschid uşi pentru care nu sînt făcute

ÎNTORCÎNDU-SE LA LUVRU, regina Navarei o găsi pe Gillone, foarte tulburată. În lipsa ei, doamna de Sauve o căutase şi adusese o cheie dată de regina-mamă. Era cheia camerei în care fusese închis Henric. Nu mai încăpea nici o îndoială că regina-mamă urmărea, în cine ştie ce scop, ca bearnezul să îşi petreacă noaptea aceea la doamna de Sauve.

Margareta luă cheia şi începu s-o răsucească în mînă. O puse pe Gillonne să repete cuvînt cu cuvînt tot ce spusese doamna de Sauve, cîntări apoi cu grijă fiecare vorbă şi păru să înţeleagă planul pe care-l urzea Caterina.

Luă o pană de cerneală şi scrise pe o hîrtie:

„*Nu vă duceţi în noaptea asta la doamna de Sauve. Veniţi la regina Navarei.*

Margareta”.

Făcu apoi hîrtia sul, o vîrî în scobitura cheii şi îi porunci Gillonnei ca îndată ce se va înnopta, să strecoare cheia sub uşa prizonierului.

După împlinirea acestei prime îndatoriri, Margareta se gîndi iarăşi la sărmanul rănit. Încuie toate uşile, intră în cămăruţă şi, spre marea ei uimire, îl găsi pe La Mole

îmbrăcat în hainele lui zdrenţuite şi pătate de sînge de sus pînă jos.

Văzînd-o, La Mole încercă să se ridice; dar, clătinîndu-se pe picioare, nu se putu ţine şi căzu înapoi pe canapeaua care îi slujise de pat.

— Dar ce s-a întîmplat, domnule? îl întrebă Margareta. Şî de ce nu ascultaţi ce vă spune medicul? V-am sfătuit să vă odihniţi şi în loc să-mi daţi ascultare, faceţi tocmai pe dos.

— Oh, doamnă! răspunse Gillonne. Nu sînt eu de vină! L-am rugat, l-am implorat pe domnul conte să nu facă nebunia asta, dar mi-a declarat că nu mai are ce căuta în Luvru.

— Vreţi să părăsiţi Luvrul? făcu Margareta, privindu-l uimită pe tînăr, care lăsă ochii în jos. Dar e cu neputinţă! Nici nu puteţi merge: sînteţi palid şi slăbit; uitaţi cum vă tremură genunchii! Azi-dimineaţă rana de la umăr sîngera încă.

— Doamnă – răspunse tînărul – după cum am fost recunoscător aseară maiestăţii voastre că m-a adăpostit, o rog să binevoiască să-mi dea voie să plec chiar azi.

— Nici nu ştiu cum să calific o hotărîre atît de nebunească – îi răspunse mirată Margareta – e mai mult decît lipsă de recunoştinţă!

— Oh, doamnă! exclamă La Mole, împreunîndu-şi mîinile. Credeţi-mă că, departe de a fi nerecunoscător, port în inima mea un simţămînt de recunoştinţă care o să dăinuiască cît voi trăi.

— Atunci n-o să dăinuiască prea mult – zise Margareta, mişcată de această izbucnire, care nu lăsa nici o îndoială asupra sincerităţii spuselor lui – pentru că ori vi se deschid din nou rănile şi atunci veţi muri din pricina pierderii de sînge, ori veţi fi recunoscut ca hughenot şi nu veţi apuca să faceţi o sută de paşi, că veţi fi ucis.

— Trebuie totuşi să plec din Luvru – murmură La Mole.

— Ei, trebuie! repetă Margareta, măsurîndu-l cu pri-

virea ei senină şi adîncă.

Apoi, pălind uşor, adăugă:

— Ah, da, înţeleg, iertaţi-mă, domnule! Dincolo de porţile Luvrului există desigur cineva căruia lipsa dumneavoastră îi pricinuieşte o crudă nelinişte. E drept, domnule de La Mole, e firesc, şi înţeleg. De ce nu mi-aţi spus pe loc, sau, mai degrabă, cum de nu m-am gîndit eu singură la asta! Este o datorie atunci cînd adăposteşti pe cineva să ai grijă de simţămintele lui, tot aşa cum ai grijă de răni, şi să-i ocroteşti sufletul, aşa cum i-ai ocroti şi trupul.

— Vai, doamnă – răspunse La Mole – vă înşelaţi amarnic! Sînt aproape singur pe lume şi singur de tot în Paris, unde nu cunosc pe nimeni. Ucigaşul meu e primul om cu care am schimbat o vorbă în oraşul acesta şi maiestatea voastră e prima femeie care mi-a adresat cuvîntul.

— Atunci – făcu Margareta, mirată – de ce vreţi să plecaţi?

— Pentru că, noaptea trecută – îi răspunse La Mole – maiestatea voastră n-a închis ochii şi pentru că în noaptea asta...

Margareta roşi.

— Gillonne – spuse ea – s-a înnoptat; cred că e timpul să duci cheia.

Gillonne zîmbi şi plecă.

— Dar – urmă Margareta – dacă sînteţi singur în Paris, fără prieteni, cum o să vă descurcaţi?

— Doamnă, voi avea mulţi prieteni, căci pe cînd eram urmărit, m-am gîndit la mama mea, care a fost catolică. Am văzut-o parcă trecînd pe dinainte-mi, în drum spre Luvru, cu o cruce în mînă, şi atunci am jurat să îmbrăţişez religia ei dacă Dumnezeu îmi va scăpa viaţa. Şi Dumnezeu nu numai că mi-a salvat viaţa, doamnă, dar mi-a trimis şi un înger, ca să mă facă s-o iubesc.

— Dar nici nu vă puteţi mişca; o să leşinaţi după primii

o sută de paşi!

— Doamnă, am încercat să umblu prin această cămăruţă, mă mişc anevoie şi mă doare dar să mă văd eu ajuns în piaţa Luvrului, că pe urmă, fie ce-o fi!

Margareta îşi sprijini capul într-o mînă şi rămase pe gînduri.

— Şi de regele Navarei nu-mi mai pomeniţi nimic? îl iscodi ea. Acum, cînd aveţi de gînd să treceţi la altă credinţă, nu mai vreţi să-l slujiţi?

— Doamnă – făcu La Mole, pălind – aţi ghicit pricina plecării mele... Ştiu că regele Navarrei se află acum în cea mai mare primejdie, şi că toată trecerea de care vă bucuraţi dumneavoastră, ca principesă a Franţei, abia dei va putea scăpa viaţa.

— Cum, domnule, ce vreţi să spuneţi şi despre ce primejdie este vorba?

— Doamnă – răspunse La Mole, şovăind – din cămăruţa asta se aude tot.

— Asta aşa-i – murmură Margareta ca pentru sine. Mi-a mai spus-o şi domnul de Guise.

Apoi adăugă, cu glas tare:

— Ei bine, ce-aţi auzit?

— Mai întîi convorbirea pe care maiestatea voastră a avut-o azi-dimineaţă cu fratele ei.

— Cu Francisc! exclamă Margareta roşind.

— Da, doamnă, cu ducele d'Alençon: şi apoi, după plecarea dumneavoastră, le-am auzit vorbind pe domnişoara Gillonne şi pe doamna de Sauve.

— Şi aceste două convorbiri v-au...?

— Da, doamnă. Sînteţi căsătorită doar de opt zile şi vă iubiţi soţul. Va veni şi el aici, aşa cum au venit domnul duce d'Alençon şi doamna de Sauve. O să vi se destăinuiască şi el. Ei bine, eu nu trebuie să aud; aş fi indiscret... şi nu pot... nu trebuie... şi mai ales nu vreau să fiu!

Glasul cu care La Mole pronunţase ultimele cuvinte,

vocea lui tremurătoare şi aerul lui stingherit îi străfulgeră Margaretei un gînd neaşteptat

— Ah – făcu ea – de aici, din cămăruţa asta, aţi auzit tot ce s-a vorbit alături?

— Da, doamnă.

Cuvintele acestea se auziră doar ca un suspin.

— Şi vreţi să plecaţi chiar în noaptea asta, în seara asta, ca să nu mai auziţi şi altceva?

— Doamnă, chiar în clipa asta, dacă maiestatea voastră îmi îngăduie!

— Bietul băiat! exclamă Margareta, cu un ciudat accent de duioşie.

Uimit de un răspuns atît de cald, cînd el se aştepta să i se răspundă cu asprime, La Mole îşi ridică sfios capul; privirea lui o întîlni pe a Margaretei şi rămase pironită, ca de o forţă magnetică, de privirea senină şi adîncă a reginei.

— Aşadar, domnule de La Mole, nu vă simţiţi în stare să păstraţi o taină? întreba cu blîndeţe Margareta care, aplecată peste spătarul scaunului ei şi pe jumătate ascunsă de umbra unei draperii grele, gusta plăcerea de a-i citi în suflet, fără prea mare greutate, în vreme ce ea rămînea un mister pentru celălalt.

— Doamnă – făcu La Mole – am o fire păcătoasă. Mă tem de mine însumi şi fericirea altuia îmi face rău.

— A cui fericire? întrebă Margareta, zîmbind. Ah, da, a regelui Navarei! Bietul Henric!

— Aşadar, e fericit, doamnă! exclamă pe dată La Mole.

— Fericit?...

— De vreme ce e compătimit de maiestatea voastră.

Margareta frămînta în mînă săculeţul ei de mătase, deşirîndu-i găietanele de aur.

— Aşadar, nu vreţi să-l vedeţi pe regele Navarei – urmă ea. V-aţi hotărît, nu vreţi să vă mai răzgîndiţi?

— N-aş vrea s-o stingheresc pe maiestatea sa în clipa aceasta.

— Dar pe fratele meu, ducele d'Alençon?

— Oh, doamnă – izbucni La Mole – pe domnul duce d'Alençon nu, nu; mai puţin încă decît pe regele Navarei!

— De ce?... Întrebă Margareta atît de mişcată, încît îi tremura glasul.

— De ce? Pentru că, deşi am devenit un destul de prost hughenot ca să mai fiu un slujitor credincios al maiestăţii sale regelui Navarei, nu sînt încă destul de bun catolic ca să mă socotesc printre prietenii domnului d'Alençon şi ai domnului de Guise.

De astă dată, Margareta lăsă ochii în jos şi simţi pînă în adîncul sufletului ei ecoul cuvintelor lui La Mole. Cu greu ar fi putut spune dacă vorbele acestuia erau o mîngîiere sau o suferinţă pentru ea. În clipa aceasta, Gillonne îşi făcu apariţia. Margareta îi aruncă o privire întrebătoare. Răspunsul Gillonnei, cuprins de asemenea într-o privire, era afirmativ. Izbutise să-i strecoare cheia regelui Navarei.

Margareta îşi întoarse privirea spre La Mole, care stătea nehotărît dinaintea ei, cu capul lăsat pe piept şi palid ca orice om suferind deopotrivă şi sufleteşte şi trupeşte.

— Domnul de La Mole e mîndru – urmă ea – şi nu îndrăznesc să-i propun ceva, de frică să nu mă refuze.

La Mole se ridică, înaintă un pas spre Margareta, şi voi să facă o plecăciune în semn că e la ordinele ei, dar o durere sfîşietoare, ascuţită, arzătoare făcu să-l podidească lacrimile şi, simţind că e pe punctul să cadă, se apucă cu mîinile de o perdea.

— Vedeţi – strigă Margareta, repezindu-se spre el şi prinzîndu-l în braţe – vedeţi, domnule, că mai aveţi nevoie de mine?

Buzele lui La Mole tremurară uşor.

— Oh, da – murmură el – am nevoie de dumneavoastră cum am nevoie de aer, de lumina zilei!

În clipa aceea se auziră trei bătăi în uşa Margaretei.

— Aţi auzit, doamnă? făcu Gillonne speriată.

— A şi venit! şopti Margareta.

— Să deschid?

— Aşteaptă. Poate că e regele Navarei.

— Oh, doamnă! exclamă La Mole care, auzind aceste cuvinte pe care regina le rostise în şoaptă, doar pentru Gillonne, simţi că prinde iarăşi puteri. În genunchi vă implor, doamnă, scoteţi-mă de-aici, mort sau viu! Fie-vă milă de mine! Oh, nu-mi răspundeţi? Ei bine, atunci am să vorbesc eu şi după ce voi vorbi, nădăjduiesc că mă veţi alunga.

— Taci, nefericitule! făcu Margareta, căreia reproşurile tînărului îi făceau o plăcere fără seamăn. Taci o dată!

— Doamnă – urmă La Mole care, bineînţeles, nu găsise în glasul Margaretei asprimea la care se aştepta. Doamnă, vă repet, se aude totul în cămăruţa asta. Vă rog, nu-mi hărăziţi o moarte pe care nici cei mai cruzi călăi n-ar cuteza s-o născocească!

— Tăcere! Tăcere! făcu Margareta.

— Oh, doamnă, sînteţi nemiloasă; nu vreţi să ascultaţi nimic, nu vreţi să auziţi nimic, dar înţelegeţi odată că vă iubesc...

— V-am spus să tăceţi! îl întrerupse Margareta, punînd mîna ei călduţă şi parfumată pe gura tînărului, care i-o apucă cu amîndouă mîinile şi şi-o apăsă pe buze.

— Dar... – murmură La Mole.

— Dar taci odată, copilule! Ce fel de răzvrătit e acesta care nu vrea să asculte de porunca reginei?

Margareta ieşi apoi în grabă şi încuie uşa. După aceea, se sprijini de perete, apăsîndu-şi pieptul cu o mînă tremurătoare, ca să-şi potolească bătăile inimii.

— Deschide, Gillonne! spuse ea.

Gillonne ieşi din cameră şi o clipă mai tîrziu, chipul fin, spiritual şi puţin neliniştit al regelui Navarei se ivi de după perdea.

— M-aţi chemat, doamnă? o întrebă el.

— Da, domnule. Maiestatea voastră a primit scrisoarea

mea?

— Şi, mărturisesc, nu fără oarecare uimire – îi răspunse Henric, privind în jurul său cu o neîncredere care se risipi pe dată.

— Şi nici fără oarecare nelinişte, nu-i aşa, domnule? adăugă Margareta.

— Trebuie să recunosc, doamnă. Totuşi, aşa înconjurat cum sînt de duşmani înverşunaţi şi de prieteni mai primejdioşi poate decît duşmanii, mi-am adus aminte că într-o seară am văzut strălucind în privirea voastră un simţămînt de generozitate; era în seara căsătoriei noastre. Şi într-una din zile am văzut sclipind în ei steaua curajului, asta s-a întîmplat ieri, în ziua cînd trebuia să fiu ucis.

— Ei bine, domnule? făcu Margareta, zîmbind, în timp ce Henric părea că vrea să citească pînă în adîncul sufletului ei.

— Ei bine, doamnă, gîndindu-mă la toate acestea, mi-am spus pe dată, citind bileţelul pe care mi l-aţi trimis: „Fără prieteni, prizonier şi dezarmat, regelui Navarei nu-i rămîne decît o singură cale pentru a muri cu glorie, pentru ca istoria să nu-l uite niciodată: să moară trădat de soţia lui”, şi iată-mă!

— Sire – îi zise Margareta – nu veţi mai vorbi astfel cînd veţi afla că tot ce se petrece acum este opera cuiva care vă iubeşte... şi pe care îl iubiţi şi dumneavoastră.

Auzind aceste vorbe, Henric făcu un pas înapoi şi ochii lui cenuşii şi pătrunzători se uitară întrebători, pe sub sprîncenele-i negre, la regină.

— Oh, fiţi pe pace, sire! făcu regina zîmbind. Nu vreau să spun că eu aş fi aceea!

— Totuşi, doamnă – spuse Henric – dumneavoastră mi-aţi trimis această cheie! Scrisul acesta este al dumneavoastră!

— Mărturisesc, scrisul e al meu şi bileţelul vine de la mine, asta n-am să neg... Cît despre cheie, e altceva.

Ajunge să vă spun că a trecut prin mîna a patru femei pînă să ajungă la dumneavoastră.

— Patru femei! exclamă Henric mirat.

— Da, patru femei – repetă Margareta – regina-mamă, doamna de Sauve, Gillonne şi eu.

Henric rămase pe gînduri, încercînd să desluşească taina.

— Acum să vorbim serios, domnule – urmă Margareta. Şi mai ales sincer. E adevărat ceea ce se zvoneşte, ca maiestatea voastră e gata să se lepede de religia protestantă?

— E un zvon fals, doamnă. N-am acceptat încă.

— Dar sînteţi hotărît, nu?

— Adică, mă gîndesc. Ce vreţi, cînd ai douăzeci de ani şi eşti aproape rege, să mă ia dracu, sînt pe lume lucruri care fac cît o liturghie!

— Şi printre altele, chiar şi viaţa, nu-i aşa?

Henric nu-şi putu stăpîni un zîmbet uşor.

— Nu mi-aţi spus tot ce aveţi pe suflet, sire! făcu Margareta.

— Păstrez unele rezerve faţă de aliaţii mei, doamnă; căci după cum ştiţi, noi nu sîntem decît aliaţi, dacă mi-aţi fi totodată şi aliată... şi...

— Soţie, nu-i aşa, sire?

— Ei da... soţie.

— Atunci?

— Atunci poate că lucrurile ar sta altfel; poate că aş ţine să rămîn regele hughenoţilor, cum spun ei... Acum trebuie să mă mulţumesc cu viaţa.

Margareta se uită la Henric cu un aer atît de ciudat, încît chiar cineva cu mintea mai puţin isteaţă decît a regelui Navarei ar fi devenit bănuitor.

— Cel puţin sînteţi sigur că veţi ajunge la acest rezultat? îl întrebă ea.

— întrucâtva, da – răspunse Henric. Ştiţi, doamnă, că pe lumea asta nu poţi fi sigur de nimic.

— Ce-i drept – urmă Margareta – maiestatea voastră se arată atît de cumpătată şi de dezinteresată, încît, după ce a renunţat la coroană şi la religie, va renunţa, probabil, cel puţin aşa se nădăjduieşte, la căsătoria cu una din principesele Franţei.

Cuvintele acestea aveau în ele semnificaţie atît de adîncă, încît Henric se înfioră fără să vrea. Stăpînindu-şi însă tulburarea cu iuţeala fulgerului, zise:

— Vă rog să vă amintiţi, doamnă, că în clipa aceasta nu sînt liber să fac ce vreau. Voi face, deci, ceea ce îmi va porunci regele Franţei. Cît despre mine, dac-aş fi întrebat cîtuşi de puţin în această chestiune în care e vorba chiar de tonul, de onoarea şi de viaţa mea, decît să-mi clădesc viitorul pe drepturile pe care mi le dă căsătoria noastră silită, mai degrabă m-aş înmormînta într-un castel să mă ţin de vînătoare sau m-aş pocăi la mănăstire.

Această resemnare calmă, această renunţare la cele lumeşti o înspăimîntă pe Margareta. Se gîndi că desfacerea căsătoriei fusese poate o înţelegere între Carol al IX-lea, Caterina şi regele Navarei. Şi, în definitiv, de ce n-ar putea fi şi ea înşelată, de ce n-ar putea fi o victimă? Pentru că era sora unuia şi fiica celeilalte? Experienţa o învăţase că acestea erau lucruri pe care nu se putea bizui. Ambiţia muşcase din inima tinerei femei, sau mai degrabă a tinerei regine, mult prea adînc faţă de slăbiciunile de rînd, ca să se mai lase pradă unei crize de orgoliu. La orice femeie, chiar de rînd, atunci cînd iubeşte, dragostea nu se împiedică în astfel de nimicuri, căci dragostea adevărată înseamnă şi ea ambiţie.

— Maiestatea voastră – spuse Margareta cu un fel de dispreţ batjocoritor – nu are, pe cît mi se pare, o prea mare încredere în steaua care străluceşte deasupra frunţii fiecărui rege?

— Oh – făcu Henric – oricît aş căuta-o pe-a mea, acum tot n-o pot vedea, aşa pierdută cum e în furtuna ce vuieşte deasupră-mi!

— Şi dacă suflarea unei femei ar alunga această furtună şi ar face ca steaua aceasta să strălucească mai mult ca oricînd?

— Ar fi greu – răspunse Henric.

— Nu credeţi că există o astfel de femeie, domnule?

— Ba da, numai că nu cred în puterea ei.

— Vreţi să spuneţi în dorinţa ei de a o face?

— Am spus şi repet: puterea ei. O femeie nu e cu adevărat puternică decît atunci cînd dragostea şi interesul se contopesc în egală măsură; şi dacă precumpăneşte doar unul din acestea, e vulnerabilă ca Ahile. Şi dacă nu mă înşel, eu nu mă pot bizui pe dragostea unei astfel de femei.

Margareta tăcu.

— Ascultaţi-mă – urmă Henric, auzind ultima bătaie de clopot la Saint-Germain-L'Auxerrois – vă gîndiţi poate să vă cîştigaţi din nou libertatea de care ai voştri s-au slujit ca să-mi nimicească partizanii. Eu însă m-am gîndit cum să-mi scap viaţa. Era lucrul cel mai grabnic de făcut... Pierdem Navara, ştiu bine; dar Navara nu înseamnă cine ştie ce, pe lîngă faptul că acum puteţi vorbi cu glas tare la dumneavoastră în cameră, lucru cu neputinţă atunci cînd era cineva care să vă audă din cămăruţa aceasta.

Deşi furată cu totul de gînduri, Margareta nu-şi putu stăpîni un zîmbet. Regele Navarei se ridicase, gata să se înapoieze în apartamentul său, căci bătuse ceasul unsprezece şi tot Luvrul dormea, sau cel puţin părea că doarme.

Henric făcu trei paşi spre uşă; apoi, oprindu-se brusc, ca şi cum abia atunci îşi amintea ce anume îl adusese la regină, zise:

— Ah, pentru că a venit vorba, doamnă, nu aveţi nimic anume să-mi spuneţi? Sau poate aţi vrut doar să-mi îngăduiţi să vă mulţumesc pentru răgazul pe care curajoasa dumneavoastră prezenţă în sala de arme a regelui m-a făcut să-l câştig ieri? într-adevăr, doamnă, nu neg, era şi timpul. Aţi apărut acolo ca o zeitate antică,

chiar la momentul potrivit ca să-mi salvaţi viaţa.

— Nefericitule! strigă Margareta cu un glas surd, apucîndu-şi soţul de braţ. Cum nu vedeţi că nimic nu e salvat încă, nici libertatea, nici coroana şi nici viaţa voastră! Sînteţi orb! Nebun! Sărman nebun! N-aţi văzut oare în scrisoarea mea altceva decît o întîlnire? Aţi crezut că Margareta, jignită de răceala voastră, nu dorea decît să-i daţi satisfacţie?

— Dar, doamnă – făcu Henric mirat – mărturisesc...

Margareta ridică din umeri cu o expresie cu neputinţă de redat.

În aceeaşi clipă, un zgomot ciudat, ca un zgîriat ascuţit şi nerăbdător, se auzi la uşa cea mică şi tainică.

Margareta îl trase pe rege lîngă uşă.

— Ascultaţi! îi zise ea.

— Regina-mamă iese din apartamentele ei – şopti un glas gîtuit de spaimă, pe care Henric îl recunoscu pe dată. Era doamna de Sauve.

— Şi unde se duce? întrebă Margareta.

— Vine la maiestatea voastră.

Şi pe dată foşnetul unei rochii de mătase ce se depărta le arătă că doamna de Sauve pleca în grabă.

— Vai, vai! exclamă Henric.

— Eram sigură! îi răspunse Margareta.

— Şi eu – adăugă Henric – şi ca dovadă, priviţi!

Cu un gest grăbit îşi desfăcu tunica de catifea neagră şi-i arătă Margaretei zaua fină de oţel acoperindu-i pieptul şi un pumnal lung, milanez, ce-i sclipi numaidecît în mînă, ca o viperă în bătaia soarelui.

— Parcă de fier şi platoşă e vorba! exclamă Margareta. Lăsaţi, sire, lăsaţi, ascundeţi pumnalul; e drept că e regina-mamă, dar e singură!

— Totuşi...

— Ea e, o aud, tăcere!

Şi plecîndu-se la urechea lui Henric, ii spuse în şoaptă cîteva cuvinte pe care tînărul rege le ascultă cu un ames-

tec de atenţie şi uimire.

Henric se ascunse pe dată după perdelele patului. Margareta se repezi la rîndu-i, sprintenă ca o panteră, către cămăruţa în care La Mole aştepta cu înfrigurare, o deschise, îi căută şi luîndu-i mîna şi strîngîndu-i-o prin întuneric:

— Tăcere! îi spuse ea, apropiindu-se atît de mult, încît La Mole îi simţi suflarea caldă şi parfumată învăluindu-i faţa ca un abur umed. Tăcere!

Întorcîndu-se apoi în cameră şi închizînd uşa, îşi desfăcu părul, îşi tăie cu pumnalul şireturile rochiei şi se aruncă în pat.

Era şi timpul. Cheia se răsucea în broască.

Caterina avea chei potrivite pentru toate uşile Luvrului.

— Cine-i acolo? strigă Margareta, în timp ce Caterina lăsa de gardă la uşă pe cei patru gentilomi care o însoţiseră.

Şi, ca şi cum s-ar fi înspăimîntat de această intrare neaşteptată în camera ei, Margareta sări jos din pat, apărînd de sub perdele în rochia ei albă de casă. Recunoscînd-o pe Caterina, veni să-i sărute mîna, cu o mirare atît de bine prefăcută, încît chiar mama ei se lăsă înşelată.

XIV
Cea de-a doua noapte a nunţii

REGINA-MAMĂ ÎŞI ROSTI CU O uimitoare iuţeală privirea prin cameră; papucii de catifea de la picioarele patului, veşmintele Margaretei azvîrlite pe scaune, ochii ce şi-i freca să-şi alunge somnul, totul o convinse pe Caterina că îşi trezise fiica. Zîmbi atunci ca o femeie căreia îi izbutiseră planurile şi, trăgîndu-şi un fotoliu, zise:

— Margareta, hai să ne aşezăm puţin şi să stăm de vorbă.

— Doamnă, vă ascult.

— E timpul – făcu Caterina, închizînd ochii cu acea încetineală caracteristică oamenilor ce gîndesc la ceva sau îşi ascund gîndul – e timpul, fiica mea, să înţelegi cît de mult ţinem, fratele tău şi cu mine, să te facem fericită.

Introducerea aceasta ar fi înspăimîntat pe oricine o cunoştea pe Caterina. „Ce-o fi vrînd să-mi spună?” se întrebă Margareta.

— De bună seamă – urmă florentina – atunci cînd te-am căsătorit, am împlinit unul din acele acte politice pe care interese superioare le impun celor ce conduc. Nu trebuie să-ţi mărturisesc, sărmana mea copilă, că nici prin cap nu mi-a trecut că regele se va încăpăţîna atît de tare să-i fie silă de tine, o fată aşa de gingaşă, tînără şi răpitoare.

Margareta se ridică şi, strîngîndu-şi pulpana rochiei de

casă, îi făcu o plecăciune respectuoasă mamei sale.

— Am aflat abia astă-seară – urmă Caterina – căci altfel aş fi venit eu mai demult la tine, iţi spuneam că abia astă-seară am aflat că soţul tău nu se poartă cu tine nici pe departe aşa cum s-ar cuveni faţă de o femeie frumoasă şi, pe deasupra, principesă.

Margareta suspină, iar Caterina, încurajată de această încuviinţare mută, continuă:

— Aşadar, faptul că regele Navarei întreţine legături în văzul tuturor cu una din doamnele mele de companie care are neruşinarea să-l adore, şi că dispreţuieşte dragostea soţiei pe care am binevoit să i-o dăm, este într-adevăr o nenorocire împotriva căreia noi, nişte bieţi atotputernici, nu putem face nimic. În schimb, ultimul gentilom din regatul nostru l-ar pedepsi, aruncîndu-i el însuşi mănuşa sau punîndu-l pe fiul său s-o facă.

Margareta plecă fruntea.

— De multă vreme, fiica mea, văd, după ochii tăi roşii şi după ieşirile tale amare împotriva doamnei de Sauve, că rana din inima ta, orice-ai face, nu poate să sîngereze numai pe dinăuntru.

Margareta tresări: draperiile se mişcară uşor, din fericire însă Caterina nu băgă de seamă.

— Rana aceasta – adăugă ea cu şi mai multă duioşie – nu poate fi vindecată decît de o mînă de mamă. Cei care au hotărît căsătoria ta, crezînd că te vor face fericită şi care, în dragostea lor pentru tine, observă că noapte de noapte Henric de Navara nimereşte în alt apartament; cei care nu pot îngădui ca un fleac de rege ca el să jignească în fiecare clipă o femeie de frumuseţea, neamul şi rangul tău, dispreţuind-o şi neavînd grija să-i dea urmaşi; şi, în sfîrşit, cei care văd că la prima adiere prielnică omul acesta smintit şi neruşinat se va întoarce împotriva familiei noastre şi te va alunga din casă; ei bine, toţi aceştia n-au oare dreptul ca, despărţindu-te de el, să-ţi asigure un viitor mult mai demn de tine şi de situaţia ta?

— Şi totuşi, doamnă – răspunse Margareta – cu toate aceste vorbe izvorîte din dragostea de mamă, care mă umplu de bucurie şi mîndrie, îndrăznesc să-i aduc aminte maiestăţii voastre că regele Navarei este soţul meu.

Caterina făcu un gest mînios şi, apropiindu-se de Margareta, îi spuse:

— El, soţul tău? Ajunge doar binecuvîntarea Bisericii ca să se cheme că eşti soţ şi soţie? Şi oare consfinţirea căsniciei stă doar în vorbele preotului? El, soţul tău?! Eh, draga mea, dac-ai fi doamna de Sauve, aş mai înţelege să-mi spui una ca asta. Dar împotriva tuturor aşteptărilor noastre, din ziua în care i-ai făcut cinstea să te numeşti soţia lui, alta e femeia căreia el i-a dat ceea ce ţi s-ar fi cuvenit ţie. Hai, vino cu mine, chiar acum – adăugă Caterina ridicînd glasul. Uite, cheia asta se potriveşte la apartamentul doamnei de Sauve. Vino, şi ai să te convingi!

— Vai, mai încet, mai încet, doamnă, vă rog! făcu Margareta. Nu numai că vă înşelaţi, dar...

— Dar ce?

— Dar o să-mi treziţi soţul din somn.

Şi zicînd acestea Margareta, cu o graţie plină de voluptate, se ridică şi, lăsînd să-i fluture rochia de casă, din ale cărei mîneci scurte îi ieşeau braţele sculpturale şi mîinile cu adevărat de regină, apucă de lîngă pat o lumînare de ceară trandafirie şi, ridicînd perdeaua, îi arătă cu degetul, zîmbind, mamei ei, profilul semeţ, părul negru şi gura întredeschisă a regelui Navarei care, în patul răvăşit, părea cufundat în cel mai adînc şi dulce somn.

Palidă, cu privirea pierdută şi trupul lăsat pe spate de parcă i s-ar fi deschis dinainte o prăpastie, Caterina scoase, nu un ţipăt, ci un urlet înfundat.

— Vedeţi, doamnă – făcu Margareta – vedeţi că aţi fost informată greşit?

Caterina aruncă o privire spre Margareta, apoi spre

Henric. Mintea ei ageră făcu iute o legătură între fruntea aceasta palidă şi brobonită de sudoare, între ochii aceştia uşor adumbriţi de cearcăne şi zîmbetul Margaretei. Îşi muşcă buzele-i subţiri cu o furie mocnită.

Margareta îi îngădui mamei ei să privească o clipă tabloul acesta care o înspăimînta de parc-ar fi văzut un cap de meduză. Lăsă apoi perdeaua să cadă, se apropie în vîrful picioarelor de Caterina şi, aşezîndu-se din nou pe scaun, îi zise:

— Deci, doamnă, cum spuneaţi...

Caterina încercă timp de cîteva secunde să-şi dea seama dacă tînăra ei fiică este într-adevăr sinceră; apoi, ca şi cînd privirea-i vagă s-ar fi destrămat în faţa calmului Margaretei, îi spuse:

— Nimic.

Şi ieşi din cameră cu paşi mari.

De îndată ce zgomotul paşilor săi se topi în adîncul coridorului, perdeaua patului se desfăcu iarăşi şi Henric, cu ochi scînteietori, gîfîind şi cu mîinile tremurînde, îngenunche în faţa Margaretei, aşa îmbrăcat cum era, doar cu pantalonii şi cu cămaşa de zale. Margareta, văzîndu-l astfel înveşmîntat şi strîngîndu-i mîna cu însufleţire, nu se putu stăpîni să nu izbucnească în rîs.

— Vai, doamnă, vai! Margareta – strigă el – cum v-aş putea mulţumi vreodată?

Şi-i acoperi mîna de sărutări care urcau pe nesimţite pe braţul tinerei femei.

— Sire – făcu ea, ferindu-se încetişor – uitaţi oare că în clipa aceasta, o biată femeie, căreia îi datoraţi viaţa, suferă şi oftează după dumneavoastră? Doamna de Sauve – adăugă ea în şoaptă – şi-a călcat pe inimă atunci cînd v-a trimis aici. Şi acum, după ce şi-a călcat pe inimă, îşi mai pune poate şi viaţa în primejdie, căci dumneavoastră ştiţi ca nimeni altul cît e de cumplită mama mea la mînie.

Henric se Cutremură şi, ridicîndu-se, dădu să plece.

— Ah, dar... – făcu Margareta, cu o fermecătoare cochetărie – dacă mă gîndesc mai bine, n-am de ce să mă tem, cheia vi s-a dat fără vreo altă explicaţie, aşa că s-ar putea spune că în noaptea aceasta mi-aţi dat mie întîietate.

— Şi chiar vă dau, Margareta; numai dacă aţi vrea să uitaţi...

— Vorbiţi mai încet, sire, mai încet – făcu regina, repetînd vorbele pe care le spusese mamei sale cu zece minute mai înainte. Se aude în cămăruţă şi cum încă nu sînt liberă de tot, sire, v-aş ruga să vorbiţi mai încet.

Oh, oh – exclama Hemic, pe de o parte zimbind, pe de alta cu părere de rău – asta aşa e, uitasem că, pesemne, nu eu sînt cel chemat să joc sfîrşitul acestei interesante scene. Cămăruţa aceasta...

— Să intrăm, sire – spuse Margareta – pentru că aş vrea să am cinstea de a-i prezenta maiestăţii voastre un viteaz gentilom rănit în timpul masacrului, care se încumetase să vină la Luvru spre a-i da de veste maiestăţii voastre ce primejdie o ameninţă. A

Regina se apropie de uşă. Henric o urmă.

Uşa se deschise şi Henric rămase încremenit. În cămăruţa aceasta plină de surprize se afla un bărbat.

Dar La Mole rămase şi mai încremenit pomenindu-se pe neaşteptate în faţa regelui Navarei. Drept urmare, Henric îi aruncă o privire ironică Margaretei, care o înfruntă de minune.

— Sire – spuse ea – am ajuns să mă tem că l-ar putea ucide chiar aici, la mine, pe acest gentilom atît de crcclincios maiestăţii voastre, sub scutul căruia îl pun acum.

— Sire – vorbi atunci tînărul. Sînt contele Lerac de La Mole, aşteptat de maiestatea voastră, căreia îi fusesem recomandat de către sărmanul domn de Téligny, răpus chiar lîngă mine.

— Ah, ah! făcu Henric. Într-adevăr, domnule, regina mi-

a înminat scrisoarea lui; dar nu aveaţi cumva şi o scrisoare de partea domnului guvernator al Languedoc-ului?

— Ba da, sire! Cu recomandarea de a o înmîna maiestăţii voastre de cum voi fi sosit.

— Şi de ce nu mi-aţi dat-o?

— Sire, am venit la Luvru ieri seară, dar maiestatea voastră era atît de ocupat, încît nu m-a putut primi.

— Aşa e – făcu regele – dar cred că aţi fi putut să mi-o trimiteţi.

— Domnul d'Auriac mi-a poruncit să v-o înmînez personal, căci mi s-a spus că e o veste atît de însemnată, încît nu cuteza s-o încredinţeze unui curier de rînd.

— Da, da – făcu regele, după ce luă şi citi scrisoarea – îmi dădea de veste să părăsesc de îndată palatul şi să mă retrag în Béarn. Domnul d'Auriac, deşi catolic, este unul din bunii mei prieteni. Şi pesemne că, în calitatea lui de guvernator, aflase ce se punea la cale. Ei, drăcia dracului! De ce nu mi-ai adus, domnule, acum trei zile scrisoarea asta, în loc să mi-o aduci azi?

— Pentru că, aşa cum am avut cinstea să-i spun maiestăţii voastre, oricît m-ara străduit, pînă ieri n-am putut ajunge.

Păcat, păcat – murmură regele – la ora asta puteam fi în siguranţă ori în La Rochelle, ori aşteptînd la loc deschis, cu vreo două-trei mii de călăreţi în jurul meu!

— Sire, ce-a fost a fost – spuse Margareta cu jumătate de glas. În loc să vă pierdeţi timpul regretînd trecutul, mai bine să vă gîndiţi cum să trageţi cît mai multe foloase în viitor.

— Aşadar – făcu Henric, uitîndu-se la ea întrebător – dacă aţi fi în locul meu, aţi mai nutri vreo speranţă, doamnă?

— Da, sigur că da! Aş socoti că aceasta este o partidă care se joacă în trei manşe şi că eu n-am pierdut-o decît pe prima.

— Ah, doamnă! îngînă Henric. Dac-aş putea fi sigur că

sînteţi chiar numai pe jumătate alături de mine...

— Dac-aş fi vrut să trec de partea duşmanilor dumneavoastră – îi răspunse Margareta – cred că n-ar fi trebuit să aştept pînă acum.

— Aşa-i – făcu Henric – sînt un nerecunoscător. Şi cum spuneaţi şi dumneavoastră, totul mai poate fi îndreptat chiar azi.

— Vai, sire – făcu La Mole – îi doresc maiestăţii voastre toată fericirea! Numai că azi domnul amiral nu mai e printre noi!

Henric arboră acel zîmbet de ţăran hîtru căruia cei de la curte nu i-au priceput tîlcul decît în ziua în care a ajuns rege al Franţei.

— Dar, doamnă – adăugă el, uitîndu-se iscoditor la La Mole – gentilomul acesta nu poate să rămînă aici la nesfîrşit, fără să vă stingherească şi fără să se expună la neplăceri. Ce aveţi de gînd cu el?

— Sire – îi răspunse Margareta – nu l-am putea ajuta să iasă din Luvru? Pentru că sînt şi eu de aceeaşi părere.

— E greu.

— Sire, domnul de La Mole n-ar putea face parte din suita maiestăţii voastre?

— Vai, doamnă, îmi vorbiţi de parc-aş fi încă regele hughenoţilor şi aş mai avea supuşi! Ştiţi doar că pe jumătate am trecut la catolicism şi că supuşi nu mai am.

Altcineva în locul Margaretei s-ar fi grăbit să-i răspundă: „Şi el a trecut la catolicism”. Dar regina voia să-l lase pe Henric s-o întrebe ce vrea de la el. La Mole, văzînd că protectoarea lui stă deoparte şi cum nu ştia încă unde să pună piciorul pe terenul acesta nesigur al unei curţi atît de primejdioase cum era curtea Franţei, nu mai scoase nici el nici un cuvînt.

— Dar – reluă Henric, citind din nou scrisoarea adusă de La Mole – ce-mi spune domnul guvernator al Proven ţei? Că mama dumneavoastră era catolică şi că de-aici toată prietenia pe care v-o poartă?

— Iar mie, domnule conte – adăugă Margareta – îmi vorbeaţi parcă de un jurămînt pe care l-aţi fi făcut, să treceţi la altă religie? Nu mai ţin bine minte despre ce anume era vorba. Nu vreţi să-mi daţi o mînă de ajutor, domnule de La Mole? Era parcă vorba de ceva la care pare să ţină şi regele?

— Vai, da! Numai că maiestatea voastră a primit cu atîta răceală explicaţiile pe care i le-am dat – reluă La Mole – că nici n-am mai îndrăznit...

— Toate acestea nu mă priveau pe mine, domnule. Explicaţi-i regelui, explicaţi-i!

— Şi despre ce jurămînt e vorba? îl întrebă regele.

— Sire – făcu La Mole – pe cînd eram urmărit de ucigaşi, fără să am vreo armă, gata să mă sfîrşesc din pricina celor două răni, mi s-a părut că văd umbra mamei, cu o cruce în mînă, arătîndu-mi calea spre Luvru. Atunci am jurat că dacă scap teafăr, voi trece la religia mamei mele, căreia Dumnezeu i-a îngăduit să iasă din mormînt ca să-mi slujească de călăuză în timpul acelei nopţi înspăimîntătoare. Dumnezeu mi-a călăuzit paşii pînă aici, sire. Acum sînt sub ocrotirea unei principese a Franţei şi a regelui Navarei. O minune mi-a salvat viaţa; nu-mi rămîne decît să-mi ţin jurămîntul, sire. Sînt gata să trec la catolicism.

Henric se încruntă. Sceptic cum era, înţelegea prea bine că din interes un om poate renega, dar n-avea nici o încredere în renegarea din convingere.

„Regele nu vrea să-l ocrotească pe protejatul meu” – îşi zise Margareta.

În tot acest timp La Mole aştepta timid şi stingher, stînd între două voinţe potrivnice. Îşi dădea bine seama, fără să caute explicaţii, în ce situaţie ridicolă se afla. Şi tot Margareta, cu gingăşia ei feminină, îl scoase din încurcătură.

— Sire – zise ea – să nu uităm că sărmanul rănit are nevoie de odihnă. Şi eu pic de somn. Vai, ia uite!

Într-adevăr, La Mole se făcuse alb ca varul. Pricina erau ultimele cuvinte ale Margaretei, pe care le înţelesese greşit şi îl făcuseră să pălească.

— Ei bine, doamnă – spuse Henric – nimic mai simplu: să-l lăsăm pe domnul de La Mole să se odihnească.

Tînărul îi aruncă Margaretei o privire rugătoare şi, deşi se afla în faţa a două capete încoronate, se lăsă să cadă pe scaun, zdrobit de durere şi de oboseală.

Margareta pricepu toată dragostea din această privire şi toată deznădejdea din slăbiciunea lui.

— Sire – spuse ea – cred că s-ar cuveni ca maiestatea voastră să-i facă acestui tînăr gentilom, care şi-a pus viaţa în joc pentru regele lui, de vreme ce venind într-un suflet pînă aici, să vă vestească moartea amiralului şi a lui Téligny, a fost rănit, se cuvine deci ca maiestatea voastră să-i facă o onoare pentru care îi va rămîne recunoscător toată viaţa.

— Ce fel de onoare, doamnă? o întrebă Henric. Spuneţi, şi sînt gata!

— Domnul de La Mole se va culca în noaptea asta la picioarele maiestăţii voastre, care va dormi pe această canapea. Eu, cu îngăduinţa augustului meu soţ – adăugă Margareta zîmbind – o voi chema pe Gillonne şi mă voi culca; căci, vă jur, sire, dintre noi trei nu eu sînt cea mai puţin ostenită!

Henric avea mult duh, poate chiar prea mult; mai tîrziu prietenii cît şi duşmanii lui l-au învinuit pentru aceasta, dar de astă dată înţelese că cea care îl alunga din patul conjugal îşi dobîndise acest drept datorită nepăsării pe care el i-o arătase; de altfel, Margareta se şi răzbunase pe această nepăsare, salvîndu-i viaţa. Aşadar, răspunsul lui nu era o chestiune de orgoliu.

— Doamnă – zise el – dacă domnul de La Mole ar fi în stare să meargă pînă în camera mea, i-aş oferi chiar patul meu.

— Da – îi răspunse Margareta – numai că la ora aceasta

apartamentul dumneavoastră nu e un loc sigur nici pentru unul, nici pentru celălalt. Ar fi bine ca maiestatea voastră să rămînă aici pînă mîine.

Şi fără să mai aştepte vreun răspuns, o chemă pe Gillonne, îi porunci să facă patul regelui şi să pună şi pentru La Mole un aşternut la picioarele acestuia. La Mole părea atît de fericit şi de mulţumit de o asemenea cinste, că ai fi putut jura că nu-şi mai simte rănile. Margareta, la rîndu-i, făcu o plecăciune ceremonioasă în faţa regelui şi, întorcîndu-se în camera ei bine zăvorită, se întinse pe pat.

„Acum – se gîndi ea – trebuie să-i găsesc mîine domnului de La Mole un protector la Luvru şi cine face astă-seară pe surdul mîine se va căi.”

O chemă apoi pe Gillonne, care aştepta să-i dea ultimele porunci.

— Gillonne – îi spuse ea în şoaptă – trebuie să găsim un pretext să-l aducem mîine dimineaţă pe fratele meu, ducele d'Alençon aici, la mine, la opt.

La Luvru băteau tocmai ceasurile două.

La Mole mai făcu puţină politică cu regele, care adormi pe nesimţite. Curînd începu să sforăie zgomotos, de parc-ar fi dormit pe patul lui de piele din Béarn.

La Mole ar fi dormit poate şi el întocmai ca regele, dar Margareta nu dormea, ci se zvîrcolea în pat şi foşnetul acesta îi tulbura tînărului nostru gîndurile şi somnul.

„E foarte tînăr – murmură Margareta, care nu putea să adoarmă. Şi e tare timid; s-ar putea să fie chiar caraghios... dar asta rămîne de văzut; are însă ochi frumoşi, e bine făcut şi fermecător; dar dacă n-o să dea dovadă de curaj!... Fugea... acum reneagă... păcat, visul începuse frumos; hai... să lăsăm lucrurile în voia lor, iar noi să ne încredinţăm acelei treimi divine a nebunei de Henriette.”

Şi aşa, spre ziuă, Margareta adormi în cele din urmă, murmurînd: „Eros-Cupidon-Amor”.

XV
Ce vrea femeia vrea şi Dumnezeu

MARGARETA NU SE ÎNŞELASE. Toată ura adunată în sufletul Caterinei de pe urma acestei comedii – din care ea nu vedea decît intriga, fără să aibă puterea să schimbe cît de cît deznodămîntul – trebuia să se reverse asupra cuiva. Aşa că, în loc să se întoarcă la ea, regina-mamă urcă de-a dreptul la doamna ei de onoare.

Doamna de Sauve se aştepta la două vizite: nădăjduia să vină Henric şi se temea să nu vină regina-mamă. Şi cum stătea lungită pe pat, aproape dezbrăcată, în timp ce Dariole veghea în anticameră, auzi o cheie răsucindu-se în broască, apoi paşi apăsaţi, care ar fi răsunat puternic dacă n-ar fi fost înăbuşiţi de covorul gros. Îşi dădu seama că nu era mersul suplu şi grăbit al lui Henric; bănuia că Dariole o să fie împiedicată să-i dea de veste. Sprijinindu-se într-un cot, rămase în aşteptare, toată numai ochi şi urechi.

Perdeaua se dădu deoparte şi tînăra femeie o văzu cu groază intrînd pe Caterina de Medicis.

Caterina părea calmă, dar doamna de Sauve, care de doi ani de zile învăţase ş-o cunoască bine, pricepu pe dată că sub calmul acesta mocneau gînduri întunecate, poate chiar de crîncenă răzbunare. Cînd o zări, doamna

de Sauve dădu să sară din pat; Caterina însă îi făcu semn din deget să stea pe loc şi sărmana Charlotte rămase pironită locului, adunîndu-şi tot curajul de care se simţea în stare ca să înfrunte furtuna ce, încet, pe tăcute, se pregătea să se dezlănţuie.

— I-ai dat cheia regelui Navarei? o întrebă Caterina pe tonul cel mai firesc cu putinţă.

Atîta doar că vorbele acestea erau rostite de nişte buze din ce în ce mai palide.

— Da, doamnă... – răspunse Charlotte, care încerca şi ea, dar zadarnic, să-şi stăpînească glasul.

— Şi l-ai văzut?

— Pe cine? întrebă doamna de Sauve.

— Pe regele Navarei.

— Nu, doamnă; dar îl aştept şi, cînd am auzit cheia în broască, am crezut că e el*

La răspunsul acesta, care dovedea sau cît de sinceră, sau cît de prefăcută era doamna de Sauve, Caterina nu-şi putu stăpîni un tremur uşor. Mîna ei plină şi scurtă se încleştă.

— Dar ştiai foarte bine – făcu ea cu un zîmbet răutăcios – ştiai foarte bine, Carlotta, că în noaptea asta regele Navarei n-o să vină!

— Cine, doamnă eu?! Eu să ştiu aşa ceva! exclamă Charlotte, prefăcîndu-se de minune că se miră.

— Da, ştiai!

— Mort să fie, şi tot venea – urmă ea, cutremurîndu-se la gîndul acesta.

Sigură că ar fi plătit scump dacă mica ei trădare ar fi fost descoperită, Charlotte îşi găsise curaj să mintă pînă la capăt.

— Şi zici că nu i-ai scris tu regelui Navarei, Carlotta mia? o întrebă Caterina cu acelaşi zîmbet calm şi crud.

— Nu, doamnă – răspunse Charlotte, cu un aer de neînchipuită candoare. După cîte îmi amintesc, maiestatea voastră nu mi-a spus să-i scriu.

O clipă se aşternu tăcerea şi în acest răstimp Caterina o privi pe doamna de Sauve ca un şarpe care încearcă să hipnotizeze o pasăre.

— Te crezi frumoasă – făcu Caterina – te crezi şi iscusită, nu-i aşa?

— Nu, doamnă – răspunse Charlotte – ştiu doar atît: că maiestatea voastră a fost cîteodată foarte binevoitoare cu mine cînd venea vorba despre frumuseţea sau iscusinţa mea.

— Ei bine – spuse Caterina din ce în ce mai pornită – te înşeli dacă îţi închipui aşa ceva. Şi dacă ţi-am spus eu una ca asia, te-am minţit. Pe lîngă fiica mea Margot, tu nu eşti decît o proastă şi o pocită!

— Oh, doamnă, aveţi dreptate! îi zise Charlotte. Şi nici n-aş încerca să tăgăduiesc, mai ales în faţa voastră.

— Şi de aceea – continuă Caterina – regele Navarei ţine mai mult la fiica mea decît la tine. După cîte ştiu, nu asta voiai tu şi nu aşa ne înţeleseserăm noi.

— Vai, doamnă! se văietă Charlotte, izbucnind în plîns, fără ca de astă dată să mai fi fost nevoie să se silească. Dacă e aşa, atunci sînt foarte nenorocită!

— Aşa e – spuse Caterina, împlîntîndu-şi privirile, ca două pumnale, în inima doamnei de Sauve.

— Dar ce vă face să credeţi una ca asta? o întrebă Charlotte.

— Du-te pînă la regina Navarei, pazza, şi ai să-ţi găseşti iubitul acolo.

— Ah! făcu doamna de Sauve.

Caterina ridică din umeri.

— Nu cumva eşti geloasă?

— Cine, eu? se arătă mirată doamna de Sauve, încercînd să-şi adune puterile care o părăseau.

— Da, tu! Sînt curioasă să văd cum arată gelozia unei franţuzoaice.

— Dar – făcu doamna de Sauve – cum ar vrea maiestatea voastră să fiu geloasă altfel decît din ambiţie?

Nu-l iubesc pe regele Navarei decît atît cît s-o pot sluji pe maiestatea voastră!

Caterina se uită la ea o clipă, cu privirea pierdută.

— La drept vorbind, s-ar putea să fie adevărat ceea ce îmi spui – îngînă ea.

— Maiestatea voastră îmi citeşte în inimă.

— Şi inima aceasta îmi este cu totul credincioasă?

— Doamnă, porunciţi şi veţi vedea!

— Ei bine, pentru că eşti gata să te sacrifici pentru mine, Carlotta, tot pentru mine trebuie să fii foarte îndrăgostită de regele Navarei, şi mai ales foarte geloasă, geloasă ca o italiancă.

— Dar, doamnă – o întrebă Charlotte – cum sînt italiencele la gelozie?

— Am să-ţi spun – îi zise Caterina.

După ce dădu din cap de cîteva ori, ieşi încet, în tăcere, aşa cum venise.

Uluită de privirea sticloasă din ochii aceia dilataţi, ca de pisică, sau de panteră – ceea ce nu-i făcea mai puţin profunzi – Charlotte o lăsă să plece fără să scoată un singur cuvînt, cu răsuflarea tăiată. Respiră doar în clipa în care auzi uşa închizîndu-se în urma reginei-mame, iar Dariole veni să-i spună că cumplita arătare dispăruse.

— Dariole – făcu ea atunci – trage-ţi un fotoliu lîngă patul meu şi dormi aici. Te rog! Mi-e frică să rămîn singură!

Dariole se supuse; dar cu toată tovărăşia cameristei ei, cu toată lumina lămpii pe care poruncise s-o lase aprinsă ca să se simtă mai în siguranţă, doamna de Sauve nu adormi decît cînd se crăpă de ziuă, căci toată noaptea îi răsunase în urechi glasul metalic al Caterinei.

Între timp, Margareta, deşi adormise abia cînd începuse să se lumineze de ziuă, se trezi la cea dintîi goarnă, la primul lătrat de cîine. Se ridică pe dată şi se apucă să îmbrace un costum atît de decoltat, că părea pretenţios, îşi chemă apoi cameristele şi porunci să fie poftiţi

gentilomii din serviciul obişnuit al regelui Navarei; deschizînd apoi uşa înapoia căreia stăteau Henric şi de La Mole, îl salută cu o privire caldă pe acesta din urmă şi, adresîndu-se soţului, îi spuse.

— Sire, nu ajunge doar că am făcut-o pe doamna mama mea să creadă ceea ce nu este, mai trebuie ca dumneavoastră să îi convingeţi pe toţi curtenii că ne înţelegem de minune. Dar fiţi pe pace – adăuga ea rîzînd – şi luaţi bine seama la vorbele mele, care în aceste clipe devin aproape solemne: astăzi va fi ultima oară cînd o voi mai supune pe maiestatea voastră la o încercare atît de crudă.

Regele Navarei zîmbi şi dădu poruncă să intre gentilomii. În clipa în care îi prezentau onorurile, se prefăcu că abia atunci îşi dă seama că mantia îi rămăsese pe patul reginei; îşi ceru iertare că îi primeşte astfel, îşi luă mantia din mîinile Margaretei, care se făcuse roşie ca focul, şi şi-o prinse pe umăr. Întorcîndu-se apoi spre cei de faţă, le ceru să-i spună ce mai era prin oraş şi pe la curte.

Margareta observă tocmai cu coada ochiului mirarea ce se furişa pe chipurile gentilomilor, văzînd cît de intimi erau regele şi regina Navarei, cînd deodată un aprod, urmat de trei sau patru gentilomi, intră anunţîndu-l pe ducele d'Alençon.

Ca să-l determine să vină, Gillonne nu făcuse altceva decît să-i spună că regele îşi petrecuse noaptea la soţia lui.

Francisc intră atît de repede, încît, croindu-şi drum printre gentilomi, era cît pe ce să-i trîntească la pămînt. Prima privire i-o aruncă lui Henric; Margareta se mulţumi doar cu a doua.

Henric îi răspunse cu un salut curtenitor. Margareta îşi luă un aer de seninătate deplină.

Ducele îşi roti apoi privirea-i vagă, dar iscoditoare, prin încăpere; dădu cu ochii de patul ale cărui perdele

spînzurau în dezordine, de perna cea mare pe care se vedea urma capetelor, şi de pălăria regelui, aruncată pe un scaun.

Păli, dar pe loc îşi veni în fire.

— Frate Henric – i se adresă el – aţi vrea să faceţi în dimineaţa asta o partidă de minge cu regele?

— Mi-a făcut regele cinstea să mă aleagă – întrebă Henric – sau e numai o atenţie din partea dumneavoastră, cumnate?

— O, nu, regele n-a spus nimic – răspunse ducele puţin încurcat – dar nu sînteţi de obicei în suita lui?

Henric zîmbi, căci de la ultima partidă pe care o făcuse cu regele se petrecuseră atît de multe lucruri şi atît de grave, încît n-ar fi fost de mirare ca între timp Carol al IX-lea să-şi fi schimbat partenerii obişnuiţi.

— Vin, frate! zîmbi Henric.

— Veniţi – urmă ducele.

— Vă duceţi? îl întrebă Margareta.

— Da, soră dragă.

— Sînteţi grăbit?

— Foarte grăbit.

— Dacă v-aş ruga totuşi să mai zăboviţi cîteva clipe?

O astfel de cerere din partea Margaretei era atît de neobişnuită, încît fratele ei se făcu feţe-feţe.

„Ce-o fi vrînd să-i spună?” se întrebă Henric, la fel de mirat ca şi ducele d'Alençon.

Ghicind parcă gîndul soţului ei, Margareta se întoarse spre el:

— Domnule – îi zise ea cu un zîmbet fermecător – vă puteţi duce acum, dacă vreţi, la maiestatea sa, pentru că secretul pe care i-l voi împărtăşi fratelui meu îl cunoaşteţi. Maiestatea voastră m-a refuzat aproape ieri, cînd i-am vorbit de acest secret. De aceea n-aş vrea – urmă Margareta – s-o mai plictisesc încă o dată pe maiestatea voastră cu aceeaşi dorinţă care i s-a părut atît de neplăcută.

— Dar despre ce este vorba? întrebă Francise, uitîndu-se mirat cînd la unulf<cînd la altul.

— Ah! ah! exclamă Henric, roşind de ciudă. Doamnă, ştiu ce vreţi să spuneţi. Vă spun drept, îmi pare rău că nu sînt mai liber. Dar dacă nu-i pot acorda domnului de La Mole o ospitalitate care să-i ofere siguranţa, asta nu înseamnă că nu-l voi recomanda pe protejatul dumneavoastră fratelui meu d'Alençon. Poate că – adăugă el ca să-şi întărească cuvintele pe care le-am subliniat mai sus – poate că fratele meu va găsi mijlocul prin care să-l reţineţi pe domnul de La Mole... aici... lîngă dumneavoastră... şi asta ar fi cum nu se poate mai bine... nu-i aşa, doamnă?

„Foarte bine – făcu Margareta în sinea ei – împreună, vor înfăptui ceea ce fiecare în parte n-ar fi făcut.”

Şi deschizînd uşa cămăruţei, îl chemă pe tînărui rănit, dar mai întîi îi spuse lui Henric:

— Dumneavoastră trebuie să-i explicaţi fratelui meu de ce îi purtăm de grijă domnului de La Mole.

Prins la strîmtoare, Henric îi spuse domnului d'Alençon care, din spirit de contradicţie, era pe jumătate protestant, întocmai cum Henric, din prevedere, era pe jumătate catolic – îi spuse cum venise La Mole la Paris şi cum fusese rănit pe cînd îi aducea o scrisoare de la domnul d'Auriac.

Cînd ducele se întoarse, La Mole, care ieşise între timp din cămăruţă, stătea în picioare în faţa lui. Văzîndu-l atît de frumos şi de palid, şi prin aceasta de două ori fermecător, Francisc simţi în adîncul sufletului său încolţind o nouă spaimă. Margareta îi stîrnea deopotrivă gelozia şi orgoliul.

— Frate dragă – îi spuse ea – crede-mă că acest tînăr gentilom îi va fi de folos celui care va şti să-l folosească. Dacă-l accepţi, va găsi în tine un stăpîn puternic, iar tu în el un slujitor credincios. În vremuri ca acestea, e bine, dragul meu frate, să ştii de cine să te înconjori, mai ales –

adăugă ea coborînd glasul ca numai ducele d'Alençon s-o audă – mai ales cînd ai gînduri mari şi ai nenorocul să fii doar al treilea principe al Franţei.

Îşi duse degetul la buze să-i arate lui Francisc că, deşi îi făcuse acest început de destăinuire, nu-şi spusese încă tot gîndul.

— Şi apoi – adăugă ea – poate că vei socoti, spre deosebire de Henric, că nu se cuvine ca acest tînăr să locuiască atît de aproape de apartamentul meu.

— Soră dragă – spuse repede Francisc – dacă domnul de La Mole n-are nimic împotrivă, poate să stea o jumătate de oră la mine, unde cred că n-are de ce să se teamă. Să mă îndrăgească, şi am să-l îndrăgesc şi eu pe el.

Francisc minţea, căci în fundul sufletului începuse să-l urască pe La Mole.

„Bine, bine... aşadar nu m-am înşelat! murmură Margareta, care îl văzu pe regele Navarei încruntîndu-se. Ah, ca să vă pot conduce pe amîndoi, trebuie să vă strunesc pe fiecare prin celălalt!”

Apoi, completîndu-şi gîndul, adăugă:

„Aşa, aşa, Margareta, dă-i înainte, ar spune Henriette!”

Într-adevăr, după o jumătate de ceas, La Mole, bine dădăcit de Margareta, îi săruta poalele rochiei şi urca – destul de sprinten pentru un rănit, scara ce ducea la domnul d'Alençon.

Trecură două-trei zile, în răstimpul cărora buna înţelegere păru că prinde rădăcini între Henric şi soţia lui. Henric, căruia îi fusese îngăduit să nu-şi lepede în public credinţa, dar care se lepădase în faţa duhovnicului palatului, asculta în fiecare dimineaţă liturghia la Luvru. Seara, se îndrepta în ^văzul tuturor spre apartamentele soţiei lui, intra pe uşa principală, schimba cîteva cuvinte cu ea şi ieşea prin uşiţa secretă, ca să urce la doamna de Sauve.

Aceasta nu uitase să-i spună despre vizita Caterinei şi

să-i atragă atenţia asupra primejdiei neîndoielnice care îl ameninţa. Pus în gardă din amîndouă părţile, Henric se arăta de două ori mai prevăzător cu regina-mamă, cu atît mai mult cu cît Caterina începuse, pe nesimţite, să fie mai senină. Ba chiar, într-o bună dimineaţă, Henric avu prilejul să vadă un zîmbet binevoitor înflorind pe buzele-i palide. În acea zi făcu tot ce-i stătu în putinţă ca să nu mănînce decît nişte ouă gătite de el şi să nu bea decît apă scoasă de sub ochii lui din Sena.

Măcelurile continuau, dar violenţa lor era din ce în ce mai scăzută; fuseseră ucişi atîţia hughenoţi, că mai rămăseseră doar o mînă de oameni. Majoritatea muriseră, mulţi fugiseră, iar o parte stăteau ascunşi.

Din cînd în cînd se auzea larmă mare într-un cartier sau într-altul; însemna că dăduseră peste cîte unul din aceştia. Execuţia se făcea atunci cu public sau fără, după cum nenorocitul fusese încolţit în vreo fundătură fără scăpare sau putea să fugă. Şi atunci, în mahalaua unde se petrecea această întîmplare, era bucurie mare; căci, în loc să se potolească o dată cu stîrpirea duşmanilor lor, catolicii deveneau tot mai cruzi; şi cu cît numărul hughenoţilor scădea, cu atît păreau mai înverşunaţi împotriva nenorociţilor care mai rămăseseră.

Pe Carol al IX-lea vînătoarea aceasta de hughenoţi îl distra de minune; şi cînd nu mai putu să ia parte la ea, se desfăta cu zarva pe care o făceau ceilalţi vînători de oameni.

Într-o zi, pe cînd se întorcea de la jocul de popice, una din marile lui distracţii alături de Jocul cu mingea şi de vînătoare, se duse la maică-sa, radiind de bucurie, însoţit de curtenii lui obişnuiţi.

— Mamă – făcu el, îmbrăţişînd-o pe Caterina care, văzîndu-l atît de vesel, încercă să ghicească motivul. Mii de draci! Ştii una bună? Ilustrul hoit al domnului amiral, pe care-l credeam dispărut, a fost găsit.

— Ce spui! exclamă Caterina.

— Pe legea mea, aşa e! Nu-i aşa, mamă, că şi tu ai crezut, ca şi mine, că s-au ospătat cîinii cu el? Numai că nu s-a întîmplat aşa. Poporul meu, scumpul, bunul meu popor, a găsit ceva mai potrivit: l-a spînzurat pe amiral de cîrligul de la Montfaucon:

De sus în jos pe Gaspard l-au zvîrlit Şi-apoi de jos în sus mi l-au suit.

— Ei bine? făcu Caterina.

— Ei bine, mamă dragă – urmă Carol al IX-lea – de cînd am auzit că a murit scumpetea asta de om, tare îmi era dor să-l mai văd o dată! Ce vreme frumoasă! Parcă toate au înflorit azi: văzduhul e plin de viaţă şi de miresme; mă simt mai bine ca oricînd; mamă, n-ai vrea să mergem călare pînă la Montfaucon?

— Cu plăcere, fiul meu – îi zise Caterina – dar am o întîlnire de la care nu vreau să lipsesc; şi pe urmă, cînd e vorba să faci o vizită unui om atît de însemnat cum e domnul amiral, trebuie să chemi toată curtea. Va fi un prilej să faci unele constatări puţin obişnuite. Am vedea atunci cine vine şi cine nu vine.

— Aşa-i, mamă, ai dreptate! Să lăsăm pe mîine; e mai bine! Atunci tu invită-ţi oamenii tăi şi am să-i invit şi eu pe-ai mei. Sau poate că ajunge dacă spunem că mergem, şi atunci toată lumea o să-şi facă timp. Cu bine, mamă, mă duc să sun din corn.

— Te consumi prea mult, Carol! Ambroise Paré îţi spune mereu şi are dreptate. E prea greu pentru tine.

— Da' de unde! făcu Carol. Aş vrea eu să fiu sigur că numai din asta are să mi se tragă moartea! I-aş îngropa pe toţi de-aici şi chiar pe Henriot care, după cum pretinde Nostradamus, o să ne moştenească pe toţi într-o bună zi.

Caterina se încruntă.

— Fiule – îi spuse ea – să te fereşti întotdeauna de lucrurile ce par cu neputinţă. Şi pînă atunci, cruţă-te!

— Doar două-trei semnale, ca să-mi mai înviorez cîinii, care se plictisesc de moarte. Bietele animale! Ar fi trebuit

să le asmut pe urmele hughenoţilor! Le-ar fi plăcut!

Şi Carol al IX-lea ieşi din camera mamei sale, intră în sala de arme, desprinse un corn şi suflă în el cu atîta putere, că l-ar fi pizmuit chiar şi Roland. Era de neînchipuit cum putea sufla cu atîta putere în corn un om atît de vlăguit, de bolnăvicios şi cu buze aşa de palide.

Într-adevăr, Caterina, cum îi spusese şi fiului ei, aştepta pe cineva. Îndată după plecarea lui, una din doamnele ei de onoare se apropie şi-i vorbi în şoaptă. Regina zîmbi, se ridică, salută curtea şi o urmă pe ceea care îi adusese vestea.

Réne, florentinul, cel pe care regele Navarei îl întîmpinase cu atîta diplomaţie chiar în seara sfîntului Bartolomeu, intrase în capelă.

— Ah, dumneata erai, René! îi spuse Caterina. Te aşteptam cu nerăbdare!

René făcu o plecăciune.

— Ai primit ieri bileţelul pe care ţi l-am trimis?

— Am avut această cinste.

— Ai mai verificat, aşa cum îţi cerusem, horoscopul lui Rugieri, ce se potriveşte atît de bine cu profeţia lui Nostradamus, după care toţi trei fiii mei vor domni?... De cîteva zile lucrurile s-au schimbat mult, René, şi m-am gîndit că s-ar putea ca soarta să fie mai puţin crudă.

— Doamnă – răspunse René, clătinînd din cap – maiestatea voastră ştie prea bine că lucrurile nu schimbă ursita; ci, dimpotrivă, ursita înrîureşte lucrurile.

— Ai mai repetat totuşi jertfa, nu-i aşa?

— Da, doamnă – răspunse René – căci prima mea datorie este să vă ascult.

— Şi rezultatul?

— Acelaşi, doamnă.

— Cum?! Mielul cel negru tot de trei ori a ţipat?

— Tot, doamnă.

— Semn că vor fi trei morţi năprasnice în familia mea! murmură Caterina.

— Vai. da! făcu René.

— Şi apoi?

— Apoi, doamnă, cînd am cercetat măruntaiele, am dat iarăşi peste acea ciudată deplasare a ficatului, pe care am observat-o şi la ceilalţi doi. Ficatul era întors.

— Schimbare de dinastie. Tot asta, tot asta, tot asta! mormăi Caterina. Ar trebui totuşi să facem ceva, René! urmă ea.

René clătină din cap:

— I-am mai spus maiestăţii voastre că ursita cîrmuieşte.

— Tu aşa crezi? întrebă Caterina.

— Da, doamnă.

— Îţi aminteşti de horoscopul Jeannei d'Albret?

— Da, doamnă.

— Mai spune-l o dată, că l-am uitat.

— Vives Honorata – începu René – morieris reformidata, regina amplificabere.

— Ceea ce înseamnă, pare-mi-se: Vei trăi cu cinste, şi cînd te gîndeşti că nici nu avea cu ce trăi, biata femeie! Vei muri temută, şi noi care ne-am bătut joc de ea! Vei fi mai mare decît ai fost regină; şi iată că a murit şi gloria ei zace într-un mormînt pe care am uitat să-i punem pînă şi numele.

— Doamnă, maiestatea voastră traduce greşit acel vives Honorata. Regina Navarei a trăit într-adevăr cu cinste, pentru că atît timp cît a fost în viaţă, copiii ei au iubit-o, aliaţii ei au respectat-o, iar dragostea şi respectul acesta au fost cu atît mai sincere, cu cît ea era săracă.

— Bine – făcu Caterina – treacă de la mine acel „vei trăi cu cinste”; dar să vedem cum tălmăceşti tu morieris reformidata?

— Cum să-l tălmăcesc?! Nimic mai uşor: Vei muri temută.

— Ei bine, a murit ea temută?

— Atît de temută, doamnă, că n-ar fi moartă acum

dacă maiestăţii voastre nu i-ar fi fost teamă de ea. În sfîrşit, ca regină, vei fi preamărită, sau vei fi mai mare de cum ai fost ca regină; şi asta e adevărat, doamnă, căci în schimbul coroanei pieritoare, ea poartă acum, poate, ca regină şi martiră, coroana cerească. Şi apoi, cine ştie oare ce soartă i-a hărăzit viitorul spiţei sale pe pămînt!

Caterina era neînchipuit de superstiţioasă. Sîngele rece al lui René o înspăimîntă mai mult decît această încăpăţinare a sorţii; şi cum pentru ea o împrejurare neplăcută însemna un nou prilej de a ieşi cu îndrăzneală din încurcătură, îi spuse lui René pe neaşteptate, şi urmărindu-şi dea dreptul un gînd stăruitor şi nemărturisit:

— Au sosit parfumuri din Italia?

— Da, doamnă.

— Să-mi trimiţi o casetă plină.

— Ce fel să fie?

— Ultimele, din cele care... – Caterina se opri.

— Din cele care-i plăceau îndeosebi reginei Navarei? Întrebă René.

— Exact.

— Nu-i nevoie să le mai prepar, nu-i aşa, doamnă? Căci maiestatea voastră este acum la fel de pricepută ca şi mine.

— Găseşti? întrebă Caterina. Sigur e însă că-mi reuşesc.

— Maiestatea voastră nu_mai are să-mi spună nimic? întrebă meşterul de parfumuri.

— Nu, nu – făcu Caterina, pe gînduri. Cred că nu. Totuşi, dacă se mai iveşte ceva cu jertfele, spune-mi şi mie. Şi fiindcă veni vorba, să mai lăsăm mieii, şi să încercăm şi cu găini.

— O, vai, doamnă, mă tem foarte mult că schimbarea jertfei nu va schimba cu nimic prevestirile!

— Fă cum îţi spun!

René salută şi ieşi.

Caterina rămase o clipă pe gînduri. Apoi se ridică şi ea

şi intră în dormitor, unde o aşteptau doamnele. Le anunţă că a doua zi se mergea la Montfaucon.

Vestea acestui prilej de distracţie se răspîndi în seara aceea prin tot palatul şi prin întregul oraş. Doamnele îşi pregătiră toaletele cele mai elegante, iar gentilomii armele şi caii lor de gală. Negustorii îşi închiseră dughenele şi atelierele, iar prostimea şi pierde-vară mai uciseră, pe ici, pe colo, cîţiva hughenoţi, ţinuţi pentru caz de nevoie, ca să-i dea hoitului domnului amiral un cortegiu cum i se cuvenea.

Toată seara şi o bună parte din noapte domni o zarvă de neînchipuit.

La Mole petrecuse cea mai tristă zi din cîte se pot închipui şi ziua aceea urmase altor trei sau patra nu mai puţin triste.

Ca să-i facă pe plac Margaretei, domnul d'Alençon îl luase cu el, dar de atunci nu-l mai văzuse. Se simţi dintr-o dată ca un copil părăsit, lipsit de grija blîndă, delicată şi fermecătoare a celor două femei, dintre care una îi frămînta necontenit gîndul. Prin chirurgul Ambroise Paré primise veşti de la ea, dar veştile acestea, auzite din gura unui om de cincizeci de ani, care nu ştia, sau se prefăcea că nu ştie cît preţuiau pentru La Mole cele mai mici amănunte despre Margareta, erau incomplete şi nu-l mulţumeau. E drept, Gillonne venise odată cu de la ea putere, bineînţeles, să vadă ce e cu rănitul. Vizita aceea fusese ca o rază de soare într-o temniţă şi La Mole rămăsese ca năucit, aşteptînd să mai vadă pe cineva care, deşi trecuseră două zile de la cealaltă vizită, tot nu venise.

Aşadar, cînd vestea acestei minunate petreceri de a doua zi a întregii curţi ajunse la urechile lui La Mole, care era pe cale de însănătoşire, el îi ceru domnului d'Alençon îngăduinţa să-l însoţească.

Ducele nici măcar nu se întrebă dacă La Mole era în stare să îndure această oboseală, şi îi răspunse doar:

— Minunat! Să i se dea un cal de-al meu!

La Mole nici nu-şi dorea mai mult. Maestrul Ambroise Paré veni ca de obicei să-l panseze. Tînărul îi spuse că trebuia neapărat să plece călare şi îl rugă să-i potrivească bandajul cu o grijă îndoită. De altfel, cele două răni, atît cea de la piept cît şi cea de la umăr, se închiseră şi nu-l mai supăra decît umărul. Amîndouă erau stacojii, aşa cum trebuia să fie o rană pe cale de vindecare. Maestrul Ambroise Paré le acoperi cu o tafta gumată, la mare preţ pe vremea aceea în asemenea împrejurări, şi îi făgădui că dacă nu se va agita prea mult pe drum, totul va fi în ordine.

La Mole era în culmea fericirii şi, în afara slăbiciunii pricinuită de pierderea de sînge şi de o uşoară ameţeală, din aceeaşi pricină, se simţea cum nu se poate mai bine. De altfel şi Margareta avea să facă parte din cortegiul acesta; o va vedea din nou pe regină şi cînd se gîndea cît de înviorat fusese cînd o văzuse pe Gillonne, nu se îndoia de fel că întîlnirea cu domniţa lui avea să-i facă cu atît mai bine. Aşa că La Mole folosi o parte din banii pe care îi primise la plecarea de acasă ca să-şi cumpere cel mai frumos pieptar de şaten alb şi cea mai bogată broderie pentru mantie, de care îi putu face rost croitorul la modă. Tot el îi mai aduse şi cizmele de piele parfumată, cum se purta pe vremea aceea. Primi totul dimineaţa, dar cu o jumătate de ceas mai tîrziu decît le ceruse, ceea ce nu-l supără prea tare. Se îmbrăcă degrabă şi se privi într-o oglindă. Hainele, pălăria şi parfumul îi plăceau destul de mult ca să se simtă bine.

În cele din urmă, începu să umble prin cameră ca să se asigure că în afara unor dureri mai ascuţite, mulţumirea sufletească îl putea face să uite suferinţele trupeşti.

Mantia de culoarea cireşei, croită după gustul lui, ceva mai lungă decît era moda, îi venea nespus de bine.

În vreme ce în Luvru se petreceau toate acestea, o altă scenă asemănătoare se petrecea în palatul de Guise. Un

gentilom înalt, cu părul roşu, îşi cerceta în faţa unei oglinzi dunga roşie ce-i brăzda neplăcut obrazul; îşi pieptăna şi îşi parfuma mustaţa şi tot parfumînd-o, întindea peste neplăcuta cicatrice – care, în ciuda tuturor sulimanurilor la modă, se încăpăţîna să iasă la iveală – întindea, cum spuneam, un strat de alb şi roşu întreit; dar cum era neîndestulător, îi veni o idee; un soare dogoritor, soare de august, îşi revărsa razele în curte; gentilomul coborî, îşi scoase pălăria de pe cap şi, cu nasul în vînt, cu ochii închişi, se plimbă timp de zece minute, lăsîndu-se de bună voie în bătaia acestor văpăi mistuitoare, ce cădeau din cer în torente.

După zece minute, prins zdravăn de soare, gentilomul nostru avea faţa atît de aprinsă, încît dunga aceea roşie, care acum nu se mai potrivea cu restul, părea galbenă. Dar gentilomul nu părea de loc nemulţumit de curcubeul de pe faţa lui, peste care întinse, cît putu mai bine, un strat de roşeală, ca să semene cu restul. După aceea, îmbrăcă un minunat costum, pe care croitorul i-l adusese în cămară înainte de a fi chemat.

Gătit astfel, parfumat cu mosc şi înarmat pînă în dinţi, mai coborî o dată în curte şi începu să mîngîie un cal mare şi negru, care ar fi fost de o frumuseţe fără seamăn dacă n-ar fi avut şi el o mică tăietură ca a stăpînului lui, făcută de sabia unui cavaler mercenar, într-unul din ultimele războaie civile la care luase parte.

Cu toate acestea, încîntat de cal, ca şi de sine, gentilomul pe care cititorii noştri l-au recunoscut, desigur, cu uşurinţă, urcă în şa cu un sfert de ceas înaintea tuturor şi făcu să răsune curtea palatului de Guise de nechezatul bidiviului său, la care răspundea, pe măsură ce izbutea să-l strunească, cu cîte o sudalmă spusă pe toate tonurile. O clipă mai tîrziu, calul, strunit de-a binelea, recunoştea, prin mlădierea şi ascultarea sa, puterea adevăratului său stăpîn; dar izbînda nu fusese cîştigată fără zarvă şi zarva aceasta – poate tocmai pe ea se

bizuise gentilomul nostru – zarva aceasta atrăsese la fereastră o doamnă pe care îmblînzitorul nostru de cai o salută cu plecăciuni adinci, iar ea îi răspunse cum nu se poate mai drăgălaş.

După cinci minute, doamna de Nevers îşi chemă intendentul:

— Domnule – îl întrebă ea – i s-a servit masa aşa cum se cuvine domnului conte Annibal de Coconnas?

— Da, doamnă – îi răspunse intendentul. Chiar în dimineaţa aceasta a mîncat cu mai multă poftă ca niciodată.

— Bine, domnule – spuse ducesa.

Apoi, întorcîndu-se spre primul său gentilom, adăugă:

— Domnule d'Arguzon, să pornim spre Luvru şi vă rog să nu-l scăpaţi din ochi pe domnul conte Annibal de Coconnas, căci e rănit şi deci slăbit încă, şi pentru nimic în lume n-aş vrea să i se întîmple ceva. Asta le-ar face plăcere hughenoţilor, care îi poartă pică încă din binecuvîntata noapte a sfîntului Bartolomeu.

Şi doamna de Nevers, încălecînd la rîndul ei, porni strălucitoare spre Luvru – locul de întîlnire al tuturor.

Era două după-amiază cînd un lanţ de călăreţi, acoperiţi din cap pînă-n picioare cu aur, giuvaeruri şi veşminte minunate, se iviră pe strada Saint-Denis, îndreptîndu-se către colţul cimitirului Inocenţilor, desfăşurîndu-se în bătaia soarelui, printre cele două rînduri de case mohorîte, ca un şarpe uriaş cu inele strălucitoare.

XVI
Hoitul unui duşman miroase întotdeauna frumos

ORICÎT DE BOGAT ÎNVEŞMÎNTAT ar fi un grup de oameni, el n-ar putea aduce nici pe departe cu cei ce porniseră acum spre cimitirul Inocenţilor.

Veşmintele de mătase, bogate şi strălucitoare – minunată modă lăsată urmaşilor săi de către Francisc I – nu se transformaseră încă în costumele acelea strimte şi închise la culoare, care se purtau sub Henric al III-lea; şi aşa, costumul lui Carol al IX-lea, mai puţin bogat, dar mai elegant decît cele din epocile dinainte, strălucea prin armonia lui fără cusur. Azi nu mai putem întîlni un asemenea cortegiu, căci măreţia parăzilor noastre ne face să ne mulţumim cu simetria şi uniformitatea. Paji, scutieri, gentilomi de rînd, cîini şi cai pe flancuri şi în urmă făceau ca acest cortegiu regesc să pară o adevărată oştire. În urma acestuia venea norodul care, la drept vorbind, era pretutindeni. Norodul îl urma, îl însoţea şi mergea în frunte; şi-l auzeai cum strigă ba „trăiască”, ba „huo, la oase”, căci în mijlocul cortegiului se vedeau, ici şi colo, vreo cîţiva calvinişti renegaţi, şi norodul le purta pică.

Chiar în acea dimineaţă Carol al IX-lea vorbise ca despre ceva foarte obişnuit – de faţă cu Caterina, ducele de Guise şi Henric de Navaia – despre plimbarea pe care

aveau s-o facă pînă la Montfaucon, să vadă spînzurătoarea, sau mai degrabă trupul sfîrtecat al amiralului.

În prima clipă Henric voise să renunţe la această plimbare. Atîta aştepta Caterina. De îndată ce Henric încercă să-şi arate dezgustul pentru acest lucru, ea şi avu un schimb de priviri însoţit de un zîmbet, cu ducele de Guise. Henric prinse aceste ocheade, le înţelese şi pe loc, luîndu-şi seama, zise:

— La urma urmei, de ce n-aş merge? Sînt catolic şi datorez acest lucru noii mele credinţe.

Adresîndu-se apoi lui Carol al IX-lea, adăugă:

— Maiestatea voastră se poate bizui pe mine; voi fi întotdeauna fericit s-o însoţesc oriunde se va duce. Şi îşi roti privirea ca să vadă cîte sprîncene se încruntau.

De altfel, din tot cortegiul acela, omul privit poate cu cea mai mare curiozitate era acest fiu fără mamă, acest rege fără regat, acest hughenot trecut la catolicism. Chipul lui prelung şi cu trăsături puternice, înfăţişarea lui puţin grosolană, felul lui familiar de a se purta cu inferiorii, familiaritate pe care o împingea pînă la un grad aproape nelalocul lui pentru un rege, şi pe care o deprinsese încă din tinereţe din pricina obiceiurilor lui de om de la munte, şi de care nu avea să se dezbare pînă în ceasul morţii, toate acestea îi dădeau un aer deosebit în ochii celor ce-l priveau şi dintre care unii strigau:

— La liturghie, Henriot, la sfînta liturghie!

La care Henric răspundea:

— Am fost ieri, mă duc şi astăzi, şi am să mă duc şi mîine! Ei, drăcia dracului! Cred că-i de ajuns!

Margareta venea călare şi era atît de frumoasă, de proaspătă şi de elegantă, încît laudele roiau în jurul ei, iar unele, trebuie să mărturisim, se răsfrîngeau şi asupra însoţitoarei sale, doamna ducesă de Nevers, care tocmai i se alăturase şi al cărei cal alb scutura nărăvaş din cap, de parc-ar fi fost mîndru de povara ce o purta.

— Ei bine, ducesă – o întrebă regina Navarei – ce mai e

nou?

— Nu ştiu nimic, doamnă – răspunse cu glas tare Henriette.

Apoi o întrebă în şoaptă:

— Şi hughenotul ce mai face?

— I-am găsit o ascunzătoare aproape sigură – răspunse Margareta. Dar, spune-mi, tu ce-ai făcut cu nemaipomenitul tău măcelar de oameni?

— A ţinut să vină la serbare; e călare pe un cal de luptă al domnului de Nevers, unul mare cît un elefant. E un călăreţ fără pereche. I-am îngăduit să ia parte la ceremonie pentru că m-am gîndit că hughenotul tău va fi destul de prevăzător ca să rămînă acasă, ca să nu ne temem de vreo încăierare.

— Vai, pe legea mea – răspunse Margareta zîmbind – nu e aici, dar chiar să fi fost, tot nu cred că ar fi ieşit vreo încăierare! Ce-i drept, e băiat frumos hughenotul meu, dar atîta tot; e un porumbel, nu un şoim; gungureşte, dar nu muşcă. La urma urmei – făcu ea pe un ton cu neputinţă de redat şi ridicînd uşor din umeri – la urma urmei, poate că noi l-am luat drept hughenot şi el, săracul, o fi brahman şi credinţa lui îl opreşte să verse sînge.

— Dar unde este ducele d'Alençon? întrebă Henriette. Nu-l văd de loc!

— Trebuia să ne ajungă din urmă; azi-dimineaţă îl dureau ochii şi nu prea avea chef să vină; dar cum se ştie că înclină spre hughenoţi, doar ca să nu fie de aceeaşi părere eu fraţii lui, Carol şi Henric, i s-a atras atenţia că regele ar putea să privească cu ochi răi absenţa lui, aşa că s-a hotărît să meargă. Ah, dar ia uită-te într-acolo, unde se uită toată lumea şi strigă! Să ştii că el a trecut prin poarta Montmartre.

— Da, da, el e! Îl recunosc! făcu Henriette. Într-adevăr, arată bine azi; de un timp încoace parcă se îngrijeşte mai mult. Să ştii că e îndrăgostit. Ce bine e să fii prinţ de

sînge! Treci cu calul peste oameni şi oamenii se dau în lături!

— Ai dreptate – spuse Margareta rîzînd – o să ne strivească! Doamne fereşte, dar dă-i deoparte pe gentilomii dumitale, ducesă! Uite pe unul care nu se dă în lături, o să-l ucidă!

— Eh, uite, ăsta-i viteazul meu! strigă ducesa.

Într-adevăr, Coconnas ieşise din rînd ca să se apropie de doamna de Nevers; dar în clipa în care calul său traversa şoseaua mărginaşă ce lega strada de mahalaua Saint-Denis, un călăreţ din suita ducelui d'Alençon, încercînd zadarnic să-şi ţină în frîu calul avîntat, îl izbi în plin pe Coconnas. Scuturat zdravăn, Coconnas se clătină pe calul său cît toate zilele, de mai-mai să-i cadă pălăria de pe cap, pe care o prinse cu mîna, şi se întoarse înfuriat.

— Doamne! făcu Margareta, plecîndu-se la urechea prietenei sale. Domnul de La Mole!

— Tînărul acela frumos şi palid! exclamă ducesa, neputîndu-şi stăpîni uimirea.

— Da, da, chiar el e acela care era cît pe ce să-l răstoarne pe piemontez!

— Vai – exclamă ducesa – o să se întîmple ceva înspăimîntător! Uite, se privesc, se recunosc!

Într-adevăr, Coconnas, întorcîndu-se, îl recunoscu pe La Mole; şi, de uimire, scăpă dîrlogii calului, căci era sigur că-l ucisese pe fostul său tovarăş, sau măcar îl scosese din luptă pentru o bucată de vreme. La Mole îl recunoscu şi el pe Coconnas şi simţi că i se urcă sîngele la cap. Cîteva clipe, care fură de ajuns ca să dea pe faţă toate simţămintele ce mocneau în sufletul celor doi, ei se sfredeliră cu nişte priviri care le făcură pe cele două femei să se nfioare. Apoi La Mole se uită în jur şi dîndu-şi seama fără îndoială că nu era locul potrivit pentru răfuieli, dădu pinteni calului şi veni lîngă ducele d'Alençon. Coconnas rămase o clipă pironit locului, răsucindu-şi mustaţa, gata-

gata să şi-o vîre în ochi; văzînd că La Mole se depărtează fără să-i spună o vorbă, îşi văzu şi el de drum.

— Vai, vai! făcu Margareta cu durere, dar plină de dispreţ. Nu m-am înşelat, deci... Dar de astă dată e prea mult!

Şi îşi muşcă buzele pînă la sînge.

— E foarte frumos! răspunse ducesa,compătimind-o.

Chiar în clipa aceea ducele d'Alençoe îşi luă din nou locul în spatele regelui şi a reginei-mame, astfel încît curtenii săi, alăturîndu-i-se, erau nevoiţi să treacă prin faţa Margaretei şi a ducesei de Nevers. Trecînd la rîndu-i pe dinaintea celor două principese, La Mole îşi scoase pălăria, o salută pe regină, aplecîndu-se pînă la grumazul calului şi rămase descoperit, aşteptînd ca maiestatea sa să-l cinstească cu o privire.

Margareta întoarse însă capul cu mîndrie.

La Mole citi, fără îndoială, dispreţul întipărit pe chipul ei şi, din palid ce era, se făcu galben ca ceara. Mai mult chiar, ca să nu cadă de pe cal, trebui să se prindă cu mîinile de coama lui.

— Vai, vai – făcu Hennriette, întorcîndu-se spre regină – ia priveşte cît eşti de crudă! O să i se facă rău!...

— Ei da! făcu regina, cu un zîmbet nimicitor. Atîta ar mai lipsi! Ai sărurile la tine?

Doamna de Nevers se înşelase însă.

Clătinîndu-se în şa, La Mole îşi recăpătă încet-încet puterile şi, întărindu-se în scări, merse să-şi ia locul în suita ducelui d'Alençon.

În timpul acesta, cortegiul îşi urmă drumul şi în depărtare se profila silueta sinistră a spînzurătorii ridicate şi inaugurate de Enguerrand de Marigny[3]. Niciodată nu avusese parte spînzurătoarea de o pradă mai bună.

Aprozii şi gărzile înaintară alcătuind un cerc larg în jurul incintei. La apropierea lor, corbii cocoţaţi pe

3 Ministru de finanţe al Franţei în timpul domniei lui Filip cel Frumos, a fost condamnat la moarte şi spînzurat la Montfaucon.

spînzurătoare îşi luară zborul, croncănind deznădăjduiţi.

În spatele spînzurătorii de la Montfaucon se adăposteau de obicei cîinii, ademeniţi adesea de pradă, şi tîlharii filozofii, ce veneau acolo să cugete asupra tristei nestatornicii a sorţii.

În ziua aceea nu se aflau la Montfaucon – cel puţin aşa se părea – nici cîinii şi nici tîlharii. Aprozii şi gărzile îi alungaseră, pe cîini o dată cu corbii, iar tîlharii se pierduseră în mulţime, ca să dea vreo lovitură dintre acelea care alcătuiesc partea veselă a meseriei lor.

Cortegiul înainta: în frunte sosiră regele şi Caterina, veneau apoi ducele de Anjou, ducele d'Alençon, regele Navarei, domnul de Guise cu gentilomii lor; în sfîrşit, urmau doamna Margareta cu ducesa de Nevers şi toate femeile ce alcătuiau aşa-numitul escadron zburător al reginei; mai veneau apoi pajii, scutierii, valeţii şi norodul i în total, zece mii de oameni.

O masă fără formă, un hoit înnegrit, mînjit de sînge, năclăit de noroi, albit de noi straturi de praf, spînzura de stîlpul principal. Hoitului îi lipsea capul. De aceea îl atîrnaseră de picioare. Şi apoi, mulţimea, cu obişnuita ei ingeniozitate, îi pusese în loc un şomoiog de paie pe care prinseseră o mască şi, în gura măştii, un şugubăţ care-i cunoştea obiceiurile domnului amiral, îi vîrîse o scobitoare.

Era un tablou pe cît de sinistru, pe atît de ciudat să-i fi văzut pe toţi aceşti seniori eleganţi şi pe toate aceste frumoase doamne, defilînd, ca o procesiune pictată de Goya, printre scheletele înnegrite şi printre spînzurătorile cu braţe lungi şi descărnate. Şi cu cît veselia vizitatorilor era mai zgomotoasă, cu atît contrasta ea mai puternic cu tăcerea posomorită şi nepăsarea rece a acestor leşuri, care-i făceau să se-nfioare pe înşişi aceia ce-şi băteau joc de ele.

Dintre cei de faţă, mulţi îndurau cu greu acest spectacol, iar în ceata strînsă a hughenoţilor îl puteai desluşi,

după paloare, pe Henric, care, oricît de bine izbutea să se stăpînească şi cu oricîtă prefăcătorie îl înzestrase cerul, nu mai putea să reziste. Pretextînd că aceste leşuri răspîndeau miazme grele, el se apropie de Carol al IX-lea, care, alături de Caterina, se oprise în faţa hoitului amiralului, şi îi spuse:

— Sire, maiestatea voastră nu găseşte că acest hoit nenorocit miroase prea rău ca să mai putem rămîne aici?

— Găseşti, Henriot? făcu Carol al IX-lea, în ai cărui ochi sclipea o bucurie sălbatică.

— Da, sire.

— Ei bine! Nu-s de aceeaşi părere... hoitul duşmanului miroase întotdeauna frumos...

— Pe cinstea mea, sire – adăugă Tavannes – de vreme ce maiestatea voastră ştia că trebuie să facem o mică vizită domnului amiral, ar fi trebuit să-l invite şi pe Pierre Ronsard, măiestrul vostru în ale poeziei; cît ai clipi, iar fi făcut un epitaf bătrînului Gaspard.

— Nu mai e nevoie de el – îi răspunse Carol al IX-lea – o să-i facem chiar noi... Eh, ia ascultaţi, domnilor – adăugă el după o clipă de gîndire:

Ici zace... dar nu, am greşit,
Cuvîntul e nepotrivit,
Ici amiralul este spînzurat,
Din lipsă de cap – de glezne-aninai.

— Bravo, bravo! strigară gentilomii catolici într-un glas, în timp ce hughenoţii, strînşi laolaltă, se încruntau în tăcere.

Cît despre Henric, care stătea de vorbă cu Margareta şi cu doamna de Nevers, se făcu că nu aude.

— Hai, hai, domnule! făcu Caterina, pe care, deşi îmbibată de parfumuri, duhoarea aceea începuse s-o supere. Să plecăm; chiar şi de cel mai bun prieten te desparţi. Să-i spunem rămas bun domnului amiral şi să ne

întoarcem la Paris.

Făcu un gest ironic cu capul, în semn de batjocură, ca şi cum s-ar fi despărţit de un prieten, şi, trecînd din nou în fruntea cortegiului, făcu calea-ntoarsă, în vreme ce procesiunea se scurgea prin faţa cadavrului.

În zare, soarele mergea spre asfinţit.

Mulţimea porni pe augustele urme, ca să poată gusta pînă la capăt măreţia cortegiului şi să nu scape nimic din spectacol; tîlharii se luară şi ei după mulţime, aşa că la vreo zece minute după plecarea regelui nu mai rămăsese nimeni în preajma cadavrului ciopîrţit al amiralului, pe care începeau să-l mîngîie cele dintîi adieri ale serii.

Dar cînd spunem nimeni, ne înşelăm. Un gentilom călare pe un cal negru, şi care atîta timp cît avusese cinstea să se afle în faţa regeştei adunări nu putuse privi după pofta inimii lui trunchiul acela fără formă şi înnegrit, rămase ultimul. Se desfăta privind cu luare-aminte toate lanţurile, cîrligele, stîlpii de piatră, cu un cuvînt – spînzurătoarea – care pentru el, poposit doar de cîteva zile la Paris şi necunoscînd perfecţiunile pe care capitala le aduce oricărui lucru, părea să fie culmea a tot ceea ce omul poate născoci mai urît.

De prisos să-i mai spunem cititorului că omul acesta era prietenul nostru Coconnas. Un ochi versat de femeie îl căutase zadarnic în cortegiul călăreţilor şi scrutase şirurile fără să-l poată descoperi.

Domnul de Coconnas, după cum am spus, rămăsese în admiraţie în faţa operei lui Enguerrand de Marigny.

Dar pe domnul de Coconnas nu-l căuta numai femeia aceea. Unui gentilom, pe care-l deosebeai după pieptarul de satin alb şi după penele graţioase de la pălărie, după ce privise înainte şi pe laturi, îi trecu prin minte să se uite şi în urmă. Şi aşa s-a făcut că a zărit statura înaltă a lui Coconnas şi silueta uriaşă a calului conturîndu-se puternic pe cerul înroşit de ultimele raze ale apusului.

Pe dată, gentilomul cu pieptarul de satin alb părăsi

cortegiul, o porni pe o cărăruie şi, făcînd un ocol, se întoarse la spînzurătoare.

Aproape în acelaşi timp, doamna, care nu era alta decît ducesa de Nevers, după cum gentilomul acela spătos, călare pe calul negru, fusese Coconnas, se apropie de Margareta şi îi spuse:

— Ne-am înşelat amîndouă, Margareta. Piemontezul a rămas în urmă şi domnul de La Mole s-a luat după el.

— Drăcia dracului – făcu Margareta, rîzînd – să ştii că se întîmplă ceva! Drept să-ţi spun, nu mi-ar părea rău să-mi pot schimba părerea despre el.

Margareta se întoarse şi-l văzu într-adevăr pe La Mole pornind înapoi, aşa cum am spus.

Cele două principese părăsiră şi ele cortegiul; prilejul era dintre cele mai potrivite; au făcut calea-ntoarsă chiar în locul unde începea o potecă mărginită de garduri lungi, care ducea înapoi, pînă la vreo treizeci de paşi de spînzurătoare. Doamna de Nevers îi şopti ceva la ureche căpitanului ei, Margareta îi făcu un semn Gillonnei şi toţi patru o apucară pe acest drum, furişîndu-se înapoia tufişului celui mai apropiat de locul unde avea să se petreacă scena la care păreau că vor să fie spectatori. După cum am spus, de aci şi pînă la locul unde Coconnas, încîntat şi fremătînd de plăcere, gesticula în faţa domnului amiral, erau cel mult treizeci de paşi.

Margareta descălecă; doamna de Nevers şi Gillonne făcură la fel; la rîndul lui, descălecă şi căpitanul şi apucă toţi cei patru cai de căpăstru. Iarba proaspătă şi deasă le oferea celor trei femei un loc de odihnă, aşa cum îşi doresc adesea, în zadar, prinţesele.

Un tufiş rărit le îngăduia să nu piardă nici cel mai mic amănunt.

La Mole făcu şi el un înconjur şi, venind cu calul la pas, se opri în spatele piemontezului. Întinzînd braţul, îl bătu pe umăr.

Coconnas se întoarse.

— Aha! făcu el. Aşadar nu era un vis! Mai trăieşti!

— Da, domnule – îi răspunse La Mole – da, mai trăiesc. Nu din vina dumitale, dar trăiesc.

— Ei, drăcia dracului! urmă Coconnas. Te recunosc foarte bine, deşi eşti atît de palid. Ultima oară cînd ne-am întîlnit erai parcă mai rumen la faţă.

— Şi eu – răspunse La Mole – te recunosc, cu toată cicatricea aia galbenă care-ţi brăzdează faţa. Cînd ţi-am făcut-o, erai mai palid ca acum.

Coconnas îşi muşcă buzele, dar, hotărît, după cîte se parc, să continue discuţia pe acelaşi ton ironic, urmă:

— Nu-i aşa, domnule de La Mole, că e ciudat, mai ales pentru un hughenot, să se poată uita la domnul amiral, aşa spînzurat cum e de cîrligul ăsta de fier; şi cînd te gîndeşti că mai sînt unii care exagerează, învinuindu-ne că am ucis pînă şi pe puii de hughenoţi de la sînul mamei!

— Conte – făcu La Mole înclinîndu-se – nu mai sânt hughenot. Am fericirea să fiu catolic.

— Asta-i bună! exclamă Coconnas, izbucnind în rîs.

— Te-ai convertit, domnule! O, cîtă iscusinţă!

— Domnule – continuă La Mole, la fel de grav şi de politicos – am jurat că dacă scap de acest măcel, mă convertesc.

— Conte – reluă piemontezul – e un jurămînt plin de prevedere şi vă felicit; altele n-aţi mai făcut?

— Ba da, domnule, am mai făcut unul – îi răspunse La Mole, mîngîindu-şi calul cum nu se poate mai calm.

— Care? întrebă Coconnas.

— Să te agăţ acolo, sus, vezi, de cuiul ăla mic, de sub domnul de Coligny, care parcă te aşteaptă.

— Cum – făcu Coconnas – aşa viu şi nevătămat?

— Nu, domnule, după ce te voi fi străpuns cu sabia.

Coconnas se făcu stacojiu; ochii lui verzi scăpărau.

— Va să zică – făcu el batjocoritor – de cuiul ăla zici?

— Da – întări La Mole – de cuiul ăla!...

— Nu sînteţi destul de înalt pentru asta, domnişorule –

îi întoarse vorba Coconnas.

— Atunci am să mă sui pe calul dumitale, bravul meu ucigaş! îi răspunse La Mole. Îţi închipui oare, scumpe domn Annibal de Coconnas, că poţi omorî oamenii fără să-ţi primeşti pedeapsa, sub pretextul cinstit şi onorabil că eşti o sută contra unu! Aş, vine ziua cînd fiecare îşi găseşte naşul! Şi cred că ziua asta a şi venit. Tare-aş avea chef să-ţi găuresc căpăţîna pocită cu un foc de pistol; dar, vai, din păcate, cred că n-aş ochi bine, pentru că-mi mai tremură mîna de pe urma rănilor pe care mi le-ai făcut ca un trădător!

— Căpăţîna mea pocită! urlă Coconnas, sărind de pe cal. Descalecă, domnule conte, hai, hai, trage sabia! Şi, zicînd acestea, apucă sabia.

— Hughenotul tău n-a spus cumva „căpăţînă pocită”? îi şopti ducesa de Nevers Margaretei. Tu îl găseşti urît?

— E fermecător! îi răspunse Margareta rîzînd. Şi trebuie să-ţi spun că domnul de La Mole e orbit de furie; dar, taci, să privim!

Pe cît descălecase de repede Coconnas, pe atît de încet descălecă La Mole; îşi desfăcu mantia de culoarea cireşei, o puse jos, îşi trase sabia şi rămase în gardă.

— Au! făcu el, întinzînd braţul.

— Of! murmură Coconnas, la rîndu-i, căci, după cum vă amintiţi, amîndoi fuseseră răniţi la umăr şi orice mişcare mai bruscă îi durea.

Un hohot de rîs greu de reţinut izbucni din tufiş. Principesele nu se putură stăpîni văzîndu-i pe cei eroi cum îşi freacă omoplatul, strîmbîndu-se de durere. Hohotele ajunseră la urechile celor doi gentilomi, care nu ştiau că au şi martori. Se întoarseră şi îşi zăriră îngerii lor păzitori.

La Mole se puse iarăşi în gardă, ţeapăn ca un automat, pe cînd Coconnas încrucişă sabia cu un „drăcia dracului!” spus printre dinţi.

— Ei, asta e! Ăştia sînt în stare să se spintece dacă nu sărim! Destul cu gluma! Hai, domnilor, hei! strigă

Margareta.

— Lasă-i! Lasă-i! făcu Henriette care, văzîndu-l pe Coconnas dezlănţuit, nădăjduia în adîncul inimii ei că-l va da gata pe La Mole, la fel cum făcuse cu cei doi nepoţi şi cu fiul lui Mercandon.

— Vai, zău că sînt frumoşi! zise Margareta. Parc-ar scoate flăcări pe nări!

La drept vorbind, încăierarea pornită cu glume şi cuvinte de batjocură se transformase, din clipa în care cei doi eroi încrucişaseră săbiile, într-o luptă pe tăcute. Nici unul nu se bizuia prea mult pe puterile sale şi, la fiece mişcare mai bruscă, erau nevoiţi să-şi stăpînească cîte un junghi de pe urma vechilor răni. Cu privirea ţintă şi înflăcărată, cu gura crispată, cu dinţii încleştaţi, La Mole înainta cu paşi mici, dar hotărîţi şi apăsaţi, asupra duşmanului său care, în faţa măiestriei lui, dădea înapoi, ce-i drept pas cu pas, dar dădea înapoi. Şi astfel ajunseră amîndoi la marginea şanţului, dincolo de care se aflau spectatorii. Aci, ca şi cum retragerea lui nu avusese alt scop decît să se apropie de doamna sa, Coconnas se opri şi în clipa în care La Mole degajă prea mult, îi dădu cu iuţeala fulgerului o lovitură îndemînatică, şi în aceeaşi clipă pe pieptarul de satin alb al lui La Mole se ivi o pată roşie de sînge, care se întindea.

— Curaj! strigă ducesa de Nevers.

— Ah, sărmane La Mole! făcu Margareta, cu un strigăt de durere.

Auzind acest strigăt, La Mole îi aruncă reginei una din acele priviri care pătrund mai adinc în inimă decît vîrful unei săbii şi, prefăcîndu-se că-i dă ocol lui Coconnas, fandă în plin.

De astă dată cele două femei scoaseră cîte un strigăt, care se contopiră într-unui singur. Spada lui La Mole îl străpunsese pe Coconnas pînă în spate, pe unde ieşi vîrful plin de sînge.

Nu se prăbuşi însă nici unul din ei; rămaseră amîndoi în

picioare, privindu-se cu gura deschisă, fiecare simţind că, la cea mai mică mişcare, şi-ar pierde echilibrul. În sfîrşit, piemontezul, rănit mai grav decît adversarul lui, şi simţind că puterile i se scurg o dată cu sîngele, se lăsă să cadă peste La Mole, cuprinzîndu-l cu un braţ, pe cînd celălalt încerca să tragă pumnalul. Pe de altă parte, La Mole îşi adună toate puterile, ridică mîna şi-l izbi pe Coconnas cu minerul săbiei în creştet. Ameţit, acesta se prăbuşi, dar în cădere îl trase şi pe potrivnicul lui, aşa că amîndoi se rostogoliră în şanţ. În clipa în care Margareta şi ducesa de Nevers văzură că, aşa pe moarte cum erau, încercau totuşi să-şi dea lovitura de graţie, se năpustiră spre ei, împreună cu căpitanul gărzii. Dar, pînă să ajungă, mîinile celor doi se desprinseră, ochii li se împăienjeniră şi, lăsînd să le scape sabia, cei doi luptători, cu un ultim spasm înţepeniră.

Un val de sînge spumega în jurul lor.

— Oh, viteazule La Mole! exclamă Margareta, care nu-şi putea stăpîni admiraţia. O, iartă-mă, de o mie da ori iartă-mă că te-am bănuit!

Şi ochii i se umplură de lacrimi.

— Vai, vai – murmură ducesa – bravul meu Annibal... Spuneţi-mi, doamnă, aţi mai văzut de cînd sînteţi doi lei paralei ca aceştia?

Şi izbucni în hohote de plîns.

— Sfinte Sisoie! Sălbatică încăierare! făcu căpitanul, încercînd să oprească sîngele ce curgea valuri... Hei! Tu de colo! Vino mai repede!

Într-adevăr, un bărbat care şedea cocoţat pe un fel de furgon vopsit în roşu se ivi în umbra serii, cîntînd cîntecul acela vechi pe care i-l amintise fără îndoială minunea de la cimitirul Inocenţilor:

Măceş drăgălaş ce-nfloreşti
Şi-nverzeşti
Pe lîngă malul umbros,

Lăurusca te-a încins,
Cu braţu-i lung te-a împins
Să te-mbrace pînă jos.

O cîntăreaţă privighetoare,
Neştiutoare,
Iubita cîntîndu-şi iar
Dragostea să-şi ostoiască,
Vine să se cuibărească,
Ca-n toţi anii, în frunzar.

Tu, măceş, să trăieşti,
În veci să-nverzeşti
Şi nici suflare de vînt,
Nici secure, nici furtună,
Şi nici vremea cea străbună
Nu te pună la...

— Hei! strigă din nou căpitanul. Vino-ncoace, cînd te chem! Vino odată! Nu vezi că gentilomii ăştia au nevoie de ajutor?

Omul din căruţă, a cărui înfăţişare respingătoare şi al cărui chip aspru contrasta cu gingaşul cîntec cîmpenesc pe care l-am pomenit mai sus, îşi opri calul, se dădu jos şi, aplecîndu-se asupra celor două trupuri, zise:

— Tii, straşnice răni! Da' eu fac şi mai faine!

— Dar, cine eşti dumneata? îl întrebă Margareta, simţind fără voie o spaimă pe care nu şi-o putu stăpîni.

— Doamnă – răspunse omul cu o plecăciune pînă în pămînt. Eu sînt jupîn Caboche, călăul din Paris, şi veneam să mai atîrn în spînzurătoarea aceasta cîţiva tovarăşi pentru domnul amiral.

— Ei bine, eu sînt regina Navarei – răspunse Margareta – dă jos morţii, aşterne păturile cailor noştri în căruţă şi vino încet în urma noastră, cu aceşti gentilomi, pînă la Luvru.

XVII
Confratele maestrului Ambroise Paré

CĂRUŢA ÎN CARE FUSESERĂ aşezaţi Coconnas şi La Mole o apucă spre Paris, urmînd prin întuneric grupul ce-i slujea de călăuză. La Luvru se opri. Vizitiul primi o răsplată grasă. Răniţii fură duşi apoi la domnul duce d'Alençon şi se trimise după maestrul Ambroise Paré.

Cînd acesta sosi, nici unul din cei doi răniţi nu-şi venise încă în fire.

La Mole era rănit mai uşor, căci sabia îl nimerise la subsuoara dreaptă, dar fără să-i atingă vreun organ important; Coconnas avea însă plămînul străpuns şi şuierul care-i ieşea din rană făcea să tremure flacăra luminării.

Maestrul Ambroise Paré nu-şi luă răspunderea că-l poate face bine.

Doamna de Nevers era deznădăjduită; încrezătoare în puterea, în dibăcia şi curajul piemontezului, ea o împiedicase pe Margareta să oprească lupta. Ar fi putut să-l ducă pe Coconnas la palatul de Guise, ca să-l îngrijească pentru a doua oară; dar dintr-o clipă în alta soţul ei trebuia să sosească de la Roma şi s-ar fi putut să i se pară ciudată prezenţa unui străin în domiciliul conjugal.

Ca să ascundă pricina rănilor. Margareta poruncise ca cei doi tineri să fie duşi la fratele ei, unde şi locuia de altfel unul din ei, spunînd că cei doi gentilomi căzuseră de pe cai pe cînd se plimbau; dar căpitanul, plin de admiraţie, destăinuise adevărul. Nu trecu mult şi toată curtea ştia că gloria şi celebritatea îşi mai aveau doi pretendenţi de soi. Îngrijiţi de acelaşi chirurg ce-i veghea în egală măsură, cei doi răniţi trecură prin toate fazele convalescenţei, după cît de gravă era rana fiecăruia. La Mole, rănit mai uşor, îşi veni primul în fire. Coconnas fu cuprins de o febră cumplită şi întoarcerea lui ia viaţă o vesti un delii înfiorător.

Deşi adăpostit în aceeaşi cameră cu Coconnas, La Mole, cînd îşi reveni în fire. nu-şi văzu tovarăşul, sau poate că nu arătase că l-ar fi văzut. Coconnas, dimpotrivă, deschieînd ochii, îi aţinti asupra lui la Mole cu o căutătură care er fi putut dovedi că sîngele pe care-l pierduse nu făcuse să scadă pornirile acestei firi pătimaşe.

Coconnas crezu că visează, că şi în vis dădea iar peste duşmanul lui, pe care în două rînduri îşi închipuise că l-a ucis; numai că visul se prelungea peste măsură. După ce-l văzu pe La Mole culcat ca şi dînsul, bandajat ca şi dînsul de către chirurg, îl privi cum se ridică din patul acela în care el era ţintuit de friguri, slăbiciune şi clureri, îl văzu cum se da jos, cum merge apoi sprijinit de doctor, pe urmă în baston şi, în sfîrşit, singur.

Coconnas, care mai aiura încă, privea cum se înzdrăveneşte tovarăşul lui cînd cu o privire stinsă, cînd furioasă, dar totdeauna ameninţătoare.

În mintea înfierbîntată a piemontezului era un amestec înspăimântător de fantastic şi real. Pentru el, La Mole era mort, mort de-a binelea, şi nu odată – aici de două ori, şi cu toate acestea recunoştea umbra acestui La Mole lungită într-un pat ca al lui; după aceea, aşa cum am arătat, a văzut că umbra se ridică, pe urmă că merge şi,

lucru înfiorător, că vine spre patul lui. Umbra aceasta, de care ar fi vrut să fugă chiar şi în fundul iadului, veni drept spre el şi se opri la căpătîiul patului, uitîndu-se la el. Pe figura ei se citea chiar blîndeţe şi milă, dar Coconnas crezu că nu-i decît o batjocură diavolească.

Şi astfel, sufletul ¡ui, mai bolnav poate decît trupul căzu pradă unei patimi oarbe a răzbunării. Nu-l mai frămînta decît un singur gînd: să facă rost de o armă, orice fel de armă, şi să izbească cu ea în trupul sau în umbra aceasta a lui La Mole, care-l chinuia cu atîta cruzime. Hainele îi fuseseră aşezate pe un scaun, dar fură luate de acolo, căci asa mînjite de sînge cum erau, găsiseră cu cale că era mai bine să fie luate din preajma rănitului. Lăsaseră însă p¡ scaun un pumnal, la care nu se gîndea nimeni că ar putea prea curînd să-l îmbie să se folosească de el.

Coconnas văzu pumnalul; trei nopţi în şir. pe cînd Le Mole dormea, încercă să întindă mîna după el, dar tot de atîtea ori puterile îl părăsiseră şi leşină.

În sfîrşit, în cea de-a patra noapte ajunse la armă, o apucă cu vîrful degetelor lui crispate şi, scoţînd un geamăt, de durere, o ascunse sub pernă.

A doua zi văzu ceva de neînchipuit pentru el.

Umbra lui La Mole, care părea că în fiecare zi capătă puteri noi, în vreme ce el, urmărit fără încetare de vedenia aceasta înspăimîntătoare, şi le cheltuia pe ale sale într-o nesfîrşită urzire a unui complot ce trebuia să-l scape de acest potrivnic, umbra aceasta, din ce în ce mai vioaie, dădu de două sau trei ori ocol odăii cu un aer îngîndurat Apoi îşi potrivi mantia, îşi încinse sabia, îşi puse o pălăria cu boruri largi, deschise uşa şi plecă.

Coconnas răsuflă uşurat; se vedea scăpat de fantomă. Timp de două-trei ceasuri, sîngele îi circulă prin vine mai liniştit şi mai răcorit ca niciodată de la duel încoace dacă La Mole ar fi lipsit o zi întreagă, Coconnas şi-ar fi venit cu totul în fire; dac-ar fi lipsit opt zile, poate că s-ar fi vindecat; din nefericire, La Mole se întoarse după două

ceasuri.

Întoarcerea lui înseamnă pentru piemontez o adevărată lovitură de pumnal şi, cu toate că acesta nu venise singur, Coconnas nu-l vedea decît pe el.

Omul care îl însoţea merită totuşi atenţia.

Era un bărbat de vreo patruzeci de ani, scund, îndesat şi voinic. Părul negru îi cobora pînă la sprîncene, iar barba-i, neagră şi ea, îi acoperea toată falca, în pofida modei de pe atunci.

Dar noului venit nu prea părea să-i pese de modă.

Purta un pieptar de piele stropit peste tot cu pete cafenii; un pantalon de culoare cafeniu-roşeată, o flanelă roşie, nişte ghete mari de piele, care îi treceau de glezne, şi o bonetă de aceeaşi culoare cu pantalonii. Mijlocul îi era strîns de o cingătoare lată de care atîrna un cuţit vîrît în teacă.

Personajul acesta ciudat, a cărui prezenţă în Luvru părea nefirească, îşi aruncă pe un scaun mantia cafenie în care era înfăşurat şi se apropie cu gesturi brutale de patul lui Coconnas, care îl fixa, parcă prins în mrejele unei fascinaţii, pe La Mole, ce stătea deoparte. Omul se uită la bolnav şi, dînd din cap, zise:

— Aţi pierdut cam mult timp, nobile domn!

— N-am putut ieşi mai curînd – îi răspunse La Mole.

— Ei, Doamne Dumnezeule! Trebuia să trimiteţi după mine!

— Pe cine?

— A, aşa-i! Uitasem unde sîntem. Le-am spus eu doamnelor, dar n-au vrut să m-asculte. Dac-ar fi folosit leacurile mele, în loc să se ia după vita aia încălţată căruia îi zice Ambroise Paré, de mult aţi fi pornit-o înpreună după aventuri, sau v-aţi mai fi putut înţepa o dată cu sabia, după cum v-ar fi poftit inima. În sfîrşit, o să vedem ce-i de făcut. Pricepe ce i se spune?

— Nu prea!

— Scoateţi limba, domnule!

Coconnas scoase limba spre La Mole, strîmbîndu-se atît de îngrozitor, încît vraciul mai dădu o dată din cap.

— Tţţ! Tţţ! făcu el. Contracţia muşchiului. Nu mai e timp de pierdut. Chiar în seara asta vă trimit o băutură gata pregătită, care să i se dea de trei ori, din ceas în ceas, la miezul nopţii, la unu şi la două.

— Bine.

— Dar cine i-o va da?

— Eu.

— Chiar dumneavoastră?

— îmi făgăduiţi?

— Pe cuvîntul meu de gentilom!

— Şi dacă vreun doctor ar vrea să şterpelească puţin din ea ca să vadă din ce e alcătuită...

— Aş vărsa-o pînă la ultima picătură.

— Tot pe cinstea dumneavoastră de gentilom?

— Jur!

— Prin cine să vă trimit băutura?

— Prin cine vrei.

— Dar trimisul meu...

— Ei bine?

— Cum va ajunge pînă la dumneavoastră?

— Am aranjat eu totul. Să spună că vine din partea domnului René, meşterul de parfumuri.

— Florentinul acela care locuieşte la podul Saint-Michel?

— Exact. Poate intra în Luvru la orice oră din zi sau din noapte.

Omul zîmbi.

— La drept vorbind, măcar atîta lucru poate să facă regina-mamă pentru el! E în ordine deci. Trimisul meu va veni din partea lui René, meşterul de parfumuri. Pot să împrumut şi eu o dată numele lui; el a împrumutat de atîtea ori meseria mea, fără să aibă patente.

— Ei bine – făcu La Mole – atunci mă bizui pe dumneata?

— Bineînţeles.

— Iar plata...

— Oh, o să ne socotim noi chiar cu acest gentilom, cînd va fi pe picioare.

— Fii fără grijă. Cred că o să te poată răsplăti din plin.

— Şi eu cred. Numai că – adăugă el cu un zîmbet ciudat – oamenii care au de-a face cu mine nu prea au obiceiul să fie recunoscători. Şi nu m-ar mira ca, odată vindecat, să uite şi să nu-i treacă prin cap că mai exist şi eu.

— Bine, bine! făcu La Mole, zîmbind la rîndu-i. Atunci am să am eu grijă să-i împrospătez memoria.

— Atunci, fie! În două ceasuri aveţi băutura.

— La revedere.

— Cum aţi spus?

— La revedere.

Omul zîmbi.

— Eu – zise dînsul – am obiceiul să spun întotdeauna adio... Aşadar, adio, domnule de La Mole. Peste două ceasuri aveţi băutura. Aţi înţeles, trebuie s-o ia la miezul-nopţii... trei doze... din ceas în ceas!

Apoi ieşi, iar La Mole rămase singur cu Coconnas. j Coconnas auzise toată convorbirea fără să priceapă însă ceva din ea. Un zvon de cuvinte, un zumzet nedesluşit de vorbe îi ajunse la urechi. Din toată discuţia nu reţinuse decît atît: „Miezul nopţii”.

Continuă deci să-l urmărească cu priviri scăpărătoare pe La Mole, care rămase şi el mai departe în cameră, vişinei şi plimbîndu-se de colo-colo.

Medicul acela necunoscut se ţinu de cuvînt şi, la ceasul hotărît, trimise leacul pe care La Mole îl puse pe o sobiţă de argint. Luîndu-şi astfel de grijă, se culcă.

Văzîndu-l pe La Mole că se culcă, Coconnas se linişti şi el puţin; încercă la rîndu-i să închidă ochii, dar delirul lui se transformă într-o toropeală scuturată de friguri. Aceeaşi fantomă care-l urmărea în timpul zilei se ţinea de el şi peste noapte; pe sub pleoapele uscate, continua să

vadă un La Mole ameninţător, apoi auzi un glas ce-i spunea la ureche: „Miezul-nopţii! Miezul-nopţii! Miezul-nopţii!”

Deodată, clopotul orologiului vibră în noapte, bătînd de douăsprezece ori. Coconnas îşi deschise ochii umflaţi. Suflarea fierbinte din piept îi usca buzele, o sete nestinsă îi mistuia gîtlejul încins; lampa cea mică de noapte ardea ca de obicei şi-n lumina ei mohorîtă mii de fantome ţopăiau dinaintea privirii lui nesigure. Văzu atunci – înspăimîntător lucru! – La Mole se dădea jos din pat... După aceea el dădu ocol de două ori încăperii, ca ogarul care îşi hipnotizează prada, şi se apropie de el, arătîndu-i pumnalul. Coconnas întinse mîna după pumnal, îl apucă de prăsele şi se pregăti să-şi spintece duşmanul.

La Mole continua să se apropie.

Coconnas murmură:

— Ah, tu eşti! Tot tu! Mereu tu! Vino! Ah, mă ameninţi, îmi arăţi pumnul, zîmbeşti! Hai, vino, vino! Aha, te apropii încet, pas cu pas! Vino să te fac bucăţele!

Zis şi făcut! În clipa în care La Mole se apleca spre el, Coconnas trase de sub aşternut o lamă scînteietoare, dar sforţarea de a se ridica îi istovi puterile; braţul întins spre La Mole se opri la jumătatea drumului, pumnalul îi scăpă din mîna slăbită şi muribundul căzu înapoi pe perne.

— Hai, hai! făcu La Mole, ridicîndu-i uşurel capul şi apropiindu-i o ceaşcă de buze. Bea asta, sărmane prieten, căci arzi ca focul!

La Mole îi întinse o ceaşcă lui Coconnas, pe care acesta o luase drept pumnul ameninţător de care creierul lui pustiit se îngrozise.

Dar la atingerea catifelată a licoarei binefăcătoare, care-i umezea buzele şi-i răcorea pieptul, Coconnas îşi redobîndi luciditatea, sau mai bine zis instinctul, simţi cum se revarsă în el o linişte pe care n-o mai cunoscuse pînă atunci; îşi întoarse ochii plini de înţelegere spre La Mole, care îl ţinea în braţe zîmbindu-i, şi din ochii aceştia,

altădată încruntaţi de o mînie neagră, o lacrimă abia întrezărită se rostogoli pe obrazul fierbinte care o sorbi cu lăcomie.

— Drăcia dracului! şopti Coconnas lăsîndu-se moale pe perne. Dacă scap, domnule de La Mole, ai să-mi fii prieten.

— Şi ai să scapi, prietene – îi răspunse La Mole – dacă bei trei ceşti ca cea pe care ţi-am dat-o şi nu mai visezi urît.

După un ceas, La Mole, devenit infirmier şi urmărind întocmai prescripţiile medicului necunoscut, se sculă iarăşi, mai umplu o ceaşcă cu licoare şi i-o dădu lui Coconnas. De astă dată piemontezul, în loc să-l aştepte cu pumnalul în mînă, îl primi cu braţele deschise şi înghiţi băutura cu multă plăcere. Apoi, pentru prima oară, adormi liniştit.

A treia ceaşcă avu un efect la fel de miraculos.

Bolnavul începu să răsufle normal, deşi mai gîfîia uneori. Mădularele înţepenite se destinseră, năduşeala îi apăru în broboane pe pielea încinsă de fierbinţeală, şi cînd a doua zi maestrul Ambroise Paré veni să-l vadă pe rănit, zîmbi mulţumit, zicînd:

— Din această clipă, răspund de viaţa domnului de Coconnas şi tratamentul acesta este unul din cele mai izbutite din cîte am aplicat vreodată.

Această întîmplare, pe jumătate dramatică, pe jumătate comică, căreia de fapt nu-i lipsea o umbră de poezie înduioşătoare, cînd te gîndeşti la apucăturile sălbatice ale lui Coconnas, avu drept urmare că prietenia celor doi gentilomi, începută la hanul „Sub cerul liber” şi întreruptă atît de furtunos de întîmplările din noaptea sfîntului Bartolomeu, se legă din nou cu şi mai multă tărie, întrecînd şi pe cea dintre Oreste şi Pilade cu cinci împunsături de sabie şi un foc de pistol îndurate de cele două trupuri.

Oricum, vechi sau noi, adînci sau uşoare, rănile mer-

geau spre vindecare. La Mole, credincios îndeletnicirii sale de infirmier, nu mai părăsi camera pînă ce Coconnas nu se vindecă de-a binelea. Îl ridică în pat cît timp puterile nu-l ajutau, îl sprijini să meargă cînd începu să se ţină pe picioare, în sfîrşit, avu pentru el toată grija izvorîtă din firea lui blîndă şi iubitoare, şi toate aceste îngrijiri, la care se adăuga robusteţea piemontezului, îl făcură pe Coconnas să se înzdrăvenească mai curînd decît se putea aştepta.

Pe cei doi tineri îi frămînta însă acelaşi gînd: în timpul delirului, fiecare o văzuse apropiindu-se de el pe femeia care îi umplea inima. Dar de cînd se făcuseră bine cu siguranţă că nici Margareta şi nici doamna de Nevers nu călcaseră pragul acestei camere. Şi pe bună dreptate: una era soţia regelui Navarei, cealaltă cumnata ducelui de Guise şi cum ar fi putut ele să arate, de faţă cu toată lumea, interesul ce-l purtau unor simpli gentilomi? Nu. Desigur, răspunsul acesta trebuia să şi-l dea singuri. Dar lipsa celor două doamne, care poate că-i şi uitaseră cu totul, nu era mai puţin dureroasă.

E drept că gentilomul care fusese de faţă cînd s-au bătut trecuse din cînd în cînd, cu de la sine putere, să vadă cum le merge celor doi răniţi. E drept că Gillonne, la rîndu-i, făcuse la fel; dar La Mole nu cutezase s-o întrebe despre Margareta şi nici Coconnas nu cutezase să-l întrebe pe gentilom despre doamna de Nevers.

XVIII
Strigoii

UN RĂSTIMP, FIECARE DINTRE cei doi tineri păstrară taina în suflet. Într-o bună zi, însă, într-o clipă de avînt, gîndul care îi muncea le ajunse pe buze şi amîndoi îşi arătară cît sînt de prieteni prin această ultimă dovadă, fără de care prietenia nu există: încrederea neţărmurită.

Erau îndrăgostiţi lulea amîndoi, unul de principesă, celălalt de regină.

În depărtarea aproape de neînvins ce-i despărţea de fiinţa dorită, exista ceva care îi înspăimînta pe cei doi sărmani îndrăgostiţi. Şi, totuşi, nădejdea este un simţămînt atît de adînc înrădăcinat în sufletul omului că, deşi nădejdea lor era o adevărată nebunie, continuau să nădăjduiască.

Altminteri, pe măsură ce se înzdrăveneau, amîndoi îşi îngrijeau de zor obrazul. Orice bărbat, cît de nepăsător ar fi el în ce priveşte farmecul înfăţişării lui, are în anume clipe un schimb de păreri mut şi vreun semn de înţelegere cu oglinda, de a cărei conversaţie se desparte aproape întotdeauna foarte mulţumit. Or, tinerii noştri nu erau nicidecum dintre aceia cărora oglinzile ar fi avut să le spună lucruri prea neplăcute. La Mole, subţire, palid şi elegant, avea acea frumuseţe pe care o dă distincţia;

Coconnas, vînjos, bine legat şi cu obrajii sănătoşi, avea frumuseţea pe care o dă forţa. Şi ceva mai mult chiar: de pe urma bolii nu avusese decît de cîştigat. Slăbise şi arăta mai palid; în sfîrşit, vestita lui cicatrice, care îi făcea atîta sînge rău, pentru că adunase în ea toate culorile curcubeului, dispăruse acum, ca şi acest fenomen ceresc ce vesteşte de cînd lumea sfîrşitul ploii, anunţînd un lung şir de zile luminoase şi nopţi senine.

Altfel, cei doi răniţi erau îngrijiţi mai departe, cu cea mai mare gingăşie. În ziua în care fusese în stare să se ridice din pat, fiecare găsise cîte un halat de casă pe fotoliul de lîngă pat; în ziua în care fusese în stare să se îmbrace, cîte un costum. Şi, pe deasupra, în buzunarul pieptarului, cîte o pungă bine garnisită, pe care, bineînţeles, o păstrară doar cu gîndul de a o înapoia, la vremea şi locul cuvenit, necunoscutului protector ce-i veghease. Necunoscutul protector nu putea fi principele la care erau găzduiţi cei doi tineri, căci acesta nu numai că nu venise vreodată să-i vadă, dar nici măcar nu se interesase de ei.

În sufletul lui, fiecare păstra o nădejde nedesluşita că protectorul necunoscut era femeia pe care o iubea.

Şi aşa, cei doi răniţi aşteptau cu o răbdare fără seamăn clipa cînd vor putea ieşi din casă. La Mole, mai în putere, şi mai înzdrăvenit, ar fi putut pleca de mult; dar un fel de înţelegere mută îl lega de soarta prietenului său. Stabiliseră că în ziua în care vor putea ieşi, să facă trei vizite.

Prima, acelui doctor necunoscut, a cărui licoare catifelată adusese atîta alinare pieptului înfierbîntat al lui Coconnas.

A doua, la locuinţa răposatului jupîn La Hurière, unde îşi lăsaseră bagajele şi caii.

A treia, la René, florentinul, care, adăugind la meşteşugul în parfumerie pe cel de vrăjitor, vindea nu numai cosmetice şi otrăvuri, ci mai pregătea şi licori şi citea în zodii.

În sfîrşit, după două luni în care stătuseră închişi ca că

se înzdrăvenească, sosi şi ziua aceasta atît de aşteptată.

Am spus închişi, şi acesta e cuvîntul nimerit, căci îa mai multe rînduri, minaţi de nerăbdare, voiseră să grăbească ziua aceasta; dar o strajă lăsată în faţa uşii îi împiedicase de fiecare dată să plece din casă, spunîndu-le că nu vor putea ieşi fără o dezlegare de la maestrul Ambroise Paré.

Şi într-o bună zi, neîntrecutul medic, văzînd că cei doi bolnavi erau, dacă nu cu totul vindecaţi, cel puţin nu prea departe de asta, le dădu acel exeat şi cam la ceasul două după prînz – într-una din frumoasele zile de toamnă pe care le oferă cîteodată Parisul locuitorilor săi uluiţi de ceea ce vedeau, căci ei se şi împăcaseră cu gîndul iernii – cei doi prieteni ieşiră la braţ pe poarta Luvrului.

La Mole, care era fericit că-şi găsise pe un fotoliu mantia lui de culoarea cireşei, ce şi-o împăturise cu grijă înainte să înceapă lupta, îşi luase asupră-şi să-i călăuzească paşii lui Coconnas, iar acesta se lăsase în voia lui, fără să se împotrivească, şi fără măcar să schiţeze un gest. Ştia că prietenul său îl ducea la medicul acela necunoscut, a cărui licoare, neştiută de nimeni, îl tămăduise într-o singură noapte, pe cînd doctoriile maestrului Ambroise Paré îl ucideau încet-încet. Cei două sute de galbeni din pungă îi împărţise în două. O sută era răsplata necunoscutului Esculap, care îi vindecase; Coconnas nu se temea de moarte, dar aceasta nu însemna că nu-i plăcea să trăiască; aşa că, după cum se vede, se pregătea să-l răsplătească din plin pe salvatorul său.

La Mole o apucă pe strada l'Astruce, apoi pe calea Saint-Honoré, pe strada Prouvelles şi se pomeni curînd în piaţa Halelor. Nu departe de fîntîna veche, în locul căruia astăzi i se spune Carreau des Halles, se înălţa o construcţie octogonală de zid, prelungită cu o turlă de lemn şi cu un acoperiş ascuţit, în vîrful căruia scîrţîia o morişcă de vînt. Această turlă avea opt deschizături cu cîte o roată de lemn la mijloc – asemenea acelei piese heraldice

numită *fasce*, care taie cîmpul blazonului. Roata aceasta de lemn era tăiata la mijloc, pentru ca în deschizătura ei să poată fi vîrîte capul şi mîinile osînditului sau osîndiţilor, expuşi într-una, în mai multe sau chiar în toate cele opt deschizături.

Ciudata clădire, fără seamăn în jur, se chema Stîlpul infamiei. O casă diformă, gheboasă, scîrnavă, chioară şi şchioapă, cu acoperişul năpădit de pete de muşchi ca pielea unui lepros, crescuse ca o ciupercă la picioarele acestui turn.

Aici locuia călăul.

Un om care scotea limba la trecători fusese pus la vedere. Era un hoţ care operase pe la spînzurătoarea de la Montfaucon şi care fusese prins, din întîmplare, în plină activitate.

Lui Coconnas îi trecu prin minte că prietenul său îl adusese anume ca să vadă acest spectacol ciudat; se amestecă în mulţimea celor care priveau şi care răspundeau la schimonoselile osînditului strigînd şi huiduindu-l-Coconnas avea o cruzime instinctuală şi acest spectacol îl înveseli grozav; numai că dac-ar fi fost pe gustul lui, i-ar fi plăcut mai degrabă să se azvîrle cu pietre în esîndit decît să fie numai înjurat şi huiduit, pentru că omul era destul de neruşinat şi scotea limba nobililor seniori ce-i făceau cinstea să-l viziteze.

Şi aşa, cînd turla mobilă se roti pe soclul ei, ca să se mai înveselească şi alţii la vederea acestui nenorocit, iar mulţimea se urni şi ea după turlă, Coconnas dădu şi el să-i urmeze, dar La Mole îl ţinu, şoptindu-i:

— Nu de asta am venit aici.

— Da' pentru ce, mă rog? întrebă Coconnas.

— Ai să vezi! răspunse La Mole.

Cei doi prieteni începuseră să se tutuiască încă din ziua ce urmă nopţii în care Coconnas voise să-l spintece pe La Mole.

Şi La Mole îl duse pe Coconas de-a dreptul la ferestruia

acelei case ce stătea lipită de turn. Un om se sprijinea cu coatele de pervazul ei.

— Aha, dumneavoastră sînteţi, domnii mei! făcu omul ridicîndu-şi boneta sîngerie şi descoperindu-şi capul cu păr negru ce-i cobora pînă la sprîncene. Bine-aţi venit!

— Cine e omul acesta? întrebă Coconnas, încercînd să-şi amintească, pentru că i se părea că mai întîlnise mutra asta pe cînd îl scuturau frigurile.

— Salvatorul tău, dragul meu prieten – îi răspunse La Mole – omul care ţi-a adus la Luvru licoarea aceea răcoritoare ce ţi-a făcut aşa de bine.

— Oh, oh! făcu Coconnas. În cazul acesta, prietene... Şi îi întinse mîna.

Omul, însă, în loc să dea urmare acestui semn de prietenie, răspunzînd cum se cuvine, se trase înapoi şi astfel puse între el şi cei doi prieteni distanţa pe care o ocupase trupul lui aplecat.

— Domnule – îi zise el lui Coconnas – vă mulţumesc de cinstea pe care binevoiţi să mi-o faceţi. Dar socot că dacă aţi şti cine sînt, v-aţi lua seama.

— Pe legea mea! făcu Coconnas. Chiar diavolul de-ai fi, ţi-aş fi îndatorat, căci fără dumneata aş fi mort acum.

— Nu-s chiar diavolul – îi răspunse omul cu boneta roşie – dar adesea mulţi ar vrea mai degrabă să dea ochii cu el decît cu mine.

— Dar cine sînteţi? îl întrebă Coconnas.

— Domnule – îi răspunse omul – sînt jupîn Caboche, călăul din Paris.

— A!... făcu Coconnas trăgîndu-şi mîna înapoi.

— Vedeţi! îi zise jupîn Caboche.

— Ba nu, am „să-ţi dau mîna chiar dacă m-ar lua dracu! întinde-o...

— Nu glumiţi?

— Întinde-o cum se cuvine.

— Poftim!

— Şi mai mult... Încă... aşa!

Şi Coconnas scoase din buzunar pumnul de galbeni pe care ii pregătise pentru necunoscutul doctor şi îi puse în palma călăului.

— M-aş fi bucurat mai mult să-mi fi dat doar mîna – spuse jupîn Caboche clătinînd din cap – căci de aur nu duc lipsă. Dar de mîini care s-o strîngă pe-a mea nu prea am eu parte. Nu-i nimic! Să vă binecuvînteze Domnul, nobilul meu senior!

— Aşa, va să zică, prietene! făcu Coconnas, uitîndu-se la călău plin de curiozitate. Dumneata eşti, prin urmare, acela care îi face pe oameni să spună tot, care îi tragi pe roată, îi sfîrteci, le tai capetele şi le frîngi oasele! Eh, îmi pare nespus de bine că te-am cunoscut!

— Domnule – spuse jupîn Caboche – nu fac totul singur, căci aşa cum voi, seniorii, aveţi slugi care să facă ceea ce vouă nu vă place, tot aşa am şi eu ajutoarele mele care se ocupă de partea neplăcută a meseriei şi-i trimite pe lumea cealaltă pe cei de rînd. Cînd se întîmplă să am de-a face cu gentilomi ca dumneavoastră şi prietenul dumneavoastră, eh, atunci se schimbă lucrurile. E o cinste pentru mine să iau asupră-mi toate amănuntele execuţiei de la tortură pînă la decapitare.

Coconnas simţi că-l trece, fără voia lui, un fior şi că-i îngheaţă sîngele în vine, de parcă pana vrăjmaşă i-ar fi apăsat picioarele şi lama de oţel i-ar fi gîdilat gîtlejul. Fără să înţeleagă de ce, La Mole simţea acelaşi lucru.

Dar Coconnas îşi birui tulburarea aceasta de care îi era ruşine şi, vrînd să-şi ia rămas bun cu o glumă de la jupîn Caboche, spuse:

— Ei bine, jupîne, să nu-ţi uiţi vorba cînd îmi va veni rîndul să urc treptele spînzurătorii lui Enguerrand de Marigny sau ale eşafodului domnului de Nemours. Altul decît dumneata să nu pună mîna pe mine.

— Vă făgăduiesc.

— De astă dată – zise Coconnas – iată, ai mîna mea drept chezăşie că îţi primesc făgăduiala.

Şi îi dădu mîna călăului, pe care acesta o atinse cu timiditate, deşi se vedea bine că tare ar fi vrut să i-o strîngă. La simpla atingere a mîinii, Coconnas păli uşor, dar zîmbetul îi rămase pe buze. În acest timp, La Mole, care nu se simţea în apele lui şi vedea cum mulţimea se ţine după turla care 9e învîrtea şi astfel se apropia de ei, îi făcea semn lui Coconnas, trăgîndu-l de haină. Coconnas, care, la drept vorbind, ţinea la fel de mult ca şi La Mole să pună capăt acestei scene, în care, din pricina felului lui de a fi, se lăsase prins mai mult decît ar fi vrut, făcu un semn din cap şi se depărtă.

— Pe legea mea! izbucni La Mole cînd ajunse, împreună cu prietenul lui, la crucea du Trahoir – trebuie să recunoşti că ne simţim mai la largul nostru aici decît în piaţa Halelor.

— Recunosc – răspunse Coconnas – dar nu-mi pare rău că l-am cunoscut pe jupîn Caboche. E bine să ai prieteni pretutindeni.

— Chiar şi firma „Sub cerul liber” – spuse La Mole, rîzînd.

— Eh, cît despre bietul jupîn La Hurière – făcu Coconnas – ăla a dat de mult ortul-popii. Am văzut doar focul archebuzei, am auzit plumbii cum răsunau de parc-ar fi izbit în clopotul cel mare de la Notre-Dame. Şi cînd am plecat, zăcea în şanţ, lîngă caldarîm, iar sîngele îi curgea pe nas şi pe gură. Şi chiar dac-ar fi să-l socotim prieten, e doar un prieten pe lumea cealaltă.

Şi cum vorbeau aşa, cei doi prieteni pătrunseră pe strada l'Arbre-Sec, şi o apucară spre firma „Sub cerul liber”, care scînteia mai departe, la locul ei, oferind călătorului imaginea aceluiaşi prînz din basme, cu ispititoarea lui inscripţie.

Coconnas şi La Mole se aşteptau să găsească casa pradă desperării, văduva îndoliată şi plozii cu bandă neagră la braţ. Spre marea lor uimire, însă, casa fremăta de activitate, doamna La Hurière, era mai strălucitoare ca

niciodată, iar copiii cum nu se putea mai veseli.

— Vai, necredincioasa – făcu La Mole – să ştii că şi-a găsit alt soţ!

Apoi, adresîndu-se noii Artemise, zise:

— Doamnă, sîntem doi gentilomi cunoscuţi ai sărmanului domn La Hurière. Am lăsat aci doi cai şi două geamantane pe care am vrea să le luăm.

— Domnilor – răspunse stăpîna casei, după ce încercă să-şi amintească – cum n-am cinstea să vă cunosc; am să mă duc, dacă îmi îngăduiţi, să-i chem pe soţul meu... Grégoire, du-te şi cheamă-l pe stăpînul tău!

Grégoire trecu prin prima bucătărie, care era un adevărat iad, şi intră în cea de-a doua, laboratorul unde se preparau mîncărurile pe care jupînul La Hurière, cînd mai era în viaţă, le socotea demne de a fi gătite chiar de mina lui.

— Să mă ia dracu – bîigui Coconnas – dacă nu mă doare în suflet cînd văd cîtă veselie e în casa asta, cînd ar trebui să fie cufundată în tristeţe! Bietul La Hurière!

— A vrut el să mă ucidă – spuse La Mole – dar îl iert din tot sufletul.

Nici nu apucase bine La Mole să pronunţe aceste cuvinte, că îşi făcu apariţia un om care ţinea în mînă o tigaie cu ceapă prăjită, în care t învîrtea cu o lingură de lemn. La Mole şi Coconnas scoaseră un strigăt de uimire.

Auzind acest strigăt, omul ridică fruntea şi răspunzînd tot cu un strigăt, scăpă tigaia,, rămînînd în mînă doar cu lingura de lemn.

— În nomine Patris – făcu omul agitînd lingura ca un mătăuz – et filii, et spiritus sancti...

— Jupîn La Hurière! exclamară cei doi tineri.

— Domnii de Coconnas şi de La Mole î spuse La Hurière.

— Cum, n-ai murit? întrebă Coconnas.

— Cum, mai sînteţi în viaţă? făcu gazda.

— Bine, dar te-am văzut prăbuşindu-te – spuse Co-

connas – am auzit cu urechile mele cum plumbul îţi frîngea ceva, nu ştiu ce. Doar te-am lăsat zăcînd în şanţ, şi sîngele îţi dăduse pe nas, pe gură şi chiar pe ochi!

— Drept e ca şi Sfînta Scriptură, domnule de Coconnas, numai că zgomotul pe care l-aţi auzit l-a făcut plumbul cînd m-a izbit în coiful de care s-a şi turtit din fericire. Dar n-am scăpat teafăr de împuşcătura asta şi dovadă e, precum vedeţi, că nu mi-a rămas un singur fir de păr pe cap – adăugă La Hurière, scoţîndu-şi boneta şi arătîndu-şi creştetul jupuit ca un genunchi.

La vederea acestei imagini groteşti, cei doi tineri izbucniră în rîs.

— Aha, rîdeţi! făcu La Hurière, mai liniştit. Prin urmare, n-aţi venit cu gînduri rele!

— Şi ţie, jupin La Hurière, ţi-a trecut pofta de războială?

— Da, pe legea mea, domnilor! Şi acum...

— Ei bine? Şi-acum...

— Acum am jurat să nu mai văd alt foc decît pe cel din bucătărie.

— Bravo! izbucni Coconnas. Asta zic şi eu prudenţă. Şi acum – adăugă piemontezul – am lăsat în grajd doi cai şi în odăi două cufere.

— Vai, drăcia dracului! făcu hangiul, scărpinîndu-se după ureche.

— Ei bine?

— Doi cai aţi spus?

— Da, în grajd.

— Şi două cufere?

— Da, în odaie.

— Vedeţi... ştiţi... M-aţi crezut mort, nu-i aşa?

— Desigur.

— Recunoaşteţi că dacă dumneavoastră v-aţi putut înşela, m-am putut înşela şi eu.

— Şi pentru că ne-ai crezut morţi, ţi-ai luat libertatea...

— Păi vedeţi... de vreme ce-aţi murit fără testament... – urmă jupîn La Hurière.

— Ei şi?

— Am crezut, am greşit, văd bine acum...

— Da’ ce naiba ai crezut?

— Am crezut că vă pot moşteni.

— Aha! Aha! făcură cei doi tineri.

— Şi cu toate astea nici nu vă închipuiţi ce mare plăcere îmi face să vă văd în viaţă, domnilor!

— Aşa că ne-ai vîndut caii – zise Coconnas.

— Vai, da! exclamă La Hurière.

— Şi geamantanefe noastre? continuă La Mole.

— Nu, geamantanele nu... – striga La Hurière – numai ce era în ele.

— Ce zici, La Mole – reluă Coconnas – mi se pare că ăsta e un pungaş şi jumătate... Ce-ar fi să-l facem bucăţi...

Ameninţarea aceasta păru să-şi facă din plin efectul asupra lui La Hurière, care se încumetă să spună:

— Dar, domnilor, putem cădea la o învoială, nu-i aşa?

— Ascultă – zise La Mole – din toate astea eu am mai multe pricini să mă plîng de tine.

— Sigur, domnule conte, pentru că într-o clipă de nebunie am avut îndrăzneala să vă ameninţ.

— Da, cu un plumb care mi-a trecut la două degete pe deasupra capului.

_ Credeţi?

— Sînt sigur.

— Dacă sînteţi sigur, domnule de La Mole – zise La Hurière ridicînd cratiţa cu un aer nevinovat – vă sînt o slugă preaplecată ca să vă pot contrazice.

— Ei bine – făcu La Mole – eu unul n-am nici o pretenţie.

— Cum, domnul meu?!

— Afară doar...

— Vai, vai! izbucni La Hurière.

— Afară doar de un prînz pentru mine şi prietenii mei, ori de cîte ori voi călca prin această mahala.

— S-a făcut! exclamă La Hurière încîntat. Cum porunciţi, domnule!

— Aşadar, ne-am înţeles?

— Din tot sufletul... şi dumneavoastră, domnule de Coconnas – adăugă hangiul – încheiaţi şi dumneavoastră tîrgul acesta?

— Da, dar, ca şi prietenul meu, mai pun o mică condiţie.

— Care?

— Să-i dai domnului de La Mole cei cincizeci de scuzi pe care i-i datorezi şi pe care ţi i-am încredinţat.

— Mie, domnule? Cînd asta?

— Cu un sfert de ceas înainte să-mi fi vîndut calul şi lucrurile.

La Hurière făcu un semn că a priceput.

Se îndreptă spre un dulap din care scoase şi numără, unul cîte unul, cincizeci de scuzi pe care i-i aduse domnului de La Mole.

— Bine, domnule – făcu gentilomul – bine. Dă-ne, vă rog, o omletă. Cei cincizeci de scuzi sînt pentru domnul Grégoire.

— Oh! exclamă La Hurière. Zău aşa, domnii mei, aveţi suflete nobile şi vă puteţi bizui pe mine, pe viaţă şi pe moarte.

— În cazul acesta – îi zise Coconnas – fă-ne omleta pe care ţi-am cerut-o şi nu te scumpi nici la unt, nici la slănină.

Apoi, întorcîndu-se spre pendulă:

— Pe legea mea, ai dreptate, La Mole – spuse el. Avem încă trei ceasuri de aşteptare, aşa că e mai bine să ni le petrecem aici şi nu în altă parte. Cu atît mai mult cu cît, dacă nu mă înşel, sîntem la jumătatea drumului de podul Saint-Michel.

Şi cei doi tineri se aşezară la masă în odăiţa din fund, ocupînd aceleaşi locuri ca şi în faimoasa seară de 24 august 1572, cînd Coconnas îi propusese lui La Mole să

joace la cărţi prima iubită pe care o vor cuceri.

Să mărturisim, spre a cinsti moralitatea celor doi, că de data asta nici unuia, nici celuilalt nu i-a trecut prin gînd să-i facă tovarăşului lui o asemenea propunere.

XIX
Locuinţa lui René, meşterul de parfumuri al reginei-mame

ÎN EPOCA ÎN CARE SE DESFĂŞOARĂ întîmplările pe care le istorisim cititorilor noştri, ca să treci dintr-o parte a oraşului în cealaltă, nu erau decît cinci poduri, unele de piatră, altele de lemn; şi toate cinci duceau în Cité. E vorba de Pont des Meuniers, Pont-au-Change, Pont Notre-Dame, Petit-Pont şi Pont Saint-Michel.

În celelalte locuri, unde era nevoie să se asigure trecerea, se înfiinţaseră poduri plutitoare care, de bine de rău, le înlocuiau pe celelalte.

Aceste cinci poduri erau împovărate de case, aşa cum mai e încă şi astăzi Ponte Vecchio la Florenţa.

Dintre toate cinci – fiecare avîndu-şi povestea lui – ne v om ocupa deocamdată îndeosebi de podul Saint-Michel.

Podul Saint-Michel fusese zidit din piatră în 1373; cu toate că părea trainic, revărsarea Senei din 31 ianuarie 1408 îl dărîmase în parte; în 1416 fusese refăcut din lemn; dar în noaptea de 16 decembrie 1547 apele îl luaseră iarăşi; către 1550, adică cu douăzeci de ani înainte de epoca în care am ajuns, fusese din nou construit din lemn şi cu toate că avea nevoie de unele întăriturі, era socotit destul de trainic.

Printre casele care străjuiau marginea podului, faţă în faţă cu ostrovul, pe care fuseseră arşi templierii şi unde

se sprijină astăzi ridicăturile de.pământ ale lui Pont-Neuf, se vedea o casă cu tăblii de lemn, peste care se lăsa un acoperiş mare, ca pleoapa unui ochi uriaş. La singura fereastră de la primul etaj, ce se deschidea deasupra unei alte ferestre şi a unei uşi de la parter, ermetic închise, se zărea o lumină roşiatică, ce atrăgea privirile trecătorilor spre faţada ei scundă, dar lată, zugrăvită în albastru şi cu stucaturi aurite. Pe un fel de friză ce despărţea parterul de etaj se vedeau o sumedenie de diavoli în fel de fel de poziţii, unele mai caraghioase decît altele; iar între friză şi fereastra de la etaj, se întindea o dungă lată, vopsită în albastru ca şi faţada, cu această inscripţie:

René din Florenţa, meşter în parfumuri al maiestăţii sale regina-mamă

După cum am spus, uşa acelei dughene era bine zăvorită; dar înfricoşătoarea faimă ce-şi făcuse locatarul ei o ferea de atacurile nocturne mai bine decît zăvoarele, aşa că cei ce treceau podul în acest loc făceau un ocol care îi ducea către celălalt rînd de case, de parcă le-ar fi fost frică ca mirosul parfumurilor să nu răzbească prin pereţi pînă la ei. Mai mult chiar: vecinii din dreapta şi din stînga, temîndu-se fără îndoială să nu le umble vorbe rele din pricina acestei vecinătăţi, de cînd meşterul René se mutase pe Pont Saint-Michel, îşi luaseră tălpăşiţa unui cîte unul, din locuinţele lor, aşa că cele două case alăturate rămăseseră pustii şi închise. Totuşi, deşi goale şi părăsite, trecătorii întîrziaţi zăriseră prin obloanele trase raze de lumină şi ar fi pus mîna în foc că se auziseră şi zgomote ce păreau tînguielile cuiva. Faptul dovedea că cele două case nu erau cu totul părăsite; numai că nu se ştia dacă acele făpturi erau de pe pămînt sau din lumea cealaltă.

Ca urmare, şi vecinii acestor două case pustii se întrebau, din cînd în cînd, dacă n-ar fi mai bine să urmeze pilda vecinilor lor.

De bună seamă că mulţumită acestei înfricoşătoare

faime, meşterul René îşi îngăduia să stea cu lumina aprinsă după ora stingerii. De altfel, nici paznicul, nici străjerul de noapte n-ar fi îndrăznit să tulbure un om pe care maiestatea sa îl iubea îndoit: o dată pentru că îi era compatriot, şi în al doilea rînd, meşter de parfumuri.

Şi cum bănuiesc că cititorul, îmbîcsit cu filozofismul secolului al XVIII-lea, nu mai crede nici în magie, nici în magicieni, îl invităm să intre cu noi în această locuinţă care, în acele vremuri de credinţă plină de superstiţii, ràspîndea în jurul ei o groază atît de mare.

Dugheana de la parter e întunecoasă şi pustie de la opt seara – oră la care se închide – spre a se redeschide, de multe ori, a doua zi tîrziu; aici se vînd zi de zi parfumuri, alifii şi dresuri de tot felul, pe care le scoate priceputul spiţer. Doi ucenici îl ajută la vînzare, dar nu rămîn să doarmă în casă: ei se duc să se culce în strada Calandre. Seara, ucenicii ies cu o clipă înainte de închiderea prăvăliei. Dimineaţa se plimbă în sus şi-n jos prin faţa uşii, pînă ce prăvălia se deschide.

Dugheana de la parter, aşa cum am spus, este întunecoasă şi pustie.

În interiorul ei, destul de larg şi de adînc, sînt două uşi, fiecare dînd spre^cîte o scară. Una trece chiar prin zid, într-o parte. Cealaltă e pe dinafară şi poate fi văzută de pe cheiul căruia azi i se spune Quai des Augustins şi de pe malul care azi poartă numele de Quai des Orfèvres.

Amîndouă duc la încăperea de la primul etaj.

Această încăpere e la fel de mare ca cea de la parter, numai că o perdea întinsă paralel cu podul o împarte în două. În fundul primei despărţituri se deschide o uşă care dă pe scara exterioară. În cea de-a doua despărţitură se află, în partea laterală, uşa ce dă spre scara secretă; numai că această a doua uşă e invizibilă, fiind ascunsă de un dulap înalt, sculptat, fixat de ea prin nişte cîrlige de fier care, cînd uşa se deschide, e împins. Numai Caterina şi cu René cunoşteau taina acestei uşi. Pe aici urca şi

cobora regina; lipind urechea sau ochiul de peretele dulapului în care s-au făcut nişte găuri, ea asculta şi vedea tot ce se petrecea în odaie.

Alte două uşi, care se văd, se deschid de o parte şi de alta a acestei a doua despărţituri. Una din ele dă spre o cămăruţă luminată de o lucarnă şi care n-are drept mobilă decît un cuptor mare, retorte, alambicuri şi creuzete; e laboratorul alchimistului. Cealaltă dă spre o chilie, mai ciudată decît restul locuinţei, căci nu e luminată de loc, n-are nici covoare, nici mobilier, ci doar un fel de altar din piatră.

Podeaua e făcută din lespezi aplecate din mijloc spre margini, iar zidul e mărginit de un soi de jgheab care se termină într-o pîlnie prin gaura căruia se văd curgînd apele întunecate ale Senei. De nişte cuie înfipte în pereţi atîrnă instrumente de forme stranii, toate ascuţite sau tăioase; vîrful le e subţire ca al unui ac, tăişul ascuţit ca briciul; unele strălucesc ca faţa oglinzii; altele, dimpotrivă, sînt de un cenuşiu-şters sau de un albastru-întunecat.

Într-un colţ se zbat două găini negre legate una de piciorul celeilalte; aici e sanctuarul prezicătorului.

Să ne întoarcem în încăperea din mijloc, cea care are două despărţituri.

Aici intră clienţii de rînd: ibişii egipteni, mumiile cu panglici aurite, crocodilul care cască spre tavan, tidvele cu orbitele goale şi cu dinţii şubrezi, bucoavnele prăfuite, roase venerabil de şoareci, se învălmăşesc în ochii oaspetelui tulburindu-l şi împiedicîndu-i mintea să gîr.dească drept. În dosul perdelei sînt sticluţe, cutii de forme deosebite, amfore cu înfăţişare sinistră: toate acestea sînt luminate de două candele de argint absolut la fel, care par să fi fost răpite altarului de la Santa-Maria-Novella sau bisericii Dei-Servi din Florenţa şi în care arde un ulei înmiresmat, aruncîndu-şi lumina gălbuie din susul boitei întunecate, unde sînt agăţate cu cîte trei lănţişoare de

fier înnegrite.

René, singur, cu braţele încrucişate, se plimba cu paşi mari prin cea de-a doua despărţitură a camerei din mijloc, clătinînd din cap. Rămase adîncit în gînduri triste o vreme, apoi se opri în faţa unei nisiparniţe.

— Ah, ah! făcu el. Am uitat s-o întorc şi, uite, poate că-i mult de cînd s-a scurs tot nisipul.

Şi privind la luna care se desprindea cu greu dintr-un nor mare şi negru ce părea să apese vîrful clopotniţei bisericii Notre-Dame, adăugă:

— E nouă. Dacă vine, va veni ca de obicei într-o oră sau o oră şi jumătate; deci o să fie timp pentru toate.

În clipa aceea pe pod se auzi un zgomot uşor.

René îşi lipi urechea la gura unei ţevi lungi al cărei capăt răspundea în stradă printr-o altă gură terminată în cap de balaur.

— Nu – făcu René – nu-i nici ea, nici ele. Sînt paşii unor bărbaţi. Se opresc în faţa uşii mele; vin aici!

În acelaşi timp se auziră trei lovituri scurte.

René coborî iute; cu toate acestea, se mulţumi să-şi lipească urechea de uşă şi nu se pripi să deschidă.

Cele trei lovituri scurte se auziră din nou.

— Cine-i acolo? întrebă meşterul René.

— Trebuie neapărat să ne spunem numele? întrebă un glas.

— Neapărat – răspunse René.

— Dacă-i aşa, mă numesc contele Annibal de Coconnas – se auzi acelaşi glas.

— Iar eu, contele Lerac de La Mole – adăugă un altul, care se auzea acum pentru prima oară.

— Aşteptaţi, aşteptaţi, domnilor, îndată sînt al dumneavoastră!

În acelaşi timp, René, trăgînd zăvoarele, ridicînd drugii, le deschise celor doi tineri uşa pe care se mulţumi apoi s-o încuie doar cu cheia; le arătă drumul spre scara exterioară şi îi pofti în cea de-a doua despărţitură.

În clipa în care păşi înăuntru, La Mole îşi făcu pe sub mantie semnul crucii: era palid şi mîna-i tremura, fără să îşi poată stăpîni această slăbiciune.

Coconnas privi, pe rînd, fiecare lucru şi tot scrutând, dădu la un moment dat de uşa chiliei, pe care vru s-o deschidă.

— Dacă nu vă supăraţi, domnul meu – spuse René cu glasul lui adînc, apucîndu-l pe Coconnas de mînă – oaspeţii care îmi fac cinstea să intre aici nu-s poftiţi decît în această parte a odăii.

— Ah, atunci se schimbă lucrurile! reluă Coconnas. De altfel, şi simt nevoia să mă aşez. Şi se lăsă să cadă pe un scaun.

Se scurse o clipă de tăcere adîncă; meşterul René aştepta ca unul sau altul din cei doi tineri să-l lămurească, în răstimp, se auzea respiraţia şuierătoare a lui Coconnas, încă nu de tot vindecat.

— Meştere René – se hotărî el în sfîrşit – eşti un om priceput, spune-mi atunci, te rog, dacă voi rămîne schilod de pe urma rănii, adică dacă totdeauna voi avea această respiraţie tăiată, care mă împiedică să călăresc, să scot sabia şi să mănînc omletă cu slănină.

René îşi apropie urechea de pieptul lui Coconnas şi-i ascultă atent plămînii.

— Nu, domnule conte – îi spuse el – vă veţi vindeca.

— Adevărat?

— Vă asigur.

— Îmi faci o mare bucurie.

O nouă tăcere se aşternu.

— Nu doriţi să mai aflaţi şi altceva, domnule conte?

— Ba da – zise Coconnas – aş dori să ştiu dacă-s cu adevărat îndrăgostit.

— Sînteţi – îl încredinţă René.

— De unde ştii?

— Pentru că mă întrebaţi.

— Ei, drăcia dracului! Cred că ai dreptate. Dar de cine

sînt îndrăgostit?

— De femeia care la fiecare vorbă rosteşte exclamaţia pe care aţi scos-o şi dumneavoastră.

— Într-adevăr – făcu Coconnas înmărmurit – jupîne René, eşti un om priceput. E rîndul tău acum, La Mole!

La Mole se îmbujoră la faţă şi se fistici.

— Ei, ce dracu – zise Coconnas – vorbeşte odată!

— Vorbiţi! adăugă florentinul.

— Eu, domnule René – se bîlbîi La Mole, al cărui glas se liniştea încetul cu încetul – nu vreau să vă întreb dacă sînt îndrăgostit, fiindcă ştiu că sînt şi nu mă ascund; dar spuneţi-mi dacă voi fi iubit, fiindcă adevărul este că tot ce-mi dădea la început speranţe se întoarce acum împotriva mea.

— Poate n-aţi făcut tot ce era de făcut pentru asta.

— Dar ce se poate face mai mult, domnule, decît să dovedeşti, prin respect şi devotament, femeii gîndurilor tale că e cu adevărat şi profund iubită?

— Ştiţi – spuse René – că astfel de dovezi trec de multe ori nebăgate de seamă?

— Atunci orice nădejde e pierdută?

— Nu trebuie să chemăm ştiinţa în ajutor. Există în firea omenească antipatii pe care le poţi învinge şi simpatii pe care le poţi forţa. Fierul nu-i magnet, dar magnetizîndu-l, la rîndul său atrage fierul.

— Fără îndoială, fără îndoială – murmură La Mole – dar toate aceste maşinaţii nu-mi fac plăcere.

— Ah, dacă nu vă fac plăcere, atunci n-ar fi trebuit să veniţi la mine.

— Ei, haide, haide – interveni Coconnas – nu mai fi copil! Domnule René, poţi să mi-l arăţi pe diavol?

— Nu, domnule conte.

— Păcat. Voiam să-i spun vreo două vorbe, poate că aşa i-aş insufla curaj lui La Mole.

— Atunci bine, fie! spuse La Mole. Să vorbim deschis. Mi s-a pomenit despre nişte păpuşi de ceară care

seamănă de minune cu fiinţa iubită. Oare acesta e un mijloc?

— Fără greş.

— Şi printr-o astfel de experienţă nu e primejduită întru nimic viaţa sau sănătatea celei dragi?

— De loc.

— Atunci, să încercăm.

— Vrei să încep eu? se oferi Coconnas.

— Nu – zise La Mole – pentru că am intrat în joc, am să merg pînă la capăt.

— Ţineţi mult, arzător, neapărat să ştiţi la ce să vă aşteptaţi, domnule de La Mole? întrebă florentinul.

— Oh! strigă La Mole. Mor să ştiu, meştere René!

În clipa aceasta, la uşa din stradă se auzi o bătaie uşoară, atît de uşoară că numai meşterul René o auzi şi asta doar pentru ca o aştepta.

Fără să dea de bănuit, îşi apropie urechea de ţeavă, în timp ce îi punea întrebări întîmplătoare lui La Mole, şi prinse frînturi de glasuri care avură darul să-l lămurească.

— Spuneţi-vă acum pe scurt dorinţa – îi ceru el – şi chemaţi în gînd fiinţa pe care-o iubiţi.

La Mole îngenunche de parc-ar fi vorbit unei zeităţi, iar René trecu în prima despărţitură, de unde se strecură fără zgomot pe scara exterioară; o clipă mai tîrziu, paşi uşori lunecau pe podeaua dughenei.

Ridicîndu-se, La Mole văzu în faţa sa pe meşterul René: florentinul ţinea în mînă o păpuşă mică de ceară, destul de prost lucrată, care purta o coroană şi o mantie.

— Vreţi să fiţi totdeauna iubit de către augusta dumneavoastră stăpînă? întrebă meşterul de parfumuri.

— Da, chiar de m-ar costa viaţa, chiar de mi-aş pierde sufletul – răspunse La Mole.

— Bine – murmură florentinul, luînd dintr-o cristelniţă cîteva picături de apă pe vîrful degetelor, cu care stropi capul păpuşii, rostind totodată cîteva vorbe în latineşte.

La Mole fu străbătut de un fior, înţelegînd că se îm-

plinea un sacrilegiu.

— Ce faceţi? întrebă el.

— Botez această păpuşă cu numele Margareta.

— Dar de ce?

— Ca să fac legătura.

La Mole deschise gura spre a-l împiedica să continue, dar o privire batjocoritoare din partea lui Coconnas îl opri. René, care prinsese mişcarea, se întrerupse.

— Doar dacă sînteţi pe deplin de acord – zise el.

— Fă-o! îi dădu dezlegare La Mole.

René desenă pe o fîşie de hîrtie roşie cîteva semne cabalistice, o înfipse într-o andrea de oţel şi cu andreaua împunse inima păpuşii.

Ciudat lucru! Pe buza rănii se ivi o picătură de sînge, după care el dădu foc hîrtiei.

Căldura andrelei topi ceara din jur şi uscă picătura de sînge.

— Aşa – spuse René – prin forţa acestei legături dragostea dumneavoastră va străpunge şi va arde inima femeii pe care o iubiţi.

Coconnas, tare de înger cum era, îşi rîdea în barbă şi îşi bătea joc în sinea lui de toate astea; dar La Mole, îndrăgostit şi superstiţios, simţea cum îl trec sudori de gheaţă la rădăcina părului.

— Şi acum – i se adresă René – lipiţi-vă gura de buzele păpuşii, rostind: „Margareta, te iubesc; vino, Margareta!”

La Mole făcu întocmai.

În această clipă se auzi deschizîndu-se uşa celei de-a doua încăperi, în care era împărţită camera, şi paşi uşori se apropiară. Coconnas, curios şi neîncrezător, îşi trase pumnalul şi temîndu-se ca nu cumva René să-i facă aceeaşi observaţie ca atunci cînd vrusese să deschidă uşa, sfîşie cu pumnalul perdeaua cea groasă şi, apropiindu-şi ochiul de crestătura făcută, scoase un strigăt de uimire, căruia îi răspunseră două strigăte de femeie.

— Ce s-a întîmplat? întrebă La Mole, gata să lase să-i cadă păpuşa de ceară, pe care René i-o luă din mînă.

— Nimic – îi răspunse Coconnas – nimic, decît că ducesa de Nevers şi doamna Margareta sînt aici.

— Ei bine, necredincioşilor – le vorbi René cu un zîmbet aspru – vă mai îndoiţi de puterea legăturii?

La Mole rămase împietrit, zărindu-şi regina. Coconnas avu o tresărire de încîntare recunoscînd-o pe doamna de Nevers. Unul îşi închipui că vrăjitoriile meşterului René chemaseră umbra Margaretei; celălalt, văzînd uşa încă întredeschisă prin care pătrunseseră încîntătoarele fantome, găsi îndată dezlegarea minunii într-o lume vulgară şi materială.

În timp ce La Mole îşi făcea cruci şi suspina de-ar fi putut face stîncile să se despice, Coconnas avusese tot timpul să-şi pună întrebări filozofice şi să gonească diavolul cu ajutorul acelui drăcuşor care se cheamă îndoială. Văzînd prin deschizătura perdelei zăpăceala doamnei de Nevers şi zîmbetul puţin batjocoritor al Margaretei, Coconnas chibzui că e clipa hotărîtoare şi înţelegînd că poţi spune, în numele unui prieten, ceea ce în numele tău însuţi nu îndrăzneşti să spui, în loc să se îndrepte spre doamna de Nevers,. merse drept spre Margareta şi cu un genunchi în pămînt, aşa cum a arătat marele Ártaxerxes în spectacolele de bîlci, strigă cu un glas căruia şuierăturile din piept îi dădeau o anume forţă:

— Doamnă, chiar în această clipă, la cererea prietenului meu contele de La Mole, meşterul René chema umbra dumneavoastră; dar, spre marea mea mirare, umbra dumneavoastră s-a ivit însoţită de o făptură care mi-e tare dragă şi pe care-mi daţi voie s-o prezint prietenului meu. Umbră a maiestăţii sale regina de Navara, binevoiţi să spuneţi trupului însoţitoarei dumneavoastră să treacă de cealaltă parte a perdelei?

Margareta izbucni în rîs şi-i făcu semn Henriettei, care trecu dincolo.

— La Mole, prietene – spuse Coconnas – fii bun de gură ca Demostene, ca Cicero, ca domnul cancelar de l'Hospital; şi gîndeşte-te că e în joc viaţa mea, dacă nu convingi trupul doamnei ducese de Nevers că-i sînt cea mai credincioasă, mai ascultătoare şi mai umilă slugă.

— Dar... se bîlbîi La Mole.

— Fă ce-ţi spun; şi dumneata, meştere René, ia seama să nu ne tulbure cineva!

René făcu ce-i cerea Coconnas.

— Ei, drăcia dracului, domnule – spuse Margareta – dumneavoastră sînteţi un om de duh! Vă ascult: să vedem, poftim, ce aveţi să-mi spuneţi!

— Vreau să vă spun, doamnă, că umbra prietenului meu, fiindcă umbră este, şi aduc drept mărturie faptul că nu mai scoate o vorbuliţă, umbra lui, zic, mă roagă să mă folosesc de darul de a vorbi pe înţeles pe care-l au trupurile, pentru a vă spune: „Frumoasă umbră, gentilomul descătuşat în ăst chip de trupu-i şi-a pierdut şi trupul şi răsuflarea din pricina asprimii ochilor dumneavoastră. Dac-aţi fi dumneavoastră înşivă, aş cere mai bine meşterului René să mă arunce într-o groapă cu pucioasă, decît să rostesc astfel de vorbe faţă de fiica regelui Henric al II-lea, faţă de sora regelui Carol al IX-lea şi de soţia regelui Navarei. Dar umbrelor le lipseşte mîndria pămîntească şi nu se supără cînd te îndrăgosteşti de ele. Deci, rugaţi-vă, doamnă, de trupul dumneavoastră să iubească puţin sufletul acestui biet de La Mole, suflet amărît cum n-a mai fost vreodată; suflet suferind mai întîi datorită prieteniei care de trei ori a făcut să-i fie înfiptă de cîteva degete sabia în pîntec; suflet ars de focul ochilor dumneavoastră, foc de mii de ori mai mistuitor decît toate flăcările iadului. Fie-vă milă dar de acest biet suflet, iubiţi-l puţin pe cel ce-a fost frumosul La Mole şi, dacă nu mai aveţi grai, faceţi un semn, zîmbiţi. Duhul prietenului meu e un suflet foarte deştept şi o să priceapă totul. Încercaţi, pentru numele lui Dumnezeu, sau îmi înfig

sabia în trupul lui René, ca datorită puterii pe care el o are asupra umbrelor, să o silească pe a dumneavoastră, pe care a adus-o la momentul cel mai potrivit, să facă lucruri puţin cumsecade pentru o umbră cinstită cum păreţi a fi.

La această cuvîntare a lui Coconnas, care se proţăpise în faţa reginei ca un Eneas coborît în infern, Margareta nu-şi putu stăpîni hohotul de rîs şi, păstrînd totuşi tăcerea potrivită unei umbre auguste într-o asemenea împrejurare, îi întinse mîna lui Coconnas.

El i-o luă cu gingăşie într-a sa, chemîndu-l pe La Mole:

— Umbră a prietenului meu – strigă el – vino repede încoace!

La Mole, înmărmurit şi tremurînd, se supuse.

— Aşa – făcu Coconnas, luîndu-l de ceafă – acum apropie-ţi umbra frumosului tău chip oacheş de această mînă vaporoasă şi albă.

Şi Coconnas, însoţindu-şi gestul de vorbe, duse mîna gingaşă către gura lui La Mole, ţinîndu-le o clipă lipite una de alta, fără ca mîna să încerce să se desprindă din dulcea strînsoare.

Margareta zîmbea mai departe, dar doamna de Nevers, speriată încă de ivirea neaşteptată a celor doi gentilomi, nu zîmbea. Se simţea prost, cu atît mai mult cu cît un început de gelozie o făcea să creadă că lui Coconnas nu-i era îngăduit să-şi uite de propriile sale treburi pentru ale altora.

La Mole ii văzu încruntarea sprîncenelor, îi surprinse fulgerul ameninţător din ochi şi cu toată tulburarea ameţitoare spre care voluptatea îl împingea să se lase pradă, înţelesese primejdia prin care trece prietenul lui şi ghici cum trebuia să încerce să-l scape. Se ridică deci şi, lăsînd mîna Margaretei să se odihnească într-a lui Coconnas, se duse s-o strîngă pe cea a ducesei de Nevers şi, plecîndu-şi un genunchi, îi vorbi astfel:

— O, cea mai frumoasă, cea mai iubită dintre femei!

Vorbesc de femeile vii şi nu de umbre – şi-i aruncă o privire zîmbitoare Margaretei – îngăduiţi unui suflet lipsit de învelişuri pămîntene să dreagă scăpările unui trup absorbit de o prietenie materială. Domnul de Coconnas nu-i decît un bărbat, un bărbat înzestrat cu forţă şi îndrăzneală, adică o fiinţă poate frumoasă la vedere, dar pieritoare ca orice fiinţă. Cu toate că zi şi noapte îmi vorbeşte de dumneavoastră, cu glas rugător, cu toate că l-aţi văzut dînd lovituri dintre cele, mai puternice din cîte au fost vreodată date în Franţa, acest maestru al vorbei cîtă vreme se află lîngă o umbră nu se încumetă să vorbească unei femei vii. De aceea s-a adresat umbrei reginei, însărcinîndu-mă pe mine să vorbesc frumosului dumneavoastră trup, să vă spun că vă depune la picioare inima şi sufletul; că roagă ochii dumneavoastră dumnezeieşti să-l privească cu milă, degetele trandafirii şi arzătoare să-i facă un semn; glasul cald şi armonios să-i spună cuvinte care nu se uită; şi de nu, m-a mai rugat ceva, adică, de nu va putea să vă înduplece, să împlîntaţi pentru a doua oară spada mea, care are un tăiş adevărat, căci săbiile n-au umbre decît la soare, să împlîntaţi, vă spun, pentru a doua oară sabia mea în trupul lui, fiindcă n-ar putea trăi dacă nu-i îngăduiţi să trăiască doar pentru dumneavoastră.

Pe cîtă vervă şi haz pusese Coconnas în cuvîntarea lui, pe atîta simţire, forţă îmbietoare şi sfiiciune gingaşă arătare La Mole în ruga sa.

Ochii Henriettei se întoarseră de la cel pe care-l ascultase tot timpul cît vorbise, aţintindu-se asupra lui Coconnas, să vadă dacă expresia de pe chipul gentilomului se potrivea cu predica de îndrăgostit a prietenului său. Păru să fie mulţumit, căci îmbujorată, gîfîind, învinsă. Îl iscodi pe Coconnas cu un zîmbet care-i descoperi două şiraguri de perle înfipte în mărgean:

— Să fie oare adevărat?

— Ei, drăcia dracului – strigă Coconnas, vrăjit de

această privire şi arzînd de acelaşi foc – e adevărat!... Oh, da, doamnă, e adevărat adevărat, v-o spun, pe viaţa dumneavoastră, v-o spun pe moartea mea, e adevărat!

— Atunci, vino! spuse Henriette întinzîndu-i mîna, cu o dăruire pe care o adeverea şi tînjirea ochilor.

Coconnas îşi aruncă în aer toca de catifea şi dintr-un salt fu lîngă tînăra femeie, în timp ce La Mole, chemat la rîndul său de un gest al Margaretei, schimbă locul cu cel al prietenului, ca într-o figură de cadril.

În aceeaşi clipă, pe uşa din fund se ivi René.

— Tăcere!... strigă el cu un glas care le stinse înflăcărarea. Tăcere!

În zidul gros se auzi scîrţîitul cheii în broască şi scrîşnetul uşii care se învîrtea în balamale.

— Dar, pare-mi-se – vorbi Margareta cu trufie – că nimeni n-are dreptul să intre aici cînd sîntem noi!

— Nici chiar regina-mamă? îi murmură René la ureche.

Margareta se repezi pe scara exterioară, trăgîndu-l pe La Mole după ea; Henriette şi Coconnas, pe jumătate îmbrăţişaţi. O zbughiră pe urmele lor, toţi patru zburînd cum zboară, la cel mai mic zgomot nedorit, păsările gingaşe care s-au giugiulit pe o ramură înflorită.

XX
Găinile negre

ERA ŞI TIMPUL SĂ DISPARĂ CELE două perechi. Caterina tocmai vîra cheia în broasca celei de-a doua uşi în clipa în care Coconnas şi doamna de Nevers ieşeau prin uşa din fund. aşa încît Caterina, intrînd, mai auzi totuşi scîrţîitul scării sub paşii fugarilor.

îşi plimbă în jur ochii ei cercetători şi oprindu-şi în cele din urmă privirea bănuitoare asupra lui René, care stătea în picioare, aplecat în faţa ei, îl întrebă:

— Cine era aici?

— Nişte îndrăgostiţi care au luat de bune vorbele mele cînd le-am dat asigurări că se iubesc.

— Să lăsăm asta – zise Caterina, ridicînd din umeri. Mai e cineva pe-aici?

— Nimeni decît maiestatea voastră şi cu mine.

— Ai făcut ce ţi-am spus?

— Vă referiţi la găinile negre?

— Da.

— Sînt gata, doamnă.

— Ah, de-ai fi fost evreu! murmură Caterina.

— Eu, evreu, doamnă, de ce?

— Ai fi putut să citeşti acele cărţi preţioase pe care le-au scris evreii în privinţa sacrificiilor. Am pus să mi se traducă una din ele şi am văzut că evreii nu căutau ca

romanii prevestirile în inimă sau în ficat, ci în felul cum e aşezat creierul şi în literele ce au fost desenate acolo da mina atotputernică a destinului.

— Da, doamnă! Am auzit şi eu pe unul din prietenii mei un rabin bătrîn, vorbind despre aceasta.

— Există litere în aşa fel desenate – spuse Catarina – încît deschid o adevărată cale pentru profeţii] numai că învăţaţii caldeeni recomandă...

— Recomandă... ce anume? întrebă René, văzînd că regina şovăie.

— Recomandă ca experienţa să se facă pe creiere omeneşti, pentru că sînt mai dezvoltate şi mai uşor de supus-voinţei celui ce întreabă.

— Vai, doamnă – făcu René – dar maiestatea voastră ştie prea bine că e cu neputinţă!

— Sau cel puţin greu – recunoscu Caterina – dai" dacam fi ştiut aceasta de sfîntul Bartolomeu... He-he^ René, ce recoltă bogată! Dar o să am grijă să mă gîn-f dese... la primul osîndit. Şi pînă atunci, să rămînem ceea ce putem face... Odaia pentru jertfe e pregătită

— Da, doamnă.

— Să trecem acolo.

René aprinse o luminare făcută dintr-un amestec ciudat, cu un miros cînd suav şi pătrunzător, cînd înecăcioase fumegînd, ceea ce arăta că era făcută din mai multe materii: apoi, făcînd lumină în calea Caterinei, păşi el mai întîi în chilie.

Caterina alese ea însăşi dintre uneltele de sacrificiu un cuţit de oţel albăstrui, în timp ce René se duse să aducă una din cele două găini care, într-un colţ al odăii, îşi roteau neliniştite ochii lor de aur.

— Cum să facem?

— Să întrebăm ficatul uneia şi creierul celeilalte. Dacă cele două încercări vor da acelaşi rezultat, va trebui să credem, mai ales dacă rezultatele se potrivesc cu cele căpătate mai înainte.

— Cu ce începem?

— Cu încercarea ficatului.

— Bine – făcu René.

Şi prinse găina de cele două inele aşezate de fiecare parte a micului altar. În aşa fel încît pasărea întoarsă pe spate nu putea decît să se zbată fără să se urnească din loc.

Caterina îi spintecă pieptul cu cuţitul dintr-o dată.

Pasărea scoase trei ţipete şi muri după ce se zbătu îndelung.

— Tot trei strigăte – murmură Caterina – prevestirea a trei morţi!

Apoi ii deschise măruntaiele.

— Şi ficatul la stînga – urmă ea – tot la stînga, moarte întreită urmată de o prăbuşire! René, ştii, e înspăimîntător!

— Doamnă, trebuie să vedem dacă prevestirile celui de-al doilea sacrificiu vor fi la fel cu ale celui dintîi.

Florentinul desprinse stîrvul găinii şi-l zvîrli într-un colţ; se duse apoi spre cealaltă pasăre, care, văzînd ce soartă avusese surata ei, încercă să scape gonind prin încăpere. În sfîrşit, văzîndu-se încolţită într-un ungher, zbură peste capul lui René şi în zborul ei stinse luminarea pentru descîntece din mîna Caterinei.

— Vezi, René? făcu regina. Aşa o să se stingă şi stirpea noastră. O să sufle moartea peste ea şi o să piară de pe faţa pămîntului. Totuşi, sînt trei fii, trei fii! şopti ea abătută.

René îi luă luminarea stinsă din mînă şi se duse în odaia de alături s-o aprindă.

Cînd se întoarse, văzu că găina îşi vîrîse capul în jgheab.

— De astă dată – spuse Caterina – n-o să mai ţipe, pentru că o să-i retez capul dintr-o dată.

Şi, într-adevăr, cînd găina fu legată, Caterina îi reteză capul dintr-o dată, aşa cum spusese. Dar în ultimul ei

spasm ciocul păsării se deschise de trei ori şi se închise pentru totdeauna.

— Vezi! făcu Caterina înspăimîntată. Dacă nu-s trei strigăte, sînt trei suspine. Trei, tot trei! Vor muri toţi trei! înainte să se ducă, toate aceste suflete numără şi cheamă pînă la trei. Să vedem acum semnele capului.

Şi Caterina tăie creasta pălită a păsării, deschise cu băgare de seamă craniul şi, spintecîndu-l în aşa fel încît să lase descoperiţi lobii creierului, încercă să dea de conturul unei litere oarecare în sinuozităţile sîngerînde pe care le desenează despărţitură dintre părţile creierului.

— La fel! strigă ea plesnind din palme. La fel! Şi de astă dată prevestirea e limpede, mai limpede ca niciodată! Vino şi priveşte!

René se apropie.

— Ce literă e asta? întrebă Caterina arătîndu-i un semn.

— Un H – răspunse René.

— De cîte ori se repetă?

René numără:

— De patru ori – răspunse el.

— Eh, eh! Sau nu? Asta e, adică, Henric al IV-lea! Oh! bombăni ea azvîrlind cuţitul. Urmaşii mei sînt blestemaţi!

Femeia palidă ca un cadavru, luminată de flacăra lugubră a luminării, încleştîndu-şi mîinile însîngerate, avea o înfăţişare înspăimîntătoare.

— O să domnească – spuse ea cu un suspin de desperare – o să domnească!

— O să domnească! repetă René, învăluit într-o adîncă visare.

Cu toate acestea, umbra întunecată de pe faţa Caterinei se şterse curînd la scăpărarea unui gînd care păru să se nască în adîncul minţii ei.

— René – spuse ea, întinzînd mina spre florentin, fără să-şi ridice capul lăsat pe piept – René, nu există oare o poveste cumplită a unui medic din Peruza. care dintr-o singură lovitură, cu ajutorul unei alifii, şi-a otrăvit fiica şi

pe iubitul ei?

— Da, doamnă.

— Cine era acest iubit?... urmă Caterina, mereu gînditoare.

— Era regele Ladislau, doamnă.

— Ah, da, adevărat! murmură ea. Ştii vreun amănunt al acestei poveşti?

— O am într-o carte veche – răspunse René.

— Ei bine, să trecem în odaia de alături. Şi să mi-o împrumuţi.

Ieşiră amîndoi din chilie şi René închise uşa în urma lui.

— Maiestatea voastră îmi porunceşte să pregătesc vreo nouă jertfă? întrebă florentinul.

— Nu, René, nu! Deocamdată sînt destul de lămurită. Să aşteptăm pînă ce vom putea avea capul vreunui osîndit şi în ziua execuţiei te vei înţelege cu călăul. René se plecă în semn de încuviinţare, apoi se apropie cu luminarea în mînă de rafturile unde erau aşezate cărţile, se urcă pe un scaun, luă una din ele şi o înmînă reginei.

Caterina o deschise.

— Ce-i asta? zise ea. „Despre felul de a creşte şi hrăni şoimi, ereţi şi ulii, ca să fie curajoşi, cutezători şi gata oricînd de zbor”.

— Aii, iertare, doamnă, am greşit! Acesta e un tratat de vînătoare scris de un învăţat, anume Lucquois, pentru vestitul Castruccio Castracani. Era alături de cealaltă şi e legată la fel. Am luat-o din greşeală. De altfel, şi asta e o carte de preţ; sînt doar trei exemplare pe lume: unul al bibliotecii din Veneţia, altul care a fost cumpărat de străbunul vostru, Laurenţiu, şi care a fost dăruit de către Petru de Medicis regelui Carol al VIII-lea cînd a trecut prin Florenţa, şi al treilea pe care îl vedeţi.

— Îl respect – spuse Caterina – din pricina rarităţii 6ale; dar fiindcă n-am nevoie de el, ţi-l înapoiez.

Întinse mîna dreaptă spre René, ca să primească cealaltă carte, în timp ce cu stînga îi înapoie tomul primit mai

înainte.

De astă dată René nu se înşelase, era chiar cartea pe care ea o dorea. Florentinul coborî, o frunzări o clipă şi i-o întinse deschisă.

Caterina se aşeză la o masă. René puse alături luminarea pentru făcut descîntece şi ia lumina acelei flăcări albăstrui regina citi cîteva rînduri cu glas scăzut.

— Bine – făcu ea după un răstimp, închizînd cartea. Iată tot ce voiam să ştiu.

Se ridică, lăsînd tomul pe masă şi luînd cu sine, în adîncul cugetului ei, gîndul ce-i încolţise şi trebuia să crească.

René aştepta respectuos,cu luminarea în mînă, ca regina, care părea gata de plecare, să-i dea noi porunci, ori să-i pună vreo altă întrebare.

Caterina făcu cîţiva paşi cu capul înclinat, cu degetul la gură şi fără să scoată o vorbă.

Apoi, oprindu-se deodată în faţa lui René şi ridicînd spre el ochii ei rotunzi şi nemişcaţi, ca ai unei păsări răpitoare, îi zise:

— Hai, mărturiseşte-mi acum că i-ai pregătit o licoare!

— Cui? întrebă René, tresărind.

— Doamnei de Sauve.

— Eu, doamnei de Sauve?! făcu René. Niciodată!

— Niciodată?

— Pe legea mea, jur!

— Şi totuşi la mijloc e o vrăjitorie, căci o iubeşte ca un nebun, deşi n-are faimă de bărbat credincios.

— Cine, doamnă?

— Ei, blestematul de Henric, care va urma la tron celor trei fii ai noştri, şi i se va spune într-o bună zi Henric al IV-lea, şi care e fiul Jeannei d'Albret.

Şi după aceste ultime cuvinte, Caterina scoase un suspin care-l făcu pe René să tremure, căci îi amintea de faimoasele mănuşi pe care, din ordinul Caterinei, le pregătise pentru regina Navarei.

— Tot se mai duce pe acolo? întrebă René.

— Tot se mai duce – îi răspunse Caterina.

— Credeam că regele Navarei s-a întors definitiv la soţia lui.

— Comedie, René, comedie! Nu ştiu ce urmăresc, dar se unesc cu toţii ca să mă înşele. Chiar fiica mea Margareta e împotriva mea; poate că şi ea aşteaptă moartea fraţilor ei, poate că nădăjduieşte să ajungă regina Franţei.

— Da, poate – zise René cufundat din nou în visurile lui şi făcîndu-se ecoul cumplitelor bănuieli ale Caterinei.

— În sfîrşit, o să vedem noi – adăugă Caterina.

Şi se îndreptă spre uşa din fund, socotind fără îndoială că era de prisos să mai coboare prin scara secretă, convinsă că nu mai era nimeni pe acolo.

René o luă înainte şi după cîteva clipe amîndoi se aflau în dugheana meşterului de parfumuri.

— Mi-ai făgăduit dresuri noi pentru mîini şi pentru buze, René – îi zise ea. A venit iarna şi ştii bine că pielea suferă la frig.

— Le-am şi pregătit, doamnă, şi mîine vi le-aduc.

— Mîine seară n-ai să mă găseşti decît după nouă sau chiar zece. Peste zi am să-mi fac rugăciunile.

— Bine, doamnă, voi fi la Luvru la orele nouă.

— Doamna de Sauve are mîini frumoase şi gură frumoasă – făcu Caterina pe un ton nepăsător. Ce alifie foloseşte?

— Pentru mîini?

— Da, să spunem pentru mîini.

— Alifie de floarea-soarelui.

— Şi pentru buze?

— Pentru buze o să folosească noul amestec pe care l-am născocit şi din care gîndeam să aduc mîine maiestăţii voastre, şi ei, într-o cutie.

Caterina rămase pe gînduri o clipă.

— La drept vorbind, fiinţa asta e frumoasă – zise ea, răspunzînd unui gînd ascuns – şi nu-i nimic de mirare că

bearnezul o iubeşte pătimaş.

— Mai cu seamă că vă este credincioasă – spuse René – sau cel puţin aşa cred.

Caterina zîmbi şi ridică din umeri.

— Cinci o femeie iubeşte – zise Caterina – e ea vreodată credincioasă altcuiva decît iubitului ei?! I-ai pregătit vreo licoare, René?

— Vă jur că nu, doamnă!

— Bine! Să nu mai vorbim. Arată-mi alifia cea nouă de care mi-ai vorbit şi care trebuie să-i facă buzele şi mai proaspete, şi mai trandafirii.

René se apropie de un raft şi îi arătă Caterinei şase cutiuţe de argint de aceeaşi formă, adică rotunde, aşezate una lîngă alta.

— Iată singura licoare pe care mi-a cerut-o – spuse René. E adevărat, aşa cum spune maiestatea voastră, că am pregătit-o anume pentru ea, căci are buzele atît de catifelate şi de gingaşe, încît şi soarele, şi vîntul le crapă.

Caterina deschise una din cutiuţe, în care se afla o alifie de un roşu fermecător.

— René – zise ea – dă-mi alifia pentru mîini; o voi lua cu mine.

René plecă cu luminarea să caute într-un sertar special ceea ce îi ceruse regina. Totuşi se întoarse destul de iute încît să i se pară că o vecie pe Caterina că ascunde cu repeziciune una din cutiuţe sub mantia ei. Era prea obişnuit cu aceste furtişaguri ale reginei-mame, ca să mai aibă stîngăcia să-i arate că a văzut-o. El luă deci alifia cerută, o puse într-o pungă înflorată şi i-o întinse.

— Iat-o, doamnă!

— Mulţumesc, René! reluă Caterina.

Apoi. după o clipă de tăcere:

— Nu-i duce alifia asta doamnei de Sauve decît peste opt sau zece zile. Vreau să fiu prima care o încearcă.

Şi dădu să plece.

— Maiestatea voastră vrea s-o însoţesc? întrebă René.

— Doar pînă la capul podului – răspunse Caterina. Acolo mă aşteaptă gentilomii mei cu litiera.

Ieşiră amîndoi şi merseră pînă la colţul străzii Barillerie, unde patru gentilomi călări şi o litieră fără blazon o aşteptau pe Caterina.

Cum se întoarse, prima grijă a lui René fu să-şi numere cutiuţele cu alifie.

Una lipsea.

XXI
Locuinţa doamnei De Sauve

BĂNUIELILE CATERINEI SE adevereau. Henric îşi reluase vechile lui obiceiuri şi seară de seară se ducea la doamna de Sauve. La început făcea drumul acesta în cea mai mare taină; apoi, pierzîndu-şi neîncrederea, se arătă încetul cu încetul mai puţin prevăzător, aşa încît Caterinei nu-i trebui prea mult ca să-şi dea seama că Margareta era numai cu numele regina Navarei, adevărata regină fiind doamna de Sauve.

La începutul acestei povestiri am pomenit cîte ceva despre locuinţa doamnei de Sauve; dar uşa pe care Dariole i-o deschise reginei Navarei s-a închis ermetic în urma lui, aşa că locuinţa aceasta, leagănul iubirilor tainice ale bearnezului, ne rămîne de fapt cu totul necunoscută.

Locuinţa aceasta – una de felul acelora pe care prinţii le dăruiesc tovarăşilor lor de petreceri, în palatele lor, ca să-i poată avea (Micind aproape – era mai mică şi mai puţin plăcută decît oricare alta din oraş. Se afla, după cum am mai spus, la al doilea cat, aproape deasupra apartamentelor lui Henric, iar uşa dădea într-un coridor al cărui capăt era luminat de o fereastră în ogivă, împărţită în ochiuri cu ramă de plumb, care, şi în cele mai frumoase zile ale anului, nu lăsau să pătrundă decît o geană de

lumină. Iarna, încă de pe la trei după-masă, trebuia să aprinzi aici o lampă şi cum, atît vara cât şi iarna, avea aceeaşi cantitate de ulei în ea, pe la zece se stingea, oferind astfel îndrăgostiţilor, o dată cu venirea iernii, o siguranţă şi mai mare.

O mică anticameră tapisată cu damasc de mătase, cu flori mari, galbene pe ea, o cameră de primire îmbrăcată în catifea albastră, un dormitor al cărui pat cu coloane răsucite şi perdele de mătase vişinie era aşezat într-un alcov împodobit cu o oglindă înrămată în argint şi cu două tablouri pictate reprezentând pe Venus şi Adonis – aceasta era locuinţa, astăzi am spune cuibul, încîntătoarei doamne din suita reginei Caterina de Medicis.

Dac-ai fi căutat bine, ai mai fi găsit într-un colţ întunecat, în faţa unei măsuţe de toaletă de pe care nu lipsea nici una din ustensile, o uşiţă ce dădea într-un fel de cameră de rugăciune, unde, aşezat pe un podium cu două trepte, se afla un scăunel de rugăciune. În această încăpere, parcă pentru a îndrepta păcatul celor două tablouri mitologice de care am pomenit mai sus, erau atîrnate trei sau patru icoane de cea mai exaltată spiritualitate. Printre ele, atîrnate de cuie aurite, se aflau arme dintre acelea pe care le purtau doar femeile, căci în acele vremuri de tainice uneltiri, femeile umblau înarmate ca şi bărbaţii şi uneori mînuiau arma cu tot atîta îndemînare ca şi ei.

În seara aceea – a doua zi după întîmplările petrecute la meşterul René şi pe care le-am povestit – doamna de Sauve, aşezată pe o canapea în dormitor, îi vorbea lui Henric despre temerile şi despre dragostea ei şi ca să-i dovedească cît se temea şi cît îl iubea, îi aminti ce mare credinţă îi arătase în noaptea aceea de pomină de după sfîntul Bartolomeu, pe care, dacă cititorul n-a uitat, Henric o petrecuse în apartamentele soţiei lui.

La rîndu-i, Henric îi spunea cît îi e de recunoscător.

Doamna de Sauve, îmbrăcată într-o simplă rochie de

casă de batist, era încîntătoare în seara aceea, iar Henric părea cum nu se poate mai recunoscător.

Şi în această atmosferă, cum Henric era cu adevărat îndrăgostit, se lăsă pradă visurilor, iar doamna de Sauve, care în cele din urmă se lăsase şi ea în voia acestei iubiri pe care i-o poruncise Caterina, se uită stăruitor la Henric, să-i citească în privire dacă vorbele nu minţeau.

— Haide, Henric – îl îndemnă doamna de Sauve – fii cinstit şi spune: în noaptea pe care ai petrecut-o în cămăruţa maiestăţii sale regina Navarei, cu domnul de La Mole la picioarele tale, nu ţi-a părut rău că acest gentilom se găsea între tine şi dormitorul reginei?

— Ba da, e adevărat, draga mea – îi răspunse Henric – căci ca să pot ajunge aci, în camera unde mă simt atît de bine şi unde sînt atît de fericit, trebuia să trec prin încăperea aceea.

Doamna de Sauve zîmbi.

— Şi de-atunci n-ai mai intrat acolo?

— Decît atunci cînd ţi-am spus.

— Şi nici n-ai să te mai duci vreodată fără să-mi spui?

— Niciodată.

— Juri?

— Bineînţeles că da, dac-aş mai fi hughenot, numai că...

— Numai că ce?

— Numai că religia catolică, ale cărei dogme le învăţ acum, ne spune că nu trebuie să jurăm niciodată.

— Gasconule! făcu doamna de Sauve, clătinînd din cap.

— Dar tu, Charlotte – reluă Henric – dacă te-aş întreba, tu mi-ai răspunde?

— Bineînţeles. Eu n-am ce ascunde.

— Haide, Charlotte, explică-mi o dată pentru totdeauna, cum se face că, după ce te-ai împotrivit cu atîta îndărătnicie înainte de căsătoria mea, te-ai arătat apoi mai puţin crudă cu mine, care nu sînt decît un bearnez stângaci, un provincial caraghios şi, în sfîrşit, un prinţ

prea sărac ca să pot păstra strălucirea nestematelor coroanei mele?

— Henric – spuse Charlotte – îmi ceri cheia enigmei pe care o caută de trei mii de ani încoace toţi filozofii lumii! Henric, să nu întrebi niciodată o femeie de ce te iubeşte; mulţumeşte-te s-o întrebi: „Mă iubeşti?”

— Mă iubeşti, Charlotte? o întrebă Henric.

— Te iubesc – răspunse doamna de Sauve cu un zîmbet fermecător, strecurîndu-şi mîna ei frumoasă în cea a iubitului ei.

Henric îi ţinu mîna.

— Dar – î$i urmă el gîndul – dar dacă aş găsi eu cheia pe care o caută zadarnic filozofii de trei mii de ani, sau cel puţin dac-aş găsi-o doar în ceea ce te priveşte pe tine, Charlotte?

Doamna de Sauve roşi.

— Mă iubeşti – continuă Henric – aşa că n-am ce să te mai întreb şi mă pot socoti cel mai fericit om din lume. Dar fericirii îi lipseşte întotdeauna ceva. În sînul paradisului Adam n-a fost cu totul fericit şi a muşcat din mărul acela blestemat, care ne dă la toţi o nevoie a curiozităţii, făcîndu-ne să ne trecem viaţa în căutarea necunoscutului.

Spune-mi, draga mea, dacă vrei să mă ajuţi să găsesc ceea ce încerc să aflu: nu cumva, la început, regina Caterina te-a îndemnat să mă iubeşti?

— Henric – făcu doamna de Sauve – vorbeşte mai încet cînd pomeneşti de regina-mamă.

— A – izbucni Henric, cu o nepăsare şi o încredere care o înşelară chiar şi pe doamna de Sauve – altădată trebuia să mă feresc de ea, de această mamă minunată, căci pe atunci nu ne aveam bine; acum însă, cînd soţul fiicei ei...

Soţul doamnei Margareta! zise Charlotte, roşind de gelozie.

— E rîndul tău să vorbeşti mai încet – îi spuse Henric. Acum cînd am devenit soţul fiicei ei, sîntem cei mai buni prieteni din lume. Ce voiau? Să trec la catolicism, pare-se.

Ei bine! Harul divin a coborît asupra mea; şi prin mijlocirea sfîntului Bartolomeu, am trecut. Ne avem acum ca fraţii, ca nişte buni creştini.

— Şi regina Margareta?

Regina Margareta – spuse Henric – ei, da! Ea e legătura care ne uneşte.

— Dar mi-ai spus, Henric, că regina Navarei, ca răsplată pentru credinţa mea faţă de ea, a fost generoasă cu mine. Dacă nu m-ai minţit şi dacă această generozitate, pentru care îi păstrez atîta recunoştinţă, e adevărată, atunci nu e nimic mai mult decît o legătură convenţională, ce poate fi ruptă cu uşurinţă. Pe un astfel de sprijin nu te poţi deci bizui, căci pe nimeni nu l-ai putut convinge de această pretinsă înţelegere.

— Mă bizui totuşi, şi de trei luni de asta dorm liniştit.

— Atunci, Henric – strigă doamna de Sauve – m-ai înşelat şi doamna Margareta e într-adevăr soţia ta!

Henric zîmbi.

— Ascultă, Henric! făcu doamna de Sauve. Zîmbetele astea mă scot din sărite şi, cît ai fi tu de rege, îmi vine cîteodată să-ţi scot ochii.

— Iată dar – făcu Henric – că această legătură a început să fie ceva convingător, de vreme ce, aşa rege cum sînt, ai vrea să-mi scoţi ochii, crezînd că între mine şi ea ar fi ceva.

— Henric! Henric î spuse doamna de Sauve. Cred că nici bunul Dumnezeu nu mai ştie ce ai în cap.

— Cred, draga mea – îi răspunse Henric – că la început Caterina te-a îndemnat să mă iubeşti, că apoi te-a îndemnat propria ta inimă, şi că atunci cînd aceste două glasuri îţi vorbesc, tu nu-l mai auzi decît pe al inimii. Acum te iubesc şi eu, din tot sufletul, şi de aceea cînd voi avea vreo taină, nu ţi-o voi încredinţa, bineînţeles de frică să nu te compromit... căci prietenia reginei e schimbătoare, e prietenia unei soacre.

Dar nu asta era ceea ce aştepta Charlotte; ei i se părea

că ori de cîte ori voia să scotocească în adîncurile nesfîrşite ale acestei inimi, vălul dintre ea şi iubitul ei se îngroşa, devenea tare ca un zid şi îi despărţea.

La auzul acestor vorbe, ea simţi cum ochii i se umplu de lacrimi şi cum tocmai bătea ceasul zece, spuse:

— Sire, e ora de culcare; obligaţiile mele îmi impun să fiu dis-de-dimineaţă lîngă regina-mamă.

— Deci, draga mea, astă-seară mă goneşti? o întrebă Henric.

— Sînt tristă, Henric, şi ai să mă găseşti morocănoasă, n-ai să mă mai iubeşti. Vezi deci că e mai bine să pleci.

— Fie! răspunse Henric. Dacă vrei aşa, atunci plec, Charlotte, numai că, pe toţi dracii, ai să-mi îngădui să mai rămân pînă te culci!

— Dar n-ai s-o faci pe regina Margareta să aştepte dacă rămîi, sire?

— Charlotte – rosti Henric cu seriozitate – ne înţelesesem parcă să nu mai pomenim de regina Navarei, şi pare-mi-se că astă-seară numai de ea am vorbit

Doamna de Sauve oftă, aşezîndu-se în faţa măsuţei de toaletă. Henric luă un scaun şi, trăgîndu-l lîngă fotoliul iubitei sale, se lăsă pe el cu un genunchi, sprijinindu-se cu coatele de spătar.

— Hai, micuţa mea Charlotte, vreau să văd cum te faci frumoasă şi, orice-ai spune tu, frumoasă doar pentru mine. Dumnezeule! Ce de lucruri, ce de flacoane de parfum, cîte punguţe cu pudră, şi cîte sticluţe, cîte borcănaşe!

— Par multe – suspină Charlotte – şi sînt totuşi prea puţine, dacă n-am găsit încă mijlocul să-ţi stăpînesc singură inima!

— Hai, te rog – făcu Henric – să nu ne întoarcem iar la politică! La ce-i bună pensuliţa asta atît de subţire şi de gingaşă? Nu cumva Jupiterul meu olimpian îşi face sprîncenele cu ea?

— Da, sire – zîmbi doamna de Sauve – ai ghicit dintr-o

dată.

— Şi pieptănaşul ăsta frumos de fildeş?

— Cu el îmi fac cărarea.

— Dar această încîntătoare cutiuţă de argint cu capacul gravat?

— Oh, mi-a trimis-o René, sire, e vestita alifie pe care mi-o făgăduise de atîta vreme ca să-mi îndulcească buzele pe care maiestatea ta a binevoit să le găsească cîteodată destul de dulci.

Vrînd parcă să întărească ceea ce spusese fermecătoarea femeie, a cărei frunte se lumina pe măsură ce discuţia se întorcea pe făgaşul cochetăriei, Henric îşi lipi buzele de buzele baroanei pe care aceasta şi le privea cu grijă în oglindă.

Charlotte luă în mînă cutiuţa cu pricina, fără îndoială pentru a-i arăta lui Henric cum se foloseşte alifia vişinie, dînd, deodată, se auzi un ciocănit scurt în uşa anticamerei, la care cei doi îndrăgostiţi tresăriră.

— Bate cineva, doamnă – anunţă Dariole, vîrîndu-şi capul prin crăpătura perdelei.

— Vezi cine bate şi întoarce-te! îi porunci doamna de Sauve.

Henric şi Charlotte se priviră cu nelinişte. Henric se pregătea să se retragă în camera de rugăciuni, unde se mai adăpostise şi în alte rînduri, cînd Dariole se întoarse.

— Doamnă – spuse ea – e René, meşterul de parfumuri.

La auzul acestui nume, Henric se încruntă şi, fără să vrea, strînse din buze.

— Să nu-l primesc? întrebă Charlotte.

— Nu! răspunse Henric. Meşterul René nu face nimic fără vreun motiv anume; dac-a venit, înseamnă că are motive să vină.

— Atunci vrei să te ascunzi?

— Ar fi de prisos – spuse Henric – căci meşterul René ştie tot, ştie deci şi că mă aflu aici.

— Dar nu cumva maiestatea voastră are de ce să se

supere de prezenţa lui?

— Eu?! făcu Henric, silindu-se să pară nepăsător, ceea ce, cu toată stăpînirea lui de sine, nu-i izbuti pe deplin. Eu?! De loc! Ce-i drept, prea bine nu ne avem; dar din seara sfîntului Bartolomeu ne-am împăcat.

— Să intre! porunci doamna de Sauve Dariolei.

O clipă mai tîrziu apăru René, care dintr-o privire, cuprinse toată încăperea.

Doamna de Sauve rămase în faţa măsuţei de toaletă.

Henric îşi reluase locul pe canapea.

Charlotte era în lumină şi Henric în întuneric.

— Doamnă – începu René, pe un tot familiar, dar cuviincios – am venit să vă cer iertare.

— Pentru ce anume, René? întrebă doamna de Sauve, cu acea bunăvoinţă pe care o au întotdeauna femeile frumoase fată de furnizorii din jur care le ajută să fie şi mai frumoase.

— Pentru că vă făgăduisem de atîta vreme alifiile acelea pentru frumoasele dumneavoastră buze şi pentru că...

— Şi pentru că ţi-ai ţinut făgăduiala abia azi, nu-i aşa? îl întrerupse Charlotte.

— Azi? făcu René.

— Da. abia azi, şi mai precis, astă-seară, cînd am primit cutia pe care mi-ai trimis-o.

— Da, adevărat – zise René, aruncînd o căutătură ciudată spre cutiuţa cu dresuri, care se afla pe măsuţa doamnei de Sauve şi care era aidoma cu cele pe care le avea el în prăvălie.

— Eram sigur! şopti el. Aţi folosit din ea?

— Nu încă, voiam tocmai să încerc, cînd ai intrat dumneata.

Pe chipul lui René se întipări o expresie visătoare, care nu-i scăpă lui Henric, aşa cum nu-i scăpau decît foarte puţine lucruri.

— Ei, René, ce-i cu dumneata?

— Cu mine nimic, sire – îi răspunse meşterul – aştept cu umilinţă un cuvînt al maiestăţii voastre, înainte de a-mi lua rămas bun de la doamna baroană.

— Hai, hai! zîmbi Henric. Trebuie neapărat să-ţi vorbesc, ca să ştii că-mi face plăcere să te văd?

René se uită în jur, dădu ocol încăperii de parc-ar fi vrut să cerceteze cu privirea şi cu auzul uşile şi perdelele, apoi, oprindu-se din nou, în aşa fel încît să-i cuprindă cu o singură privire pe doamna de Sauve şi pe Henric, spuse:

— Nu ştiu.

Henric, îndemnat de acel minunat instinct care, asemenea unui al şaselea simţ, l-a ferit de primejdii în tot timpul primei jumătăţi a vieţii sale, simţi că se petrece ceva ciudat, că în sufletul meşterului se dă o luptă şi, întorcîndu-se spre el. avînd totuşi grijă să rămînă în umbră în timp ce obrazul florentinului era pe deplin luminat, îl întrebă:

— Dar atunci, ce cauţi la ora asta aici, René?

— N-aş vrea să am nenorocul de a stînjeni cumva pe maiestatea voastră – răspunse el făcînd un pas înapoi.

— De loc! Aş vrea doar să ştiu ceva.

— Ce anume, sire?

— Te aşteptai să mă găseşti aici?

— Eram sigur.

— Atunci... mă căutai?

— Cel puţin sînt fericit să vă întîlnesc.

— Ai ceva să-mi spui? stărui Henric.

— S-ar putea, sire – răspunse René.

Charlotte se înroşi de teamă ca nu cumva această destăinuire, ce părea că meşterul de parfumuri ar vrea să i-o facă, să nu fie în legătură cu purtarea ei din trecut faţă de Henric şi, ca şi cum singura ei grijă în clipa de faţă ar fi fost doar pentru toaletă, se prefăcu că n-a auzit nimic şi întrerupse convorbirea:

— Ah, René, să ştii că eşti într-adevăr un om încîntător! exclamă ea, deschizînd cutiuţa cu dresuri. Alifia are o

culoare minunată şi cum tot eşti aici. am să încerc, în cinstea dumitale, cît eşti de faţă, noul preparat.

Luă cu o mînă cutia, în timp ce cu cealaltă atinse cu vîrful degetului pasta trandafirie, pe care se pregăti s-o întindă pe buze.

René tresări.

Baroana îşi apropie zîmbind degetul de gură. 1 René păli.

Henric, care rămase mai departe în umbră, cu o privire încordată şi rugătoare, nu pierdea din ochi nici mişcarea unuia, nici tresărirea celuilalt.

Mîna Charlottei era gata să atingă buzele, dar René îi prinse braţul chiar în clipa în care Henric se ridica pentru a face acelaşi lucru.

Henric se prăbuşi la loc, pe canapea, fără zgomot.

— O clipă, doamnă – spuse René, cu un zîmbet silit – dresul acesta nu trebuie folosit decît cu recomandări speciale.

— Şi cine-mi va da aceste recomandări?

— Eu.

— Dar cînd?

— După ce-i voi fi spus maiestăţii sale regelui Navarei ceea ce am de spus.

Charlotte făcu ochii mari, neînţelegînd nimic din acest grai misterios ce se vorbea lîngă ea şi, rămînînd cu cutia într-o mînă, se uita la vîrful înroşit al degetului.

Henric se ridică şi, mînat de un gînd care, ca tot ce gîndea tînărul rege, avea două feţe una ce părea uşuratică şi cealaltă adîncă, luă mîna Charlottei şi duse degetul înroşit spre buzele lui.

— O clipă – făcu repede René – o clipă! Binevoiţi, doamnă, să vă spălaţi frumoasele mîini cu acest săpun de Napoli, pe care am uitat să vi-l trimit o dată cu alifia, şi pe care am onoarea să vi-l înmînez eu însumi.

Scoţînd dintr-o învelitoare argintată o bucată de săpun verzui, meşterul de parfumuri îl lăsă să alunece în lighea-

nul de porţelan, turnă apă şi, îngenunchind, întinse vasul doamnei de Sauve.

— într-adevăr, meştere René, mă uimeşti – făcu Henric. Frumoasele dumitale purtări întrec pe cele ale oricărui curtean.

— Ce parfum încîntător! strigă Charlotte, frecîndu-şi mîinile frumoase cu spuma sidefie care se scurgea din săpunul parfumat.

René îşi îndeplini îndatoririle de cavaler pînă la capăt: dădu doamnei de Sauve un ştergar de pînză subţire de Frigia ca să-şi şteargă mîinile.

— Şi acum – zise florentinul întorcîndu-se spre Henric – la dispoziţia dumneavoastră, monseniore.

Charlotte îi întinse mîna lui Henric, care i-o sărută, şi în timp ce ea se răsuci în fotoliu ca să-l asculte mai bine pe René, regele Navarei se întoarse la locul său, şi mai convins ca înainte că în sufletul meşterului se petrecea ceva cu totul neobişnuit

— Ei bine? întrebă Charlotte.

Florentinul îşi adună toată hotărîrea şi se întoarse spre Henric.

XXII
Sire, veţi fi rege!

— SIRE – ÎNCEPU RENÉ – AŞ DORI SĂ vă vorbesc despre ceea ce mă frămîntă de multă vreme.

— Parfumurile? glumi Henric.

— Dacă vreţi... parfumurile, sire – murmură René, cu un gest ciudat de încuviinţare.

— Vorbeşte, te ascult. E un subiect care m-a interesat întotdeauna.

René îl privi, încercînd să citească dincolo de vorbe, în gîndurile sale de nepătruns, dar văzînd că e în zadar, continuă:

— Sire, un prieten de-al meu din Florenţa a venit la Paris. Se ocupă cu astrologia.

— Da, da – îl întrerupse Henric – ştiu că asta e una din îndeletnicirile preferate ale florentinilor.

— Împreună cu cei mai înţelepţi savanţi din lume, el a alcătuit horoscopul celor mai de seamă nobili ai Europei.

— Ah! făcu Henric.

— Şi cum casa de Boubon e fruntea, descinzînd precum se ştie din contele de Clermont, cel de-al cincilea fiu al regelui Ludovic cel Sfînt, maiestatea voastră îşi dă seama că horoscopul său n-a fost uitat.

Henric asculta din ce în ce mai atent.

— Şi îţi aminteşti cumva de acest horoscop? zîmbi regele Navarei, străduindu-se să pară cît mai nepăsător.

— Oh – clătină din cap René – nu e unul dintre acelea pe care le poţi uita!

— Adevărat! făcu Henric, însoţindu-şi spusele de un gest batjocoritor.

— Da, sire! După semnele acestui horoscop, maiestatea voastră urcă treptele cele mai strălucite.

Ochii tînărului prinţ aruncară fără voie un fulger, care se stinse pe dată într-un nor de nepăsare.

— Toate aceste oracole italieneşti sînt linguşitoare – făcu Henric – şi linguşirea e de fapt minciună. N-a fost cumva şi vreun horoscop care să prezică, să zicem, că eu voi comanda oşti? Şi zicînd* acestea, izbucni în rîs.

Un altul decît René, mai puţin preocupat de sine, ar fi observat cît de silit era rîsul lui Henric.

— Sire – vorbi René cu răceală – horoscopul dumneavoastră arată lucruri ce au o mult mai mare însemnătate.

— Porunceşte că voi fi cîştigătorul vreunei bătălii, conducînd o armată?

— Mult mai mult şi decît asta, sire.

— Oh! exclamă Henric. Mă voi număra atunci printre cuceritori!

— Sire, veţi fi rege!

— Ei drăcie! făcu el, ca să-şi liniştească bătăile repezi ale inimii. Oare nu sînt rege?

— Sire, prietenul meu ştie ce spune. Nu veţi fi numai rege, ci veţi şi domni.

— Atunci – făcu Henric cu tărăgănat şi pe acelaşi ton batjocoritor – prietenul dumitale poate că are nevoie de zece galbeni, nu-i aşa, René? Căci în vremea noastră o asemenea prorocire este foarte greu de înfăptuit. Cum însă nu sînt bogat, eu n-am să-i dau acum decît cinci, iar ceilalţi cinci o să şi-i primească după împlinirea prorocirilor.

— Sire – îi aminti doamna de Sauve – uitaţi că i-aţi făgăduit ceva şi Dariolei. Să nu vă încărcaţi prea mult!

— Doamnă – răspunse Henric – dacă va veni vreodată o astfel de clipă, sper că am să fiu tratat ca un rege şi deci fiecare va fi mulţumit dacă îmi voi împlini măcar pe jumătate făgăduielile.

— Sire, mai am ceva de spus – continuă René.

— Cum, nu-i totul? îl întrerupse Henric. Fie, dacă ajung împărat, dau de două ori pe-atît.

— Sire, prietenul meu a venit din Florenţa cu horoscopul de care v-am vorbit. Aici, la Paris, l-a făcut încă o dată şi semnele fiind aceleaşi, mi-a încredinţat o taină.

— O taină în ceea ce priveşte pe maiestatea sa? întrebă cu însufleţire doamna de Sauve.

— Cred că da – răspunse florentinul.

„Îşi caută cuvintele – se gîndi Henric, fără să încerce să-l ajute. Se pare că-i vine greu să-mi mărturisească”

— Haide, spune – zise din nou baroana de Sauve – despre ce e vorba?

— E vorba – îşi cîntări cuvintele unul cîte unul florentinul – e vorba de zvonurile şi bănuielile cum că în ultimul timp ar fi otrăviri la curte.

Regelui Navarei îi palpitară uşor nările, dar acesta fu singurul semn că interesul său faţă de întorsătura pe care o lua convorbirea crescuse.

— Şi florentinul, prietenul dumitale, ştie ceva despre aceste otrăviri?

— Da, sire.

— Şi, cum se face că vrei să-mi încredinţezi o taină ce nu-ţi aparţine, mai ales cînd e o taină atît de importantă? îl întrebă Henric pe un ton cît putu el mai firesc.

— Prietenul meu ţinea să-i ceară un sfat maiestăţii voastre.

— Mie?

— Nu văd ce-i de mirare, sire! Amintiţi-vă de bătrînul soldat din Actium, care, avînd un proces, s-a dus să-i ceară sfat lui August.

— August era avocat, René; eu nu sînt.

— Sire, cînd prietenul meu mi-a încredinţat taina, maiestatea voastră era încă de partea calvinilor, a căror căpetenie eraţi socotit, domnul de Condé fiind a doua.

— Şi ce-i cu asta? întrebă Henric.

— Prietenul meu nădăjduieşte că veţi folosi înrîurirea dumneavoastră atotputernică asupra domnului prinţ de Condé, pentru a-l convinge să nu-i poarte duşmănie.

— Dacă vrei să pricep, lămureşte-mă pe de-a-ntregul, René – rosti Henric, fără să-i apară vreo cută pe chip şi fără să-i tremure glasul.

— Sire, maiestatea voastră va înţelege dintr-un cuvînt. Prietenul meu ştie cum s-a petrecut încercarea de otrăvire a prinţului de Condé.

— S-a încercat otrăvirea prinţului de Condé? întrebă Henric, prefăcîndu-se de minune că se miră. Adevărat? Şi cînd asta?

René îl privi ţintă şi îi răspunse scurt:

— Acum opt zile, maiestate.

— Vreun duşman?

— Da – îi răspunse René – un duşman pe care maiestatea voastră îl cunoaşte şi care vă cunoaşte.

— Parcă-mi aduc aminte că am auzit vorbindu-se ceva. Dar nu cunosc nici un amănunt dintre acelea pe care se pare că ar dori să mi le destăinuiască, după cîte spui, prietenul dumitale.

— Ei bine, i s-a dăruit prinţului de Condé un fruct aromat; din fericire, cînd i-a fost adus, se afla lîngă el medicul său. Luînd fructul din mîinile solului, medicul a vrut să-i simtă aroma şi să-i încerce puterea. După două zile, o umflătură gangrenoasă a obrazului, o hemoragie şi o plagă vie care i-a mîncat trupul au fost răsplata devotamentului şi urmarea imprudenţei sale.

— Din nefericire – răspunse Henric – pentru că acum sînt pe jumătate catolic, mi-am pierdut cu totul înrîurirea asupra domnului de Condé. Rugămintea prietenului dumitale e deci fără sorţi de izbîndă.

— Nu numai pe lîngè prinţul de Condé i-ar putea fi prietenului meu folositoare influenţa maiestăţii voastre, ci şi pe lîngă prinţul de Porcian, fratele celui ce a fost otrăvit.

— Ei, asta-i! Ştii, René – interveni Charlotte – istoriile dumitale sînt poveşti de groază! Cred că n-ai găsit momentul cel mai bun pentru a cere favorurile astea. E tîrziu şi convorbirea dumitale e funebră. Cred că-ţi preţuiesc mai mult parfumurile.

Şi Charlotte întinse din nou mîna spre cutiuţa cu dresuri.

— Doamnă – o opri René – înainte de a încerca preparatul aşa cum i se pare că aveţi de gînd, ascultaţi ce sînt în stare cei răi.

— Hotărît, René – exclamă baroana – astă-seară eşti lugubru!

Henric se încruntă, dar înţelegînd că René voia să atingă un ţel pe care el încă nu-l pricepea, se hotărî să îndure pînă la sfîrşit convorbirea care-i trezea amintiri atît de dureroase.

— Şi – aduse iar vorba – după cum spui, cunoşti amănuntele otrăvirii prinţului de Porcian?

— Da – îi răspunse florentinul. Se ştie că în fiecare noapte lîngă patul său ardea o candelă. Untdelemnul a fost otrăvit şi cel de care pomenim s-a sufocat respirîndu-l.

Reci de sudoare, degetele lui Henric se încleştară.

— Încep să cred – murmură el – că cel pe care-l numeşti prietenul dumitale ştie nu numai amănuntele acestei otrăviri, dar şi cine a făptuit-o.

— Da, şi de aceea el ar fi dorit să afle dacă puteţi pune un cuvînt pentru iertarea ucigaşului fratelui său pe lîngă celălalt prinţ de Porcian, care a rămas în viaţă.

— Din nefericire, fiind încă pe jumătate hughenot, n-am nici o trecere pe lîngă prinţul de Porcian. Deci prietenul dumitale a greşit adresîndu-mi-se mie.

— Dar ce fel de gînduri credeţi că nutresc prinţul de Condé şi domnul de Porcian?

— Cum pot eu oare să ştiu ce gîndesc ei, René? Bunul Dumnezeu, din cîte cunoşti, nu mi-a dat darul să citesc în cugetul oamenilor.

— Maiestatea voastră poate să se întrebe pe sine – rosti liniştit florentinul. Nu e oare în viaţa maiestăţii voastre vreo întîmplare atît de întunecată, încît iertarea ei să poată servi drept pildă de iertare şi drept piatră de încercare a generozităţii?

Cuvintele acestea fură rostite de florentin cu un glas ce-o făcu să tremure chiar şi pe Charlotte. Era o aluzie atît de directă, atît de apropiată, încît tînăra femeie se întoarse pentru a-şi ascunde roşeaţa şi ocoli privirile lui Henric.

Stăpînindu-se cu ultimele puteri, Henric îşi descreţi fruntea care, în timp ce vorbise florentinul, se încruntase ameninţătoare şi, înlăturîndu-şi adînca suferinţă filială ce-i încleştase inima, spuse pe un ton gînditor:

— În viaţa mea... o întîmplare întunecată... nu, René, nu-mi amintesc decît de nebuniile şi nepăsarea tinereţii mele, împletite cu nevoile mai mult sau mai puţin aspre impuse de natură sau cu care Domnul ne-a pus pe toţi ia încercare.

René se sili o dată mai mult să-i facă pe cei doi să-l asculte, căci Charlotte se pregătea din nou – de fapt doar pentru a-şi ascunde stînjeneala – să-şi reînceapă dichisul, şi din nou întindea mîna spre cutiuţa cu dresuri.

— Totuşi, sire, dacă aţi fi fratele prinţului de Porcian sau fiul prinţului de Condé, şi dacă fratele dumneavoastră ar fi fost otrăvit, sau dacă tatăl dumneavoastră ar fi fost asasinat?...

Charlotte scoase un ţipăt uşor şi-şi apropie dresul de buze; René surprinse gestul, dar de data aceasta nu o opri nici cu vorba, nici cu vreo mişcare, ci strigă doar:

— În numele cerului, răspundeţi, sire! Sire, dacă aţi fi în

locul lor, ce-aţi face?

Henric se reculese, îşi şterse cu mîna tremurîndă stropii de sudoare rece ce-i broboneau fruntea şi, ridicîndu-se impunător în picioare, răspunse, în mijlocul tăcerii ce parcă oprise răsuflarea lui René şi a Charlottei:

— Dac-aş fi în locul lor şi aş fi sigur că voi fi rege, adică unsul Domnului pe pămînt, aş face ca Cel de Sus: aş ierta!

— Doamnă – strigă René, smulgînd cutiuţa din mîinile doamnei de Sauve – doamnă, daţi-mi înapoi cutia! Văd că ucenicul meu s-a înşelat aducîndu-vi-o. Mîine vă voi trimite alta.

XXIII
Un proaspăt convertit

A DOUA ZI, ÎN PĂDUREA DE LA Saint-Germain, urma să înceapă vînătoarea călare.

Henric poruncise să i se pregătească la opt dimineaţa, gata înşăuat şi cu frîul pe el, un căluţ bearnez, pe care avea de gînd să-l dăruiască doamnei de Sauve, dar pe care voia mai întîi să-l încalece el. La opt fără un sfert calul era gata. Cînd bătu opt, Henric coborî.

Mîndru şi focos, deşi mic de stat, calul îşi înfoia coarna, tropăind prin curte. Se lăsase frig şi un polei subţire acoperea pămîntul.

Henric porni să străbată curtea, ca să ajungă la grajdurile unde-l aşteptau calul şi rîndaşul. Dar cînd trecu pe dinaintea unui soldat elveţian care făcea de gardă la poartă omul îi dădu onorul spunînd:

— Domnul să-l aibă în pază pe maiestatea sa regele Navarei.

Auzind această urare şi mai ales glasul ce o rostise, bearnezul tresări.

Se întoarse şi se dădu un pas înapoi.

— De Mouy! murmură el.

— Da, sire, de Mouy.

— Dar ce faci aici?

— Vă căutam.

— Şi ce vrei de la mine?

— Să vă vorbesc, maiestate.

— Nenorocitule – făcu regele apropiindu-se de el – nu ştii că poţi plăti cu capul?

— Ba da.

— Atunci?

— Atunci, iată-mă!

Henric păli uşor căci îşi dădu seama că primejdia care-l pîndea pe înflăcăratul tînăr îl ameninţa şi pe el.

Se uită nelinişţit în jur şi se dădu încă un pas înapoi, la fel de repede ca şi prima oară.

Îl zărise la una din ferestre pe ducele d'Alençon.

Pe loc îşi schimbă purtarea şi luă muscheta din mîinile lui de Mouy, care, cum am spus, făcea pe santinela, şi părînd că o cercetează, îi zise:

— De Mouy, cred că nu degeaba ai venit să te vîrî în gura lupului.

— Nu, sire. De opt zile stau la pîndă ca să vă văd. Abia ieri am aflat că maiestatea voastră urmează să încerce calul azi-dimineaţă, şi atunci m-am postat de gardă la poarta Luvrului.

— Da' uniforma de unde o ai?

— Căpitanul companiei e protestant şi mi-e prieten.

— Iată-ţi muscheta şi reia-ţi postul. Sîntem priviţi. Am să încerc să-ţi vorbesc cînd mă întorc, dar dacă n-o fac, să nu mă opreşti. Cu bine.

De Mouy Începu din nou să patruleze prin faţa intrării, iar Henric se îndreptă spre cal.

— Ce-i cu animalul ăsta frumos? i se adresă ducele d’Alençon de la fereastră.

— Un cal pe care vreau să-l încerc în dimineaţa asta – răspunse Henric.

— Dar nu-i un cal pentru un bărbat!

— Cred şi eu, e pentru o femeie frumoasă.

— Ai grijă, Henric, începi să fii indiscret, pentru că la vînătoare o s-o recunoaştem pe doamna aceea, şi dacă

nu ştiu al cui cavaler eşti, o să aflu în schimb cine te are de scutier.

— Pe Dumnezeul meu că n-ai să afli – îi răspunse Henric, cu voioşie prefăcută – căci frumoasa doamnă despre care e vorba n-o să poată ieşi, pentru că în dimineaţa asta nu se simte bine.

Şi zicînd acestea, urcă în şa.

— Ei, poftim – rîse ducele – biata doamnă de Sauve!

— Francisc, Francisc, tu eşti indiscret!

— Şi de ce se simte rău frumoasa Charlotte? reluă ducele d'Alençon.

— Nu prea ştiu bine – îi răspunse Henric, purtîndu-şi calul în galop – după cîte îmi spune Dariole, are un fel de amorţeală, o slăbiciune în tot trupul şi-şi simte capul greu.

— Şi asta o să te împiedice să vii cu noi? îl întrebă ducele.

— Pe mine, de ce? Ştii că sînt nebun după vînătoarea călare şi n-aş scăpa vreuna pentru nimic în lume!

— Pe asta însă ai s-o scapi – îi spuse ducele după ce se întoarse şi schimbă cîteva cuvinte cu o persoană pe care Henric nu o putea vedea, căci stătea în fundul camerei. Maiestatea sa mi-a trimis vorbă că vînătoarea nu mai are loc.

— Vai! exclamă Henric, cum nu se putea mai dezamăgit. Şi de ce?

— Se pare că au sosit scrisori foarte importante din partea ducelui de Nevers. Regele, regina-mamă şi fratele meu, ducele de Anjou, ţin consiliu acum.

„Aha-aha! făcu Henric pentru sine. Au venit veşti din Polonia.” Şi apoi, cu glas tare:

— Atunci nu mai are nici un rost să încerc să merg pe poleiul ăsta. La revedere, frăţioare.

Şi oprindu-şi calul în faţa lui de Mouy, zise:

— Prietene, cheamă-ţi un camarad să te înlocuiască în post. Dă o mină de ajutor rîndaşului să desfacă chinga ca-

lului; ia şaua în spinare şi du-o la şelar. Trebuie să-i facă o broderie pe care n-a apucat s-o termine pînă azi. Şi pe urmă să te întorci să-mi spui ce-ai făcut.

De Mouy se grăbi să-i dea ascultare, căci ducele d'Alençon plecase de la fereastră şi era limpede că intrase oarecum la bănuieli.

Într-adevăr, nici nu dădu bine colţul gheretei, că ducele d'Alençon şi apăru. Numai că acum în locul lui de Mouy făcea de gardă un elveţian adevărat.

Ducele cercetă cu băgare de seamă noua santinelă, apoi, întorcîndu-se către Henric, îi spuse:

— Nu-i aşa, dragul meu, că nu cu omul ăsta vorbeai adineauri?

— Nu, era unul din oamenii mei, pe care l-am vîrîi în corpul elveţienilor; i-am dat un ordin şi acum îl execută.

— Aşa! făcu ducele, ea şi cînd s-ar fi mulţumit cu acest răspuns. Şi Margareta ce mai face?

— Mă duc s-o întreb, frăţioare.

— N-ai mai văzut-o de ieri?

— Ba da, m-am dus la ea aseară pe la unsprezece, dar Gillonne mi-a spus că e obosită şi doarme.

— N-ai s-o găseşti. A ieşit.

— Da – făcu Henric – se poate. Trebuia să se ducă la mînăstirea Bunavestire.

Altceva nu mai aveau ce să-şi spună, căci Henric părea hotărît să nu facă nimic mai mult decît să răspundă. Cei doi cumnaţi se despărţiră aşadar, ducele d'Alençon pornind să afle noutăţi, cum zice el, iar regele Navarei întorcîndu-se în apartamentele lui.

Dar abia sosise de vreo cinci minute, cînd auzi o bătaie în uşă.

— Cine-i acolo? întrebă el.

— Sire, am adus răspunsul şelarului – se auzi un glas pe care-l recunoscu. Era de Mouy.

Henric, vădit emoţionat, îi deschise tînărului şi apoi încuie uşa în urma lui.

— Tu, de Mouy! se miră el. Nădăjduiam că ai să te răzgîndeşti!

— Sire – răspunse de Mouy – de trei luni mă tot gîndesc. Mi-e de ajuns. A venit timpul să trecem la fapte.

Henric tresări îngrijorat.

— Nu vă fie teamă, sire, sîntem singuri şi mă grăbesc, căci fiecare clipă e preţioasă. Cu un singur cuvînt, maiestatea voastră ne poate înapoia tot ceea ce întîmplările din acest an au răpit religiei. Să vorbim limpede, scurt şi deschis.

— Te ascult, viteazule de Mouy – răspunse Henric, dîndu-şi seama că nu putea ocoli în nici un fel explicaţia.

— E adevărat că maiestatea voastră a renegat religia protestantă?

— Adevărat.

— Bine. Dar cum, doar de formă, sau din inimă?

— Sîntem totdeauna recunoscători Domnului cînd ne scapă viaţa – îi răspunse Henric întorcînd vorba, aşa cum obişnuia el în asemenea ^situaţii. Şi e limpede că pe mine Dumnezeu m-a salvat dintr-o mare primejdie.

— Sire – răspunse de Mouy – să recunoaştem un lucru.

— Anume?

— Că n-aţi renegat din convingere, ci din interes. V-aţi lepădat, ca regele să vă lase viaţa şi nu pentru că v-ar fi păstrat-o Dumnezeu.

— Oricare ar fi pricina trecerii mele la catolicism – răspunse Henric – asta nu înseamnă că sînt mai puţin catolic, de Mouy.

— Da, dar aveţi de gînd să rămîneţi pentru totdeauna? Nu vreţi să vă redobîndiţi cu primul prilej libertatea faptelor şi a conştiinţei dumneavoastră? Ei bine, iată prilejul: La Rochelle s-a răsculat, Roussillon-ul şi Béarn-ul aşteaptă doar un cuvînt ca să se răscoale şi ele. Toată suflarea din Guenne cheamă la luptă. Spuneţi-mi doar atît, că silit aţi devenit catolic, şi viitorul vă este asigurat.

— Un nobil de rangul meu, dragul meu de Mouy, nu

poate fi silit. Ceea ce am făcut, am făcut de bună voie.

— Dar, sire – făcu tînărul cu inima grea din pricina acestei împotriviri la care nu se aştepta – nu vă gîndiţi că astfel ne părăsiţi... ne trădaţi?

Henric rămase neclintit.

— Da – reluă de Mouy – da, ne trădaţi, sire. căci mai mulţi dintre ai noştri am venit aci, punîndu-ne viaţa în primejdie, ca să vă salvăm onoarea şi libertatea. Am pregătit totul pentru a vă da tronul, sire, mă auziţi? Nu numai libertatea, ci şi puterea. În două luni veţi putea alege tronul pe care-l doriţi: al Franţei sau al Navarei.

— De Mouy – răspunse Henric, lăsîndu-şi pleoapele, căci fără să vrea, ochii îi străluciseră la auzul acestor vorbe – de Mouy, sînt liber, sînt catolic, sînt soţul Margaretei, sînt fratele regelui Carol, sînt ginerele bunei mele mame, Caterina. Legîndu-mă într-astfel, n-am pus la socoteală numai şansele, ci şi îndatoririle.

— Dar, sire – spuse de Mouy – ce trebuie să credem? Căsătoria maiestăţii voastre, mi s-a spus, e neconsumată, în cugetul vostru nu vă simţiţi cu nimic legat, şi că ura Caterinei...

— Minciuni, toate sînt doar minciuni – îl întrerupse brusc bearnezul. Ai fost înşelat cu neruşinare, prietene. Scumpa mea Margareta îmi este soţie, iar Caterina, mamă. În sfîrşit, regele Carol al IX-lea e atotputernic şi stăpîn pe viaţa şi inima mea.

De Mouy se cutremură, un zîmbet aproape dispreţuitor îi flutură pe buze.

— Aşadar, sire – şi mîinile îi căzură fără vlagă de-a lungul trupului, în timp ce privirea-i încerca să iscodească acel suflet plin de ascunzişuri – iată deci răspunsul pe care îl voi duce fraţilor mei. Le voi spune că regele Navarei întinde mîna şi-şi dăruieşte inima celor ce ne-au gîtuit le voi spune că e trepăduşul reginei-mame şi prietenul lui Maureve!

— Dragul meu de Mouy – îi zise Henric – regele va sfîrşi

curînd consiliul pe care-l ţine, şi trebuie să mă duc să aflu ce anume a putut face ca un lucru atît de important cum e o partidă de vînătoare să fie amînat. La revedere. Fă ca mine, prietene. Lasă-te de politică, întoarce-te ia rege şi treci la catolicism. Zicînd acestea, Henric îl duse, sau mai bine zis îl împinse în anticameră pe tînărul a cărui uimire începea să facă loc furiei.

Abia se închise uşa şi de Mouy, dornic să se răzbune măcar pe careva, dacă nu pe cineva, îşi sfîşie pălăria, şi-o trînti la pămînt, călcînd-o în picioare întocmai cum un taur calcă sub copite mantia matadorului.

— Afurisit! izbucni el. Prinţ netrebnic! Mai bine aş fi eu ucis aici, pe loc, pentru ca sîngele meu să-l mînjească pentru totdeauna!

— Sst! Domnule de Mouy – se strecură o voce prin crăpătura unei uşi întredeschise – sst, s-ar putea să te mai audă şi altcineva!

De Mouy se întoarse pe loc şi-l zări în faţa sa, învăluit în mantie, pe ducele d'Alençon, care tocmai îşi scoase capul palid pe coridor, să se încredinţeze că erau într-adevăr singuri.

— Domnul duce d'Alençon! strigă de Mouy. Sînt pierdut!

— Dimpotrivă – murmură prinţul – şi poate că ai găsit chiar ce căutai. Dovadă că nu te voi lăsa să fii ucis aici, aşa cum doreai. Crede-mă, sîngele dumitale îşi poate găsi o întrebuinţare mai bună decît să înroşească pragul regelui Navarei.

Şi zicînd acestea, ducele deschise larg uşa pe care o ţinuse crăpată.

— Aceasta e camera a doi dintre gentilomii mei – îi spuse ducele. Nimeni nu ne va tulbura aici. Putem vorbi deci în tihnă. Vino, domnule.

— Vin, monseniore! spuse conspiratorul înmărmurit.

Şi intră în cameră. Ducele d'Alençon închise uşa în urma lui la fel de grăbit ca şi regele Navarei.

De Mouy intrase mînios, scos din sărite, blestemînd, dar încetul cu încetul căutătura rece şi nemişcată a tînărului duce Francisc avu asupra căpitanului hughenot înriurirea unei oglinzi fermecate care risipeşte beţia.

— Monseniore – i se adresă el – dac-am înţeles bine, alteţa voastră doreşte să-mi vorbească.

— Da, domnule de Mouy – răspunse Francisc. Cu toată travestirea, am avut impresia că te recunosc şi atunci tind i-ai prezentat onorul fratelui meu Henric, te-am recunoscut de-a binelea. Ei, de Mouy, nu pari să fii mulţumit de regele Navarei!

— Monseniore!

— Hai, hai, nu te codi! Nici nu-ţi dai seama poate că îţi sînt prieten!

— Dumneavoastră, domnule?!

— Da, eu. Vorbeşte deci.

— Nu ştiu ce i-aş putea spune alteţei voastre. Ceea ce voiam să-i spun regelui Navarei sînt lucruri cu care alteţa voastră nu are nimic a face. De altfel – adăugă el, încerci nd să pară nepăsător – sînt nişte fleacuri.

— Fleacuri? făcu ducele.

— Da. monseniore.

— Fleacuri care te-au făcut să-ţi rişti viaţa intrind în Luvru, unde ştiai că s-a pus preţ pe capul dumitale? Căci aici toată lumea ştie că alături de regele Navarei şi de prinţul de Conde, dumneata treci drept una dintre căpeteniile hughenoţilor.

— Dacă aşa credeţi dumneavoastră, monseniore, atunci purtaţi-vă cu mine aşa cum trebuie s-o facă fratele regelui Carol şi fiul Caterinei.

— De ce vrei să mă po t aşa, cînd ţi-am mărturisit că-ţi sînt prieten? Spune-mi adevărul!

— Monseniore – zise de Mouy – vă jur...

— Nu jura. domnule, religia reformată interzice jurămîntul şi cu atît mai mult pe cel fals.

De Mouy se încruntă.

— Îţi spun că ştiu totul – reluă ducele.

De Mouy rămase tăcut.

— Te îndoieşti? zise prinţul cu o stăruinţă îmbietoare. Atunci, dragul meu de Mouy, trebuie să te conving. Hai să vedem dacă mă înşel. I-ai propus sau nu cumnatului meu, Henric, adineauri, acolo (şi ducele întinse mîna spre camera bearnezului) sprijinul dumitale şi pe cel al prietenilor dumitale, pentru a-l readuce pe tronul Navarei?

De Mouy se uită la duce îngrozit.

— Ceea ce el a refuzat plin de spaimă.

De Mouy rămase înmă murit.

— I-ai amintit, nu-i aşa. de vechea voastră prietenie şi de religia pe care o împărtăşeaţi amîndoi? L-ai ademenit cu speranţe strălucitoare, atît ele strălucitoare că i-ai luat ochii, cu speranţa că va ajunge pe tronul Franţei? Ei? Zi, mi-a scăpat oare ceva? Sînt sau nu propunerile pe care i le-ai făcut bea nezului?

— Monseniore – strigă de Mouy – e atît de exact, încît mă întreb chiar în această clipă dacă n-ar fi mai nimerit să-i spun alteţei voastre că a minţit, să stîrncsc aici o luptă fără de cruţare pentru ca, pierind amîndoi, secretul acesta cumplit să fie îngropat!

— Mai încet, viteazule de Mouy, mai încet! îl sfătui ducele, fără să clintească şi fără să schiţeze vreun gest la auzul acestei ameninţă i înspăimîntătoare. Secretul va fi păstrat mai bine dacă vom trăi amîndoi, decît dacă va pieri vreunul din noi. Aseultă-mă şi nu mai frămînta aşa minerul săbiei. Îţi spun pentru a treia oară că ai în faţa ta un prieten. Răspunde-mi deci ca unui prieten: regele Navarei n-a primit aşadar propunerea pe care i-ai făcut-o?

— Nu, monseniore, şi v-o mărturisesc, deoarece această mărturisire mă compromite numai pe mine.

— Oare n-ai strigat, ieşind din camera sa şi călcîndu-ţi în picioare pălăria, că e un prinţ laş şi netrebnic, care nu merită să vă fie mai departe conducător?

— Ba da, e adevărat, monseniore, am spus-o.

— Aşadar, e adevărat! În sfîrşit, mărturiseşti?

— Da.

— Şi tot nu ţi-ai schimbat încă părerea?

— De fel, monseniore.

— Ei bine, domnule de Mouy, eu, al treilea fiu al lui Henric al II-lea, principe al Franţei, sînt, oare, destul de nobil ca să fiu conducătorul soldaţilor dumneavoastră? Ce părere ai? Gîndeşte-te, crezi că nu sînt destul de cinstit ca să poţi avea încredere în cuvîntul meu?

— Dumneavoastră, monseniore, dumneavoastră, conducătorul hughenoţilor?

— De ce nu? E epoca convertirilor, asta o ştii prea bine. Henric s-a făcut catolic, ppt şi eu să mă fac foarte bine protestant.

— Da, fără îndoială, monseniore. Aştept să-mi explicaţi.

— Nimic mai simplu, am să-ţi explic în două cuvinte dedesubturile politice ale fiecăruia. Fratele meu Carol îi omoară pe hughenoţi ca să domnească în voie. Fratele meu, ducele de Anjou, lasă să fie omorîţi hughenoţii, fiindcă va fi urmaşul fratelui meu Carol, care, după cum ştii, e mai mult bolnav. Cu mine, însă, lucrurile stau cu totul altfel, eu nu voi domni niciodată, în Franţa cel puţin, fiindcă am doi fraţi mai vîrstnici. Pe mine ura mamei şi a fraţilor mei mă îndepărtează de tron mai mult decît legea firii. Eu nu mă pot aştepta nici la dragoste din partea rudelor, nici la glorie, nici la vreun tron; şi totuşi am în piept o inimă la fel de nobilă ca şi fraţii mei mai mari. Ei bine, de Mouy, vreau să-mi cîştig cu sabia regatul în această Franţă pe care ei au înecat-o în sînge. De Mouy, iată deci ce vreau şi ascultă-mă. Vreau să fiu regele Navarei nu prin naştere, ci prin alegere. Şi ia bine seama, nu-mi poţi găsi nici o pricină, căci uzurpator nu sînt, de vreme ce fratele meu îţi refuză propunerile şi, lăsîndu-se pradă moleşelii, declară sus şi tare că regatul Navarei nu-i decît un basm. Cu Henric de Béarn nu cîştigi nimic. Cu

mine găseşti o spadă şi un nume. Francisc d'Alençon, principe al Franţei, e o pavăză pentru toţi tovarăşii sau complicii, oricum vei vrea să-i numeşti. Ei, domnule de Mouy, ce spui de această propunere?

— Spun că mă uimeşte.

— De Mouy, de Mouy, vom avea multe piedici de învins. Aşa că nu te arăta atît de pretenţios şi de bănuitor cu fiul şi fratele unui rege, cînd îţi întinde mîna.

— Monseniore, ne-am înţelege lesne, dacă ar fi vorba numai de mine. Avem însă un consiliu şi oricît de strălucită ar fi propunerea dumneavoastră, ba poate chiar tocmai de aceea, conducătorii noştri nu o vor primi fără nici o condiţie.

— Asta e cu totul altceva, şi răspunsul dumitale e al unui om cu sufletul cinstit şi plin de prudenţă. După purtarea mea, te-ai putut convinge, de Mouy, că sînt cinstit. Poartă-te deci cu mine cum te-ai purta cu un om care îl preţuieşti şi nu cu un prinţ pe care-l măguleşti. Crezi că am sorţi, de Mouy?

— Pe cinstea mea, monseniore, şi fiindcă alteţa voastră îmi cere părerea, toţi sorţii au fost de partea voastră din clipa în care regele Navarei a refuzat propunerea pe care venisem să i-o fac. Dar, v-o spune încă o dată, monseniore, trebuie să mă văd cu căpeteniile noastre şi să mă sfătuiesc cu ele.

— Atunci, faceţi cum credeţi, domnule – răspunse d'Alençon. Vreau să ştiu doar cînd voi avea răspunsul.

De Mouy îl privi în tăcere. Apoi, părînd că ia o hotărîre:

— Monseniore – spuse el – daţi-mi mîna; ţin ca mîna aceasta, care e a unuia dintre principii Franţei, să o strîngă pe a mea, ca să fiu sigur că nu voi fi trădat.

Ducele, nu numai că îi întinse mîna lui de Mouy, dar i-o şi strînse cu putere.

— Acum, monseniore, sînt liniştit – făcu tînărul hughenot. Dacă vom fi trădaţi, voi spune că nu aveţi nici un amestec. Căci dacă aţi avea cel mai mic amestec, aţi fi

dezonorat.

— De ce-mi vorbeşti despre toate astea, de Mouy, în loc să-mi spui cînd îmi aduci răspunsul mai-marilor tăi?

— Pentru că, monseniore, dacă mă întrebaţi cînd vă aduc răspunsul, e ca „şi cum m-aţi întreba unde se află mai-marii mei şi dacă v-aş spune „astă-seară”, aţi şti foarte bine că ei sînt la Paris şi că stau ascunşi.

Zicînd acestea, de Mouy schiţă un gest de neîncredere, scrutîndu-l pînă-n albul ochilor pe tînărul prinţ cu privire falsă şi tulbure.

— Vezi – făcu ducele – tot te mai îndoieşti, domnule de Mouy! Dar nu pot avea pretenţia de la început să ai încredere deplină în mine. Cu timpul o să mă cunoaşteţi mai bine. Interesele comune, care ne vor uni, ne vor risipi bănuielile. Ai spus deci că deseară, domnule de Mouy, da?

— Da, monseniore, căci timpul ne mînă din urmă. Deseară. Dar în ce loc?

— Aici, la Luvru, în camera asta, dacă n-ai nimic împotrivă.

— Locuieşte cineva aici? se interesă de Mouy, întorcîndu-se spre cele două paturi aflate unul în faţa celuilalt.

— Da, doi dintre gentilomii mei.

— Monseniore, mi se pare că ar fi un act necugetat din partea mea să mă întorc la Luvru.

— Şi de ce?

— Pentru că, aşa cum m-aţi recunoscut dumneavoastră, mai sînt şi alţi ochi pătrunzători care îşi pot da seama şi ei cine sînt. Mă voi întoarce totuşi la Luvru, dacă îmi veţi da ceea ce vă cer.

— Ce anume?

— Un bilet de liberă trecere.

— De Mouy – îi răspunse ducele – dacă se va găsi asupra dumitale un astfel de bilet semnat de mine, eu aş fi pierdut şi nici dumneata n-ai scăpa. Nu pot să-ţi fiu de vreun ajutor decît dacă în faţa lumii rămînem străini unul

faţă de altul. Dacă mama şi fraţii mei ar afla că avem, cît de cît, relaţii unul cu altul, aceasta m-ar costa viaţa. Din clipa în care mă voi fi compromis cu ceilalţi, la fel cum m-am compromis cu dumneata acum, va fi în interesul meu să te apăr. Atîta timp cît pot acţiona liber, cît sînt puternic, pentru că nu mă cunoaşte nimeni, şi cît timp nu sînt descoperit, vă apăr pe toţi; asta să n-o uiţi. Adună-ţi deci iarăşi curajul şi încearcă, bizuindu-te pe cuvîntul meu, ceea ce voiai să faci fără cuvîntul fratelui meu. Vino astă-seară la Luvru.

— Dar cum să intru? Nu mă încumet să intru îmbrăcat astfel. Hainele astea erau bune la intrare şi prin curţi. Dar în propriile mele haine ar fi şi mai primejdios, pentru că aici toată lumea mă cunoaşte şi nu-mi pot ajuta cu nimic.

— Lasă-mă să mă gîndesc, aşteaptă... Cred că... da, am găsit.

Într-adevăr, ducele îşi roti privirea şi ochii i se opriră asupra hainelor de gală ale lui La Mole, care zăceau pe pat. O minunată mantie vişinie, brodată în fir de aur despre care am mai pomenit, o tocă împodobită cu o pană albă. brodată cu un şirag de mărgele din aur şi argint, şi un pieptar de satin de un cenuşiu-deschis, cu fir de aur în el.

— Vezi mantia asta, pana albă şi pieptarul? zise ducele. Sînt ale domnului de La Mole, unul din gentilomii mei, un domnişor care ţine pasul cu moda. Hainele acestea au făcut multă vîlvă la curte şi oricine îl recunoaşte de la distanţă, cînd e îmbrăcat cu ele, pe domnul de La Mole. Am să-ţi dau adresa croitorului. Dacă îi plăteşti îndoit, pînă deseară ai un costum aidoma. N-ai să-i uiţi numele lui La Mole, nu-i aşa?

Ducele d'Alençon nu termină bine sfaturile pe care i le dădea, că pe coridor se auziră paşi ce se apropiau şi, curînd după aceea, o cheie răsucindu-se în broască.

— Cine-i acolo? strigă ducele, repezindu-se la uşă şi punînd zăvorul.

— Zău că mi se pare curios! răspunse cel de afară. Dumneata cine eşti? Auzi vorbă! Să intru la mine în casă şi să mă întrebe cine sînt!

— A, dumneata eşti, domnule de La Mole?

— Ba bine că nu! Dar dumneata cine eşti?

Pe cînd La Mole se arăta mirat că i se ocupase camera şi se întreba cine ar putea fi noul locatar ducele d'Alençon se întoarse brusc cu o mînă pe clanţă şi alta pe zăvor.

— Îl cunoşti pe domnul de La Mole? îl întrebă el pe de Mouy.

— Nu. monseniore.

— Dar el te cunoaşte?

— Nu cred.

— Atunci e bine. Fă-te că te uiţi pe fereastră.

De Mouy făcu ce i se ceruse, fără să crîcnească, căci La Mole îşi pierduse cumpătul şi începuse să bată cu pumnii în uşă.

Ducele d'Alençon aruncă o ultimă privire spre de Mouy şi, văzînd că stă cu spatele, deschise.

— Domnule duce! strigă l^a Mole, dîndu-se înapoi uimit. Oh, iertaţi-mă. iertaţi-mă, monseniore!

— Nu-i nimic, domnule. Am avut nevoie de camera dumitale ca să primesc pe cineva.

— Vă rog, vă rog, monseniore! îngăduiţi-mi să-mi iau doar mantia şi pălăria de pe pat, căci astă-seară am fost atacat de hoţi pe cheiul Grève şi le-am pierdut pe amîndouă.

— Ce-i drept, domnule – zîmbi prinţul întinzîndu-i lucrurile – eşti cam prost îmhrăeat. Se pare că ai avut de-a face cu nişte pungaşi cam afurisiţi.

Şi zicînd acestea. Îi dădu'lui La Mole mantia şi toca.

Tînărul salută şi ieşi să se schimbe în anticameră, fără să se mai întrebe ce caută ducele în camera lui. Căci se obişnuia la Luvru ca principii să folosească încăperile suitei pentru tot felul de oaspeţi. De Mouy se apropie de duce şi împreună aşteptară ca La Mole să fie gata şi să

plece. Dar după ce acesta se schimbă, îi scoase tot el din încurcătură, căci, apropiindu-se de uşă, zise:

— Iertaţi-mă, monseniore, nu cumva alteţa voastră l-a întîlnit pe contele de Coconnas?

— Nu, domnule conte. Cu toate că azi-dimineaţă era de serviciu.

„Să ştii că mi l-au ucis” – îşi spuse La Mole, depărtîndu-se.

Ducele ascultă paşii al căror zgomot se stingea, apoi deschise uşa şi-l trase pe de Mouy după el.

— Uită-te la el cum merge – îi spuse el – şi caută să-i deprinzi mersul lui atît de deosebit.

— Am să încerc pe cît îmi stă în putinţă – răspunse de Mouy. Din nefericire, eu nu-s domnişor, ci soldat.

— Oricum, te aştept înainte de miezul-nopţii pe acest coridor. Dacă odaia gentilomilor mai e liberă, te voi primi acolo; dacă nu, o să găsim un alt loc.

— Da, monseniore.

— Deci, pe deseară, înainte de miezul nopţii.

— Pe deseară, înainte de miezul nopţii.

— Ah, bine că mi-am adus aminte, de Mouy, cînd mergi, ai grijă să-ţi legeni foarte tare braţul drept. Asta este o caracteristică a domnului de La Mole.

XXIV
Strada Tizon şi strada Cloche-Percée

LA MOLE IEŞI ÎN GOANĂ DIN Luvru şi se apucă să răstoarne Parisul în căutarea bietului Coconnas.

Prima lui grijă fu să se îndrepte spre strada l'Arbre-Sec şi să intre la jupîn La Hurière. Îşi aducea aminte că-i citase adesea piemontezului un proverb latinesc care voia să spună că Amor, Bahus şi Ceres sînt zei de care oamenii nu se pot lipsi şi nădăjduia că Coconnas, pentru a împlini zicala romană, se va fi oprit la hanul „Sub cerul liber", după o noapte care, bănuia el, va fi fost la fel de agitată ca şi a lui.

Dar aici La Mole nu găsi nimic mai mult decît un hangiu care ţine să-şi îndeplinească făgăduiala şi un prînz servit cu destulă bunăvoinţă, încît gentilomul nostru – cu toată neliniştea lui, îl înfulecă cu mare poftă.

După ce-şi potoli foamea, deşi cugetul îi era mai de-parte frămîntat, La Mole o porni din nou în susul Senei, ca un bărbat care îşi caută nevasta înecată. Ajungînd pe cheiul Grève, recunoscu locul unde, aşa cum îi povestise domnului d'Alençon, fusese încolţit peste noapte, cu vreo trei-patru ceasuri mai înainte – lucru de loc neobişnuit într-un Paris cu o sută de ani mai bătrîn decît cel în care Boileau se trezea din somn în pocnetul unui glonţ ce-i străpungea oblonul. O frîntură din pana de la pălărie îi

rămăsese pe cîmpul de luptă.

Omul se naşte cu simţul proprietăţii. La Mole avea zece pene, una mai frumoasă ca cealaltă, totuşi se aplecă să o ridice şi o privi cu un aer jalnic, cînd deodată se auziră paşi greoi apropiindu-se, dar nişte glasuri aspre îi porunciră să se dea la o parte. La Mole ridică ochii şi zări o litieră însoţită de doi paji şi un scutier.

I se păru că o recunoaşte şi se dădu iute în lături.

Tînărul gentilom nu se înşelase.

— Domnul de La Mole! se auzi o voce suavă, în timp ce o mînă albă şi catifelată dădea la o parte perdelele.

— Da. doamnă, chiar eu – se înclină La Mole.

— Domnul de La Mole cu o pană în mînă? urmă doamna din litieră. Sînteţi cumva îndrăgostiţi şi căutaţi să găsiţi urmele pierdute?

— Da, doamnă – răspunse La Mole – sînt îndrăgostit, şi încă foarte tare; dar deocamdată îmi găsesc propriile mele urme, deşi nu după ele am pornit. Dacă maiestatea voastră îmi îngăduie, am s-o întreb cum se simte?

— Minunat, domnule; cred că mai bine ca oricînd. Poate pentru că mi-am petrecut noaptea departe de lume.

— A, departe de lumé! făcu La Mole, privind-o ciudat.

— Ei bine, da! Şi nu văd ce-i de mirare!

— Dacă nu săvîrşesc vreo indiscreţie, v-aş putea întreba în ce mănăstire?

— Bineînţeles, domnule, nu am ce să ascund: în mănăstirea Bunavestire... Dar dumneata ce cauţi pe-aici cu aerul ăsta atît de înspăimîntat?

— Doamnă, şi eu mi-am petrecut noaptea tot departe de lume, în împrejurimile aceleiaşi mănăstiri, iar acum, de dimineaţă, îmi caut prietenul care a dispărut şi, tot căutîndu-l am găsit această pană.

— Ea lui? Ştii că mă faci să mă tem pentru el? Locurile acestea sînt primejdioase.

— Maiestatea voastră poate fi liniştită, pana este a mea. Eu am pierdut-o, cam pe la cinci şi jumătate,

scăpînd din mîinile a patru tîlhari care voiau cu orice preţ să mă ucidă. Aşa cred, cel puţin.

Margareta abia îşi stăpîni un tremur de spaimă.

— Ah! Povesteşte-mi cum s-a întîmplat – îi zise ea.

— Nimic mai simplu, doamnă. Aşadar, cum am avut cinstea să vă spun, era aproape cinci dimineaţa...

— Şi la cinci dimineaţa plecaseşi de acasă? îl întrerupse Margareta.

— Să mă ierte maiestatea voastră – făcu La Mole – mă întorceam acasă.

— Ah, domnule La Mole! Să te întorci la cinci dimineaţa! spuse Margareta cu un zîmbet pe care toţi ceilalţi îl găsiră zeflemitor, în afară de La Mole, care avu vanitatea să i se pară fermecător. Să te întorci atît cie tîrziu! Ţi-ai meritat pedeapsa.

— De aceea nici nu mă pling, doamnă – se înclină respectuos La Mole – şi chiar dacă m-ar fi spintecat, tot aş găsi că am fost de o sută de ori mai fericit decît merit. Şi cum spuneam, mă întorceam acasă, tîrziu sau devreme, cum va voi maiestatea voastră să socotească, mă întorceam din acel minunat lăcaş unde îmi petrecusem noaptea departe de lume, cînd patru cuţitari se năpustiră asupra mea, venind dinspre strada Mortelierie, luîndu-se după mine cu nişte cuţite cît toate zilele. E ridicol, doamnă, nu-i aşa? Dar, în sfîrşit, aşa s-a întîmplat. A trebuit s-o iau la goană, căci îmi uitasem sabia.

— Ah, înţeleg! făcu Margareta cu o încîntătoare nevinovăţie. Şi acum te întorci să-ţi cauţi sabia?

La Mole se uită la ea de parcă i s-ar fi strecurat o îndoială în suflet.

— Doamnă, m-aş întoarce, şi încă foarte bucuros, mai ales că sabia mea are un tăiş grozav, dar nu ştiu unde se află casa cu pricina.

— Cum, domnule, nu ştii unde se află o casă în care ţi-ai petrecut noaptea?

— Nu, doamnă, şi să mă ia dracu' dacă bănuiesc!

— Ciudat lucru! Povestea dumitale pare un întreg roman.

— Un adevărat roman, doamnă.

— Povesteşte-mi-l!

— E cam lung.

— Ei şi? Am timp.

— Şi mai ales e de necrezut.

— Povesteşte-mi-l, totuşi! Eu cred orice.

— Maiestatea voastră îmi porunceşte?

— Dacă e nevoie, da.

— Mă supun. Aseară, după ce ne-am despărţit de două femei minunate, cu care n-am întîlnit pe lîngă podul Saint-Michel, cinam la jupîn La Hurière.

— Mai întîi – întrebă Margareta cu nevinovăţie – cine-i jupîn La Hurière?

— Jupînul La Hurière, doamnă – îi răspunse La Mole, privind-o încă o dată cu îndoiala pe care am mai observat-o o dată la el – jupîn La Hurière e stăpînul hanului

Sub cerul liber", de pe strada l'Arbre-Scc.

— Bine, acum pricep... Cinai, fără îndoială, la jupîn La Hurière, cu prietenul dumitale Coconnas.

— Da, doamnă, cu prietenul meu Coconnas, cînd deodată intră un om care ne dădu fiecăruia cîte un bileţel.

— Semănau între ele? îl iscodi Margareta.

— Ca două picături de apă. Înăuntru, cîte un singur rînd: „Eşti aşteptat în strada Saint-Antoine, peste drum de strada Jouy".

— Şi nu era nici o iscălitură pe bileţel? întreba Margareta.

— Nici una. În schimb, aveau trei cuvinte, trei cuvinte fermecătoare, care făgăduiau de trei ori acelaşi lucru, sau altfel zis, o întreită fericire.

— Şi care erau aceste trei cuvinte?

— Eros-Cupidon-Amor...

— Ce-i drept, trei cuvinte fermecătoare; şi ţi-au ţinut făgăduiala?

— Ah, mai mult decît atît, doamnă de o sută de ori mai mult! strigă La Mole cu înflăcărare.

— Mai departe! Sînt curioasă să aflu cine vă aştepta în strada Saint-Antoine, peste drum de strada Jouy.

— Două bătrîne, fiecare cu cîte o batistă în mînă. Trebuia să ne lăsăm legaţi la ochi. Maiestatea voastră cred că ghiceşte că nu ne-am împotrivit, ci ne-am supus bucuroşi, predîndu-ne de bună voie. Călăuza mea m-a întors la stînga, călăuza prietenului meu l-a întors la dreapta, şi ne-am despărţit.

— Şi mai departe? făcu Margareta, care părea hotărîtă să îşi ducă cercetările pînă la capăt.

— Nu ştiu – continuă La Mole – nu ştiu unde l-a dus pe prietenul meu. Poate că în iad. Cît despre mine, ştiu că m-a dus într-un loc care cred că e raiul.

— Şi de unde, pesemne, ai fost izgonit din pricina prea marii curiozităţi?

— Într-adevăr, doamnă. Aveţi darul de a ghici. Aşteptam cu nerăbdare revărsarea zorilor ca să văd unde mă aflu, cînd, pe la patina şi jumătate a intrat bătrîna aceea, m-a legat din nou la ochi, mi-a cerut să-i făgăduiesc că n-am să încerc să ridic legătura, m-a dus afară, m-a însoţit o sută de paşi şi m-a pus din nou să jur că n-am să-mi scot legătura decît după ce voi număra pînă la cincizeci. Am numărat pînă la cincizeci şi m-am trezit în strada Saint-Antoine, peste drum de strada Jouy.

— Mai departe...?

— Mai departe, doamnă, eram atît de fericit, încît nu i-am băgat de seamă pe cei patru derbedei din mîinile cărora abia am scăpat cu viaţă. Dar, doamnă – urmă La Mole – dînd aici peste o frîntură de pană de la pălăria mea, inima mi-a tresărit de bucurie şi am cules-o de jos, făgăduindu-mi s-o păstrez drept amintire a acestei nopţi minunate. Dar, fericirea nu mi-e deplină, căci mă frămîntă un gînd: ce s-o fi întîmplat cu prietenul meu?

— Nu s-a întors la Luvru?

— Din păcate, nu, doamnă. L-am căutat pretutindeni unde aş fi putut să dau peste el, la hanul „Steaua de aur”, la jocurile cu mingea şi în atîtea şi atît ea alte preacinstite locuri. Dar de Annibal nici urmă, iar de Coconnas, încă mai puţin.

Şi rostind aceste cuvinte însoţite de un gest plin de tristeţe, La Mole deschise braţele şi, desfăcîndu-şi mantia, lăsă să i se vadă pieptarul, prin ale cărui spintecături se vedea căptuşeala, de parc-ar fi fost o croială la modă.

— Bine, dar te-au ciuruit! făcu Margareta.

— Ciuruit, ăsta-i cuvîntul! răspunse La Mole, care nu se simţea ele loc stingherit că se lăuda cu primejdia prin care trecuse. Priviţi, doamnă, uitaţi-vă!

— Dar ele ce nu ţi-ai schimbat pieptarul la Luvru, de vreme ce ai fost acolo? îl întrebă Margareta.

— Ah – răspunse La Mole – pentru că la mine în cameră am dat peste cineva.

— Cum, cineva în camera dumitale? făcu Margareta cu ochii scînteind de uimire. Şi cine era în camera dumitale?

— Alteţa sa...

— Sst! îl întrerupse ea.

Tînărul se supuse.

— Quid ad lecticam meara stant? i se adresă ea apoi.

— Duo pueri et unus eques.

— Optime, barbari! spuse ea. Die, Moles, quern inveneris în cubiculo tua?

— Franciscum ducem.

— Agentem?

— Ne seto quid.

— Quocum?

— Cum ignoto[4].

---

4 — Cine e la uşa lecticei?

— Doi paji şi un scutier.

— Bine! Sînt barbari! Spune-mi, La Mole, pe cine ai găsit în cameră?

— Pe ducele Francisc.

— Ce făcea?

— Ciudat – zise Margareta. Deci n-ai putut da de Coconnas? continuă ea, gîndindu-se la altceva decît la ceea ce spunea.

— Aşa că, doamnă, cum am avut cinstea să-i spun maiestăţii voastre, mor de nelinişte.

— Ei bine – oftă Margareta – nu vreau să te mai reţin mult timp din investigaţiile dumitale, dar nu ştiu de ce,' cred că o să se descurce el şi singur. Totuşi, caută-l!

Şi regina îşi duse degetul la buze. Dar cum frumoasa Margareta nu-i încredinţase vreo taină, şi nici nu-i făcuse vreo mărturisire, tînărul pricepu că semnul acela fermecător nu însemna să păstreze tăcerea, ci cu totul altceva.

Cortegiul o porni din nou. La Mole, care voia să-şi continue cercetările, plecă mai departe în sus, pe chei, pînă în strada Long-Pont, ce dădea în strada Saint-Antoine.

În dreptul străzii Jouy, se opri.

Seara trecută, cele două bătrîne, îi legaseră la ochi, pe el şi pe Coconnas, chiar în acest loc. Se întoarse deci la stînga şi făcuse douăzeci de paşi, începu aşadar să repete drumul făcut cu o seară mai înainte şi se trezi în faţa unei case sau mai bine zis a unui zid, în spatele căruia se ridica o casă. În zid era o poartă cu streaşină, bătută în piroane şi cu lucarne.

Faţada casei privea spre strada Cloche-Percée, o străduţă îngustă care începea din strada Saint-Antoine şi clădea pe strada Roi-de-Sicile.

— Drace! exclamă La Mole... Asta e... aş jura... Cînd am ieşit, am întins mîna şi am simţit piroanele, pe urmă am coborît două trepte. Omul acela caro fugea strigînd „ajutor!” şi pe care l-au omorît în strada Roi-de-Sicile, tocmai trecea cînd eu puneam piciorul pe prima treaptă. Să vedem.

La Mole se apropie de poartă şi bătu.

— Nu ştiu.
— Cu cine era?
— Cu un necunoscut.

Poarta se deschise şi se ivi un soi de portar cu mustăţi.

— Was ist das?[5] întrebă portarul.

— Ah, ah! făcu La Mole. Mi se pare că sîntem elveţian. Prietene – urmă el, luînd aerul cel mai îmbietor – aş vrea să-mi iau sabia pe care am lăsat-o în această casă noaptea trecută.

— Ich verstehe nicht[6] – răspunse portarul.

— Sabia mea... – reluă La Mole.

— Ich verstehe nicht – repetă portarul.

— ... pe care am lăsat-o... Sabia mea, pe care am lăsat-o...

— Ich verstehe nicht.

— ... În casa asta, noaptea trecută.

— Gehe zum Teufel![7]

Şi îi trînti poarta în nas.

— La naiba! mormăi La Mole. Dac-aş fi avut sabia pe care i-o ceream, îl străpungeam pe ticălosul ăsta... Dar nu o am, aşa că amîn pe altă dată.

Şi La Mole îşi reluă drumul pînă în strada Roi-de-Sicile, o apucă la dreapta, făcu vreo cincizeci de paşi, o coti din nou la dreapta şi se pomeni în strada Tizón, o străduţă mică, paralelă cu strada Cloche-Percée şi întru totul asemănătoare cu ea. Ba mai mult, abia făcu vreo treizeci de paşi şi se pomeni din nou în faţa porţii bătută în piroane, cu streşina în lucarne, a celor două trepte şi a zidului aceluia. Ai fi zis că strada Cloche-Percée se întorsese să-l vadă trecînd.

La Mole se gîndi atunci că poate îşi luase dreapta drept stînga şi se apucă să bată în poartă, ca să ceară aici ceea ce ceruse şi la cealaltă poartă. De astă dată însă bătu zadarnic, căci nici măcar nu i se deschise.

Dădu de două, ba chiar de mai multe ori acelaşi ocol, ceea ce-l făcu să creadă, cum era şi firesc, că locuinţa

5 Ce e asta? (în limba germana în text).

6 Nu înţeleg (în limba germană în text).

7 Du-te la dracu' (în limba germană în text).

avea două intrări, una prin strada Cloche-Percée, alta prin strada Tizon.

Dar raţionamentul, oricît de logic, nu-i înapoia sabia şi nu-i spunea unde se află prietenul lui. O clipă, se hotărî să-şi cumpere altă sabie, cu care să-l spintece pe mizerabilul de portar care se încăpăţîna să vorbească numai nemţeşte, dar se gîndi că e portarul Margaretei, că Margareta l-a ales anume aşa şi că o fi avînd ea motivele ei pentru aceasta. S-ar putea deci ca lipsa lui să-i fie neplăcută.

Or, La Mole, pentru nimic în lume n-ar fi făptuit vreun lucru neplăcut Margaretei.

De teamă să nu cadă în ispită, porni deci, cam pe la două după-amiază, spre Luvru.

Cum de astă dată îşi găsi camera neocupată, intră.

De altfel, era şi timpul, pentru că aşa cum îi atrăsese regina atenţia, pieptarul era într-o stare jalnică.

Se duse deci la pat, să-şi ia frumosul pieptar cenuşiu-deschis. Dar, spre marea lui mirare, primul lucru de care dădu cu ochii lîngă pieptar fu sabia cu pricina, uitată în strada Cloche-Percée. La Mole o luă, o suci şi o răsuci;

— Ah, ah! făcu el. O fi vreo vrăjitorie.

Şi apoi. cu un suspin:

— Dacă l-aş găsi şi pe Coconnas!

La vreo două-trei ceasuri după ce La Mole se săturase tot dînd tîrcoale casei cu două intrări, poarta din strada Tizon se deschise. Era către ora cinci seara, aşa că se înnoptase de-a binelea.

O femeie, învăluită într-o mantie lungă, împodobită cu blană, urmată de o însoţitoare, ieşi prin poarta pe care i-o ţinea deschisă o altă femeie, de vreo patruzeci de ani. Se strecură iute pînă în strada Roi-de-Sicile, ciocăni în strada d'Argenson la o portiţă care se deschise, ieşi prin poarta mare a aceleiaşi case care răspundea în Vieille-rue-du-Temple, se îndreptă spre una din intrările palatului de Guise, pe care o deschise cu o cheie scoasă din buzunar,

şi se făcu nevăzută.

După vreo jumătate de ceas, un tînăr legat la ochi ieşea prin aceeaşi uşă a aceleiaşi căsuţe, îndrumat de o femeie care-l duse pînă în strada Geoffroy-Lasnier, colţ cu strada Mortellerie. Apoi îi ceru să numere pînă la cincizeci şi după aceea să-şi scoată legătura de pe ochi.

Tînărul făcu întocmai cum i se spusese şi, numărînd pînă la cincizeci îşi scoase batista ce-i acoperea ochii.

— Drace! făcu el privind în jur. În streang să ajung dacă ştiu unde mă aflu! E ceasul şase! exclamă el, auzind orologiul de la Notre-Dame. Şi ce s-o fi ales de bietul La Mole? Să mă reped la Luvru, poate că aflu noutăţi.

Zicînd acestea, Coconnas coborî în fugă strada Mortellerio şi ajunse la Luvru parcă mai repede decît ar fi venit călare. Îmbrînci şi înghionti în cale toată revărsarea de burghezi onorabili care se plimbau paşnici la acea oră în jurul dughenelor din piaţa Baudoyer, şi intră în palat.

Aici luă la întrebări pe elveţian şi santinela. Elveţianului i se părea că-l zărise pe domnul de La Mole intrînd dimineaţa în Luvru, dar că nu-l văzuse ieşind.

Santinela era în post doar de o oră şi jumătate şi nu văzuse nimic.

Urcă în fugă în cameră şi dădu uşa de perete, dar în cameră nu se afla decît haina lui La Mole, ba încă şi aceasta sfîşiată toată, ceea ce îi spori neliniştea.

Îl duse atunci gîndul la jupîn La Hurière, şi dădu fuga la cinstitul hangiu de la „Sub cerul liber”.

La Hurière îl văzuse pe La Mole. Prînzise la dînsul.

Coconnas se potoli şi cum îi era foame, ceru – la rîndu-i – să i se servească cina.

Coconnas îndeplinea acum amîndouă condiţiile omului care poate să cineze în tihnă: era cu sufletul împăcat şi cu stomacul gol. Cină aşadar atît de bine, încît masa se prelungi pînă către ora opt. Atunci, pus iar bine pe picioare de. două sticle de vinişor de Anjou, care îi plăcea grozav, şi pe care îl sorbise cu o poftă vădită, clipind din

pleoape şi plescăind din limbă, o porni din nou în căutarea lui La Mole, folosindu-se de astă dată de pumni şi lovituri de picior, împărţite mulţimii cu o forţă sporită, direct proporţională cu creşterea sentimentului de prietenie, care vine întotdeauna după o masă îmbelşugată.

Treaba asta ţinu un ceas şi în acest timp Coconnas cutreieră străzile din jurul cheiului Crève, străzile Tizon şi Cloche-Percée, gîndindu-se că poate prietenul lui se întoarse acolo. În sfîrşit, înţelese că mai e un loc pe unde ar fi trebuit să treacă şi anume ghereta santinelei din fata Luvrului, şi se hotărî să-l aştepte aci, pînă se va întoarce.

Mai avea doar o sută de paşi pînă la Luvru şi tocmai ridicase de pe jos o femeie pe al cărei soţ îl dăduse grămadă în goana lui prin piaţa Saint-Germain-l'Auxerrois, cînd zări în faţă, la lumina îndoielnică a unui felinar mare, aşezat lîngă podul suspendat al Luvrului, mantia de catifea vişinie şi pana albă a prietenului său, care, asemenea unei umbre, dispărea pe lîngă ghereta Luvrului, răspunzînd la salutul santinelei.'

Vestita mantie vişinie făcuse atîta vîlvă în lume, încît nu puteai să n-o recunoşti.

— Ei, drăcia dracului – răcni Coconnas – de data asta sigur că e el, şi uite că se întoarce! Hei, hei, La Mole, hei, prietene! Hei, fir-ar să fie! Doar eu am glas, nu glumă! Cum dracu de nu mă aude! Din fericire, am şi picioare zdravene şi-am să-l ajung.

Minat de această speranţă, Coconnas o porni cît îl ţineau picioarele şi ajunse în Luvru cît ai clipi, dar oricît se grăbise el, în clipa în care punea piciorul în curte, mantia vişinie, ce părea la fel de grăbită, se făcu nevăzută în vestibul.

— Hei, La Mole! strigă Coconnas, pornind-o iarăşi la fugă – aşteaptă-mă, sînt eu, Coconnas! Ce dracu te-a apucat de alergi aşa? Te urmăreşte cineva?

Într-adevăr, mantia vişinie, ce parcă avea aripi, mai

mult zbură pînă la etajul al doilea decît urcă treptele.

— Ah, nu vrei să mă auzi! strigă Coconnas. Ai ceva cu mine, de te-ai supărat? Ei bine, la dracu', fir-ar să fie! Nu mai pot!

Coconnas azvîrli aceste vorbe fugarului, din josul scării. Se mulţumi să-l mai urmărească doar cu privirea de-a lungul scării răsucite, pînă îl văzu că se opreşte în dreptul apartamentelor Margaretei.

Deodată, din odaie ieşi o femeie şi-l luă de braţ pe cel urmărit de Coconnas.

— Ah, ah! făcu el. Mi se pare că e regina Margareta, îl aştepta. Atunci se schimbă lucrurile. Pricep de ce nu mi-a răspuns.

Se întinse pe balustradă, privind deschizătura scării.

„Bun, bun – gîndi Coconnas. Va să zică asta era! Nu m-am înşelat. Sînt clipe cînd chiar şi cel mai bun prieten te stinghereşte şi bunul meu La Mole e într-o astfel de situaţie.”

Coconnas urcă domol scările şi se aşeză pe o canapea de catifea din coridor, zicînclu-şi:

„Fie. O să-l aştept. Da, dar – adăugă el – mă gîndesc că s-ar putea să-l aştept cam mult, dacă e la regina Navarei... şi-i un frig, Dumnezeule! Şi-atunci, îmi zic, pot să-l aştept la fel de bine şi în camera mea. Tot se întoarce el, chiar şi din iad!”

Abia sfîrşise gîndul, şi se pregătea să treacă la fapte cînd nişte paşi iuţi şi uşori răsunară deasupra capului său, întovărăşiţi de un cîntec binecunoscut lui Coconnas, care întinse repede gîtul spre partea de unde se auzea zgomotul de paşi şi cîntecul. Era La Mole, care cobora de la catul de deasupra, unde se afla camera lor şi care, zărindu-l. Începu să sară cîte patru trepte care-l despărţeau de el şi odată ajuns la dînsul, i se aruncă în braţe.

— Oh, drăcia dracului, tu eşti? grăi Coconnas. Dar pe unde dracu ai ieşit?

— Eu, prin strada Cloche-Percée.
— Nu de acolo te întreb cum ai ieşit
— Dar de unde?
— De la regină.
— De la care regină?
— Regina Navarei
— N-am fost la ea.
— Lasă, lasă...
— Scumpul meu Annibal, aiurezi. Vin din camera mea, unde te-am aşteptat două ceasuri.
— Vii din camera ta?
— Da.
— Nu pe tine te-am urmărit eu din piaţa Luvrului?
— Cînd asta?
— Adineauri.
— Nu.
— Nu tu ai dispărut pe lîngă ghereta santinelei Luvrului acum zece minute?
— Nu.
— Nu tu ai urcat scara asta, de parcă te urmăreau toţi dracii din iad?
— Nici gînd!
— Drăcia dracului! strigă Coconnas. N-o fi vinul de ia „Sub cerul liber” atît de păcătos să mi se urce la cap în halul ăsta! îţi spun că ţi-am zărit mantia vişinie şi pana albă pe lîngă ghereta Luvrului, că le-am urmărit pe amîndouă pînă în josul scării acesteia şi că mantia, pana, parcă şi braţul tău legănat erau aşteptate toate împreună, aici, de o doamnă care mult aş crede că era regina Navarei. Le-a dus pe toate prin această uşă care, dacă nu mă înşel, e a frumoasei Margareta.
— Dumnezeule! păli La Mole. Atît de repede înşelat?
— Mă rog! făcu Coconnas. Înjură cît pofteşti, dar nu-mi spune că eu mă înşel.
La Mole se codi o clipă, strîngîndu-şi capul în palme, şovăind între respect şi gelozie, dar gelozia fu mai tare, şi

se repezi în uşa pe care începu s-o împingă din răsputeri, ceea ce stîrni un vacarm nu prea potrivit, dacă ţinem seama unde se aflau.

— O să fim arestaţi – îi atrase atenţia Coconnas – dar atîta pagubă, asta-i prea de tot! Spune-mi, La Mole, există fantome în Luvru?

— Habar n-am – răspunse tînărul, tot atît de alb la faţă ca şi pana care-i umbrea fruntea – dar am dorit întotdeauna să zăresc una şi o să fac tot ce-i omeneşte cu putinţă ca să dau piept cu ea.

— N-am nimic împotrivă – i se alătură Coconnas – numai că bate şi tu mai încet, dacă nu vrei s-o sperii.

La Mole, oricît era de furios, îi dădu dreptate şi continuă să bată. dar mai încet.

XXV
Mantaua vişinie

COCONNAS NU SE ÎNŞELASE. Doamna care îl oprise pe cel ce purta mantaua vişinie fusese chiar regina Navarei; cît despre cavaler, cititorul a şi ghicit, cred. că nu era altul decît curajosul de Mouy.

Recunoscînd-o pe regina Navarei, tînărul hughenot înţelese că a fost luat drept altul; dar nu îndrăzni să spună nimic, de teamă că un ţipăt al Margaretei l-ar putea trăda. Lăsă, aşadar, să fie condus pînă în cameră, ca odată ajuns acolo să-i spună frumoasei lui călăuze:

— Discreţie, pentru discreţie, doamnă.

într-adevăr, Margareta strînse uşor braţul aceluia pe care, în semiîntuneric, îl luase drept La Mole, şi, aplecîndu-se la urechea lui, îi spuse în latineşte:

— Sola sum; introito, carissime[8].

De Mouy o urmă fără să răspundă: dar de îndată ce uşa se închise în urma lui şi se trezi în anticamera mai luminată decît scara, Margareta îşi dădu seama că omul acesta nu era La Mole.

În aceeaşi clipă, scăpă un strigăt uşor, strigătul de care se temuse grijuliul hughenot; din fericire, însă, nu mai era

8 Sînt singură; intră, dragul meu (în limba latină în text).

nici o primejdie.

— Domnul de Mouy! făcu ea, dîndu-se un pas înapoi.

— Chiar eu, doamnă, şi rog pe maiestatea voastră să mă lase să-mi urmez drumul fără să pomeniţi nimănui despre prezenţa mea la Luvru.

— Oh, domnule de Mouy – repetă Margareta – aşadar, m-am înşelat?

— Da – răspunse de Mouy – înţeleg, maiestatea voastră m-a luat, pesemne, drept regele Navarei! Sîntem cam de aceeaşi statură, purtăm aceeaşi pană albă şi mulţi, fără îndoială, vrînd să mă măgulească, mi-au spus că avem aceeaşi ţinută.

Margareta îl privi ţintă.

— Ştii latineşte, domnule de Mouy? îl întrebă ea.

— Am ştiut altădată – răspunse tînărul – dar am uitat.

— Margareta zîmbi.

— Domnule de Mouy – îi zise – poţi fi sigur de discreţia mea. Totuşi, deoarece cred că ştiu numele aceluia pe care îl cauţi aci, în Luvru, îţi voi oferi serviciile mele ca să ajungi mai sigur pînă la el.

— Iertaţi-mă, doamnă făcu de Mouy dar cred că vă înşelaţi, şi că, dimpotrivă, nu ştiţi de loc cine e...

— Cum – strigă Margareta – nu-l cauţi pe regele Navarei?

— Vai, doamnă – zise de Mouy – cu părere de rău trebuie să vă rog să-i ascundeţi mai ales maiestăţii sale regelui, soţului dumneavoastră, prezenţa mea în Luvru.

— Ascultă, domnule de Mouy – se arătă uimită Margareta – te-am crezut pînă acum unul din cei mai hotărîţi şefi ai partidului hughenot, unul din cei mai credincioşi sprijinitori ai regelui, soţul meu; m-am înşelat oare?

— Nu, doamnă, azi-dimineaţă mai eram încă întru totul aşa cum spuneţi.

— Şi ce anume te-a făcut să te schimbi de azi-dimineaţă şi pînă acum?

— Doamnă – se înclină de Mouy – vă rog să-mi îngăduiţi

să nu vă răspund şi să-mi faceţi cinstea de a primi omagiile mele.

Şi într-o atitudine plină de respect, dar hotărîtă, de Mouy făcu cîţiva paşi spre uşa pe care intrase.

Margareta îl opri.

— Totuşi, domnule – îi vorbi ea – dac-aş îndrăzni totuşi să vă cer o explicaţie; cuvîntul meu merită încrede, nu-i aşa?

— Doamnă – îi răspunse de Mouy – trebuie să tac şi să vă închipuiţi cît de mare trebuie să fie această ultimă datorie a mea, dacă nici maiestăţii voastre nu i-am răspuns încă.

— Totuşi, domnule...

— Maiestatea voastră poate să mă piardă, doamnă, dar nu îmi poate cere să-mi trădez noii prieteni.

— Dar cei vcchi, domnule, nu su şi ei unele drepturi asupra dumitale?

— Cei care au rămas credincioşi, da; cei care nu numai că ne-au părăsit, dar s-au părăsit şi pe ei înşişi, nu.

Gînditoare şi neliniştită, Margareta se pregătea fără îndoială să-i răspimdă printr-o nouă întrebare, cînd, deodată, Gillonne năvăli în încăpere.

— Regele Navarei! strigă ea.

— Pe unde vine?

— Prin coridorul secret.

— Scoate-l pe domnul pe cealaltă usa.

— Cu neputinţă, doamnă, n-auziţi?

— Bate cineva?

— Da, la uşa prin care aţi vrut să-l scot pe domnul.

— Şi cine bate?

— Nu ştiu.

— Du-te de vezi şi întoarce-te să-mi spui.

— Doamnă – zise de Mouy – îmi îngăduie maiestatea voastră să-i spun că dacă regele Navarei mă vede aci, la ora asta şi în costumul ăsta, sînt un om pierdut?

Margareta îl apucă de mînă pe de Mouy, împingîndu-l

spre faimoasa cămăruţă.

— Intră aici, domnule – îi spuse ea – ai să fii la fel de bine ascuns şi la adăpost ca la dumneata acasă, căci te bizui pe cuvîntul meu.

De Mouy se năpusti în cămăruţă şi abia apucă să închidă uşa în urma lui, că Henric şi apăru.

De astă dată Margareta n-avea de ascuns nici un fel de tulburare; era doar întunecată şi gîndurile de dragoste fugiseră departe.

Cît despre Henric, se strecură înăuntru cu acea băgare de seamă care, atunci cînd primejdia nu era prea mare. Îl făcea să surprindă şi cele mai mici amănunte; şi cu atît mai mult în aceste împrejurări în care se afla. regele Navarei era cu ochii în patru.

Aşa că băgă de seamă numaidecît că fruntea Margaretei era întunecată de un nour.

— Eraţi ocupată, doamnă? o întrebă el.

— Eu, da, desigur sire, visam.

— Şi pe bună dreptate; vă stă bine să visaţi. Şi eu visam: dar, spre deosebire de dumneavoastră, care căutaţi singurătatea, eu am eoborit. spre a vă împărtăşi visurile mele.

Margareta îi făcu recelui un semn de bun venit şi, după ce-i arătă un fotoliu, se aşeză şi ea pe un scaun de abanos, scuipat cu multă atenţie, dar tare ca oţelul.

Între cei doi soţi se aşternu o clipă de tăcere: apoi, Henric sparse primul tăcerea:

— Mi-am adus aminte, doamnă, că în visurile mele de viitor, deşi ca soţi n-avcam nimic comun, doream să ne unim norocul.

— E adevărat, sire.

— Şi mai credeam că în toate planurile pe care mi le-aş fi putut închipui pentru binele nostru comun, voi găsi în dumneavoastră o aliată, nu numai credincioasă, dar şi activă.

— Aşa e, sire, şi nu cer decît ca atunci cînd vei trece la

fapte, să-mi dai pe dată prilejul să te ajut.

— Doamnă, sînt fericit să te aud vorbind astfel şi cred că nu te-ai îndoit o clipă că n-am să dau uitării planul la a cărui înfăptuire mă hotărîsem să trec, chiar în ziua în care, datorită amestecului dumitale curajos, am fost aproape sigur că voi trăi.

— Domnule, cred că nepăsarea dumitale e doar o mască şi am încredere nu numai în prezicerile astrologilor, dar şi în geniul dumitale.

— Dar, doamnă, ce-ai spune dacă cineva s-ar aşeza în calea planurilor noastre şi ar ameninţa să ne tîrască. pe dumneata şi pe mine, spre o viaţă de rînd?

— Aş spune că sînt gata să lupt alături de dumneata împotriva acestuia, pe faţă sau din umbră. Împotriva oricui. Oricine-ar fi el.

— Doamnă – urmă Henric – nu-i aşa că poţi intra la orice oră la domnul d'Alençon, fratele dumitale? Te bucuri de încrederea lui şi ţi-e bun prieten. Aş putea să te rog să afli dacă în această clipă nu are o întrevedere secretă cu cineva?

Margareta tresări.

— Cu cine, domnule? îl întrebă ea.

— Cu de Mouy.

— Şi de ce asta? întrebă din nou Margareta, stăpînindu-şi tulburarea.

— Pentru că, doamnă, dacă este aşa, putem spune adio tuturor planurilor noastre, sau cel puţin alor mele.

— Sire – vorbeşte mai încet – îl rugă Margareta, făcînd un semn cu ochii şi cu buzele şi arătînd cu degetul spre cămăruţa de alături.

— Of – făcu Henric – iar cineva?! într-adevăr, cămăruţa asta e atît de des locuită, încît face ca propria dumitale cameră să fie de nelocuit.

Margareta zîmbi.

— Sper, cel puţin, că e tot domnul de La Mole?

— Nu, sire, e domnul de Mouy.

— El? strigă Henric, cuprins de o mirare amestecată cu bucurie. Atunci nu e la ducele d'Alençon? Oh, adu~l aici, să-i vorbesc!

— Margareta dădu fuga spre cămăruţă, o deschise şi apucîndu-l de mînă pe de Mouy, îl aduse, fără multă vorbă, în faţa regelui Navarei.

— Ah, doamnă! spuse tînărul hughenot, cu un glas în care se simţea o mustrare mai mult tristă decît amară. Deşi mi-aţi făgăduit că nu mă veţi trăda, aţi făcut-o totuşi, şi e urît! Ce-aţi zice să mă răzbun spunînd...

— N-ai să te răzbuni, de Mouy – îl întrerupse Henric, strîngîndu-i mîna tînărului hughenot – sau cel puţin n-ai s-o faci înainte să asculţi ce am să-ţi spun. Doamnă – continuă Henric, adresîndu-se reginei – ai grijă, te rog, să nu fim auziţi de nimeni.

Abia termină aceste cuvinte, că Gillonne, foarte speriată, intră în cameră şi îi şopti reginei la ureche ceva ce o făcu să sară de pe scaun.

Şi pe cînd ea şi Gillonne dădeau fuga spre anticameră, Henric, fără să se sinchisească de ce anume o făcuse să fugă, cercetă patul, nişa, tapiseriile şi pipăi cu degetul pereţii. Cît despre de Mouy, speriat de toate aceste pregătiri pe care le vedea, cată să se asigure că sabia lui nu înţepenise în teacă.

Ieşind din dormitor, Margareta se năpustise în anticameră şi acum era faţă în faţă cu La Mole, care, în ciuda rugăminţilor Gillonnei, ţinea cu orice preţ să intre la Margareta.

Coconnas se aţinea în spatele lui, gata să-l împingă înainte sau să-i acopere retragerea.

— Ah, dumneata eşti domnule de La Mole! îi strigă regina. Dar ce ai, de ce eşti atît de palid şi tremuri?

— Doamnă – zise Gillonne – domnul de La Mole a bătut în uşă atît de tare că, în ciuda poruncii dumneavoastră, am fost nevoită să-i deschid.

— Oh, oh, dar ce înseamnă toate astea? întrebă regina

cu severitate. Este adevărat ce mi se spune, domnule de La Mole?

— Doamnă, am vrut doar s-o previn pe maiestatea voastră că un necunoscut, un hoţ poate, purtînd mantia şi pălăria mea, a intrat la dînsa.

— Domnule – făcu Margareta – ai înnebunit de-a binelea! Mantia văd că o ai pe umerii dumitale şi, să mă ierte dumnezeu, clar văd că şi pălăria o ai pe cap, deşi vorbeşti cu o regină!

— Oh, iertare, doamnă, iertare! strigă La Mole, descoperindu-se degrabă. Totuşi, mi-e martor Cel de Sus că nu respectul îmi lipseşte.

— Nu, ci încrederea, nu-i aşa? făcu regina.

— Ce vreţi să fac – strigă La Mole – cînd la maiestatea voastră intră un bărbat îmbrăcat în hainele mele şi ascunzîndu-se poate sub numele meu, cine ştie?...

— Un bărbat! făcu Margareta, strîngîndu-l încetişor de braţ pe bietul îndrăgostit. Un bărbat!... Eşti modest, domnule de La Mole. Aproprie-te de crăpătura perdelei şi ai să vezi doi bărbaţi!

Şi Margareta dădu puţin la o parte perdeaua de catifea brodată cu aur, şi astfel La Mole putu să-l recunoască pe Henric, care stătea de vorbă cu omul ce purta mantia roşie; Coconnas, curios de parc-ar fi fost el în joc, se uită la rîndu-i şi-l recunoscu pe de Mouy; rămaseră amîndoi înmărmuriţi.

— Acum, că v-aţi liniştit, sau cel puţin sper că e aşa – zise Margareta – postaţi-vă la uşa apartamentului meu şi, pe viaţa dumitale, dragul meu La Mole, nu lăsa pe nimeni să intre. Dacă se apropie cineva, fie chiar numai de etajul ăsta, dă-mi de veste.

La Mole, neajutorat şi ascultător ca un copil, ieşi uitîndu-se la Coconnas, care-l privea la rîndu-i, şi amîndoi se pomeniră afară, fără să-şi fi venit de tot în fire.

— De Mouy! exclamă Coconnas.

— Henric! murmură La Mole.

— De Mouy, cu mantaua ta vişinie, cu pana ta albă şi legănîndu-şi braţul ca tine!

— Ia te uită... – reluă La Mole – de vreme ce nu este vorba de dragoste, desigur că e vorba de un complot!

— Ah! Drăcia dracului, iată-ne vîrîţi şi în politică! bombăni Coconnas. Din fericire, n-o văd şi pe doamna de Nevers amestecată în toate acestea.

Margareta se întoarse în cameră şi se aşeză lîngă cei doi bărbaţi care discutau; nu lipsise mai mult de un minut şi îşi întrebuinţase timpul cu folos.

Gillonne, de veghe la intrarea secretă, iar cei doi gentilomi păzind intrarea principală o făceau să se simtă în deplină siguranţă.

— Doamnă – se interesă Henric – credeţi că ar putea cineva să tragă cu urechea la ce vorbim şi să ne audă?

— Domnule – îi răspunse Margareta – această cameră e capitonată şi vătuită şi un rînd dublu ele lambriuri fac să nu se audă nimic în afară.

— Mă bizui pe dumneata – răspunse Henric zîmbind.

Apoi, întorcîndu-se spre Mouy:

— Dar – adăugă el cu glas scăzut, ca şi cînd, cu toate încredinţările Margaretei, temerile lui nu se spulberaseră cu totul – ce căutai aici?

— Aici? făcu de Mouy.

— Da, aici, în această cameră? repetă Henric.

— Nu căuta nimic – interveni Margareta – eu l-am adus.

— Deci ştiai?...

— Ghicisem totul.

— Vezi bine, de Mouy, că se poate ghici.

— Azi-dimineaţă, domnul de Mouy – continuă Margareta – se afla împreună cu ducele de Francisc în camera celor doi gentilomi.

— Vezi bine, de Mouy – repetă Henric – vezi bine că se ştie totul!

— E adevărat – făcu de Mouy.

— Eram sigur – zise Henric – că domnul d'Alençon te-a

luat de partea lui.

— Vina e a voastră, sire. De ce-aţi refuzat cu atîta încăpăţînare propunerea^ mea?

— Ai refuzat! exclamă Margareta. Prin urmare, refuzul pe care-l presimţeam era adevărat?

— Doamnă – zise Henric dînd din cap – şi tu, viteazul meu de Mouy, mă faceţi pur şi simplu să rid de exclamaţiile voastre. Cum adică? Vine un om la mine, îmi vorbeşte de tron, de revoltă, de răzmeriţă, mie, Henric, prinţul tolerat atîta timp cît sînt cu capul plecat, hughenotul cruţat cu condiţia să fac pe catolicul, şi eu să accept, cînd aceste propuneri îmi sînt făcute într-o cameră necapitonată şi fără lambriuri duble! Pe toţi sfinţii, ori sînteţi copii, ori sînteţi nebuni!

— Dar sire, maiestatea voastră nu putea oare să-mi lase nici o speranţă, dacă nu prin cuvinte, cel puţin printr-un gest, printr-un semn?

— Ce ţi-a spus cumnatul meu, de Mouy? întrebă Henric.

— Oh, sire, acest secret nu-mi aparţine!

— Eh, pentru numele lui Dumnezeu! reluă regele, arătând o oarecare nerăbdare că are de-a face cu un om care înţelegea atît de greşit cuvintele sale. Nu te întreb care sînt propunerile pe care ţi le-a făcut, te întreb numai dacă te-a ascultat, dacă te-a auzit!

— M-a ascultat, sire. M-a auzit.

— L-a ascultat, l-a auzit! Dumneata o spui singur, de Mouy! Sărman conspirator! Un singur cuvînt dac-aş fi spus, eram pierdut; căci habar n-aveam, dar bănuiam că era acolo, dacă nu el, altcineva, ducele de Anjou, Carol al IX-lea, regina-mamă; dumneata nu cunoşti pereţii Luvrului, de Mouy; de la ei s-a iscat zicala că pereţii au urechi; şi cunoscînd aceşti pereţi, puteam eu să vorbesc?! Haide, haide, de Mouy, proastă părere ai despre bunul simţ al regelui Navarei, şi mă mir că, avînd o astfel de părere, ai venit să-i oferi coroana.

— Dar, sire – reluă Mouy – refuzînd această coroană, n-

aţi fi putut să-mi faceţi măcar un semn? Cel puţin aş fi putut să cred că nu s-a pierdut orice speranţă!

— Ei, pe dracu'! strigă Henric. Aşa cum cineva ar fi putut să asculte, la fel de bine ne-ar fi putut şi vedea, şi nu crezi că un semn te poate duce la pieire tot atît de uşor ca şi un cuvînt? Uite, de Mouy – continuă regele, privind în jurul său – la această oră şi stând atît de aproape de dumneata, încît spusele mele să nu poată fi auzite atunci cînd spun: de Mouy, repetă-mi propunerile pe care mi le-ai făcut.

— Dar, sire – strigă de Mouy desperat – acum i-am dat cuvîntul domnului d'Alençon!

De ciudă, Margareta bătu din palme.

— Atunci e prea tîrziu? făcu ea.

— Dimpotrivă – murmură Henric – de ce nu vreţi să înţelegeţi că şi aici se simte mîna Celui de Sus, care ne apără. Respectaţi-vă cuvîntul, de Mouy, căci ducele Francisc e salvarea noastră, a tuturor. Crezi oare că regele Navarei ar putea răspunde de capetele voastre? Dimpotrivă, nenorocitule! Eu n-aş putea decît să vă aduc moartea, la toţi, şi asta la cea mai mică bănuială. Dar un principe al Franţei este altceva; strînge dovezi, de Mouy, cere garanţii; dar, neghiobule, te-ai angajat cu sufletul, cînd cuvîntul ţi-ar fi fost de ajuns!

— Oh, sire! Desperarea că ne-aţi părăsit, credeţi-mă, m-a aruncat în braţele ducelui; şi, pe deasupra, şi teama de a fi trădat, căci el ne cunoştea taina.

— Atunci, n-ai decît s-o cunoşti şi tu pe-a lui, de Mouy, asta depinde doar de tine. Ce urmăreşte el? Să fie rege al Navarei? Făgăduieşte-i coroana. Ce vrea? Să părăsească curtea? Pune-i la îndemînă mijloace de fugă, lucrează pentru el, de Mouy, ca şi emu ai lucra pentru mine, mînuieşte scutul în aşa fel, încît să ne apere de toate loviturile ce ne vor fi date. Cînd va trebui să fugim, vom fugi amîndoi. Cînd va trebui să luptăm şi să domnim, voi domni eu singur.

— Fereşte-te de duce – zise Margareta – e un spirit întunecat şi pătrunzător, care nu cunoaşte nici ură, dar nici prietenie, gata întotdeauna să se poarte cu prietenii de parcă i-ar fi duşmani şi cu duşmanii de parcă i-ar fi prieteni.

— Şi – întrebă Henric – el te aşteaptă, de Mouy?

— Da, sire.

— Unde?

— În camera celor doi gentilomi.

— La ce oră?

— Pînă la miezul nopţii.

— E aproape unsprezece – constată Henric – nu e timpul pierdut; du-te, de Mouy!

— Avem cuvîntul dumitale, domnule? făcu Margareta.

— Lasă asta, doamnă! zise Henric, cu acea încredere pe care ştia atît de bine să o arate unor anumiţi oameni şi în anumite împrejurări. Cu domnul de Mouy aceste lucruri nici nu se cad a fi discutate.

— Aveţi dreptate, sire – răspunse tînărul – dar eu am nevoie de cuvîntul dumneavoastră, căci trebuie să le spun conducătorilor că l-am primit. Nu sînteţi catolic, nu-i aşa?

Henric ridică din umeri.

— Nu renunţaţi la domnia Navarei?

— Nu renunţ la nici o domnie, de Mouy; numai că-mi rezerv dreptul de a o alege pe cea mai bună, adică pe aceea care să-mi convină cel mai mult şi mie, şi vouă.

— Şi dacă între timp maiestatea voastră va fi arestată, îmi făgăduiţi că nu veţi da,nimic în vileag, nici chiar în cazul cînd maiestatea voastră ar fi supusă la torturi?

— De Mouy, o jur pe Dumnezeu!

— Încă un cuvînt, sire; cînd vă voi vedea din nou?

— De mîine încolo vei avea o cheie de la camera mea; vei intra, de Mouy, ori de cîte ori va fi nevoie şi la orice oră vei dori. Ducele d'Alençon va răspunde de şederea dumitale în Luvru. Deocamdată, urcă pe aci, pe scara

aceasta mică, iar eu am să-ţi arăt drumul. Între timp regina va lăsa să intre aici mantaua vişinie, care seamănă cu a dumitale şi care adineauri era în anticameră. Nu trebuie să se constate vreo deosebire între ele şi să se afle că te dai drept celălalt, nu-i aşa, de Mouy? Nu-i aşa, doamnă?

Henric rosti aceste ultime cuvinte rîzînd şi uitîndu-se la Margareta.

— Da – rosti ea fără să se tulbure – căci, la urma urmelor, acest domn de La Mole este omul ducelui, fratele meu.

— Ei bine, încearcă să-l cîştigi de partea noastră, doamnă – o sfătui Henric, păstrîndu-şi pe deplin seriozitatea. Nu precupeţi nici aurul, nici făgăduielile. Îi pun toată averea mea la dispoziţie.

— Atunci – zise Margareta cu un zîmbet din acelea pe care nu-l au decît femeile lui Boccacio – dacă aceasta ţi-e dorinţa, voi face tot ce-mi va sta în putinţă.

— Bine, bine, doamnă; iar dumneata, de Mouy, întoarce-te la duce şi cîştigă-i încrederea.

XXVI
Margareta

ÎN TIMPUL CONVORBIRII PE care am reprodus-o, La Mole şi Coconnas stăteau de gardă; La Mole, puţin trist, Coconnas, puţin nelinişstit.

Lucru sigur e că La Mole avusese timp să se gîndească şi Coconnas îl ajutase de minune.

— Ce crezi tu despre toate astea, prietene? îl întrebă La Mole pe Coconnas.

— Cred – îi răspunse piemontezul – că la mijloc e o intrigă de curte.

— Şi, la nevoie, ai fi dispus să joci vreun rol în această intrigă?

— Dragul meu – făcu Coconnas – ia seama bine la ce am să-ţi spun şi nu uita cuvintele mele. În mijlocul atîtor intrigi de curte şi atîtor uneltiri de palat, noi nu putem face altfel decît să trecem neobservaţi; căci acolo unde regele Navarei îşi poate lăsa doar o bucată din pana sa. iar ducele d'Alençon un petic din mantie, noi ne-am putea pierde viaţa. Regina îşi face un gust cu tine, şi nici ţie nu-ţi displace; nimic mai frumos. Dragul meu, n-ai decît să-ţi pierzi capul în dragoste, dar în politică, nu.

Era un sfat cuminte. Dar La Mole îl ascultase cu acea tristeţe a omului care, aflat în cumpănă între raţiune şi nebunie, simte că nebunia îi va da ascultare.

— La mine nu e vorba doar că nu-mi displace regina, Annibal, eu o iubesc; şi din nefericire, sau poate din fericire, o iubesc din tot sufletul. Asta-i o nebunie, ai să-mi spui. De acord, sînt nebun. Dar tu, care eşti un înţelept, Coconnas. tu nu trebuie să ai de suferit de pe urma prostiilor şi a nefericirii melc. Du-te deci şi îţi caută stăpînul şi nu te compromite.

Coconnas se gîndi o clipă, apoi. ridicînd capul, zise:

— Dragul meu, tot ce spui e foarte adevărat; dacă eşti îndrăgostit, atunci fii îndrăgostit. Eu unul sînt un ambiţios şi de aceea cred că viaţa preţuieşte mai mult decît sărutul unei femei. Cînd am să-mi pun viaţa în primejdie, o să am grijă să fixez mai intîi condiţiile. Iar tu, biet căţeluş, ai grijă să ţi le fixezi pe ale tale.

Zicînd acestea, Coconnas îi întinse mîna lui La Mole şi, după ce mai schimbară o privire zîmbind, plecă.

Nu trecuse nici zece minute de cînd plecase, că uşa se deschise şi Margareta scoase capul cu băgare de seamă, îl apucă pe La Mole de mînă şi, fără o vorbă, îl atrase din coridor în fundul odăii, închizînd apoi cu grijă toate uşile, semn că avea să-i spună lucruri de mare însemnătate.

Ajungînd în cameră, Margareta se opri, se aşeză pe scaunul ei de abanos şi trăgîndu-l pe La Mole spre ea, îşi strecură mînuţele în palmele lui, spunîndu-i:

— Acum, că sîntem singuri, scumpul meu prieten, să discutăm serios.

— Să discutăm serios, doamnă? întrebă La Mole.

— Sau ca nişte îndrăgostiţi, dacă vrei! Îţi convine mai mult? într-o dragoste pot fi şi lucruri serioase, mai ales în dragostea unei regine.

— Să vorbim atunci despre aceste lucruri serioase, clar cu condiţia ca maiestatea voastră să nu se supere cînd o să audă ce nebunii îi spun.

— Un singur lucru mă poate supăra, La Mole, dacă îmi mai spui doamnă sau maiestate. Pentru dumneata, dragul meu, sînt doar Margareta.

— Da, Margareta! Da, Margarita! Da, comoara mea! făcu tînărul sorbind-o din ochi pe regină.

— Aşa e bine – îi zise Margareta. Prin urmare, eşti gelos, frumosul meu gentilom?

— Oh, îmi pierd minţile!

— Doar atît?

— înnebunesc, Margareta!

— Şi pe cine eşti gelos? Spune-mi!

— Pe toată lumea!

— Şi mai ales pe cine?

— Mai ales pe rege.

— Credeam că, după cîte ai văzut şi auzit, nu-ţi mai faci griji din partea asta.

— Mai sînt gelos şi pe acest domn de Mouy, pe care azi-dimineaţă l-am văzut pentru prima oară şi pe care astă-seară îl găsesc în relaţii atît de strînse cu tine.

— Pe domnul de Mouy?

— Da.

— Şi ce te face să-l bănuieşti?

— Ascultă... l-am recunoscut după statură, după culoarea părului şi după un simţământ firesc de ură. El e acela care a fost azi-dimineaţă la domnul d'Alençon.

— Ei bine, şi ce legătură au toate acestea cu mine?

— Domnul d'Alençon ţi-e frate! Şi se spune că-l iubeşti foarte mult; poate i-ai spus ce ai pe suflet şi el, aşa cum se obişnuieşte la curte, a vrut să-ţi facă o plăcere şi ţi l-a prezentat pe domnul de Mouy. Te întrebi poate cum de am avut norocul ca regele să se afle acolo în acelaşi timp cu el? Ei bine, asta n-o mai ştiu; dar oricum, doamnă, te rog să fii sinceră cu mine; dacă n-ai alte sentimente faţă de mine, o dragoste ca a mea are dreptul să ceară măcar sinceritate. Uite, îţi cad la picioare. Şi dacă sentimentele pe care le ai faţă de mine nu sînt decît un capriciu trecător, atunci te dezleg de încrederea ce în i-ai arătat, de făgăduielile şi de dragostea ta, renunţ la favorurile domnului d'Alençon şi la onoarea de a fi gentilom şi mă

duc să mor la asediul oraşului La Rochelle, dacă nu cumva pînă atunci mă va fi ucis dragostea.

Margareta ascultă zîmbind aceste cuvinte pline de farmec şi sorbi din ochi expresia fermecătoare de pe faţa lui; apoi, lăsîndu-şi frumosul ei cap visător pe mîna lui arzătoare, zise:

— Mă iubeşti?

— Oh, doamnă, mai mult decît viaţa, mai mult decît mîntuirea mea, mai mult decît orice pe lume? Dar tu, tu... tu nu mă iubeşti.

— Sărman nebun! murmură ea.

— Eh, da, doamnă! strigă La Mole, care nu se ridicase încă de la picioarele ei. Ţi-am spus doar că sînt nebun!

— Deci, tot ce ai mai de preţ în viaţă e dragostea, scumpul meu La Mole?

— Numai dragostea, doamnă, doar ea!

— Ei bine, fie! Atunci toate celelalte vor fi subjugate dragostei. Mă iubeşti? Vrei să rămîi lîngă mine?

— Singura mea rugă către Dumnezeu e să nu mă îndepărtez vreodată de tine.

— Şi n-ai să mă părăseşti? Am nevoie de tine, La Mole.

— Ai nevoie de mine? Soarele are nevoie de un licurici?

— Dacă-ţi spun că te iubesc, ai să-mi fii cu adevărat credincios?

— Cum! Dar nu-ţi sînt oare acum credincios cu adevărat?

— Da; dar să mă ierte Dumnezeu, mai ai îndoieli!

— Oh, greşesc, sînt recunoscător, sau mai degrabă, ţi-am spus şi tu ai repetat-o, sînt nebun. Dar ce căuta aseară domnul de Mouy la tine? Ce căuta azi-dimineaţă la ducele d'Alençon? Ce e cu mantia asta vişinie şi pana albă? Şi de ce încerca să mă imite?... Ah, doamnă, nu pe tine te bănuiesc, pe fratele tău?.

— Nenorocitule! făcu Margareta. Nenorocitule care poţi crede că ducele Francisc merge cu bunăvoinţa pînă acolo încît să introducă un curtezan la sora lui! Nebun este

acela care pretinde că e gelos, dar care n-a ghicit despre ce e vorba! Ei bine, află, La Mole, că ducele d'Alençon te-ar ucide chiar mîine, cu propria lui sabie, dac-ar şti că în seara asta eşti aici, la picioarele mele şi că în loc să te gonesc, eu îţi zic: „Rămîi, La Mole, căci te iubesc, frumosul meu gentilom, mă auzi? Te iubesc!” Ei bine, da, ţi-o repet, te-ar ucide!

— Dumnezeule mare! strigă La Mole, dîndu-se înapoi şi privind-o pe Margareta cu spaimă. E oare cu putinţă?

— Totul e cu putinţă, prietene, în vremurile noastre şi la această curte. Şi-acum, un singur cuvînt: nu pentru mine venea la Luvru de Mouy îmbrăcat în mantia ta, cu faţa ascunsă sub borurile pălăriei tale. Pe domnul d'Alençon îl căuta. Iar eu l-am adus aici, crezînd că eşti tu. Omul acesta cunoaşte secretul nostru, La Mole, deci trebuie să fim prevenitori cu el.

— Aş prefera să-l ucid – zise La Mole. E mai simplu şi mai sigur.

— Iar eu, viteazul meu gentilom – zise regina – prefer ca el să trăiască şi ca tu să ştii totul, căci viaţa lui nu numai că ne este folositoare, dar şi necesară. Ascultă şi cîntăreşte-ţi bine cuvintele înainte să-mi răspunzi: mă iubeşti destul, La Mole, ca să te bucuri dac-aş deveni o adevărată regină, adică stăpînă peste un adevărat regat?

— Vai, doamnă, te iubesc destul ca să doresc ceea ce doreşti şi tu, chiar dacă această dorinţă ar aduce cu ea nenorocirea vieţii mele.

— Ei bine, vrei să mă ajuţi să-mi îndeplinesc această dorinţă, care te va face şi mai fericit?

— Oh, am să te pierd, doamnă! strigă La Mole, ascunzîndu-şi capul în mîini.

— Ba dimpotrivă: în loc să fii primul dintre servitorii mei, ai să fii primul dintre supuşii mei. Asta e totul.

— Oh, nu-mi vorbi de interese... nu-mi vorbi de ambiţii, doamnă... Nu murdări sentimentul pe care ţi-l port... nu e vorba decît de devotament şi numai devotament!

— Suflet nobil! făcu Margareta. Ei bine, da, primesc devotamentul tău şi voi şti să-l preţuiesc.

Şi îi întinse amîndouă mîinile, pe care La Mole le acoperi cu sărutări.

— Atunci? întrebă ea.

— Atunci, da – răspunse La Mole. Da, Margareta, încep să înţeleg acel plan abia încolţit de care vorbeau pe la noi hughenoţii înaintea sfîntului Bartolomeu, planul acela pentru a cărui înfăptuire, ca atîţia alţii mai de soi decît mine, am fost trimis atunci la Paris. Vrei să fii adevărată regină a Navarei şi nu una de formă. Regele Henric te împinge din urmă. De Mouy pune la cale urzeli împreună cu voi, nu-i aşa? Dar ce amestec are ducele d'Alençon în toată această poveste? Unde se găseşte aici un tron şi pentru el? Nu văd nici unul. Oare ducele d'Alençon va este de ajuns de... prieten ca să vă ajute în toate acestea, fără să ceară nimic în schimbul primejdiei care-l paşte?

— Ducele, prietene dragă, urzeşte pe propria-i socoteală. Să-l lăsăm să se încurce în propriile lui iţe; viaţa lui o apără pe a noastră.

— Dar eu, care sînt al lui, îl pot trăda oare?

— Să-l trădezi? Şi prin ce anume? Ce ţi-a încredinţat? Nu este ducele cel care te-a trădat, punîndu-i la îndemîna lui de Mouy mantia şi pălăria ta, ca să poată astfel să ajungă la el? Eşti al lui, zici? Dar nu erai al meu înainte de-a fi al lui? Ţi-a dat el vreo dovadă de prietenie mai mare decît cea de dragoste pe care ţi-am dat-o eu?

La Mole se ridică palid şi ca străfulgerat.

— Oh! murmură el. Coconnas a mirosit bine. Urzeala mă înfăşoară în iţele ei. Mă voi înăbuşi.

— Aşadar – întrebă Margareta.

— Aşadar – grăi La Mole – iată răspunsul meu: se spune, şi am auzit vorbindu-se în celălalt capăt al Franţei, unde numele tău atît de strălucit, faima frumuseţii tale atît ele mari, ajungeau la mine ca o chemare a unei dorinţe spre necunoscut, care-mi răsuna în inimă, se

spune, zic, că s-a mai întîmplat să iubeşti şi că dragostea ta le-a adus întotdeauna nenorocire celor pe care i-ai iubit, probabil fiindcă moartea, fără îndoială geloasă, ţi-a răpit iubiţii.

— La Mole!...

— Nu mă întrerupe, scumpa mea Margareta, căci se mai spune că tu păstrezi în casete de aur inimile unor astfel de credincioşi prieteni[9], spre care uneori arunci cîte o privire cuvioasă, plină de triste amintiri, învăluind într-însa bietele lor rămăşiţe. Suspini, regina mea, şi ochii ţi se înceţoşează; e adevărat. Ei bine, fă din mine cel mai iubit şi cel mai fericit dintre favoriţi. Altora le-ai străpuns inima şi le-o păstrezi; fă mai mult cu mine; păstrează-mi capul... Aşadar, Margareta, jură-mi în faţa icoanei bunului Dumnezeu care mi-a salvat în acest loc viaţa, jură-mi că dacă voi muri pentru tine, aşa cum o neagră presimţire îmi spune, ai să păstrezi pentru a-ţi lipi cîteodată buzele de el, capul acesta pe care călăul îl va desprinde de trupul meu; jură, Margareta, şi făgăduiala unei astfel de răsplate, dăruită de regina mea, va face din mine un mut, un trădător şi un laş la nevoie, adică cu totul şi cu totul devotat, aşa cum trebuie să fie amantul şi complicele tău.

— Ce nebunie lugubră, sufletul meu drag! rosti Margareta. Ce gînduri sinistre, dulcea mea dragoste!

— Jură-mi...

— Să jur?

— Da, pe crucea acestui cufăraş de argint. Jură-mi!

— Ei bine – zise Margareta – dacă, ferească Dumnezeu, presimţirile tale întunecate se vor împlini, frumosul meu gentilom, îţi jur pe această cruce că vei fi alături de mine, viu sau mort, atîta vreme cît voi mai fi în viaţă: iar dacă

9 Ea purta o cingătoare lată cu buzunare de jur împrejur, iar în fiecare buzunar avea cîte o casetă în care se găsea inima unuia din iubiţii ei morţi, căci regina se îngrijea ca pe măsură ce mureau, să le îmbălsămeze inima. Această cingătoare era atîrnată în fiecare seară de un cuier, care se închidea cu zăvoare, ascuns înapoia patului ei. (Tallemant des Réaux, Istoria Margaretei de Valois.) (n.a).

nu te voi putea scăpa de primejdia în care te azvîrli pentru mine, numai şi numai pentru mine, o ştiu, îi voi da cel puţin bietului tău suflet mîngîierea pe care o ceri şi pe care o vei fi meritat din plin.

— Încă ceva, Margareta. Aş putea muri chiar acum. Iată-mă, sînt liniştit în privinţa morţii mele. S-ar putea însă tot atît de bine să şi trăiesc, s-ar putea să izbutim. regele Navarei va deveni rege, tu regină şi atunci te va duce de aici, iar acest legămînt de neunire făcut între voi se va rupe într-o zi, făcînd astfel ca şi al nostru să se rupă. Aşa că, Margareta, mult iubita mea Margareta, cum mi-ai potolit gîndul că voi muri, potoleşte-l cu o vorbă şi pe cel că voi trăi.

— Oh, nu te teme de nimic, sînt a ta trup şi suflet! strigă ea, întinzînd mîna spre crucea micului cufăraş. Dacă plec, mă vei urma, şi dacă regele nu va voi să te ia, nu voi pleca nici eu.

— Dar cum vei îndrăzni să i te împotriveşti?

— Nepreţuitul meu iubit – spuse Margareta – nu-l cunoşti pe Henric; el nu se gîndeşte în clipa aceasta decît la un singur lucru: să fie rege; acestei dorinţe îi va sacrifica tot ce are, şi cu atît mai mult ce nu are. Adio!

— Doamnă – zîmbi La Mole – mă goneşti?

— E tîrziu.

— Fără îndoială, dar unde vrei să mă duc? Domnul de Mouy e în camera mea cu ducele d'Alençon.

— Ah, e adevărat! îi răspunse Margareta cu un zîmbet minunat. De altfel, am încă multe să-ţi spun în legătură cu această conspiraţie.

Începînd din acea noapte, La Mole nu a mai fost un favorit oarecare. El a putut să-şi poarte sus capul, capul acesta care, viu sau mort, era hărăzit unui atît de dulce viitor.

Cu toate acestea, uneori fruntea-i grea se apleca spre pămînt, obrazul îi pălea şi gînduri apăsătoare săpau brazde între sprîncenele tînărului atît de vesel altădată,

atît de fericit acum!

XXVII
Mîna Domnului

HENRIC ÎI SPUSESE LA PLECARE doamnei de Sauve:

— Charlotte, bagă-te în pat, Fă-te că eşti rău bolnavă şi mîine, toată ziua, nu primi pe nimeni, orice s-ar întîmpla.

Charlotte îl ascultă, fără să înţeleagă însă de ce o sfătuise regele să procedeze astfel. Începuse să se obişnuiască însă cu excentricităţile lui, cum am zice noi azi, sau cu fanteziile lui, cum se spunea pe atunci.

De altfel, ştia că Henric ascunde în inima lui taine pe care nu le împărtăşea nimănui şi planuri pe care se temea să le mărturisească chiar şi în vis, aşa că-i împlinea toate voile, sigură că şi cele mai ciudate gînduri ale lui nu erau lipsite de un tîlc.

În aceeaşi seară i se plînse deci Dariolei că simte o greutate care o apasă pe creştet şi că are ameţeli.

Henric o sfătuise să spună că are aceste simptome.

A doua zi, se prefăcu că vrea să se dea jos din pat, clar abia atinse podeaua, că se şi plînse că nu se poate ţine pe picioare, şi se culcă iar.

Faptul că nu se simţea bine, lucru pe care ducele d'Alençon îl şi aflase de la Henric, fu prima veste care îi ajunse la urechi Caterinei, a doua zi, cînd întrebă cu un aer calm de ce doamna de Suave nu se află ca de odicei

prezentă la toaleta ei de dimineaţă.

— E bolnavă – răspunse doamna de Lorena, care se afla acolo.

— Bolnavă! repetă Caterina, fără ca vreun muşchi al feţei să arate cît de mult o interesa răspunsul. Bolnavă de lene!

— De loc, doamna – spuse principesa. Se plinge de o grozavă durere de cap şi de o slăbiciune care o face să nu se poată ţine pe picioare.

Caterina nu răspunse, dar, fără îndoială, ca să-şi ascundă bucuria, se întoarse spre fereastră şi zărindu-l pe Henric care trecea prin curte după ce terminase de vorbit cu de Mouy, se ridică să-l vadă mai bine şi, împinsă de acea conştiinţă care tresare totdeauna, deşi nevăzută, chiar în fundul inimilor celor mai înrăite şi criminale, zise:

— Nu ţi se pare – se adresă ea căpitanului gărzii – că fiul meu Henric e mai palid azi-dimineaţă ca de obicei?

Nu era aşa; Henric era foarte neliniştit, dar sănătos tun.

Încetul cu încetul, persoanele care luau parte de obicei la toaleta de dimineaţă a reginei plecară; trei sau patru curteni mai apropiaţi rămaseră; Caterina, neliniştită, le făcu şi lor semn să se retragă, pretextînd că vrea să rămînă singură.

După ce şi ultimul curtean ieşi, închise uşa în urma lui şi se îndreptă spre un dulap secret, ascuns înapoia unei tăblii de pe peretele camerei, împinse o uşiţă care alunecă pe un şănţuleţ al panoului şi din firidă scoase o carte, ale cărei file mototolite dovedeau cît de des era folosită.

Puse volumul pe masă, îl deschise cu ajutorul unui semn de carte, se sprijini în cot şi îşi propti capul în mînă.

— Asta-i! murmură ea, în timp ce citea. Dureri de cap, slăbiciune generală, dureri de ochi, inflamaţia cerului gurii. N-a fost însă vorba de dureri de cap şi slăbiciune... dar n-or să întîrzie nici celelalte semne.

Citi mai departe:

— Apoi inflamaţia se întinde asupra pieptului, stomacului, învăluie inima ca un cerc de foc şi face să plesnească creierul ca un trăsnet.

Caterina reciti totul în tăcere, apoi trecu mai departe, rostind cuvintele cu glas scăzut:

— Pentru febră, şase ore, pentru inflamaţia generală, douăsprezece ore, pentru gangrenă, pentru agonie, şase ore, în total treizeci şi şase de ore. Acum, să presupunem că absorbţia e mai lentă decît înghiţirea şi că în loc de treizeci şi şase de ore vor trece patruzeci, chiar patruzeci şi opt; da, patruzeci şi opt de ore trebuie să fie de ajuns. Dar el, Henric, cum se mai ţine pe picioare? Fiindcă e bărbat, fiindcă are o fire robustă, fiindcă o fi băut după ce a sărutat-o şi s-o fi şters pe buze după ce a băut.

Caterina aştepta ora prînzului cu nerăbdare. Henric lua masa cu regele. Veni şi el şi se văietă la rindul lui de junghiuri în creier, nu mîncă de loc şi plecă îndată după-masă, spunînd că deoarece veghease o parte din noaptea trecută, simţea mare nevoie să doarmă.

Caterina îi ascultă pînă departe paşii şovăitori şi puse să fie urmărit. I se raportă că regele Navarei luase drumul camerei doamnei de Sauve.

„Henric – îşi spuse Caterina – se va duce în seara asta să termine opera morţii pe care o întîmplare nenorocită a lăsat-o poate neterminată.”

Într-adevăr, regele Navarei intrase la doamna de Sauve, dar numai ca să-i spună să-şi continue jocul.

A doua zi el nu ieşi de loc toată dimineaţa din cameră şi nu apăru la masa regelui. Doamnei de Sauve se spunea ca-i merge din ce în ce mai rău, iar zvonul despre boala lui Henric, lansat chiar de Caterina, se răspîndea asemenea unor presimţiri pe care nimeni nu ştia să le explice, dar care se simt în aer.

Caterina se felicita: îl îndepărtase încă din ajun pe Ambroise Paré, trimiţîndu-l să îngrijească pe unul din valeţii ei preferaţi, bolnav la Saint-Germain.

Astfel că era nevoie ca la doamna de Sauve şi la Henric să fie chemat unul dintre oamenii ei; şi acesta nu va spune decît ce va voi ea să spună. Dacă, contra oricărei aşteptări, un alt doctor avea să fie chemat şi dacă zvonul despre otrăvire va alarma curtea, această curte unde mai circulaseră destule zvonuri asemănătoare, Caterina se bizuia pe bîrfelile despre gelozia Margaretei, pricinuită de aventurile soţului ei. Ne amintim că, pentru a face faţă oricărei eventualităţi, ea mai pomenise multe şi mărunte despre această gelozie, care izbucnise de mai multe ori şi vorbise despre ea chiar cu prilejul plimbării organizate la măceşul înflorit, cînd i se adresase fiicei ei în public: „Aşadar, eşti tare geloasă, Margareta?”

Aştepta deci acum, luîndu-şi un aer neştiutor, clipa în care uşa se va deschide şi un servitor, galben la faţă şi înspăimîntat, va intra strigînd: „Maiestatea sa regele Navarei e în agonie, iar doamna de Sauve a murit!”

Bătu ora patru după-amiază. Caterina îşi termina gustarea pe pervazul unde obişnuia să fărîmiţeze biscuiţi, aruncînd firimiturile cîtorva păsări rare pe care le hrănea chiar cu mîna ei. Cu toate că obrazul îi era, ca totdeauna, neclintit, ba mai mult: posomorit, inima începea să-i bată cu putere la cel mai mic zgomot.

Deodată, uşa se deschise.

— Doamnă – anunţă comandantul gărzii – regele Navarei e...

— Bolnav? îl întrerupse pe dată Caterina.

— Nu, doamnă, slavă Domnului! Maiestatea sa arată minunat.

— Atunci ce tot spui?

— Spun că regele Navarei e aici.

— Ce vrea de la mine?

— Îi aduce maiestăţii voastre o maimuţică mică, de un soi foarte rar.

În acea clipă, Henric intră, ţinînd în mînă un coş şi mîngîind o maimuţă culcată înăuntru.

Henric zîmbea pe cînd intra şi părea absorbit cu totul de farmecul micului animal pe care îl aducea.

Dar, oricît de preocupat părea, nu uită să arunce acea privire care lui îi era de ajuns ca să se orienteze în împrejurări grele. Cît despre Caterina, era tare palidă, de o paloare ce creştea treptat, pe măsură ce vedea că obrajii tînărului care se apropia sclipeau îmbujoraţi de sănătate.

Regina-mamă era copleşită de această lovitură.

Primi maşinal darul lui Henric, se tulbură şi îl complimentă pentru înfăţişarea-i înfloritoare, adăugînd:

— Sînt cu atît mai mulţumită să te văd atît de sănătos, fiule, cu cît auzisem spunîndu-se că ai fi bolnav şi îmi amintesc bine, te-ai plîns în faţa mea că nu te afli în apele tale; dar înţeleg acum, căutai doar un pretext ca să fii liber.

— Am fost, ce-i drept, foarte bolnav, doamnă – răspunse Henric – dar un leac din munţii noştri, pe care îl am de la mama, a vindecat această indispoziţie.

— Ah! Mi-l vei destăinui şi mie, nu-i aşa, Henric? îl rugă Caterina, surîzînd cu adevărat de data aceasta, dar cu o ironie ce nu putea fi ascunsă.

„Vreo contraotravă – îşi spuse în sinea ei – o să-i venim noi de hac şi ei; sau, mai bine, nu. Văzînd-o pe doamna de Sauve bolnavă, s-o fi pus în gardă. Într-adevăr, s-ar putea crede că Dumnezeu îşi ţine mîna deasupra capului acestui om.”

Caterina aşteptă cu nerăbdare seara, dar doamna de Sauve nu apăru. La joc, ceru, ştiri despre ea; i se răspunse că-i din ce în ce mai suferindă. Fu, de aceea, neliniştită toată seara, încît toţi se întrebau, îngrijoraţi, ce gînduri puteau zbuciuma trăsăturile de obicei atît de împietrite ale acestei femei.

Toată lumea plecă. Caterina se lăsă dezbrăcată şi culcată de doamnele ei, apoi cînd întreg Luvrul adormi, se sculă, îmbrăcă o rochie de casă lungă, neagră, luă o lampă, alese dintre toate cheile sale pe cea de la uşa

doamnei de Sauve şi urcă la doamna ei de onoare.

Prevăzuse oare Henric această vizită, avea treburi ce-l reţineau, se ascunsese undeva? Fapt e că tînăra femeie se afla singură.

Caterina deschise uşa cu grijă, străbătu anticamera, intră în salon, puse lampa pe o mobilă, căci o alta ardea în camera bolnavei, şi ca o umbră se strecură în dormitor.

Dariole, lungită într-un fotoliu mare, dormea lîngă patul stăpînei sale.

Acest pat era pe de-a-ntregul ascuns în dosul unor perdele.

Suflarea tinerei femei era atît de slabă, încît Caterina crezu o clipă că nu mai respiră.

În sfîrşit, auzi o respiraţie uşoară şi cu o bucurie răutăcioasă ridică perdeaua să vadă ea însăşi efectul groaznicei otrăvi, tresărind dinainte la gîndul că va vedea acea paloare lividă sau purpura mistuitoare a febrei mortale; dar în loc de toate acestea, liniştită, cu ochii acoperiţi de pleoapele ei albe, cu gura rumenă şi întredeschisă, cu obrazul uşor transpirat, sprijinit pe unul din braţe, îndoit graţios, în timp ce braţul celălalt, strălucitor, luminos, de culoarea fildeşului, se întindea pe damascul roşu-închis ce-i servea de învelitoare, tînăra femeie dormea zîmbitoare, căci fără îndoială vreun vis încîntător făcea să-i răsară pe buze zîmbetul şi pe obraz acea îmbujorare de mulţumire pe care nimic nu o tulbură. Caterina nu-şi putu stăpîni un strigăt de uimire, care o trezi pe Dariole pentru o clipă.

Regina-mamă se retrase iute înapoia perdelelor.

Dariole deschise ochii, apoi, doborîtă de somn, fără să caute în mintea-i ameţită de acea trezire bruscă pricina deşteptării sale, fata lăsă să-i cadă pleoapele grele şi adormi din nou.

Atunci Caterina ieşi de după perdele şi întorcîndu-şi privirea în altă parte a încăperii, zări pe o masă o garafă cu vin de Spania, fructe, prăjituri şi două pahare. Henric

cinase probabil la baroană, care, după cît se vedea, era la fel de sănătoasă ca şi el.

Atunci Caterina, ducîndu-se la măsuţa de toaletă a baroanei, luă de acolo cutiuţa de argint goală pe trei sferturi. Era aceeaşi sau cel puţin una întru totul asemănătoare cu cea pe care i-o trimisese Charlottei. Luă cu un ac o fărîmă de mărimea unei perle din conţinutul cutiuţei, se întoarse la dînsa în odaie şi i-o dădu maimuţei pe care Henric i-o dăruise chiar în seara aceea. Animalul, atras de aromă, o înghiţi cu poftă şi, încolăcindu-se în culcuşul său, adormi la loc.

— Cu numai jumătate din ce i-am dat ei să mănînce – spuse Caterina – cîinele meu Brutus a murit umflat într-un minut. Am fost trasă pe sfoară. René o fi autorul? René, nu-i cu putinţă! Atunci e Henric! O, fatalitate! E limpede: deoarece trebuie să domnească, nu poate muri. Dar poate că numai otrava e neputincioasă; o să încerc sabia şi-mi voi da seama.

Şi Caterina adormi, plămădind în gînd un nou plan care, fără îndoială, a doua zi se desăvîrşi, căci în ziua următoare îl chemă pe căpitanul gărzilor, îi înmînă o scrisoare. Îi porunci să o ducă el însuşi la adresă şi să nu o încredinţeze decît în mîinile aceluia căruia îi era adresată.

Era adresată lui Louviers de Maurevel, căpitanul puşcaşilor regelui, din strada Cerisaie, lîngă Arsenal.

XXVIII
Scrisoare din Roma

SE SCURSESERĂ CÎTEVA ZILE DE la evenimentele pe care tocmai le-am povestit, cînd într-o dimineaţă, o litieră însoţită de mai mulţi gentilomi, care purtau culorile domnului de Guise, intră în Luvru; reginei Navarei i se anunţă că doamna ducesă de Nevers roagă să i se facă cinstea de a fi primită.

Margareta avea la ea în vizită pe doamna de Sauve, care ieşea din casa ei pentru prima oară de cînd cu pretinsa boală. Aflase că regina se arătase faţă de soţul ei foarte neliniştită cu privire la sănătatea ei, care timp de o săptămînă fusese obiectul discuţiilor de la curte, şi venise să-i mulţumească.

Margareta o felicită pentru convalescenţă şi pentru norocul că scăpase de acea boală subită şi ciudată, a cărei gravitate nu putea să-i scape ei, o principesă a Franţei.

— Sper – o întrebă Margareta – că nu veţi lipsi de la această mare vînătoare, care a mai fost aminată o dată şi care va avea loc negreşit mîine? Pentru anotimpul iernii, vremea este plăcută. Soarele a înmuiat pămîntul şi toţi vînătorii noştri susţin că vom avea o zi foarte prielnică.

— Da, doamnă – răspunse baroana – dar nu ştiu dacă voi fi îndeajuns de în putere.

— Ei – continuă Margareta – îţi vei da osteneala, şi apoi, cum eu sînt o războinică, i-am îngăduit regelui să dispună cum îi va fi pe plac de un căluţ de Béarn, pe care trebuia să-l încalec eu, dar care dumitale ţi se va potrivi de minune. Nu ai auzit încă nimic despre asta?

— Ba da, doamnă, dar nu ştiam că acest căluţ era menit onoarei de a fi oferit maiestăţii voastre; altminteri nu l-aş fi primit.

— Din mîndrie, baroană?

— Nu, doamnă, dimpotrivă, din modestie.

— Atunci vii, nu-i aşa?

— Maiestatea voastră mă copleşeşte cu atîta cinste! Voi veni, dacă-mi porunciţi.

În acea clipă fu anunţată doamna ducesă de Nevers. La auzul acestui nume, Margareta lăsă să-i scape un gest care dovedea o atît de mare bucurie, încît baroana înţelese că cele două femei aveau de vorbit împreună şi se ridică pentru a se retrage.

— Pe mîine, dar – spuse Margareta.

— Pe mîine, doamnă.

— Să nu uit! Ştii, baroană – urmă Margareta, făcîndu-i în acelaşi timp semn cu mîna că e liberă să plece – în societate, bineînţeles că nu te pot suferi, pentru că sînt groaznic de geloasă...

— Dar între noi? întrebă doamna de Sauve.

— Oh, între noi, nu numai că te iert, dar îţi sînt şi recunoscătoare!

— Atunci maiestatea voastră îmi va da voie...

Margareta îi întinse mîna, baroana i-o sărută cu respect, făcu o plecăciune adîncă şi ieşi.

În timp ce doamna Sauve sărea pe scară ca o căprioară scăpată din ţarc, doamna de Nevers schimbă cu Margareta cîteva cuvinte ceremonioase, care dădură timp gentilomilor ce o însoţiseră să se retragă.

— Gillonne – strigă Margareta, cînd uşa se închise în urma ultimului gentilom – ai grijă să nu ne tulbure nimeni!

— Da – spuse ducesa – căci avem de vorbit lucruri foarte importante. Şi zicînd acestea, se lăsă în voie într-unui din fotolii, sigură că nimeni nu va tulbura intimitatea ce se stabilise între ea şi regina Navarei, şi se aşează cît mai la largul er, aproape de foc.

— Ei bine – zise Margareta zîmbind – ce mai face vestitul nostru ucigaş de inimi?

— Scumpă regină – începu ducesa – pe legea mea că e o făptură mitologică. Are spirit ca nimeni altul şi un haz nesecat. Trînteşte cîte una că şi pe sfîntul din icoană l-ar face să se prăpădească de rîs. În schimb, e cel mai cumplit păgîn care s-a îmbrăcat vreodată în piele de catolic! Mor după el! Dar ţie cum îţi merge cu Apolo al tău?

— Vai!

— Oh, oh, acest suspin mă sperie, scumpă regină! E cumva prea respectuos, sau prea sentimental drăgălaşul de La Mole? Asta, trebuie să ţi-o mărturisesc, ar însemna că e tocmai pe dos decît prietenul lui, Coconnas.

— Ba nu, îşi are şi el ale lui – răspunse Margareta – oftatul e doar în ce mă priveşte pe mine.

— Atunci... ce trebuie să înţeleg?

— Înţelege, scumpă ducesă, doar atît: mă tem foarte mult că îl iubesc de-a binelea.

— Într-adevăr?

— Pe cuvîntul meu!

— Oh, cu atît mai bine! Ce viaţă fericită o să ducem! strigă Henriette. Visul meu era să iubesc puţin, al tău să iubeşti mult. O, scumpa şi atotştiutoarea mea regină, ce plăcut e să-ţi odihneşti mintea cu ajutorul inimii, nu-i aşa? Şi-apoi, după nebunie, să zîmbeşti! Ah, Margareta, presimt că anul care vine va fi un an fericit!

— Crezi? o întrebă Margareta. Eu, dimpotrivă, nu ştiu de ce, le văd pe toate în negru. Toată această politică mă preocupă îngrozitor. Ah, să nu uit, află, te rog, dacă Anni-bal al tău e chiar atît de credincios fratelui meu după cum

pare.... Caută să ştii, e foarte important.

— El să creadă în cineva sau în ceva?! Se vede că nu-l cunoşti ca mine! Nu cred că poate fi vreodată credincios altcuiva decît propriei lui ambiţii. Şi numai ei. Eh, dacă fratele tău se pricepe să-i facă făgăduieli frumoase, atunci e bine: Coconnas îi va fi credincios lui; dar fratele tău să ia seama că oricît e el de prinţ al Franţei, dacă nu-şi ţine făgăduielile, pe legea mea, e mai bine atunci să se păzească dinainte î

— Zău?

— Aşa cum îţi spun. Ce mai. Încoace-ncolo, Margareta, sînt clipe cînd tigrul acesta, pe care l-am îmblînzit, îmi inspiră şi mie groază. Mai ieri îi spuneam: „Annibal, ia seama, să nu mă înşeli, căci dacă mă înşeli...” Şi o spuneam cu ochii mei de smarald, care i-au inspirat lui Ronsard versurile:

Ochii doamnei de Nevers,
Cu verzi scînteieri,
De sub blondele ei pleoape,
Lasă fulgere să-i scape.
Cîte n-ar aprinde-n seri
Douăzeci de lupiteri,
Răscolind furtuni de ape...

— Si?

— Şi credeam că-mi va răspunde: „Eu să te înşel! Eu, niciodată!” etc., etc... Şi ştii ce mi-a răspuns?

— Nu.

— Ei bine, uite, ca să-ţi dai seama şi tu ce fel de om e: „Dar dacă şi tu, mi-a răspuns, ai să mă înşeli, aşa prinţesă cum eşti...” Şi rostind cuvintele astea, mă ameninţă nu numai cu ochii, ci şi cu un deget uscat şi ascuţit, care avea o unghie tăiată ca o lamă de suliţă, pe care aproape că mi l-a vîrît pînă sub nas. În clipa aceea, sărmana mea regină, îţi mărturisesc, avea o mutră atît de puţin blinda,

că m-am înfiorat şi tu ştii că pe mine nu mă apucă uşor tremurul.

— Să te ameninţe pe tine, Henriette! A îndrăznit?

— Ei, drăcia dracului! Şi eu îl ameninţasem. Şi, la urma urmei, avea dreptate. Aşa că vezi, credincios-credincios, dar pînă la un punct, sau mai bine zis, pînă la un punct foarte nesigur.

— Atunci, o să mai vedem noi – se resemnă Margareta visătoare, – îi voi vorbi lui La Mole. Altceva n-aveai să-mi spui?

— Ba da, ceva foarte interesant, pentru care am şi venit. Dar ce vrei? Tu mi-ai destăinuit lucruri şi mai interesante. Am primit noutăţi.

— De la Roma?

— Da, un curier al soţului meu.

— Ei! E vorba de chestiunea cu Polonia?

— Da, merge de minune şi probabil că peste puţine zile ai să te descotoroseşti de fratele tău de Anjou.

— Deci, papa a ratificat alegerea lui?

— Da, draga mea.

— Şi tu nu-mi spui nimic! îi strigă Margareta – hai, hai, spune-mi amănunte!

— Oh, pe legea mea, nu ştiu nimic mai mult decît ţi-am spus. De altminteri, stai, îţi voi da scrisoarea domnului de Nevers. Uite, iat-o! Oh, ba nu, nu, astea sînt versuri de-ale lui Annibal, nişte versuri îngrozitoare, draga mea Margareta, el nu poate face decît de-astea î Ah, uite, am găsit-o! Ba nu, nu-i nici asta; e o scrisoare a mea pe care am adus-o ca tu să i-o trimiţi lui prin La Mole. Ah, în sfîrşit, uite-o, poftim, scrisoarea cu pricina!

Şi doamna de Nevers îi întinse reginei scrisoarea.

Margareta o desfăcu repede şi o citi: într-adevăr, nu spunea nimic altceva decît ceea ce aflase din gura prietenei sale.

— Cum ai primit scrisoarea?

— Printr-un curier al soţului meu, care avea porunca să

treacă pe la palatul de Guise înainte să ajungă la Luvru, şi să-mi dea mie scrisoarea, înainte să-i ducă regelui pe a lui. Ştiam cîtă însemnătate acordă regina mea acestei veşti şi i-am scris domnului de Nevers, rugîndu-l să rînduiască lucrurile astfel. Vezi dar că el m-a ascultat. Nu seamănă monstrului de Coconnas. Acum, în tot Parisul numai regele, tu şi cu mine cunoaştem această veste; firește, numai dacă omul care-l urmărise pe curierul nostru....

— Ce om?

— Ah, groaznică meserie! închipuie-ţi că acest curier a sosit cum nu se poate mai obosit, aproape frînt şi plin de praf, căci a alergat şapte zile, zi şi noapte, fără să se oprească o clipă.

— Dar despre ce om îmi vorbeai?

— Ai răbdare. Urmărit tot timpul de un om cu înfăţişarea sălbatică, care îşi schimba caii o dată cu el şi alerga la fel de iute ca şi el; pe tot parcursul celor patru sute de leghe, curierul nostru s-a aşteptat mereu la un glonţ de pistol în şale. Au sosit amîndoi în acelaşi timp la bariera Saint-Marcel. Au coborît amîndoi în galop strada Mouffetard, au străbătut amîndoi insula Cité. De la capul podului Notre-Dame, curierul nostru a luat-o la dreapta, în timp ce celălalt o apuca la stînga, prin piaţa Châtelet şi se pierdea iute, pe lîngă cheiurile de lîngă Luvru, de parc-ar fi fost un glonţ scăpat din puşcă.

— Mulţumesc, buna mea Henriette, îţi mulţumesc! strigă Margareta. Aveai dreptate, interesante veşti! Dar pentru cine o fi fost celălalt curier? Am să aflu eu. Dar acum, lasă-mă! Pe deseară, în strada Tizon, nu-i aşa? Iar mîine, la vînătoare, şi mai ales nu uita să iei un cal nărăvaş şi încăpăţînat, care, apucînd-o razna, să ne ajute să rămînem singure. Am să-ţi spun deseară ce trebuie să încerci să afli de la Coconnas al tău.

— Să nu uiţi ce te-am rugat cu scrisoarea – spuse doamna de Nevers rîzînd.

— Nu, nu, fii pe pace, o va avea la timp!

De îndată ce doamna de Nevers ieşi, Margareta trimise după Henric, care sosi neîntîrziat şi căruia îi înmînă scrisoarea ducesei de Nevers.

— Oh, oh! făcu el.

Apoi Margareta îi istorisi păţania celor doi curieri.

— Într-adevăr – mărturisi Henric – l-am văzut intrînd la Luvru.

— Era poate pentru regina-mamă?

— Nu, de loc, sînt sigur, căci am ieşit ca din întîmplare pe coridor şi n-am văzut pe nimeni trecînd.

— Atunci – se uită Margareta la soţul ei – trebuie să fi fost...

— Pentru fratele dumitale, ducele d'Alençon, nu-i aşa?

— Dar, cum putem şti?

— Nu s-ar putea – întrebă Henric nepăsător – să trimiţi după unul din cei doi gentilomi şi să afli prin el...

— Ai dreptate, sire! recunoscu Margareta, simţindu-se cu cugetul împăcat la propunerea lui Henric. O s-o trimit pe Gillonne să-l caute pe domnul de La Mole... Gillonne! Gillonne!

Fata se ivi.

— Trebuie să vorbesc imediat cu domnul de La Mole – îi zise regina. Încearcă să dai de el şi pofteşte-l aici.

Gillonne se retrase. Henric se aşeză la o masă pe care se afla o carte germană cu gravuri de Albert Durer, pe care începu să le examineze cu o atît de mare atenţie, încît, atunci cînd La Mole sosi, păru că nu-l aude şi nici nu-şi ridică măcar capul.

La rîndul său, tînărul, văzîndu-l pe rege la Margareta, rămase în pragul camerei, mut de uimire şi pălind de îngrijorare.

Regina se îndreptă spre el.

— Domnule de La Mole – întrebă ea – ai putea să-mi spui cine e azi de gardă la domnul d'Alençon?

— Coconnas, doamnă... – răspunse La Mole.

— Încearcă atunci să afli ele la el dacă a introdus la stăpînul lui un om plin de noroi, care părea să fi făcut un drum lung călare.

— Ah, doamnă, mă tem că nu-mi va mărturisi. De cîteva zile e tare închis.

— Ce spui! Dar cred că dacă-i dai acest bilet, îţi va rămîne dator cu ceva.

— Din partea ducesei!... Oh, cu scrisorica asta, fireşte, voi încerca!

— Adaugă-i – şopti Margareta – că bileţelul pe care ţi-l încredinţez îi va deschide astă-seară poarta unei case pe care o ştii.

— Şi eu, doamnă – întrebă şoptit La Mole – eu... cum voi intra?

— Îţi vei rosti numele şi asta va fi de ajuns.

— Daţi-mi, daţi-mi biletul! se însufleţi La Mole, fremătînd de dragoste. Am să izbutesc, pe răspunderea mea!

Şi plecă.

— Mîine vom afla dacă ducele d'Alençon ştie ceva despre chestiunea cu Polonia – spuse calm Margareta, întorcîndu-se spre soţul ei.

— Acest domn de La Mole e cu adevărat un servitor plin de zel – încuviinţă bearnezul, cu un zîmbet de care numai el era în stare – şi, pe sfînta liturghie, am să-l răsplătesc!

XXIX
Plecarea

CÎND A DOUA ZI, SOARELE roşu dar fără raze, aşa cum se arată el de obicei în zilele senine de iarnă, răsări de după dealurile Parisului, în curtea Luvrului, încă de cu două ceasuri mai înainte era mare forfotă.

Un minunat cal berber, nervos şi zvelt, cu nişte picioare de cerb, pe care vinele se încrucişau ca firele unei plase, lovind din copite, cu urechile ciulite şi scoţînd foc pe nări, îl aştepta în curte pe Carol al IX-lea; dar calul era mai puţin nerăbdător decît stăpînul său, pe care Caterina îl oprise tocmai din drum ca să-i vorbească, spunea ea, despre ceva foarte important.

Erau amîndoi în galeria de sticlă; Caterina, rece, palidă şi împietrită ca totdeauna, Carol al IX-lea fremătînd, mîncîndu-şi unghiile şi biciuindu-şi cîinii lui favoriţi, îmbrăcaţi în zale, ca să nu-i poată ajunge colţii misterţului pe care trebuiau să-l înfrunte.

Pe pieptul lor era cusută o mică stemă, aproape la fel cu cea de pe pieptul pajilor, care nu o dată îi invidiaseră pentru privilegiile lor de preafericiţii favoriţi regali.

— Ia bine seama, Carol – îi spuse Caterina – nimeni în afară de tine şi de mine nu ştie de apropiata sosire a polonezilor, şi cu toate astea, să mă ierte Dumnezeu, dar

regele Navarei se poartă de parc-ar şti. Cu toată renegarea lui, în care de altfel eu nu am crezut niciodată, are legături cu hughenoţii. Ai observat de cîteva zile încoace cît de des iese? Are bani, el, care n-a avut niciodată; cumpără cai, arme, şi în zilele ploioase face exerciţii de scrimă de dimineaţa pînă seara.

— Dar, pentru Dumnezeu, mamă – făcu Carol al IX-lea cu nerăbdare – dumneata crezi că are de gînd să mă omoare pe mine sau pe fratele meu de Anjou? Dacă-i aşa, îi vor mai trebui cîteva lecţii încă, deoarece chiar ieri i-am crestat cu floreta unsprezece butoniere pe vesta care nu avea totuşi decît şase. Cît despre fratele meu de Anjou, ştii şi dumneata că el e încă şi mai îndemînatic decît mine, sau cel puţin ca şi mine, după cum susţine chiar el.

— Ascultă-mă odată* Carol – reluă Caterina – şi nu mai lua în glumă lucrurile pe care ţi le spune mama dumitale! Vor sosi ambasadorii şi ai să vezi! Odată sosiţi la Paris, Henric va face tot ce-i va sta în putinţă ca să le atragă atenţia asupra lui. Te ia pe departe, e şiret, ca să nu mai vorbim şi de nevastă-sa, care, nu pot înţelege de ce, îl ajută. Ai să vezi că o să înceapă să pălăvrăgească cu ei latineşte, greceşte, ungureşte şi mai ştiu eu ce! Oh! Îţi spun eu, Carol, şi ştii că nu mă înşel niciodată! Ascultă ce-ţi spun, în mintea lor coace ceva.

În clipa aceea se auziră bătăile ceasului şi Carol al IX-lea, numărîndu-le, nu mai fu atent la ce-i spunea maică-sa.

— Pe viaţa mea, e şapte! strigă el. O oră dusul, o să se facă opt; o oră pînă ajungem la locul de întîlnire şi pornim hăitaşii, n-o să putem începe vînătoarea decît la nouă. Într-adevăr, mamă, mă faci să-mi pierd timpul! Jos, Risquetout!... Pe viaţa-mea, jos odată, banditule!

Şi o plesnitură zdravănă de curea peste şalele cîinelui îi smulse un scheunat de durere bietului animal, mirat că primeşte în schimbul guduratului o lovitură.

— Carol – reluă Caterina – ascultă-mă dar, pentru

numele lui Dumnezeu, şi nu te juca aşa cu norocul tău şi al Franţei! Vînătoarea, vînătoarea, vînătoarea, numai asta ştii... Lasă, vei avea tot timpul să şi vînezi, după ce-ai să-ţi îndeplineşti îndatoririle tale de rege.

— Haide odată, mamă! păli Carol de nerăbdare. Spune repede ce ai de spus, fiindcă încep să fierb! Sînt zile cînd nu te înţeleg de loc.

Şi se opri locului, lovindu-se cu biciul peste cizmă.

Caterina socoti că a sosit clipa potrivită pe care nu trebuie s-o scape.

— Fiule – îi vorbi – avem dovada că domnul de Mouy s-a întors la Paris. Domnul de Maurevel, pe care tu îl cunoşti bine, l-a văzut. De Mouy nu putea veni decît pentru regele Navarei. Atît e destul, cred, ca să fie mai suspect ca niciodată!

— Haide, iată-te iar pe urmele bietului Henriot. Vrei să mă faci să-l omor, nu-i aşa?

— Oh, nu!

— Să-l exilez? Dar nu înţelegi că exilat va fi mult mai de temut decît ar putea fi aici, la Luvru, sub ochii noştri, unde nu poate face nimic fără ca noi să şi aflăm?

— De aceea nici nu vreau să-l exilezi.

— Ce vrei atunci? Spune repede!

— Vreau să fie ţinut la loc sigur, cît timp ne vor fi oaspeţi polonezii, ţinut de pildă la Bastilia.

— Eh, pe legea mea că nu! strigă Carol al IX-lea. Avem de vînat azi-dimineaţă mistreţul şi Henriot e dintre cei mai bun hăitaşi ai mei. Fără el, vînătoarea e ratată. Pe bunul Dumnezeu, mamă, nu te gîndeşti decît să-mi faci necazuri!

— O-o, dragul meu, dar nu spun că neapărat azi-dimineaţă! Trimişii Poloniei nu sosesc decît mîine sau poimîine, aşa că putem să-l arestăm după vînătoare, deseară, la noapte...

— Asta e cu totul altceva. Bine. O să mai vorbim, vom vedea, nu spun nu, după vînătoare. Adio! Haidem! Aici,

Risquetout! îmi faci şi tu mutre?

— Carol – îl opri Caterina, luîndu-l de braţ şi riscînd furia care putea izbucni din pricina acelei noi întîrzieri – cred că ar fi mai bine, cu toate că nu-l vom pune în aplicare decît deseară, sau la noapte, să semnezi chiar acum actul de acuzare.

— Să semnez, să scriu un ordin, să caut sigiliul, cînd sînt aşteptat la vînătoare, eu, care nu mă las aşteptat niciodată? La dracu, e prea de tot!

— De loc, mi-eşti prea drag ca să te fac să întîrzii; am avut eu grijă de toate, intră acolo, la mine, poftim!

Şi Caterina, sprintenă ca la douăzeci de ani, împinse o uşă care dădea în camera ei de lucru, îi arătă regelui o călimară, un pergament, sigiliul şi o luminare aprinsă.

Regele luă pergamentul şi-l parcurse iute.

„Ordin, etc., etc., de a fi arestat şi dus la Bastilia fratele nostru Henric de Navara.”

— Bun, s-a făcut! şi semnă dintr-un condei. Adio, mamă!

Apoi ieşi în goană din odaie, urmat de cîini, vesel că a scăpat atît de uşor de Caterina.

Carol al IX-lea era aşteptat cu nerăbdare şi, cum i se cunoştea punctualitatea cînd era vorba de vînătoare, fiecare se mira de această întîrziere.

Aşa că atunci cînd se ivi, vînătorii îl întîmpinară cu strigătele lor ele bună primire, hăitaşii cu goarnele, caii prin nechezături şi cîinii lătrînd. Toată acea larmă, întreaga zarvă stîrnită avu darul să-i împurpureze obrajii săi palizi, inima îi tresăltă şi, pentru o clipă, Carol se simţi tînăr şi fericit.

Regele de-abia avu timp să salute strălucita societate adunată în curte; făcu un semn din cap către ducele d'Alençon, un altul cu mîna Margaretei, sora sa, trecu prin faţa lui Henric, părînd că nu-l vede şi se zvîrli în şaua calului său de Barbaria, care se frămînta neliniştit sub el. După trei sau patru struniri, calul înţelese cu ce călăreţ

are de-a face şi se domoli.

Îndată goarnele izbucniră-din nou şi regele ieşi din Luvru, urmat de ducele d'Alençon, de regele Navarei, de Margareta, de doamnele de Nevers, de Sauve, de Tavannes şi de curtenii cei mai aleşi.

De prisos a mai aminti că La Mole şi Coconnas nu lipseau nici ei.

Cît despre ducele de Anjou, el se afla de trei luni la asediul cetăţii La Rochelle.

În timpul cît fusese aşteptat regele, Henric venise să-şi salute soţia, care, răspunzînd complimentelor sale, strecură la ureche:

— Curierul sosit aseară a fost introdus chiar de domnul de Coconnas la ducele d'Alençon, cu trei sferturi de oră înainte ca trimisul ducelui de Nevers să intre la rege.

— Atunci ştie tot – constată Henric.

— Trebuie să ştie – răspunse Margareta – de altfel aruncă-ţi privirea spre el şi vezi cum, cu toată obişnuita-i stăpînire de sine, ochii îi strălucesc.

— Pe întreg iadul – murmură bearnezul – el vînează azi trei prăzi: Franţa, Polonia şi Navara, fără să mai punem la socoteală mistreţul!

Îşi salută din nou soţia, se întoarse la locul lui şi chemîndu-şi unul din oamenii săi, de fel din Beam, ai cărui strămoşi slujiseră strămoşilor lui mai bine de un veac, şi pe care îl folosea ca mesager în treburile sale de inimă, îi spuse:

— Orthon, ia cheia asta şi du-o vărului doamnei de Sauve, pe care îl cunoşti, acela care locuieşte la iubita lui, în colţul străzii Quatre-Fils; îi vei spune că verişoara sa doreşte să-i vorbească astă-seară; să intre în camera mea şi dacă nu-s acolo, să mă aştepte, iar dacă eu întîrzii, să se întindă pe patul meu şi de asemenea să mă aştepte.

— Nu trebuie să aduc vreun răspuns, sire?

— Nici unul, ci să-mi spui numai dacă l-ai găsit. Îi dai cheia doar lui în mînă, înţelegi?

— Da, sire.

— Aşteaptă dar, nu de-aici ai să pleci; găgăuţă! înainte de ieşirea din Paris, te chem eu ca şi cum ar trebui să strîngi chinga calului; astfel vei rămîne în urmă ca din întîmplare, vei alerga să-ţi îndeplineşti misiunea şi ne regăseşti la Bondy.

Valetul făcu semn că a priceput şi se îndepărtă.

Porniră din strada Saint-Honoré, trecură prin Saint-Denis, apoi fură la periferia oraşului; ajunşi în strada Saint-Laurent, calul regelui Navarei se deschingă. Orthon alergă la el şi totul se petrecu după cum se înţelesese cu stăpînul său, care ajunse alaiul regal în strada Récollets, în vreme ce credinciosul său slujitor se îndreptă către strada du Temple.

Cînd Henric îl ajunse pe rege, Carol tocmai se întreţinea cu ducele d'Alençon despre lucruri grozav de interesante în legătură cu timpul, cu vîrsta mistreţului hăituit, care era un singuratic, în sfîrşit despre locul unde îşi făcuse animalul vizuina. Încît nici nu-l zări sau se prefăcu a nu-l fi zărit pe Henric. care rămăsese o clipă în urmă.

Între timp, Margareta observa de departe ţinuta fiecăruia şi crezu că desluşeşte în ochii fratelui ei o anumită încurcătură ori de cîte ori îşi pironea privirile asupra lui Henric. Doamna de Nevers era de o veselie nebună, căci Coconnas, straşnic de bucuros în acea zi, făcea o sută de giumbuşlucuri în juru-i, pentru a stîrni rîsul doamnelor.

Cît despre La Mole, acesta şi găsise de două ori prilejul să sărute vălul alb cu ciucuri aurii al Margaretei, fără ca gestul său. Întreprins cu obişnuita îndemînare a îndrăgostiţilor, să atragă atenţia „a mai mult de trei-patru persoane.

Sosiră la Bondy pe la opt şi un sfert. Prima grijă a lui Carol fu să afle dacă se ştia unde e mistreţul.

Fiara era în vizuina ei şi gonaşul care o silise să se vîre acolo răspundea de ea.

Se pregătise o gustare. Regele bău un pahar de vin

unguresc. Carol al IX-lea pofti doamnele să se aşeze la masă şi. tare nerăbdător, trecu să viziteze cuştile de cîini şi coteţele, cerînd să nu i se deshame calul, dat fiind – spunea el – că nu călărise niciodată pe vreun altul mai bun şi mai vînjos.

În timp ce regele îşi făcea inspecţia, sosi ducele de Guise. Era înarmat mai mult pentru război decît pentru vînătoare şi douăzeci ori treizeci de gentilomi, echipaţi la fel cu el, îl întovărăşeau. Întrebă grabnic unde se află regele, merse să-l întîlnească şi se întoarseră vorbind între ei.

Exact la ora nouă, regele dădu chiar el semnalul de pornire şi, fiecare încălecînd, o luă spre locul de întîlnire.

Henric găsi pe drum prilejul să se mai apropie încă o dată de soţia lui.

— Ei, ia spune-mi – o întrebă – ai cumva vreo noutate?

— Nimic, decît că fratele meu Carol se uită la tine cam ciudat.

— Am băgat şi eu de seamă – răspunse Henric.

— Şi ţi-ai luat toate măsurile de precauţie?

— Am trupul înzăuat, iar la şold un cuţit de vînătoare spaniol, ascuţit ca un brici, cu vîrful cum e acul; cu el pot străpunge pînă şi un bănuţ.

— Atunci – spuse Margareta – Dumnezeu cu noi!

Gonaşul din fruntea alaiului făcu un semn: ajunseseră la vizuină.

XXX
Maurevel

În vreme ce tot acest tineret, cel puţin în aparenţă vesel şi nepăsător, se răspîndea ca un vîrtej aurit pe drumul dinspre Bondy, Caterina, înfăşurînd preţiosul pergament pe care regele îşi aşternuse semnătura, făcu să fie introdus în camera ei de lucru omul căruia căpitanul gărzilor îi dusese, cu cîteva zile mai înainte, o scrisoare în strada Cerisaie din cartierul Arsenal.

Un bandaj mare, negru, ca o legătură mortuară, acoperea unul din ochii acestui om, lăsîndu-i descoperit doar celălalt ochi şi dînd la iveală, dintre pomeţii lui ieşiţi, un nas încovoiat ca un cioc de uliu, în timp ce o barbă cenuşie îi acoperea partea de jos a obrazului. Era înveşmîntat cu o mantie lungă şi groasă, sub care se ghicea un arsenal întreg. Afară de asta, purta într-o parte, cu toate că aşa ceva nu sta în obiceiul oamenilor chemaţi la curte, o sabie lungă de campanie, o sabie lată şi cu tăiş în amîndouă părţile. Una din mîini şi-o ţinea ascunsă, nedezlipindu-şi-o – pe sub manta – de minerul unui pumnal lung.

— Ah, iată-te, domnule! – exclamă regina, aşezîndu-se. Ştii că ţi-am promis, după noaptea sfîntului Bartolomeu, cînd ne-ai adus servicii atît de însemnate, să nu te las fără ocupaţie. Prilejul s-a ivit, sau, mai bine zis nu, eu l-am făcut să se ivească. Mulţumeşte-mi, dar.

— Doamnă, cu umilinţă mulţumesc maiestăţii voastre – răspunse omul cu bandaj negru, nu fără o josnică şi totodată obraznică rezervă.

— Un prilej rar, domnule, cum nu-ţi va mai fi dat de un al doilea în viaţa dumitale; deci, foloseşte-te de el.

— Aştept, doamnă; introducerea doar mă face să mă tem...

— Ca nu cumva prilejul să nu fie violent? Nu-s oare de acest fel treburile pe care le caută cei lacomi să se ridice? Ocazia pe care ţi-o ofer ar stîrni pizma unor de Tavannes şi chiar unor de Guise.

— Ah, doamnă – reluă omul – vă rog să mă credeţi că oricare ar fi, sînt la ordinele maiestăţii voastre.

— Atunci, citeşte – îi întinse Caterina pergamentul.

Omul îl parcurse şi păli.

— Cum – strigă el – un ordin de arestare a regelui Navarei!

— Desigur! Ce-i atît de nemaipomenit în asta?

— Un rege, doamnă! Cu adevărat, mă îndoiesc, mă tem că nu-s un destul de vrednic gentilom pentru asta.

— Încrederea mea te face primul dintre gentilomii curţii, domnule de Maurevel – spuse Caterina.

— Mulţumesc maiestăţii voastre – vorbi asasinul, atît de emoţionat, încît părea că şovăie.

— Nu vei refuza să-mi dai ascultare, deci?

— Dacă maiestatea voastră porunceşte, nu e de datoria mea?

— Da, poruncesc!

— Atunci mă voi supune.

— Şi cum vei proceda?

— Nu ştiu prea bine, doamnă, aş dori să fiu povăţuit de maiestatea voastră.

— Ţi-e teamă de gălăgie?

— Mărturisesc.

— Ia doisprezece oameni siguri, chiar mai mulţi, dacă e nevoie.

— înţeleg; fără îndoială că maiestatea voastră îmi dă voie să iau toate măsurile, şi-i sînt recunoscător; dar unde-l vom aresta pe regele Navarei?

— Unde ţi-ar fi mai pe plac, să-l arestezi?

— Dacă s-ar putea, într-un loc care, fiind important, să mă pună la adăpost.

— Da, înţeleg, vreun palat regal; ce-ai spune de Luvru, bunăoară?

— Oh, dacă maiestatea voastră mi-ar îngădui, ar fi pentru mine o mare favoare!

— Îl vei aresta deci la Luvru.

— Şi-n ce parte a Luvrului?

— Chiar în camera sa.

Maurevel se înclină.

— Dar, doamnă, cînd anume?

— Astă-seară sau, mai curînd la noapte.

— Bine, doamnă. Maiestatea voastră să binevoiască a mă lămuri asupra unui singur lucru.

— Anume?

— Despre onorurile datorate rangului său.

— Onoruri! Rang se încruntă Caterina. Dar nu ştii, domnule, că regele Franţei nu datorează onoruri nimănui în regatul său şi că nu recunoaşte pe nimeni de un rang egal cu el?

Maurevel făcu a doua reverenţă.

— Totuşi, voi insista asupra acestui amănunt, doamnă – spuse el – dacă-mi dă voie maiestatea voastră.

— Vorbeşte, domnule!

— Dacă regele Navarei ar contesta autenticitatea acestui ordin, ceea ce nu-i probabil, dar, în sfîrşit!

— Ba dimpotrivă, domnule, e sigur.

— Că o va contesta?

— Fără îndoială.

— Şi, prin urmare, că nu va voi să se supună?

— Fireşte.

— Şi că va rezista?

— Probabil.

— La dracu! izbucni Maurevel. Atunci...

— Atunci? îl înfruntă cu privirea ei fixă Caterina.

— Dacă se împotriveşte, ce trebuie să fac?

— Ce faci cînd eşti însărcinat cu o poruncă a regelui, adică atunci cînd îl reprezinţi pe rege şi cineva ţi se împotriveşte, domnule de Maurevel?

— Dar, doamnă – răspunse zbirul – cînd sînt cinstit cu o astfel de poruncă şi porunca priveşte pe un gentilom oarecare, îl omor.

— Ţi-am mai spus, domnule – reluă Caterina – şi cred că nu a trecut de atunci atîta vreme încît să fi uitata că regele Franţei nu recunoaşte nici un privilegiu nimănui în regatul său; asta înseamnă că regele Franţei e singurul rege şi faţă de el chiar cei mari nu-s altceva decît simpli gentilomi.

— Oh, oh! spuse el. Să-l omor pe regele Navarei?

— Dar cine-ţi spune să-l omori? Unde-i ordinul de omorîre? Regele vrea ca el să fie dus la Bastilia şi doar atît e scris în ordin. Să se lase arestat, şi e foarte bine, deoarece nu se va lăsa arestat, deoarece se va împotrivi, deoarece va încerca să te omoare...

Maurevel păli.

— O să te aperi – continuă Caterina – nu se poate cere unui viteaz ca dumneata să se lase omorît fără să se apere, şi apărîndu-te, ce Vrei, se întîmplă multe! Mă înţelegi, nu-i aşa?

— Da, doamnă; totuşi...

— Atunci, vrei ca după cuvintele: Ordin de arestare, să scriu cu mîna mea – Mort sau viu?

— Mărturisesc, doamnă, că-n felul acesta n-as mai avea scrupule...

— Iată, o fac, deoarece crezi că nu poţi altfel îndeplini însărcinarea.

Şi ridicînd din umeri, desfăşură sulul cu o mînă, scriind cu cealaltă pe pergament: Mort sau viu.

— Iată – zise ea – găseşti ordinul destul de bine întocmit acum?

— Da, doamnă – răspunse Maurevel – aş ruga doar pe maiestatea voastră să lase pe seama mea felul în care-l voi aduce la îndeplinire.

— Asta, întrucît ceea ce propusesem eu îl face anevoie de îndeplinit?

— Maiestatea voastră spunea să iau doisprezece oameni.

— Da, ca să fie mai sigur.

— Ei bine, aş cere învoirea să nu iau decît şase.

— De ce anume?

— Fiindcă, doamnă, dacă i s-ar întîmpla vreo nenorocire prinţului, ceea ce nu e cu neputinţă, şase oameni ar fi iertaţi mai uşor că s-au temut că le scapă un prizonier, în timp ce nimeni nu le-ar ierta celor doisprezece că n-au lăsat să fie omorîţi jumătate din camarazii lor înainte să ridice mîna asupra unui rege.

— Halal maiestate, pe legea mea, care n-are regat!...

— Doamnă – spuse Maurevel – nu regatul face un rege, ci naşterea.

— Fie! încuviinţă Caterina. Fă cum crezi. Numai că te previn, din clipa aceasta nu vreau să mai ieşi din Luvru.

— Dar, doamnă, cum îmi voi aduce oamenii?

— Cred că ai cumva un fel de sergent căruia îi poţi da această însărcinare.

— Da. am lacheul meu, un băiat nu numai credincios, clar care m-a şi ajutat cîteodată în asemenea împrejurări.

— Trimite să-l cheme şi sfătuieşte-te cu el. Cunoşti cabinetul de arme al regelui, nu-i aşa? Ei bine, ţi se va aduce acolo prînzul. De acolo vei da o dine. Tot acolo îţi vei aduna şi gîndurile, dacă ţi s-au răvăşit. Apoi, cînd se va întoarce fiul meu de la vînătoare, vei trece la mine în capelă, unde vei aştepta clipa hotărîtă.

— Dar cum voi intra în camera regelui Navarei? Fără îndoială că regele are oarecari bănuieli şi se va încuia pe

dinăuntru.

— Am eu chei duble de la toate uşile, iar zăvorul de la cea a lui Henric a fost scos. Adio, domnule de Maurevel, pe curînd! Voi dispune să fii condus în cabinetul de arme al regelui. Ah, să nu uit: aminteşte-ţi că ceea ce porunceşte un rege trebuie împlinit, orice s-ar întîmpla. Nici o scuză nu e posibilă; căci orice înfrîngere, chiar o nereuşită, compromite onoarea regelui. Asta ar fi grav!

Şi Caterina, fără să-i lase timp lui Maurevel să răspundă, chemă pe domnul de Nancey, căpitanul gărzilor, şi îi porunci să-l conducă pe Maurevel în cabinetul de arme al regelui.

„Drace, drace! îşi zicea Maurevel, urmîndu-şi călăuza. Mă ridic în ierarhia asasinatului: de la un simplu gentilom la un căpitan, de la un căpitan la un amiral, de la amiral la un rege fără coroană. Cine ştie dacă nu voi ajunge într-o zi la un rege încoronat!”

XXXI
Vînătoarea călare

GONAŞUL CARE ALUNGASE mistreţul şi care-l încredinţase pe rege că animalul n-ar fi părăsit vizuina nu se înşelase. Abia pus pe urmele lui, copoiul se înfundase în hăţiş şi stîrni dintr-o pădurice de spini mistreţul care, aşa cum băgase de seamă hăitaşul, după semnele lăsate în urmă, era un singuratic, adică un exemplar dintre cele mai mari.

Animalul ţîşni drept în faţa lui şi tăie drumul la cincizeci de paşi de rege, urmărit doar de copoiul care-l pornise. Pe dată o primă ceată de vreo douăzeci de cîini sloboziţi se luară după el.

Vînătoarea era pasiunea lui Carol. Jivina abia trecuse de el, că i se şi azvîrli pe urmă, hăulind, urmat de ducele d'Alençon şi de Henric, căruia un semn al Margaretei îi arătase că nu trebuia să rămînă de loc departe de Carol.

Toţi ceilalţi vînători o porniră după rege.

Pe cînd se petrecea istoria pe care o povestim, pădurile regale erau departe de a fi, aşa cum sînt astăzi, mari parcuri străbătute de alei carosabile. Pe atunci, pădurile acestea nu erau aproape de loc exploatate. Regilor încă nu le dăduse prin minte să se facă negustori şi să-şi împartă codrii în parcele de tăiat copacii, în pădurici şi păduri.

Arborii, semănaţi nu de pădurari învăţaţi, ci de mîna lui Dumnezeu, care aruncase sămînţa în voia vîntului, nu erau aşezaţi în rînduri drepte, ci creşteau la întîmplare, aşa cum cresc şi azi prin cine ştie ce pădure, necălcată de picior de om, din America. Pe scurt, o pădure pe vremea aceea era un mare bîrlog unde foiau mistreţii, cerbii, lupii şi tîlharii, căci doar vreo duzină de potecuţe, ce plecau dintr-un anumit loc, stăbăteau pădurile din Bondy, ca nişte raze ce sfîrşeau toate într-un drum ce-i dădea ocol, ca o şină de fier ce îmbracă roata.

Mergînd mai departe cu comparaţia, nu ar fi rău să asemuim mijlocul acelei roţi cu unica răspîntie din mijlocul pădurii, unde vînătorii rătăciţi se adunau ca să se repeadă iar în direcţia dincotro se ivea vînatul pie dut.

După un sfert de ceas, se petrecu ceea ce se petrece de obicei în asemenea împrejurări: vînătorii se izbiră de piedici aproape de netrecut, lătrăturile cîinilor se stinseră în depărtare, şi regele însuşi se întoarse îndărăt la răspîntie, suduind şi blestemînd, aşa cum îi era felul.

— Ei bine, Francisc, ei bine, Henriot! strigă el. Afurisită treabă, staţi calmi şi liniştiţi, ca nişte călugăriţe mergînd după stareţă! He-he, asta nu se cheamă vînătoare! Tu, d'Alençon, arăţi ca scos din cutie şi eşti atît de parfumat că, dac-ai apărea între jivină şi cîinii mei, aceştia i-ar pierde urma. Şi dumneata, Henric, unde ţi-e suliţa, unde ţi-e flinta? Să le văd!

— Sire – răspunse Henric – le ce-i bună o flintă? Ştiu că maiestăţii voastre îi place să doboare animalul cînd e ţinut de cîini. Cît despre suliţă, eu mînuiesc stîngaci soiul ăsta de armă, care nu se foloseşte în munţii noştri, unde vînăm urşii doar cu jungherul.

— Zău aşa, Henric, cînd ai să te întorci la tine, în Pi rinei, o să trebuiască să-mi trimiţi o căruţă întreagă de urşi, căci frumoasă e, pesemne, vînătoarea aia cînd te iei la trîntă cu o fiară care te poate înăbuşi. Ia ascultaţi şi voi, cred că aud cîinii. Nu, m-am înşelat.

Regele luă cornul şi sună puternic. Îi răspunseră sunete asemănătoare. Deodată, se auzi cornul unui gonaş, care suna într-alt fel.

— L-au încolţit! L-au încolţit! strigă regele.

Şi se năpusti în galop, cu toţi vînătorii care se apropiaseră de el.

Gonaşul nu se înşelase. Pe măsură ce regele înainta, începeau să se audă lătrăturile haitei, alcătuită din peste şaizeci de cîini, căci treptat dăduseră drumul tuturor cetelor de copoi ţinute pe la trecerile mistreţului. Regele îi zări pentru a doua oară coama şi. folosindu-se de nişte arbori înalţi, se aruncă prin pădure după el, sunînd din corn cu toată puterea.

Prinţii îl urmăriră un timp. Dar regele, cav,e avea un cal atît de voinic, se lăsa cu tot elanul în voia calului, tăia drumuri atît de abrupte, trecea prin hăţişuri atît de dese, că mai întîi femeile, apoi ducele de Guise şi gentilomii săi, apoi cei doi prinţi ajunseră să-l piardă din ochi. Doar Tavannes mai rezistă o vreme, apoi se dădu şi el bătut.

Toată lumea, în afară de Carol şi de cîţiva hăitaşi care. Însufleţiţi de răsplata făgăduită, nu voiau să-şi părăsească regele, se întîlni iarăşi pe lîngă răspîntie.

Cei doi prinţi se pomeniră unul lîngă altul, pe o potecă lungă. La o sută de paşi de ei. poposise ducele de Guise cu gentilomii săi. Femeile se aflau chiar în răspîntie.

— Nu cumva – i se adresă ducele d'Alençon lui Henric, arătîndu-i din ochi spre ducele de Guise – nu cumva ăsta, cu escorta lui înzăuată, o fi, zău aşa, adevăratul rege? Pe noi nişte bieţi prinţi ce sîntem, nu ne cinsteşte nici măcar cu o privire.

— De ce s-ar purta cu noi mai bine decît se poartă chiar rudele noastre? răspunse Henric. Ei, frăţioare, nu sîntem noi oare prizonieri la curtea Franţei, ostateci ai partidului nostru?

Ducele Francisc tresari la auzul acestor cuvinte şi-l privi pe Henric ca pentru a-i cere o lămurire mai amănunţită;

dar Henric vorbise mai mult decît îi sta în obicei, aşa că tăcu.

— Ce voiai să spui, Henric? îl iscodi ducele d'Alençon, vădit supărat pe cumnatul său care, neterminînd ce avea de spus, îl lăsa pe el să încerce să dezlege mai departe tîlcul.

— Spuneam, frăţioare – reluă Henric – că oamenii aceştia bine înarmaţi, care par să fi primit sarcina să nu ne piardă din vedere, au aerul unor paznici care ar voi să împiedice două persoane să fugă.

— Să fugă, pentru ce? Cum anume? întrebă d'Alençon. prefăcîndu-se de minune că e mirat şi că n-are habar de ce se petrece.

— Ai aici un minunat „cal spaniol, Francisc – zise Henric, urmîndu-şi gîndurile, deşi avea aerul că vrea să schimbe subiectul discuţiei. Sînt sigur că face şapte leghe pe oră şi douăzeci de leghe pînă la prînz. E timp frumos; mai mare pofta, pe cuvîntul meu, să-i laşi dîrlogul liber. Uite ce drum bun de mers! Nu-ţi spune nimic, Francisc? Pe mine mă ard pintenii.

Francisc nu răspunse o vorbă. Pioşi, apoi păli, una după alta. apoi îşi ciuli urechile ca şi cum ar fi ascultat zgomotul vînătoarei.

„Vestea sosită din Polonia îşi face efectul – îşi zise Henric – şi scumpul meu cumnat îşi are planul lui. Grozav ar mai vrea să plec singur, dar n-am s-o fac!”

Abia îşi termină gîndul, că mai mulţi oaspeţi, dintre cei convertiţi, întorşi la curte de vreo două sau trei luni, sosiră la galop şi îi salutară pe cei doi prinţi cu un zîmbet dintre cele mai încurajatoare.

Ducele d'Alençon, aţîţat de propunerile lui Henric, n-ar fi avut să spună decît un cuvînt, să facă o singură mişcare şi e-a limpede că treizeci sau patruzeci de călăreţi, care îl înconjurau în clipa aceea ca pentru a face faţă trupei domnului de Guise, le-ar fi înlesnit fuga; dar întoarse capul şi, ducîndu-şi cornul la gură, sună adunarea.

Între timp, noii veniţi, ca şi cum ar fi crezut că pricina şovăielilor ducelui d'Alençon erau vecinătatea şi prezenţa oamenilor lui de Guise, se strecuraseră încetul cu încetul între de Guise şi cei doi prinţi şi se desfăşuraseră cu o îndemînare strategică, care dovedea obişnuinţa vieţii militare. Într-adevăr, spre a se ajunge la ducele d'Alençon şi la regele Navarei, ar fi trebuit acum să se treacă peste trupurile lor, în timp ce înaintea celor doi cumnaţi se aşternea drum slobod ca-n palmă.

Pe neaşteptate, între copaci, la zece paşi de regele Navarei, se ivi un alt gentilom, pe care cei doi prinţi nu-l văzuseră încă. Henric tocmai căuta să ghicească cine e, cînd gentilomul ridicîndu-şi pălăria, recunoscură în el pe vicontele de Turenne, unul din şefii partidului protestant, pe care îl credeau în Poitou.

Vicontele riscă chiar un semn, care voia să spună limpede:

— Veniţi?

Dar Henric, după ce privi bine la chipul nemişcat şi la privirea stinsă a ducelui d'Alençon, îşi răsuci de două-trei ori capul, ca şi cum l-ar supăra ceva la gulerul hainei.

Era un răspuns negativ. Vicontele înţelese, dădu pinteni calului şi dispăru în codru.

În aceeaşi clipă se auzi apropiindu-se zgomotul haitei, apoi pe la capătul cărării în care se găseau, se văzu trecînd mistreţul încolţit de cîini şi în urma lor, ca un vînător demonic, Carol al IX-lea, fără pălărie, cu cornul la gură, sunînd de să-şi spargă plămînii; după el, trei sau patru gonaşi.

Tavannes dispăruse.

— Regele! strigă ducele d'Alençon.

Şi se avîntă. pe urmele lui.

Henric, liniştit de prezenţa bunilor lui prieteni, le făcu semn să nu se depărteze şi se îndreptă spre doamne.

— Ei? făcu Margareta, apropiindu-se cîţiva paşi de el.

— Ei, doamnă – spuse Henric – vînăm mistreţul.

— Da. Vîntul s-a întors de ieri dimineaţă; dar îmi amintesc că am şi prezis că aşa va fi.

— Aceste schimbări de vînt nu-s bune pentru vînătoare, nu-i aşa, domnule? întrebă Margareta.

— Da – răspunse Henric – cîteodată răstoarnă toate pregătirile făcute şi trebuie să le iei de la capăt.

În clipa aceea, lătrăturile haitei începură să se audă apropiindu-se cu iuţeală şi un soi de vîrtej de praf le dădu de veste vînătorilor să fie cu băgare de seamă. Ridicară toţi capetele şi ascultară cu atenţie.

Pe dată aproape năvăli mistreţul şi în loc să se îndrepte spre pădure, o luă pe drumul ce dădea drept în răspîntia unde se găseau doamnele, gentilomii ce le făceau curte şi vînătorii răzleţiţi de grosul celorlalţi.

În spatele lui, gata-gata să-l înhaţe, veneau treizeci sau patruzeci de cîini dintre cei mai voinici; apoi în urma cîinilor, numai la vreo douăzeci de paşi, regele Carol, fără pălărie, fără mantie, cu veşmintele zdrenţuite de spini, cu faţa şi mîinile însîngerate.

Rămăseseră cu el doar unul sau doi gonaci.

Regele nu-şi lăsa cornul decît ca să-şi întărite cîinii, şi nu înceta să-şi întărite cîinii decît ca să-şi reia cornul.

Lumea întreagă dispăruse din ochii lui. Dacă şi-ar fi pierdut calul, ar fi strigat ca Richard al III-lea: „Un regat pentru un cal!”

Dar calul părea la fel de focos ca şi stăpînul. picioarele abia-i atingeau pămîntul, sufla foc pe nări.

Mistreţul, cîinii, regele trecură ca nălucile.

— Hău! Hău! striga regele, trecînd, şi-şi ducea cornul la buzele însîngerate.

La cîţiva paşi de el venea ducele d'Alençon cu doi gonaci; caii celorlalţi rămăseseră în urmă sau renunţaseră.

Toată lumea porni pe urmele lor, se vedea că mistreţul nu va mai rezista mult.

Într-adevăr, abia trecură vreo zece minute, şi fiara părăsi drumul apucat, azvîrlindu-se orbeşte printre co-

paci, dar, nimerind într-un luminiş, ajunse lîngă o stîncă care îi tăia drumul şi se întoarse, ţinînd piept cîinilor.

La strigătele lui Carol, care-l urmărise, se repeziră cu toţii spre el.

Ajunseră tocmai în clipa cea mai pasionantă a vînătoarei. Animalul părea hotărît să se apere cu deznădejde. Cîinii, însufleţiţi de urmărirea lungă de mai bine de trei ceasuri, se năpusteau spre el cu o întărîtare pe care strigătele şi înjurăturile regelui o sporeau îndoit.

Toţi vînătorii se aşezară în cerc; regele, puţin mai înainte, avînd în spatele său pe ducele d'Alençon înarmat cu o flintă, şi pe Henric, care n-avea la el decît cuţitul de vînătoare.

Ducele d'Alençon îşi desprinse de pe umăr flinta, aprinzîndu-i fitilul. Henric îşi răsucea jungherul în teacă. Cît despre ducele de Guise, destul de dispreţuitor faţă de aceste jocuri vînătoreşti, se ţinea deoparte cu gentilomii săi.

Doamnele adunate laolaltă formau un mic grup faţă în faţă cu cel al ducelui de Guise.

Tot ce era suflare de vînător sta cu ochii pironiţi asupra fiarei, într-o aşteptare plină de teamă.

Deoparte, se ţinea un hăitaş, încordîndu-se ca să nu scape cei doi uriaşi buldogi ai regelui, care, acoperiţi cu pieptarele lor de zale, pîndeau urlînd şi smucindu-se, de te făceau să crezi că-şi vor rupe lanţurile, aşteptînd clipa cînd se vor repezi în mistreţ.

Mistreţul făcea minuni! Atacat deodată de patruzeci de cîini, care îl împresurau ca un talaz asurzitor, acoperindu-l cu covorul lor pestriţ, şi care din toate părţile încercau să-i sfîrtece pielea aspră, cu ţepi, la fiecare izbitură de rît arunca la zece picioare înălţime cîte un cîine, care cădea înapoi cu pîntecul sfîşiat şi care, cu măruntaiele ieşite, se arunca din nou în încăierare; în timp ce Carol, cu părul zbîrlit, cu ochii aprinşi, cu nările umflate, aplecat pe coama calului, şiroind de năduşeală, suna din co: n ca un

apucat.

În mai puţin de zece minute, douăzeci de cîini fură scoşi din luptă,

— Buldogii! strigă Carol. Buldogii!...

La strigătul acesta, hăitaşul desfăcu lanţul şi cele două animale năvăliră în mijlocul măcelului, răsturnînd şi îndepărtînd totul în vale, făcîndu-şi drum cu colţii lor de fier pînă la dihania înnebunită, pe care o apucară fiecare de cîte o ureche.

Mistreţul, simţindu-se prins de cap, îşi clănţăni colţii de mînie şi durere.

— Bravo, Duredent! Bravo. Risquetout! striga Carol. Curaj, zăvozilor! O suliţă! O suliţă!

— Vrei flinta mea? strigă ducele d'Alençon.

— Nu – strigă la rîndul său regele – nu, glonţul nu-l simţi intrînd, nu-i nici o plăcere; o suliţă o simţi cum pătrunde. O suliţă vreau! O suliţă!

I se dădu regelui o suliţă călită în foc, avînd la vîrf o ţeapă de fier.

— Frate, ia seama! strigă Margareta.

— Pe el! Pe el! strigă ducesa de Nevers. Să nu dai greş, sire! O lovitură bună nemernicului ăsta!

— Fii liniştită, ducesă! făcu Carol.

Şi ridicînd suliţa, se prăvăli asupra mistreţului, care, ţinut de cei doi cîini, nu se putu feri de lovitură. Totuşi, la vederea suliţei ce scînteia, cîrmi puţin într-o parte, şi arma, în loc să-i pătrundă în piept, îi lunecă pe lîngă gît şi se izbi de stînca în care se proptise fiara.

— Mii de draci! strigă regele. Nu l-am nimerit!... O suliţă, o suliţă!

Şi clindu-se înapoi, asemenea călăreţilor cînd îşi iau avînt, el azvîrli la zece paşi suliţa sfărîmată.

Un gonaci se apropie de el şi-i aduse o alta.

Dar în aceeaşi clipă, ca şi cum ar fi ghicit soarta care îl aştepta şi ar fi vrut să scape, mistreţul, cu o sforţare cumplită, izbuti să-şi smulgă urechile sfîşiate din colţii

buldogilor şi, cu ochii însîngeraţi, zbîrlit, hidos, cu răsuflarea zgomotoasă ca foalele potcovarilor, clănţănind din colţii lui mari, se porni fulgerător, cu capul plecat, spre calul regelui.

Carol era un vînător prea bun ca să nu fi prevăzut acest atac. Îşi smuci calul care se cabră; dar calculă greşit: calul, prea strîns de zăbală, sau poate prea speriat, se răsturnă pe spate. Toţi cei ce priveau scoaseră un strigăt de groază: calul căzuse şi coapsa regelui era prinsă sub el.

— Mîna, sire, daţi drumul la mînă! strigă Henric.

Ptegele lăsă dîrlogul calului, strînse şaua cu stînga, incercînd să-şi scoată cu dreapta cuţitul de vînătoare; dar cuţitul, apăsat de greutatea trupului, nu voi să iasă din teacă.

— Mistreţul! Mistreţul! strigă Carol. Ajutor, Francisc. Ajutor!

— Între timp, calul, care-şi revenise, ca şi cum ar fi înţeles primejdia prin care trecea stăpînul lui, îşi încordă muşchii şi ajunse să se ridice în trei picioare cînd, la chemarea fratelui său, Henric îl văzu pe ducele Francisc pălind înspăimîntător şi apropiindu-şi flinta de umăr; dar glonţul, în loc să nimerească mistreţul care acum era doar la doi paşi de rege, sfărîmă genunchiul calului, care se prăbuşi pentru a doua oară la pămînt. În aceeaşi clipă mistreţul sfîşie cu ritul cizma lui Carol.

— Oh – murmură d'Alençon cu buzele albite – cred că ducele de Anjou e regele Franţei şi eu regele Poloniei!

Într-adevăr, mistreţul frămînta coapsa lui Carol, cînd acesta simţi că cineva îi ridică braţul, apoi văzu lucind o lamă ascuţită şi tăioasă care se înfipse şi dispăru pînă la prăsele în grumazul dihaniei, în vreme ce o mînă înmănuşată în fier îndepărta capul fumegînd al mistreţului de sub haina regelui.

Carol, care datorită mişcării calului, izbuti să-şi scoată piciorul, se ridică greoi şi văzîndu-se şiroind de sînge, se

făcu alb ca un cadavru.

— Sire – îi zise Henric care, stînd în genunchi, ţinea mistreţul străpuns în inimă – sire, nu-i nimic, am scos colţul şi maiestatea voastră nu-i rănită!

Se ridică apoi, trăgînd jungherul şi mistreţul se rostogoli bolborosind de sînge, căci prin rît îi năpădeau valuri mai mari decît cele ce-i musteau din rană.

Carol, înconjurat de mulţimea gîfîind de groază, asaltat de strigătele de spaimă care ar fi ameţit şi pe cel mai curajos, fu cît pe ce să cadă lîngă fiara în agonie.

Îşi reveni însă şi, întorcîndu-se spre regele Navarei, îi strînse mîna cu o privire în care lucea pentru prima dată, după douăzeci şi patru de ani, o pornire de omenie, ce făcea să-i bată inima.

— Mulţumesc, Henriot! îi spuse el.

— Bietul meu frate! strigă d'Alençon, apropiindu-se de Carol.

— Ah. tu eşti, Francisc! rosti regele. Ei bine, ţintaş vestit, ce s-a întîmplat cu glonţul tău?

— S-o fi turtit de pielea mistreţului – încercă ducele să îngaime.

— O, Dumnezeule! strigă Henric, cu o uimire minunat jucată. Uită-te, Francisc, glonţul tău a sfărîmat piciorul calului maiestăţii sale! Ce curios!

— Hm! exclamă regele. E adevărat asta?

— Se poate – răspunse ducele abătut – îmi tremura mîna atît de tare!

— Fapt e că pentru un ţintaş îndemînatic, ai reuşit o lovitură ciudată, Francisc – îşi încruntă Carol sprîncenele. Încă o dată, mulţumesc, Henriot. Domnilor – continuă regele – să ne întoarcem la Paris. Mi-ajunge atît!

Margareta se apropie şi-l felicită pe Henric.

— Ah, pe legea mea, da, Margot – spuse Carol – merită, şi încă foarte sincer, căci fără el, regele Franţei s-ar numi acum Henric al III-lea!

— Vai, doamnă – spuse bearnezul – domnul duce de

Anjou, care mi-e şi aşa duşman, o să-mi poarte şi mai multă pică de acum înainte? Dar, ce vreţi? Fiecare face ce poate; întrebaţi-l pe domnul d'Alençon!

Şi, aplecîndu-se, scoase din trupul mistreţului cuţitul său de vînătoare, pe care îl înfipse de două sau de trei ori în pămînt, să-l şteargă de sînge.

— Sfîrşitul volumului 1 —